I N T E R N A T I O N A L

ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ

Funded by the Government of Canada | Financé par le gouvernement du Canada | Canada

BILINGUAL NEWSPAPER : ENGLISH AND PUNJABI

EXECUTIVE EDITOR : RACHHPAL SINGH GILL

Ph. : 604-616-2171 | E-mail: iptribune@gmail.com | www.punjabitribune.ca

Vol.31 / No.21
16 May, 2025
੩ ਜੇਠ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਸੰਮਤ ੫੫੭

ਐਲਬਰਟਾ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦੀ ਚਰਚਾ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ਜ਼ੋਰ ਫੜਿਆ

ਐਡਮਿੰਟਨ, (ਏਕਜੋਤ ਸਿੰਘ): ਐਲਬਰਟਾ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦੀ ਚਰਚਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ਜ਼ੋਰ ਫੜ ਰਹੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਡੈਨਿਯਲ ਸਮਿੱਥ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ 10% ਦਸਤਖਤਾਂ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ 2026 ਵਿੱਚ ਰੈਫਰੈਂਡਮ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇਗੀ। ਐਲਬਰਟਾ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਇਹ ਕਦਮ ਫੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣੀ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਐਲਬਰਟਾ ਦੇ ਤੇਲ ਅਤੇ ਗੈਸ ਉਦਯੋਗ 'ਤੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੱਧ ਰਹੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਸਮਿਥ ਖੁਦ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਉਹ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਟ੍ਰੈਟਜੀਕ ਟੂਲ ਵਜੋਂ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਫੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਵਧੇਰੇ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਅਤੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਮੱਦਦ ਮਿਲ ਸਕੇ।

ਐਲਬਰਟਾ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਪਾਰਟੀ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਬਫੈਲੋ ਪਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਐਲਬਰਟਾ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਬਦਲ ਕੇ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਪਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਐਲਬਰਟਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਐਲਬਰਟਾ ਦੀ ਸਵਤੰਤਰਤਾ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਕ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ☛ ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 28 'ਤੇ

ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਟੈਰਿਫ਼ ਹਟਾਏ, ਵਪਾਰ ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਮੋੜ

ਸਰੀ, (ਏਕਜੋਤ ਸਿੰਘ): 2025 ਵਿੱਚ, ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚਕਾਰ ਵਪਾਰ ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਆਈਆਂ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ 'ਤੇ 25% ਟੈਰਿਫ਼ ਲਗਾਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਂਟਨਿਲ ਅਤੇ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਵੀ ਅਮਰੀਕੀ ਉਤਪਾਦਾਂ 'ਤੇ 25% ਟੈਰਿਫ਼ ਲਗਾਏ ਸਨ। ਅਪ੍ਰੈਲ 2, 2025 ਨੂੰ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਦੇ ਸੈਨੇਟ ਨੇ 51-48 ਦੇ ਵੋਟ ਨਾਲ ਟਰੰਪ ਦੇ ਕੈਨੇਡਾ ਉੱਤੇ ਲਗਾਏ ਟੈਰਿਫ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਸੈਨੇਟਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ, ਜੋ ਟਰੰਪ ਦੀ ਵਪਾਰ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਪਾਰ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕ ਕਾਰਨੀ ਨੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕਦਮ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਪਾਰ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇਗਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਣਚਾਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ।ਇਸ ਤਬਦੀਲੀ ਨਾਲ, ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਪਾਰ ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅਗਲੇ ਕਦਮਾਂ ਅਤੇ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਜਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ।

Sameer Kaushal & Ankur Kaushal
PERSONAL REAL ESTATE CORPORATION
Commercial | Residential
Property Experts
Century 21
Sameer Kaushal | Ankur Kaushal
604-897-9575 | 604-897-0006
#105-7928 128 St. Surrey, B.C. W3W

ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਧੰਜਲ
Insurance & Financial Advisor
Super Visa Insurance
Travel Insurance
TFSA & RRSP
Mortgage & Life Insurance
Child Education Plan RESP
Working together to Build and Preserve Wealth
778.888.3502
gursh26@gmail.com
Protecting Dreams and Lifestyle

KOHALY PRINTING & BINDERY LTD.
WEDDING CARDS
FULL COLOR SIGNS
WINDOW DECALS
CHEQUES
OFFSET PRINTING, DIGITAL PRINTING
604-594-2324
ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਕਾਰਡ
#210-12837-76th Ave, Surrey, B.C.
Website : www.kohalyprinting.com
E-mail : info@kohalyprinting.com

ਨਵਾਂ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣਾ ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਓ
Navjit Mahil
Realtor
BA, CAIB, LLB
ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਮਿਲੋ
YPA REALTY
604-488-4777
E-mail : navjitmahil@yahoo.com
201-13049 76th Ave, Surrey, B.C. V3W 2V7

idea immigration
SUPER VISAS
PNPs
EXPRESS ENTRY
ਕੈਨੇਡਾ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਸੁਨਿਹਰੀ ਮੌਕਾ
- ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ, ਸੱਜਣ ਮਿੱਤਰ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਬੁਲਾਓ
- 12 ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਨੈਨੀ ਬੁਲਾਓ।
- ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ 'ਤੇ ਫੈਮਲੀ ਵੀ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ।
- ਵਿਜ਼ਟਰ ਵੀਜ਼ੇ ਤੇ ਆਏ, ਪੱਕੇ ਹੋਣ ਲਈ ਮਸ਼ਵਰੇ ਵਾਸਤੇ ਮਿਲੋ
- ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਐਂਟਰੀ, BC, PNP, LMIA, Marriage
Navneet Sharma
604-597-1119
York Centre #209-7928
128St. Surrey BC V3W 4E8

Sarup Singh Chandi
Ph: 604-572-5050
Residential, Commercial & Private Mortgage
BEST POSSIBLE RATE AVAILABLE
Sarup Singh Chandi
All types of life Insurance, Critical illness, Disability Insurance, Mortgage Protection
7092-125 St. Surrey

AG Aanchal Ghai Notary Corporation
ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਸਬੰਧੀ ਆਉਂਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਅੱਜ ਹੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।
OUR SERVICES
- Notarizations
- Real Estate Conveyancing
- Wills & Powers of Attorney
Payal Business Centre
80 ਐਵਨਿਊ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ
604-503-2227
Unit 151 - 12899 80th Avenue, Surrey, B.C. V3W 0E6
aanchal@ghainotary.ca | www.ghainotary.ca

A-CLASS FOREIGN EXCHANGE
ਸਿਰਫ਼ 24 ਘੰਟਿਆਂ 'ਚ
ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਭੇਜਣ ਜਾਂ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਮਿਲੋ
ਤੁਸੀਂ ਇੰਡੀਆ ਪੈਸੇ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਮਰਜ਼ੀ ਭੇਜੋ ਪਰ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਰੇਟ ਜ਼ਰੂਰ ਚੈੱਕ ਕਰੋ।
ਹਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਖੁੱਡੀਆਂ
604-598-2222
#117, 12888 80th AVE., SURREY

Satya Asha FUSION 9
100% VEGETARIAN INDIAN RESTAURANT
Real Indian Espresso Coffee
Eat-in and Take out
We do customize Catering for all occasions
TUESDAY TO FRIDAY 10:00am to 8:30pm | SATURDAY - SUNDAY 9:00am to 8:30pm
MONDAY CLOSED
Tel: 604-597-7077, 604-596-4191
#5&6-12818-72nd, Avenue, Surrey
www.safusion9.com

ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਭਰੋਸੇ ਯੋਗ ਸੇਵਾਵਾਂ
ਡਾਲਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਰੇਟ ਲੈਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
ZIRA CURRENCY EXCHANGER LTD.
ਇੰਡੀਆ ਪੈਸੇ ਭੇਜਣ ਜਾਂ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਨਾਮ
ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਜ਼ੀਰਾ, 604-562-7000, 604-314-0000
#397-8148-128 ST. (PAYAL BUSINESS CENTRE) SURREY

So Easy
A TO Z DRIVING SCHOOL
So Easy ਲਰਨਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ
ਕਲਾਸ 1 ਤੋਂ 7 ਤੱਕ ਲਰਨਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ
ਕਾਰ, ਟਰੱਕ, ਮੋਟਰਸਾਇਕਲ ਜਾਂ ਏਅਰ ਬ੍ਰੇਕ ਦਾ ਨੋਲਿਜ਼ ਟੈਸਟ
Lucky Sekhon, 604-614-5365
ਅਸੀਂ ਲਰਨਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨਾਲ ਕਰਵਾਂਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਇੰਗਲਿਸ਼ ਘੱਟ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਡਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ
ਅਸੀਂ ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ ਅਤੇ NSC ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਟੈਸਟ ਵੀ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਾਂ
#15 - 8388 128 St. Surrey ਖਾਲਸਾ ਬਿਜ਼ਨਸ ਸੈਂਟਰ, ਗ੍ਰੈਂਡ ਤਾਜ਼ ਬੈਂਕਿਉਟ ਹਾਲ ਦੇ ਹੇਠਾਂ

Keep Smiling Denture Clinic
• CARE HOME MOBILE SERVICE | ਮੁਫ਼ਤ ਸਲਾਹ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ
SEMCD
Complete Denture
Implant Denture
Partial Denture
ਕੀ ਤੁਹਾਡੇ ਹੇਠਲੇ ਜਾਂ ਉਪਰਲੇ ਦੰਦ ਢਿੱਲੇ ਹਨ ਜਾਂ ਹੱਡੀ ਘਸੀ ਹੋਈ ਹੈ?
ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ Suction Denture ਬਾਰੇ ਜਾਣਣ ਲਈ ਮਿਲੋ ਅਸੀਂ ਜਾਪਾਨੀ ਤਕਨੀਕ ਨਾਲ ਦੰਦਾਂ ਨੂੰ ਫਿਟ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ (CERTIFIED) ਹਾਂ।
ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡੈਂਟਲ ਕੇਅਰ ਪਲਾਨ ਦਾ ਕਾਰਡ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਸਲਾਹ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬੁੱਕ ਕਰੋ
IF YOU HAVE RECEIVED CANADIAN DENTAL CARE PLAN CARD. BOOK APPOINTMENT
Gagan Chahal R.D.
Registered Denturist
Book Your Appointment
778-600-0811 | 6834 King George Blvd Surrey BC | 778-600-0810 | 2644 Cyril St Abbotsford BC

ਪੰਜਾਬ ਸਵੀਟ ਹਾਊਸ
ਦੋਵੇਂ ਜਗ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਮਿਕਸ ਮਠਿਆਈ, ਸਪੈਸ਼ਲ ਲੱਡੂ ਤੇ ਜਲੇਬੀਆਂ ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਮਕੀਨ ਤਿਆਰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਸਭ ਲੋਕੇਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ, ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀਆਂ, ਜਨਮ ਦਿਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਕੈਟਰਿੰਗ ਲਈ ਖਾਸ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਤੇ ਸ਼ਪੈਸ਼ਲ ਰੇਟ
8A-31205-OLD YALE RD. ABBOTSFORD
Ph.: 604-504-1761 &
4-12818-72 Ave Surrey BC
Ph.: 604-591-7611

ਡੈਲਟਾ ਤੋਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਜਿੱਲ ਮੈਕਨਾਈਟ ਵੈਟਰਨਜ਼ ਅਫੇਅਰਜ਼ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਨਿਯੁਕਤ

ਸਰੀ, (ਏਕਜੋਤ ਸਿੰਘ): ਡੈਲਟਾ ਦੀ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਜਿੱਲ ਮੈਕਨਾਈਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕ ਕਾਰਨੀ ਦੀ ਨਵੀਂ 28 ਮੈਂਬਰੀ ਕੈਬਨਿਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੰਗਲਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਸਮਾਰੋਹ ਦੌਰਾਨ, ਕਾਰਨੀ ਨੇ ਮੈਕਨਾਈਟ ਸਮੇਤ ਦੋ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ (ਬੀ.ਸੀ.) ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕੈਬਨਿਟ ਵਿੱਚ ਅਤੇ 10 ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਸਟੇਟ ਸਕੱਤਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ। ਕਾਰਨੀ ਨੇ ਇਸ ਕੈਬਨਿਟ ਨੂੰ "ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੋੜ ਲਈ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਵਕ ਤਿਆਰ" ਦੱਸਿਆ।

ਰਿਡੋ ਹਾਲ ਦੇ ਬਾਹਰ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਕੈਨੇਡੀਅਨਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਨਵਾਂ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਬੰਧ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।" ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੀਵਨ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਲਾਗਤ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਸੁਣੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਾਰਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕੈਬਨਿਟ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਗਠਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ 26 ਮਈ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਨਵੀਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਮੈਕਨਾਈਟ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਜਨਤਕ ਅਹੁਦਾ ਨਹੀਂ ਸੰਭਾਲਿਆ, 28 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜੈਸੀ ਸਹੋਤਾ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਡੈਲਟਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣੀ ਗਈ। ਸਾਬਕਾ ਡੈਲਟਾ ਚੈਂਬਰ ਆਫ ਕਾਮਰਸ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਮੈਕਨਾਈਟ ਨੂੰ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਵੈਟਰਨਜ਼ ਅਫੇਅਰਜ਼ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ

ਰੱਖਿਆ ਦੀ ਸਹਿਯੋਗੀ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਸਹੁੰ ਚੁਕਾਈ ਗਈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੇਅਰ ਗ੍ਰੈਗਰ ਰੌਬਰਟਸਨ ਨੂੰ ਹਾਊਸਿੰਗ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਪੈਸੀਫਿਕ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਮੰਤਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਟੇਟ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ: ਸਰੀ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਰਣਦੀਪ ਸਰਾਏ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਕਾਸ, ਕੇਲੋਨਾ ਦੇ ਸਟੀਫਨ ਫੁਹਰ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਇਸਕੁਇਮਾਲਟ-ਸਾਨਿਚ-ਸੂਕ ਦੀ ਸਟੈਫਨੀ ਮੈਕਲੀਨ ਨੂੰ ਸੀਨੀਅਰ ਸਿਟੀਜ਼ਨਜ਼ ਲਈ ਸਟੇਟ ਸਕੱਤਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕਾਰਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਤਰਜੀਹਾਂ 27 ਮਈ ਨੂੰ ਸਪੀਚ ਫਰੌਮ ਦੀ ਥ੍ਰੋਨ ਦੌਰਾਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਜਦੋਂ ਕਿੰਗ ਚਾਰਲਸ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਨਵੀਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਨਿਰਣਾਇਕ ਹੋਣਗੇ।

ਸਰੀ ਤੋਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਰਣਦੀਪ ਸਰਾਏ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸਟੇਟ ਸਕੱਤਰ ਨਿਯੁਕਤ

ਸਰੀ, (ਏਕਜੋਤ ਸਿੰਘ): ਸਰੀ ਸੈਂਟਰ ਤੋਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਰਣਦੀਪ ਸਰਾਏ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕ ਕਾਰਨੀ ਦੀ ਨਵੀਂ ਕੈਬਨਿਟ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸਟੇਟ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਜੂਨੀਅਰ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਸਮਾਰੋਹ ਦੌਰਾਨ, ਕਾਰਨੀ ਨੇ 28 ਮੰਤਰੀਆਂ ਅਤੇ 10 ਸਟੇਟ ਸਕੱਤਰਾਂ ਦੀ ਕੈਬਨਿਟ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਸਰੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਪੂਰਨ

ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਸਰੀ ਦੀ ਮੇਅਰ ਬ੍ਰੈਂਡਾ ਲੌਕ ਨੇ ਸਰਾਏ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੰਨਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਡੈਲਟਾ ਦੀ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਜਿੱਲ ਮੈਕਨਾਈਟ ਦੀ ਕੈਬਨਿਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ 'ਤੇ ਵੀ ਖੁਸ਼ੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਕਨਾਈਟ ਦਾ ਰਾਈਡਿੰਗ ਸਰੀ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮੇਅਰ ਬਰੈਂਡਾ ਲੌਕ ਨੇ 7 ਮਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਕਾਰਨੀ ਨੂੰ ਸਰੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਕੈਬਨਿਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਬਿਆਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 2025 ਸਟੇਟ ਆਫ ਦੀ ਸਿਟੀ ਅਡਰੈੱਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜੋ 14 ਮਈ, ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ੈਰੇਟਨ ਵੈਨਕੂਵਰ ਗਿਲਡਫੋਰਡ ਹੋਟਲ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਬਰੈਂਡਾ ਲੌਕ ਨੇ ਸਰੀ ਦੀ "ਅਸਧਾਰਨ ਵਿਕਾਸ", ਅਕਾਰ, ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਨੇੜਤਾ ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਇੱਕ ਮਿਲੀਅਨ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਹਿਰ ਬਨਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਰੀ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਸੰਘੀ ਕੈਬਨਿਟ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸਰੀ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਔਸਤਨ 28 ਨਵੇਂ ਨਿਵਾਸੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਿਟੀ ਸੈਂਟਰ ਸਭ ਤੋਂ ਸੰਘਣਾ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਜੋ 2016 ਤੋਂ 2021 ਦਰਮਿਆਨ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਧਿਆ। ਨਿਊਟਨ ਸਰੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਵਪਾਰਕ ਕੇਂਦਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਵਪਾਰਕ ਅਧਾਰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਵਿੱਚ 7 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਧਿਆ ਅਤੇ ਸਰੀ ਦੇ ਇੱਕ-ਤਿਹਾਈ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਪਾਰ ਨਿਊਟਨ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਨਿਊਟਨ ਦੀ 158,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਬਾਦੀ ਕੋਕੁਇਟਲਮ ਦੇ ਅਕਾਰ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਜਿੰਨੀ ਹੈ। ਸਰੀ ਵਿੱਚ 281,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਜੋ ਖੇਤਰ ਦੇ 20 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ 24,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਪਾਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਲੌਕ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਰੀ ਪੱਛਮੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਆਰਥਿਕ ਇੰਜਣ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰ ਕੋਲ ਲੋਅਰ ਮੇਨਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਕਾਸਯੋਗ ਉਦਯੋਗਿਕ ਜ਼ਮੀਨ, ਲਗਭਗ 365 ਹੈਕਟੇਅਰ, ਹੈ, ਜੋ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਥਾਨ ਦੀ ਘਾਟ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਮੌਕਾ ਹੈ। ਰਣਦੀਪ ਸਰਾਏ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸਰੀ ਦੀ ਵਧਦੀ ਸਿਆਸੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਲੌਕ ਨੇ ਪੂਰਨ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸਰੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਫੈਡਰਲ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸਰਾਏ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਹਿਮ ਹੋਵੇਗੀ। This report was written by Ekjot Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਪਟੂੱਲੋ ਪੁਲ 16 ਮਈ ਤੋਂ 20 ਮਈ ਤੱਕ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਰਹੇਗਾ ਬੰਦ

ਸਰੀ, (ਏਕਜੋਤ ਸਿੰਘ): ਪਟੂੱਲੋ ਪੁਲ, ਜੋ ਸਰੀ ਅਤੇ ਨਿਊ ਵੈਸਟਮਿੰਸਟਰ ਨੂੰ ਜੋੜਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਵੀਕੈਂਡ ਦੌਰਾਨ ਸਾਰੇ ਵਾਹਨਾਂ ਲਈ ਬੰਦ ਰਹੇਗਾ। ਟਰਾਂਸਲਿੰਕ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ, 16 ਮਈ ਨੂੰ ਰਾਤ 9 ਵਜੇ ਤੋਂ ਮੰਗਲਵਾਰ, 20 ਮਈ ਸਵੇਰੇ 5 ਵਜੇ ਤੱਕ ਬੰਦ ਰਹੇਗਾ। ਪੈਦਲ ਯਾਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਈਕਲ ਸਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਵਾਹਨਾਂ ਲਈ ਪੂਰਨ ਬੰਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਟਰਾਂਸਲਿੰਕ ਮੁਤਾਬਕ, ਜਾਰੀ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਜ ਕਾਰਨ ਇਸ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਰੀ ਅਤੇ ਨਿਊ ਵੈਸਟਮਿੰਸਟਰ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਵਾਲੇ ਨਵੇਂ ਪੁਲ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਖੇਤਰੀ ਆਵਾਜਾਈ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨਵੇਂ ਪੁਲ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਡਰੇਨੇਜ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਪੁਲ ਦੇ ਪਹੁੰਚ ਮਾਰਗਾਂ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਨੀਂਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਵੀਕੈਂਡ ਦੌਰਾਨ ਖੁਦਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪੁਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਰੋਕੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਨਾਲ ਹੀ, ਨਿਰਮਾਣ ਸਾਜ਼ੋ-ਸਾਮਾਨ ਪੁਲ ਦੀਆਂ ਲੇਨਾਂ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਟਰਾਂਸਲਿੰਕ ਨੇ ਵਾਹਨ ਚਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੋਰਟ

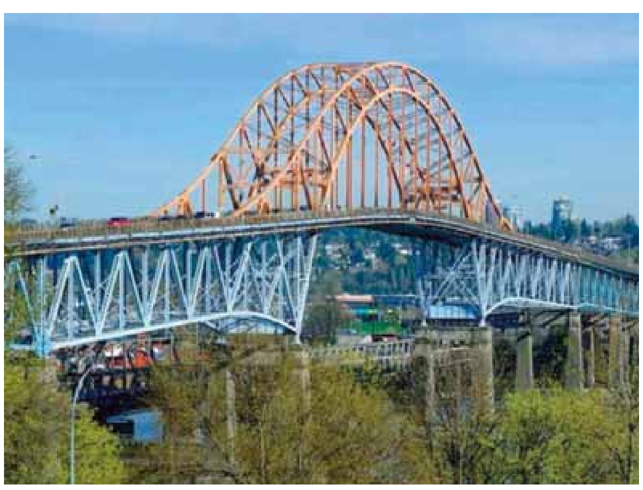

ਮਾਨ ਜਾਂ ਅਲੈਕਸ ਫਰੇਜ਼ਰ ਪੁਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਬੱਸ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਵੇਂ ਰੂਟਾਂ 'ਤੇ ਮੋੜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਬੰਦੀ ਸਰੀ ਅਤੇ ਨਿਊ ਵੈਸਟਮਿੰਸਟਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਆਵਾਜਾਈ 'ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਸਰ ਪਾਵੇਗੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਲੰਮੀ ਵੀਕੈਂਡ ਦੌਰਾਨ ਜਦੋਂ ਆਵਾਜਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ।

pattullobirdgereplacement.ca 'ਤੇ ਪੋਸਟ ਮੁਤਾਬਕ, "ਮੌਜੂਦਾ ਪੁਲ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨਵਾਂ ਪੁਲ ਟਰੈਫਿਕ ਲਈ ਨਹੀਂ ਖੁੱਲ੍ਹਦਾ। ਨਵੇਂ ਪੁਲ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੌਜੂਦਾ ਪੁਲ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।" ਨਵੇਂ ਪੁਲ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਕੁਸ਼ਲ ਆਵਾਜਾਈ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਰੀ ਅਤੇ ਨਿਊ ਵੈਸਟਮਿੰਸਟਰ ਦੇ ਵਧਦੇ ਟਰੈਫਿਕ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗਾ।

ਟਰਾਂਸਲਿੰਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਰਮਾਣ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਖੁਦਾਈ ਦੇ ਕੰਮ ਕਾਰਨ ਪੁਲ 'ਤੇ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਅਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਜੋਖਮ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਰੇ ਵਾਹਨ ਚਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਵਿਕਲਪਕ ਮਾਰਗਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ।This report was written by Ekjot Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਸੋਕੇ ਕਾਰਨ ਬੀ.ਸੀ. 'ਚ ਮੰਗ ਪੂਰਾ ਕਰਨੀ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਫਿਰ ਆਯਾਤ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਮਹਿੰਗੀ ਬਿਜਲੀ

2024 ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ 1.4 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੀ ਬਿਜਲੀ

BC Hydro
Power smart

ਸਰੀ, (ਏਕਜੋਤ ਸਿੰਘ): ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਤੀਜੇ ਸਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਬਿਜਲੀ ਆਯਾਤ ਕਰਨੀ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਐਨਰਜੀ ਫਿਊਚਰਜ਼ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਦੇ ਚੇਅਰ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਮੰਤਰੀ ਬੈਰੀ ਪੈਨਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ। ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਸੋਕੇ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੇ ਬੀ.ਸੀ. ਦੀ ਹਾਈਡਰੋਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਪਾਵਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਬਿਜਲੀ ਆਯਾਤ ਕਰਨੀ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪੈਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬਰਫਪਾਤ ਬਹੁਤ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਜਲ ਭੰਡਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਬੀ.ਸੀ. ਹਾਈਡਰੋ ਲਗਭਗ 90 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਾਈਡਰੋਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਬਿਜਲੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਪਾਣੀ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸਧਾਰਣ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਤੀਜੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਆਯਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹਾਂ।" ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2024 ਵਿੱਚ, ਬੀ.ਸੀ. ਹਾਈਡਰੋ ਨੇ 13,600 ਗੀਗਾਵਾਟ ਘੰਟੇ ਬਿਜਲੀ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਇਸ ਦੀ ਕੁੱਲ ਬਿਜਲੀ ਦਾ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਲਗਭਗ 1.4 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦਾ ਖਰਚਾ ਆਇਆ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ, ਇਸ ਨੇ 10,000 ਗੀਗਾਵਾਟ ਘੰਟੇ ਬਿਜਲੀ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕੁੱਲ ਲੋਡ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ 450 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖਰਚ ਹਉਣ। ਬੀ.ਸੀ. ਹਾਈਡਰੋ ਦੀ ਬੁਲਾਰੀ ਮੋਰਾ ਸਕੌਟ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, "ਅਸੀਂ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਜੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਨੈੱਟ ਆਯਾਤਕ ਹੋਵਾਂਗੇ ਜਾਂ ਨਿਰਯਾਤਕ। ਇਹ ਸਭ ਬਾਰਸ਼ ਅਤੇ ਬਰਫਪਾਤ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।" ਸਕੌਟ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਪਤਝੜ ਵਿੱਚ ਸੂਬੇ ਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਵਾਟਰਸ਼ੈੱਡਾਂ 'ਤੇ ਸੋਕੇ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਹਟਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਸਾਲ ਦਾ ਸਨੋਪੈਕ ਔਸਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਆਯਾਤ ਬਿਜਲੀ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਅਲਬਰਟਾ ਤੋਂ ਆਈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਜੈਵਿਕ ਇੰਧਨ ਜਲਾ ਕੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਜੌਨ ਰਸਤਾਦ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ. ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਲਾਇਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜੌਨ ਹੋਰਗਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਊਰਜਾ ਵਿੱਚ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਰਸਤਾਦ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਚੁਕਾਉਣ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ।" ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਪੈਸੀਫਿਕ ਨਾਰਥਵੈਸਟ 2027 ਤੋਂ ਖੁਦ ਬਿਜਲੀ ਆਯਾਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਬੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਦੱਖਣ ਤੋਂ ਬਿਜਲੀ ਖਰੀਦਣ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਸਾਈਟ ਸੀ ਡੈਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਮਰੀਕਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਸਾਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਵਾ ਅਤੇ ਸੂਰਜੀ ਊਰਜਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਚੰਗਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਬੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਉਤਪਾਦਨ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।"

ਟੈਰਿਫ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ ਵਧੇਗੀ: ਲੋਬਲੌ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਕੀਮਤਾਂ 'ਚ ਵਾਧੇ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ

ਵੈਨਕੂਵਰ (ਏਕਜੋਤ ਸਿੰਘ): ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਰਿਟੇਲ ਕੰਪਨੀ ਲੋਬਲੌ ਕੰਪਨੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹਫਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਟੈਰਿਫ-ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਭੋਜਨ, ਰਸੋਈ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਉਤਪਾਦਾਂ ਲਈ ਵਾਧੂ ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸੀਈਓ ਪਰ ਬੈਂਕ ਨੇ ਇੱਕ ਲਿੰਕਡਇਨ ਪੋਸਟ ਰਾਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਲਗਭਗ 1,000 ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਟੈਰਿਫ-ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਗਿਣਤੀ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਹਫਤਿਆਂ ਵਿੱਚ 3,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ 6,000 ਉਤਪਾਦ ਟੈਰਿਫ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਬੈਂਕ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤਕ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਟੈਰਿਫ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਤਦ ਤਕ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਝੱਲਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਅਪ੍ਰੈਲ ਵਿੱਚ, ਕਾਰਨੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ $60 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੇ ਕਾਊਂਟਰ-ਟੈਰਿਫ ਐਲਾਨ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਈ ਉਤਪਾਦਾਂ 'ਤੇ ਟੈਰਿਫ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਇਹ ਸੁਧਾਰ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਤਪਾਦਾਂ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜੋ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਪੈਕੇਜ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਦੁੱਧ ਜਿਵੇਂ ਉਤਪਾਦ ਜਦ ਤੱਕ ਨਿਰਮਾਣ ਲਾਈਨ ਲਈ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਟੈਰਿਫ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇਗਾ। ਪਰ ਜੇ ਰਿਟੇਲ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਉਤਪਾਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਟੈਰਿਫ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ।

ਬੈਂਕ ਨੇ ਇਸ ਨੀਤੀ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਅਤੇ ਗਾਹਕ ਦੋਹਾਂ ਲਈ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹਨ, ਪਰ ਅਜੇ ਵੀ ਕੁਝ ਮੁੱਖ ਉਤਪਾਦਾਂ ਉੱਤੇ ਟੈਰਿਫ ਦਾ ਬੋਝ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ। ਆਕਸਫੋਰਡ ਇਕਨਾਮਿਕਸ ਦੇ ਟੋਨੀ ਸਟਿੱਲੋ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਹੌਲ਼ੀ-ਹੌਲ਼ੀ ਕਾਊਂਟਰ-ਟੈਰਿਫਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਦਬਾਅ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ, ਅਮਰੀਕਾ ਉੱਤੇ ਲੱਗਦੇ ਟੈਰਿਫ ਲਗਭਗ ਸਿਫ਼ਰ ਦੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਰਹੇ ਹਨ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਗੁਐਲਫ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਮਾਈਕ ਵੌਨ ਮੈਸੋ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਤਪਾਦਾਂ ਉੱਤੇ ਟੈਰਿਫ ਲਗਾਏ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਨੇਡੀਅਨ ਵਿਕਲਪ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਡੇਅਰੀ, ਪੋਲਟਰੀ ਅਤੇ ਅਨਾਜ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਵਿਸਕੋਨਸਿਨ ਦਾ ਖਾਸ ਚੈਡਰ ਚੀਜ਼ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਹੁਣ ਉਹ ਮਹਿੰਗਾ ਮਿਲੇਗਾ।" ਵੌਨ ਮੈਸੋ ਅਨੁਸਾਰ, ਭਾਵੇਂ ਕਈ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਟੈਰਿਫ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਰਿਹਾ, ਪਰ ਅਮਰੀਕੀ ਧਾਤ ਟੈਰਿਫ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਜੰਗ ਦੀ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਕਾਰਨ ਕੀਮਤਾਂ 'ਚ ਅਸਿੱਧਾ ਵਾਧਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। This report was written by Ekjot Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕ ਕਾਰਨੀ ਨੇ ਨਵੀਂ ਕੈਬਿਨੇਟ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਪਹਿਲੀ ਬੈਠਕ, ਟੈਕਸ ਕਟੌਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਈ.ਵੀ. ਦੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਤੱਕ ਚਰਚਾ

ਔਟਵਾ : ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕ ਕਾਰਨੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਵ-ਨਿਯੁਕਤ ਕੈਬਿਨੇਟ ਨਾਲ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਹਿੱਲ ਵਿਖੇ ਪਹਿਲੀ ਅਧਿਕਾਰਕ ਬੈਠਕ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਮੀਟਿੰਗ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਕਈ ਵੱਡੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਈਵੀ (ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਵਾਹਨ) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ, ਪੱਛਮ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਵਧ ਰਹੀ ਵੱਖਵਾਦੀ ਸੋਚ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਦਬਾਵਾਂ। ਕਾਰਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਬਿਨੇਟ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਤਰਜੀਹ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਦੀ ਲਾਗਤ ਸੰਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਫ੍ਰੈਸੁਆ-ਫਿਲਿਪ ਸ਼ੈਂਪੇਨ ਨੂੰ ਮੱਧ-ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਸਰਕਾਰ ਮੁਤਾਬਕ, ਇਹ ਕਟੌਤੀ ਦੋ ਆਮਦਨ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਲਈ ਸਾਲਾਨਾ $825 ਦੀ ਬਚਤ ਲਿਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ੈਂਪੇਨ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਟੈਕਸ ਕਟੌਤੀ ਬਾਬਤ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹੋਰ ਅਹਿਮ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਥ੍ਰੋਨ ਸਪੀਚ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਪਰ ਨਵਾਂ ਬਜਟ ਇਸ ਫੌਲ ਸੀਜ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਏਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ, ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਵਾਹਨ ਨੀਤੀ ਵੀ ਖਤਰੇ 'ਚ ਦਿਖ ਰਹੀ ਹੈ। ਹੌਂਡਾ ਵੱਲੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਇਕ ਵੱਡਾ ਓੜ ਨਿਵੇਸ਼ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਦੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਵਾਪਸੀ ਨਾਲ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਓੜ ਵਾਹਨਾਂ 'ਤੇ ਲਗਣ ਵਾਲੇ ਟੈਰਿਫਾਂ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਓੜ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਇਹ ਬੈਠਕ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਦਿਸ਼ਾ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਚ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਾਲੀ ਹਾਲਤ ਸੁਧਾਰਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਉਦਯੋਗਕ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਪੁੰਨਰ-ਸੰਰਚਨਾ ਤੱਕ ਮੁੱਦੇ ਚਰਚਾ 'ਚ ਰਹੇ।

ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਡੇਵਿਡ ਈਬੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰਕ ਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨਗੇ

ਸਰੀ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਡੇਵਿਡ ਈਬੀ ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਟੈਰਿਫਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਵਿਭਿੰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨਗੇ। ਈਬੀ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ (14 ਮਈ) ਨੂੰ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਵਿੱਚ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ 1 ਤੋਂ 10 ਜੂਨ ਤੱਕ ਜਾਪਾਨ, ਮਲੇਸ਼ੀਆ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨਗੇ। ਈਬੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਅਸੀਂ ਅਮਰੀਕਾ, ਸਾਡੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਵਪਾਰਕ ਸਾਥੀ, ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਹਮਲੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਏਸ਼ੀਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹੈ।" ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰੀ ਲਾਨਾ ਪੋਫਮ ਅਤੇ ਏਸ਼ੀਆ-ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਵਪਾਰ ਲਈ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ ਪੌਲ ਚੋਈ ਵੀ ਇਸ ਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। ਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਸਮਾਂਬੱਧੀ ਸਮਾਂ ਜਾਪਾਨ (ਟੋਕੀਓ ਅਤੇ ਓਸਾਕਾ) ਵਿੱਚ 1-5 ਜੂਨ, ਮਲੇਸ਼ੀਆ (ਕੁਆਲਾਲੰਪੁਰ) ਵਿੱਚ 5-7 ਜੂਨ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ (ਸਿਓਲ) ਵਿੱਚ 8-10 ਜੂਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਾਪਾਨ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ ਬੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤੀਜੇ ਅਤੇ ਚੌਥੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਵਪਾਰਕ ਸਾਥੀ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ 17% ਮਾਲ ਦੀ ਨਿਰਯਾਤ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਈਬੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਮਕਸਦ ਮੌਜੂਦਾ ਗਾਹਕਾਂ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਬੀ.ਸੀ. ਦੇ ਖਾਦਿਅ ਪਦਾਰਥ, ਜਿਵੇਂ ਸੇਬਲਫਿਸ਼, ਜੋ 98% ਜਾਪਾਨ ਨੂੰ ਨਿਰਯਾਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ "ਸਾਫ, ਸਿਹਤਮੰਦ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ" ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਲੇਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਹਲਾਲ ਫੂਡ ਮੇਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੰਦਾਂ ਦੀ ਤਕਲੀਫ਼ ਹੈ?
ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਉਸੇ ਦਿਨ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਿੱਚ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਓ
ਚਿਲਾਵੈਕ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਡੈਂਟਿਸਟ
We Can Help With
» Teeth Cleaning
» Wisdom teeth Extractions
» Clear Braces
» Implants
& many more...

Accepting Canadian Dental Care Plan From Govt.
Consult Dr. Sra for a health SMILE
COMPLIMENTARY NIGHT GUARD (Value $500)
We accept new Patients, & Emergencies
ਅੱਜ ਹੀ ਆਪਣੀ ਅਪਾਇੰਟਮੈਂਟ ਬੁੱਕ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
maple smiles dentistry — Family & Community Dentistry
604-391-1010 | maplesmiles.ca
8364 Young Road, Unit 101, Chilliwack

SABLOK & SABLOK
Notaries Public
ਤੁਹਾਡੀ ਵਧੀਆ ਸੇਵਾ ਲਈ ਹੁਣ 2 ਨੋਟਰੀਜ਼
ਨੋਟਰੀ ਪਬਲਿਕ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ
- ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਤੇ ਮੌਰਗੇਜ਼ ਦੇ ਕਾਗਜ਼
- ਮੁਖਤਿਆਰਨਾਮਾ , ਰਾਹਦਾਰੀ ਅਤੇ ਵਸੀਅਤਨਾਮਾ
- ਪਾਸਪੋਰਟ ਆਦਿ ਤੇ ਨੋਟਰੀ ਪਬਲਿਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਕੰਮ
ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ
- ਬਿਜਨਸ ਅਤੇ ਇਨਵੈਸਟਰ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ
- ਫੈਮਲੀ, ਮੰਗੇਤਰ ਅਤੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ
- ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨਸਰਵਿਸਿਜ਼
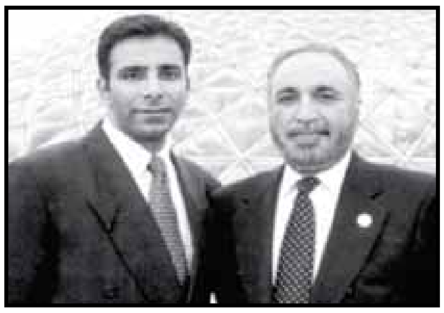
AKASH SABLOK & TARLOK SABLOK
ਸਬਲੋਕ ਐਂਡ ਸਬਲੋਕ
604-325-9200
FAX – 604-325-3666
6108 Fraser st. (at 45th Ave.) Vancouver BC V5 Ww 3A1

ਚੰਗੀਆਂ, ਵਧੀਆ, ਸਵਾਦੀ ਮਿਠਾਈਆਂ ਵਾਸਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਯਾਦ ਰੱਖੋ

SINCE 1997
SANJHA PUNJAB

ਸਾਂਝਾ ਪੰਜਾਬ ਸਵੀਟਸ

ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਮਠਿਆਈਆਂ, ਸਮੋਸੇ, ਪਕੌੜੇ, ਸ਼ਪੈਸ਼ਲ ਖੋਏ ਦੀਆਂ ਮਠਿਆਈਆਂ,
ਲੱਡੂ,ਜਲੇਬੀਆਂ, ਨਮਕੀਨ ਤਿਆਰ ਬਰ ਤਿਆਰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

100% Vegitarian

Special Rates for Gurdwara & Mandir

CONTACT : SATJINDER SAMRA

604-930-9099

E-mail : sanjhapunjabsweets@gmail.com | Website : www.sanjhapunjabsweets.com

1-B 12830 96 Ave, Surrey, BC V3V 6A8

GOA CATERING

Gurudwara /Temple Package | Minimum 500 People | $20 Per Person

- Tea
- Coke
- 7UP
- Mango
- Lassi
- Paneer Aloo Tikki
- Red-Green Chutney
- Basan - Gulan Jaman
- Rice - Raita
- Salad - Ras Malai - Gajrela
- Daal Makhni
- Mix Vegetable
- Shahi Paneer
- Spinach Paneer
- Roti

Tandoor For Home | $30 Per Person

- Tea
- Coke
- 7UP
- Mango
- Lassi
- Spinach Paneer Naan
- Papari Chaat
- Pani Puri
- Fish Pakora
- Chiken Tikka
- Red-Green Chutney
- Malai Kofta
- Mix Veg.
- Sahi Panner
- Goat Curry
- Butter Chicken
- Rice Nan
- Raita
- Salad
- Ras Malai

JAGDISH RAM { 778-885-6167

Keep Smiling Denture Clinic

Keep Smiling Denture Clinic

SEMCD CERTIFIED CLINICIAN LOWER SUCTION DENTURE

- Complete Denture
- Implant Denture
- Partial Denture

CARE HOME MOBILE SERVICE

ਮੁਫ਼ਤ ਸਲਾਹ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ

ਕੀ ਤੁਹਾਡੇ ਹੇਠਲੇ ਜਾਂ ਉਪਰਲੇ ਦੰਦ ਢਿੱਲੇ ਹਨ ਜਾਂ

ਹੱਡੀ ਘਸੀ ਹੋਈ ਹੈ?

ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ Suction Denture ਬਾਰੇ ਜਾਨਣ ਲਈ ਮਿਲੋ
ਅਸੀਂ ਜਾਪਾਨੀ ਤਕਨੀਕ ਨਾਲ ਦੰਦਾਂ ਨੂੰ ਫਿਟ ਬਣਾਉਣ
ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ (CERTIFIED) ਹਾਂ ।

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡੈਂਟਲ ਕੇਅਰ ਪਲਾਨ
ਦਾ ਕਾਰਡ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਸਲਾਹ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬੁੱਕ ਕਰੋ

If you have received Canadian Dental Care Plan Card. Book appointment

ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਇੱਕ, ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੰਦ ਨਿਕਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਦੰਦ ਲਗਵਾਉਣੇ ਹਨ, ਦੰਦ ਪੁਰਾਣੇ ਹਨ ਜਾਂ ਹੁਣ ਨਵੇਂ ਲਗਵਾਉਣੇ ਹਨ। ਤੁਹਾਡੇ ਲਗਵਾਏ ਦੰਦ ਢਿੱਲੇ ਹਨ ਜਾਂ ਟੁੱਟ ਗਏ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੀਅਲਾਇਨ ਜਾਂ ਰਿਪੇਅਰ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ।

Gagan Chahal R.D.
Registered Denturist

Book Your Appointment

778-600-0811
6834 King George Blvd Surrey BC

778-600-0810
2644 Cyril St Abbotsford BC

ਨਵੇਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ 'ਤੇ ਅਲਬਰਟਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਨੇ ਜਤਾਇਆ ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧ

ਐਡਮੰਟਨ (ਏਕਜੋਤ ਸਿੰਘ): ਅਲਬਰਟਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਡੈਨੀਅਲ ਸਮਿਥ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਨਵੀਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਮੰਤਰੀ ਜੂਲੀ ਡੈਬਰੂਸਿਨ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਤੇਲ ਅਤੇ ਗੈਸ ਉਦਯੋਗ ਵਿਰੋਧੀ ਕਦਮ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕ ਕਾਰਨੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਹ ਚੋਣ ਅਲਬਰਟਾ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਹਿੱਤਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਹੈ।

ਸਮਿਥ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਐਸਾ ਮੰਤਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਸਾਡੇ ਔਦਯੋਗਿਕ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪੱਖਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਡੈਬਰੂਸਿਨ ਪਲਾਸਟਿਕ ਨੂੰ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਪਦਾਰਥ ਮਨਵਾਉਣ, ਤੇਲਸੈਂਡਜ਼ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੜਾਅਵਾਰ ਤੇਲ-ਗੈਸ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।"

ਡੈਬਰੂਸਿਨ ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸਾਬਕਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਮੰਤਰੀ ਸਟੀਵਨ ਗਿਲਬੌਲਟ ਦੀ ਸਹਿਯੋਗੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਮਿਥ ਨੇ ਗਿਲਬੌਲਟ ਨੂੰ "ਕੱਟੜ ਵਾਤਾਵਰਣਵਾਦੀ" ਕਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਡੈਬਰੂਸਿਨ ਨੂੰ ਉਸੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਤੁਰਨ ਵਾਲੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ।

ਸਮਿਥ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਲਾਹਕਾਰ ਰੌਬ ਐਂਡਰਸਨ ਨੇ ਵੀ ਡੈਬਰੂਸਿਨ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ 'ਤੇ ਤਿੱਖੀ ਪ੍ਰਤਿਕਿਰਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਤਾਂ ਅੱਗ ਨੂੰ ਗੈਸ ਨਾਲ ਮਿਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ।"

ਸਮਿਥ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਨੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਬੰਧੀ ਨੀਤੀਆਂ 'ਚ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਵੇ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪਾਈਪਲਾਈਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰੀ ਤੱਟਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਿਬਰਲ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਪਿਛਲੇ ਦਹਾਕੇ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨੇ ਅਲਬਰਟਾ ਦੇ ਤੇਲ ਅਤੇ ਗੈਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ।

ਸਮਿਥ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਅਲਬਰਟਾ ਦੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਵਧ ਰਹੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਅਤੇ ਓਟਾਵਾ ਨਾਲ ਤਣਾਅ ਕਾਰਨ ਵੱਖਵਾਦੀ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹੌਂਸਲਾ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਜੇਕਰ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਣਸੁਣਿਆ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਏਕਤਾ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।" This report was written by Ekjot Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਫੈਡਰਲ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਰਵਾਏ ਸਰਵੇਖਣ 'ਚ ਦੋ-ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜਤਾਈ ਚਿੰਤਾ

ਔਟਵਾ, (ਏਕਜੋਤ ਸਿੰਘ): ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਲੇਜਰ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਸਰਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਦੋ-ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ। ਇਹ ਸਰਵੇਖਣ ਅਪ੍ਰੈਲ 2025 ਦੀਆਂ ਫੈਡਰਲ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਈ 1 ਤੋਂ 3 ਤੱਕ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 1,600 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ।

ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਲਿਬਰਲ ਅਤੇ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ 343 ਵਿੱਚੋਂ 313 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤੀਆਂ, ਉਥੇ ਸਰਵੇਖਣ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੇ ਦਰਸਾਇਆ ਕਿ ਲੋਕ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਬਹੁ-ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਜਾਰੀ ਰਹੇ।

49 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੇ ਦੋ-ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ, ਜਦਕਿ 30 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਇਹ ਚੰਗੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸਿਰਫ 21 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ।

ਸਰਵੇਖਣ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਓਨਟਾਰੀਓ ਅਤੇ ਅਲਬਰਟਾ ਦੇ ਲੋਕ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੋ-ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਸਨ, ਜਿੱਥੇ 23% ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਚੰਗਾ ਕਿਹਾ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਵਿੱਚ 22% ਅਤੇ ਕਿਊਬੈਕ ਵਿੱਚ 20% ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦੋ-ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕੀਤੀ।

ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਵੱਖਰੀ ਰਾਏ

- ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਦੇ 30% ਸਮਰਥਕ ਦੋ-ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਸਨ
- ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਿਰਫ 17% ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੇ ਇਸਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ
- ਐਨਡੀਪੀ ਦੇ ਸਿਰਫ 14% ਹਮਾਇਤੀ ਇਸ ਵਿਚ ਰੁਚੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ

ਇਹ ਨਤੀਜੇ ਸਾਫ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਜਨਤਾ ਸਿਆਸੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦੀ ਪੱਖਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਬਹੁ-ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਰੁਝਾਨ ਸਿਰਫ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸੂਬਾਈ ਸਰਹੱਦਾਂ ਤੋਂ ਪਾਰ ਵੀ ਇੱਕਜੁਟ ਲਗਦਾ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਰਵੇਖਣ ਆਨਲਾਈਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਮਾਰਜਿਨ ਆਫ ਐਰਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਨਤੀਜੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਭਵਿੱਖੀ ਸਿਆਸਤ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

This report was written by Ekjot Singh as part of the Local Journalism Initiative.

HOMELAND MORTGAGE CORP.

ਜੇ ਮੌਰਟਗੇਜ਼ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲੋ।
ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਮੌਰਟਗੇਜ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਘੱਟ ਰੇਟ ਤੇ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

- ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲੇ
- ਰੈਜੀਡੈਂਸ਼ੀਅਲ ਮੌਰਟਗੇਜ
- ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ ਮੌਰਟਗੇਜ
- ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਮੌਰਟਗੇਜ
- ਸੈਕੰਡ ਅਤੇ ਥਰਡ ਮੌਰਟਗੇਜ

Kuldip Panesar
Mortgage Consultant
Cell :604-308-6839

PROFESSIONAL AND EXPERIENCED
Ph.: 604-593-6622, Fax : 604-593-6615
#201-7928 128St. (York Business Centre) Surrey BC V3W 4E8
Website : www.homelandmortgage.ca
E-mail : homelandmortgage@hotmail.com

YOUR NEIGHBOURHOOD LAYER

RISHI LAW CORPORATION

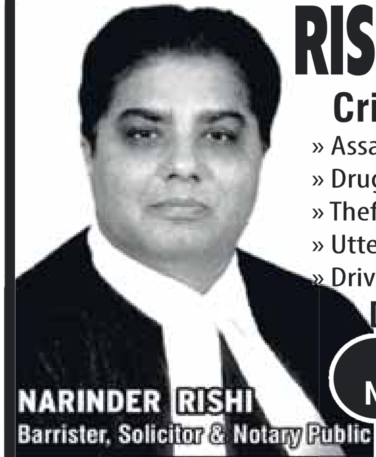

Criminal Law
» Assault Charges
» Drug Charges
» Theft/Fraud
» Uttering Threats
» Driving Offences

Real Estate
» Purchase/ Sale of Property
» Mortgage / Line of Credit

Immigration Law
» Immigration Appeals
» Refugee Claims
» Spousal Sponsorship
» Parents Sponsorship
» Super Visa / Visitor Visa

Divorces Probate
All kind of Notary Services

NARINDER RISHI
Barrister, Solicitor & Notary Public

Services offered in Punjabi, Hindi & English

Vancouver
6625, Fraser Street
604-322-5515
Email : nkrishi@yahoo.com

Two Locations to serve you

Surrey
604-505-6454
(By appointments only)

NEWTON DENTURE CLINIC INC.
Web: www.newtondentures.ca | Email: newtondentures@gmail.com

ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬੋਲਦੇ ਹਾਂ।
ਮੁਫ਼ਤ ਸਲਾਹ

"Over 20 years experience as Denturist"

- ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਦੰਦ ਲਵਾਉਣੇ ਹਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਲਗਵਾਏ ਹਨ। ਦੰਦ ਪੁਰਾਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਲਗਵਾਣੇ ਹਨ।
- ਤੁਹਾਡੇ ਲਵਾਏ ਦੰਦ ਢਿੱਲੇ ਹਨ ਜਾਂ ਟੁੱਟ ਗਏ ਹਨ।
- ਬਲਰਾਜ ਨਾਲ ਅਪਾਇੰਟਮੈਂਟ ਬਣਾਓ ਅਤੇ ਖਾਣਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਓ।
- ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਰੇ ਦੰਦ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲੇ ਪਰ ਖਾਣਾ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਖਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਬਲਰਾਜ ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਸਰੀ ਵਿੱਚ ਹਨ।

BALRAJ (REGGIE) GILL
R.D. Bsc. Registered Denturist
ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ 604-590-9747
Surrey #211-8334-128 St. Surrey BC V3W 4G2
(Second floor Khalsa Business Centre)

Are you looking to Buy, Sell or Invest in Properties?

We Can Help! for a Free market evaluation of your property, contact

ਘਰ, ਬੇਰੀ ਫਾਰਮ, ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਪਲਾਟ
ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਵੇਲੇ

ਇਮਾਨਦਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ।

Amarpal Singh | Call : 604.338.7310

PARALLEL
1200 W 73rd Ave Unit 828, Vancouver, BC V6P 6G5

HOUSE FOR SALE

9213 133rd Street Surrey B.C., V3V7E3

Conveniently located in the heart of Surrey, this sought-after home is near Elementary and Secondary School, making it ideal for families. It also offers easy access to King George SkyTrain Station and nearby hospitals. This charming three-level split home features a spacious kitchen with oak cabinets and a cozy eating area. Additionally, it includes a two-bedroom unauthorized basement suite, perfect for rental income or extended family. The large backyard provides ample outdoor space. Situated in a quiet cul-de-sac, this home offers both comfort and convenience

15108 83A Avenue, Surrey, BC, V3S8R9

a beautifully maintained home in Surrey's sought-after Bear Creek Green Timbers neighbourhood. Nestled on a 7,153 sq. ft. lot, this spacious home offers the perfect blend of comfort and functionality. With multiple bedrooms and bathrooms, it's ideal for growing families or those who love to entertain. Step inside to discover a bright and inviting layout featuring two cozy fireplaces, large windows, and well-appointed living spaces. The generously sized kitchen offers plenty of storage and overlooks the backyard-perfect for family gatherings. Outside, enjoy a private, landscaped yard with ample space for relax. Enjoy breathtaking views of Mount Baker and the valley from this desirable corner lot. Walking distance to both elementary and high schools. Viewings by appointment only.

ਬੀ.ਸੀ. ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ 'ਚ 822 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬੈਲਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਭੁੱਲੀ ਇਲੈਕਸ਼ਨਜ਼ ਕੈਨੇਡਾ ਪਰ ਚੋਣ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਅਸਰ ਨਹੀਂ

ਸਰੀ, (ਏਕਜੋਤ ਸਿੰਘ): ਇਲੈਕਸ਼ਨਜ਼ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਕਵਿਟਲਮ-ਪੋਰਟ ਕੋਕਵਿਟਲਮ ਦੇ ਦਫਤਰ 'ਚ 822 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬੈਲਟਾਂ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਰੱਖੀਆਂ ਰਹਿ ਗਈਆਂ, ਜੋ 74 ਰਾਈਡਿੰਗਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸਨ।

7 ਮਈ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਟੀਫੇਨ ਪੇਰੋ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਬੈਲਟ 28 ਅਪਰੈਲ ਦੀ 6 ਵਜੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕੀਆਂ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਿਣੀਆਂ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ।

ਪੇਰੋ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਮੁਢਲੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਾਏਗੀ।"

ਇਹ ਗਲਤੀ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਹੋਈ।

ਖਬਰ ਰਿਲੀਜ਼ ਮੁਤਾਬਕ, ਇਹ ਬੈਲਟ 28 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 6 ਵਜੇ ਤੱਕ ਇਲੈਕਸ਼ਨਜ਼ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਣੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਕੈਨੇਡਾ ਇਲੈਕਸ਼ਨਜ਼ ਐਕਟ ਮੁਤਾਬਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਿਣਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਪੈਰੌਲਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਗਲਤੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ 74 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ। ਇਹ "ਲਿਖਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ" ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ।

ਪੈਰੌਲਟ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਰੋਕਣ ਲਈ ਮੌਜੂਦ ਨਿਯੰਤਰਣਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ 67 ਚੋਣ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ 10 ਤੋਂ ਘੱਟ ਬੈਲਟ ਕੋਕੁਇਟਲਮ-ਪੋਰਟ ਕੋਕੁਇਟਲਮ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਗਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੋਰਟ ਮੂਡੀ-ਕੋਕੁਇਟਲਮ ਸੀਟ 'ਤੇ 530 ਬੈਲਟ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਛੱਡੇ ਗਏ। ਇਸ ਸੀਟ 'ਤੇ ਲਿਬਰਲ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜ਼ੋਈ ਰੋਇਰ ਨੇ 27,074 ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਾਲੋਂ 1,948 ਵੋਟਾਂ ਵੱਧ ਸੀ।

ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਹਨ, ਪਰ ਇਲੈਕਸ਼ਨਜ਼ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਨਤੀਜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। This report was written by Ekjot Singh as part of the Local Journalism Initiative.

Guru Nanak's Free Kitchen

LOVE ALL, FEED ALL

ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਯੋਗ ਲਈ ਬੇਨਤੀ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਫਰੀ ਕਿਚਨ ਵਲੋਂ ਪਿਛਲੇ 15-16 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੈਨਕੂਵਰ 'ਚ ਲੋੜਵੰਦ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਲੰਗਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋੜਵੰਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੰਗਰ ਛਕਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਫਰੀ ਕਿਚਨ ਲਈ ਵੈਨਕੂਵਰ 'ਚ ਇਮਾਰਤ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ। ਹੁਣ ਇਸ ਇਮਾਰਤ 'ਚ ਲੰਗਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਉਪਕਰਨ ਲਿਆਏ ਜਾਣੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ 7 ਦਿਨ ਲੋੜਵੰਦ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਲੰਗਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਉਪਰਾਲੇ ਲਈ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸੱਜਣ ਸੇਵਾਂ ਲੈਣੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨੰਬਰਾਂ 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

778-895-1453, 604-771-7170

ਨਵੀਆਂ ਪਾਈਪਲਾਈਨਾਂ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ : ਗਿਲਬੌਲਟ

ਔਟਵਾ, (ਏਕਜੋਤ ਸਿੰਘ): ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਮੰਤਰੀ ਸਟੀਵਨ ਗਿਲਬੌਲਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਨਵੀਆਂ ਪਾਈਪਲਾਈਨਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਥਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਪਾਈਪਲਾਈਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕ ਕਾਰਨੀ ਵੱਲੋਂ ਨਵੀਆਂ ਪਾਈਪਲਾਈਨਾਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾਪਣ ਵਾਲੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਤੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ। ਗਿਲਬੌਲਟ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਮੰਤਰੀ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟਰਾਂਸ ਮਾਊਂਟੇਨ ਪਾਈਪਲਾਈਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਅੱਧਾ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਹਿੱਸਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਨਵੀਆਂ ਪਾਈਪਲਾਈਨਾਂ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੌਜੂਦਾ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਗਿਲਬੌਲਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਊਰਜਾ ਏਜੰਸੀ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਐਨਰਜੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 2028-2029 ਤੱਕ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਤੇ ਤੇਲ ਦੀ ਮੰਗ ਆਪਣੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਅੰਕੜੇ ਤੇ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ ਵਿਵਾਦ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟਰਾਂਸ ਮਾਊਂਟੇਨ ਪਾਈਪਲਾਈਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ।

ਕੈਨੇਡਾ ਐਨਰਜੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦਸੰਬਰ 2024 ਤੱਕ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਗਭਗ 76% ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲੀ ਅੱਧਾ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਕਾਫ਼ੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਗਿਲਬੌਲਟ ਦਾ ਬਿਆਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕ ਕਾਰਨੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਵੀਆਂ ਪਾਈਪਲਾਈਨਾਂ ਬਾਰੇ "ਸਹਿਮਤੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਤਿਆਰੀ" ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਕਾਰਨੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸੰਘੀ ਇੰਪੈਕਟ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਵੀ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੈਬਨਿਟ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਵੇਂ ਨਿਯੁਕਤ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਸਟੇਟ ਸਕੱਤਰ ਬਕਲੇ ਬੇਲੈਂਜਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਈਪਲਾਈਨ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ "ਇਕਜੁਟ" ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਉੱਤਰੀ ਤੇਲ ਅਤੇ ਗੈਸ ਸੈਕਟਰ ਲਈ ਇਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਮੌਕਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅਲਬਰਟਾ ਅਤੇ ਸਸਕੈਚਵਨ ਲਈ।

ਪਰ ਇਹ ਬਿਆਨ, ਗਿਲਬੌਲਟ ਦੇ ਪੂਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵੱਖਰੇ ਸੁਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਮੱਤਭੇਦੀਆਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਚਲ ਪਈ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਤੇਲ ਅਤੇ ਗੈਸ ਉਦਯੋਗ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਨਵੀਆਂ ਪਾਈਪਲਾਈਨਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਰੁਚੀ 'ਚ ਘਾਟ ਦਿਖਾਈ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ 38 ਸੀਈਓਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕਾਰਨੀ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਇੰਪੈਕਟ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਐਕਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਕਾਸ ਸੀਮਾ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। This report was written by Ekjot Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲੀ ਅੱਗ ਕਾਰਨ ਦੋ ਮੌਤਾਂ, ਘਰ ਖ਼ਾਲੀ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ

ਮੈਨੀਟੋਬਾ (ਏਕਜੋਤ ਸਿੰਘ): ਸੂਬੇ ਦੇ ਲਕ ਡੂ ਬੋਨੇਟ ਖੇਤਰੀ ਮਿਊਂਸੀਪੈਲਟੀ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਜੰਗਲੀ ਅੱਗ ਨੇ ਦੋ ਜਾਨਾਂ ਦੀ ਬਲੀ ਲੈ ਲਈ ਹੈ। ਆਰ.ਸੀ.ਐਮ.ਪੀ. ਅਨੁਸਾਰ, ਵੈਂਡੀਗੋ ਰੋਡ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੁਰਸ਼ ਅਤੇ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਮਿਲੀ ਹੈ, ਜੋ ਅੱਗ ਵਿੱਚ ਫਸਣ ਕਾਰਨ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ।

ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਜੋੜਾ ਅੱਗ ਵਿੱਚ ਫਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਪਰ ਮੌਸਮ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਇੰਨੇ ਗੰਭੀਰ ਸਨ ਕਿ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਟੀਮ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਓਸ ਥਾਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਬੁੱਧਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਮਿਲੀ।

ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਸਾਡੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਲਈ ਇਕ ਦੁਖਦਾਈ ਸਮਾਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਡੂੰਘੀ ਸੰਵੇਦਨਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।"

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਖੇਤਰ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਅਜੇ ਤਕ ਪੂਰੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਦੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵ੍ਹਾਈਟਸ਼ੈੱਲ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ੀਅਲ ਪਾਰਕ ਵੀਰਵਾਰ ਸਵੇਰੇ 9 ਵਜੇ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 1 ਵਜੇ ਤੱਕ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਥਾਨਕ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਲਕ ਡੂ ਬੋਨੇਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ 12 ਅਫਸਰ ਭੇਜੇ ਹਨ ਜੋ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾਉਣ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਿਨਾਵਾ ਚੈਨਲ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 1,000 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੰਗਲੀ ਅੱਗ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਵਾਟਰ ਬੰਬਰ, ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਭਾਰੀ ਉਪਕਰਣ ਵਰਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਅਨੁਸਾਰ, ਤਾਪਮਾਨ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਅਤੇ ਹਵਾ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਆਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅੱਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਅੱਗ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ, ਉੱਥੇ ਡਰੋਨ ਨਾ ਉਡਾਏ ਜਾਣ। ਇੱਕ ਮੌਕੇ ਤੇ, ਅੱਗ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਉਡਾਣ ਰੋਕਣੀ ਪਈ, ਕਿਉਂਕਿ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਡਰੋਨ ਉਡ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। This report was written by Ekjot Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦੀ ਨਵੀਂ ਲਹਿਰ ਦੇ ਆਸਾਰ

ਸਰੀ (ਏਕਜੋਤ ਸਿੰਘ): ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਗਰਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਗ੍ਰੋਸਰੀ ਅਤੇ ਸਿਹਤ-ਸੁੰਦਰਤਾ ਉਤਪਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵੱਡੀਆਂ ਰੀਟੇਲ ਕੰਪਨੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੋਬਲਾਜ਼ ਅਤੇ ਵਾਲਮਾਰਟ, ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀ-ਟੈਰਿਫ ਇਨਵੈਂਟਰੀ ਮੁੱਕ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਨਵੇਂ ਉਤਪਾਦ ਉੱਚੇ ਟੈਰਿਫਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮਹਿੰਗੇ ਆਉਣਗੇ।

ਲੋਬਲਾਜ਼ ਦੇ ਸੀਈਓ ਪਰ ਬੈਂਕ ਨੇ ਇੱਕ ਲਿੰਕਡਇਨ ਪੋਸਟ ਰਾਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟੈਰਿਫ ਯੁੱਧ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਸਟਾਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਹੁਣ ਲਗਭਗ ਖਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਗ੍ਰੋਸਰੀ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਰ ਜ਼ਰੂਰ ਪਵੇਗਾ।

ਵਾਲਮਾਰਟ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਤਿਮਾਹੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦਰਸਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਸਟੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਲਾਗਤਾਂ ਕਾਰਨ ਕੀਮਤਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਾਧਾ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਉਤਪਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਟੈਰਿਫ ਨੀਤੀਆਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ।

ਲੋਬਲਾਜ਼ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਫਿਲਹਾਲ 1,000 ਤੋਂ ਘੱਟ ਵਸਤੂਆਂ ਟੈਰਿਫ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਗਿਣਤੀ ਇਕ-ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ 3,000 ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ 6,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਬੈਂਕ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ "ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਟੈਰਿਫ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦੀ ਵੱਡੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚ ਰਹੇ ਹਾਂ।"

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਟੈਰਿਫ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਵੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਾ ਦਬਾਅ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਜੋੜਿਆ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੇ 80,000 ਉਤਪਾਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਟੈਰਿਫ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਛੋਟੀ ਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਵਾਧਾ ਕੁਦਰਤੀ ਭੋਜਨ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰਤਾ ਉਤਪਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧਾ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗਾ।

ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕ ਕਾਰਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨੇਤਾ ਅਮਰੀਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ "ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਜਲਦੀ ਠੀਕ ਹੋਵੇ।"

ਇਸੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਆਗੇ ਵਧਾਉਂਦਿਆਂ, ਪਰ ਬੈਂਕ ਨੇ ਫ਼ੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਉਪਾਏ ਗਏ ਨਵੇਂ ਕਾਊਂਟਰ ਟੈਰਿਫ ਉੱਤੇ ਵੀ ਤਿੱਖੀ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਉਤਪਾਦਾਂ 'ਤੇ ਟੈਰਿਫ ਰੋਕ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਜੋ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨਿਰਮਾਣ, ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਅਤੇ ਭੋਜਨ ਪੈਕੇਜਿੰਗ ਲਈ ਅਮਰੀਕੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਉੱਤੇ ਲਗਦੇ ਸਨ। ਗੈਲਫ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਭੋਜਨ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰੀ ਮਾਈਕ ਵਾਨ ਮੈਸੋ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਵਿਰੋਧੀ ਟੈਰਿਫ ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਉਤਪਾਦਿਤ ਵਿਕਲਪ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡੇਅਰੀ, ਪੋਲਟਰੀ ਅਤੇ ਅਨਾਜ।

ਇਹ ਸਾਰੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਲਈ ਵੱਧ ਕੀਮਤਾਂ ਭਰਨੀਆਂ ਪੈ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। This report was written by Ekjot Singh as part of the Local Journalism Initiative.

Keep Smiling Denture Clinic

Keep Smiling Denture Clinic

Complete Denture · Implant Denture · Partial Denture

Care Home Mobile S... ਸਲਾਹ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ

ਕੀ ਤੁਹਾਡੇ ਹੇਠਲੇ ਜਾਂ ਉਪਰਲੇ ਦੰਦ ਢਿੱਲੇ ਹਨ ਜਾਂ ਹੱਡੀ ਘਸੀ ਹੋਈ ਹੈ?

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡੈਂਟਲ ਕੇਅਰ ਪਲਾਨ ਦਾ ਕਾਰਡ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਸਲਾਹ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬੁੱਕ ਕਰੋ

ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ Suction Denture ਬਾਰੇ ਜਾਨਣ ਲਈ ਮਿਲੋ ਅਸੀਂ ਜਾਪਾਨੀ ਤਕਨੀਕ ਨਾਲ ਦੰਦਾਂ ਨੂੰ ਫਿਟ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ (CERTIFIED) ਹਾਂ ।

ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਇੱਕ, ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੰਦ ਨਿਕਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਦੰਦ ਲਗਵਾਉਣੇ ਹਨ, ਦੰਦ ਪੁਰਾਣੇ ਹਨ ਜਾਂ ਹੁਣ ਨਵੇਂ ਲਗਵਾਉਣੇ ਹਨ। ਤੁਹਾਡੇ ਲਗਵਾਏ ਦੰਦ ਢਿੱਲੇ ਹਨ ਜਾਂ ਟੁੱਟ ਗਏ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੀਅਲਾਇਨ ਜਾਂ ਰਿਪੇਅਰ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ।

Gagan Chahal R.D.
Registered Denturist

SEMCD CERTIFIED CLINICIAN

Book Your Appointment

778-600-0811 | 778-600-0810

6834 King George Blvd Surrey BC | 2644 Cyril St Abbotsford BC

ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ
ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ
International
Punjabi Tribune

• Rachhpal Singh Gill
ਸੰਪਾਦਕ (ਕਾਰਜਕਾਰੀ)
604-616-2171

Funded by the Government of Canada | Financé par le gouvernement du Canada | Canada

ADVISORY BOARD

• Karamjit Singh Butter
Journalist,

• Gurlal Singh
Journalist,

• Hardam Singh Maan
Surrey
604-308-6663

• Virpal Singh Bhagta
News Reporter | Punjab
+91 96532 00226

• Ekjot Singh
News Reporter

Printed & Published in Canada by :
International Punjabi Tribune Inc.

604-584-5577 (Office)
punjabitribune
iptribune@gmail.com
www.punjabitribune.ca
punjabitribune

NOTICE TO ADVERTISER

International Punjabi Tribune does not accept any liability or damage caused by an error or inaccuracy in the printing of an advertisement beyond the amount paid for the space actually occupied by that portion of the advertisement in which error occurs. All advertising is subject to publisher's approval. International Punjabi Tribune reserves the right to turn down or edit any material forwarded to us for printing. The publisher does not guarantee the insertion of any particular advertisement on a specified date, or at all.

Publisher is not responsible in any mishappening between the customer and Advertiser.

ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਂ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਲਾਮਤੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ। ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਵਿੱਚ ਛਪੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨਾਲ਼ ਸੰਪਾਦਕ ਜਾਂ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਈਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਈਮੇਲ ਵਾਲ਼ੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਨੂੰ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਂਟ-ਛਾਂਟ ਕਰਨ ਦਾ ਜਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾਂ ਛਾਪਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਅਸ਼ਲੀਲ, ਭੜਕਾਊ, ਨਸਲੀ ਵਿਤਕਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਅਧਾਰ ਵਾਲ਼ੀ ਰਚਨਾਂ ਛਾਪਣ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਅਸਮਰਥ ਹਾਂ। ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਛਪੀ ਸਮੱਗਰੀ ਲਈ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਦਾਤਾ ਖੁਦ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕੈਨੇਡਾ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਚੱਲਣ ਦਾ ਵੇਲਾ

ਲਿਖਤ : ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ , 289 - 829 - 2929

ਉਰਦੂ ਜ਼ੁਬਾਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸ਼ੇਅਰ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਜਨਮੇ ਮਹਾਨ ਯੁਗ ਪਲਟਾਊ ਰਾਹਬਰਾਂ ਅਤੇ ਰਾਹਨੁਮਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ:

'ਹਜ਼ਾਰੋਂ ਸਾਲ ਨਰਗਿਸ ਆਪਣੀ ਬੇਨੂਰੀ ਪੇ ਰੋਤੀ ਹੈ
ਬੜੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਸੇ ਹੋਤਾ ਹੈ ਚਮਨ ਮੇਂ ਦੀਦਾਵਰ ਪੈਦਾ'

ਰਾਜ ਮੋਹਨ ਗਾਂਧੀ (ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਪੋਤਰਾ) ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੰਡਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਸਮੁੱਚੀ ਕਾਂਗਰਸ ਲੀਡਸ਼ਿੱਪ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਤਾ, ਕੀਰਤੀ, ਸੂਝ-ਬੂਝ, ਦੂਰ-ਅੰਦੇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਡਿਪਲੋਮੈਟਿਕ ਪ੍ਰਬੁੱਧਤਾ ਸਦਕਾ ਸਰਬ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀਸ਼ਿੱਪ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਕਈ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਕਾਬਲੇ ਭਰਮ-ਭੁਲੇਖਾ ਪਾਊ ਸਥਿਤੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਸਰਕਾਰ ਪਟੇਲ ਦਾ ਨਾਮ ਉਭਾਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਤੱਤਕਾਲੀ ਸਮੇਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵੀ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿਖਾ ਦਿਉ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਬਿਆਨ ਹੋਵੇ। ਖ਼ੁਦ ਸਰਦਾਰ ਪਟੇਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿਮਾਇਤੀ ਸਨ।

ਇਵੇਂ ਹੀ ਇਸ ਸਾਲ 2025 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਮਾਰਕ ਜੋਸਫ ਕਾਰਨੀ ਕੈਨੇਡਾ ਅੰਦਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਗੂ ਪੰਡਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਅਤੇ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਵਾਂਗ ਇੱਕ ਪ੍ਰਬੁੱਧ, ਦੂਰ-ਅੰਦੇਸ਼, ਹਲੀਮੀ ਭਰੇ, ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਆਰਥਿਕ ਮਾਹਿਰ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ-ਮੰਨੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਦੀ ਥਾਂ 85 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅੰਦਰੂਨੀ ਪਾਰਟੀ ਕਾਡਰ ਦੀ ਹਿਮਾਇਤ ਨਾਲ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ 9 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਨ। ਟਰੂਡੋ ਦੇ ਅਸਤੀਫੇ ਬਾਅਦ 14 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ 24ਵੇਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਲਈ ਅਤੇ 23 ਮੈਂਬਰੀ ਕੈਬਨਿਟ ਗਠਤ ਕੀਤੀ।

ਰਾਜਨੀਤਕ ਉਲਟ-ਪੁਲਟ: ਸੰਨ 2024 ਦੇ ਅਖ਼ੀਰ ਵਿੱਚ ਤੱਤਕਾਲੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਦੀਆਂ ਅਸਫ਼ਲ ਨੀਤੀਆਂ ਕਰਕੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ, ਬਦਅਮਨੀ, ਮਾਫੀਆ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ, ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵਿੱਚ ਲੱਕ ਤੋੜਵੇਂ ਵਾਧੇ ਜਿਹੇ ਸੰਕਟਾਂ ਕਰਕੇ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਅੰਦਰ ਬਗਾਵਤ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਜਿਵੇਂ ਸੰਨ 1991 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਸਿਮਹਾ ਰਾਉ ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਆਰਥਿਕ ਮਾਹਿਰ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ (ਜੋ ਸੰਨ 2004 ਤੋਂ 2014 ਤਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ) ਲੈ ਕੇ ਆਏ, ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਵੀ ਮਾਰਕ ਕਾਰਨੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਨੂੰ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਜੋ ਡਿਪਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕਰਿਸਟੀਆ ਫਰੀਲੈਂਡ ਦੀ ਬਗਾਵਤ ਕਰਕੇ ਵਿਚਾਰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।

2 ਜਨਵਰੀ, 2025 ਨੂੰ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਪਦ ਛੱਡਣ ਦੇ ਐਲਾਨ ਦੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਸਰਵਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ 47, ਐੱਨ.ਡੀ.ਪੀ. ਨੂੰ 19, ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ 19, ਬਲਾਕ ਕਿਊਬੈਕ ਨੂੰ 10 ਅਤੇ ਗਰੀਨ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ 3 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਹਿਮਾਇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀ। ਲਿਹਾਜ਼ਾ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਆਗੂ ਪੇਅਰ ਪੋਲੀਅਵ ਫੈਡਰਲ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਅਗਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣੀ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਲੇਕਿਨ ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਆਰਥਿਕ ਮਾਹਿਰ, ਹਲੀਮੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੁੱਧਤਾ ਦੇ ਪੁੰਜ ਮਾਰਕ ਕਾਰਨੀ ਵੱਲੋਂ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਵਾਂਗ ਡੋਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਬਾਅਦ ਰਾਜਨੀਤਕ ਗਿਣਤੀਆਂ ਮਿਣਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਏ ਦਿਨ ਵੱਡਾ ਉਲਟ ਫੇਰ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲੱਗਾ।

ਵੱਡਾ ਕਾਰਕ: ਇਸ ਦੌਰਾਨ 20 ਜਨਵਰੀ, 2025 ਨੂੰ ਡੌਨਲਡ ਟਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ 47ਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਜੋਂ ਪਦ ਸੰਭਾਲਣ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਸਮੇਤ ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਅੰਦਰ ਅਣਚਾਹੇ ਟੈਰਿਫ ਠੋਕ ਕੇ ਵਪਾਰ ਜੰਗ ਛੇੜ ਦਿੱਤੀ। ਨਾਲ ਹੀ ਗਰੀਨਲੈਂਡ ਜਜ਼ੀਰੇ, ਇਸਰਾਈਲੀ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਕਰਕੇ ਬਣੇ ਕਬਾੜ ਦੇ ਢੇਰ ਗਾਜ਼ਾ ਪੱਟੀ, ਨਹਿਰ ਪਨਾਮਾ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ 51ਵੇਂ ਪ੍ਰਾਂਤ ਵਜੋਂ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਕਰਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ, ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ।

ਲੇਕਿਨ ਮਾਰਕ ਕਾਰਨੇ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਸੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਜਰਬੇਕਾਰ, ਦਲੇਰ, ਸਮਰੱਥ ਅਤੇ ਨਿਡਰ ਦੂਰ ਅੰਦੇਸ਼ ਆਗੂ ਵਜੋਂ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਅੱਗੇ ਗੋਡੇ ਟੇਕਣ ਦੀ ਥਾਂ ਨਵੇਂ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਅਤੇ ਸਥਾਪਤੀ ਲਈ ਟਰੂਡੋ ਵੱਲੋਂ ਅਮਰੀਕੀ ਦੌਰੇ ਉਲਟ ਯੂ.ਕੇ. ਅਤੇ ਫਰਾਂਸ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ। ਵਾਪਸੀ 'ਤੇ 24 ਮਾਰਚ, 2025 ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਹਾਊਸਆਫ ਕੌਮਨਜ਼ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਗਵਰਨਰ ਜਨਰਲ ਮੇਰੀ ਸਾਇਮਾ ਨੂੰ ਕਰਦੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਲੀਡਰਸ਼ਿੱਪ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ 28 ਅਪਰੈਲ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਉਸ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਲੀਡਰਸ਼ਿੱਪ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਰਕੇ ਚੋਣ ਸਰਵੇ ਅਚੰਭਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਲਟ-ਪੁਲਟ ਹੋ ਗਏ। ਚੋਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸਰਵੇ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ 44, ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵਾਂ ਨੂੰ 40, ਬਲਾਕ ਕਿਊਬੈਕ ਨੂੰ 7, ਐੱਨ.ਡੀ.ਪੀ. ਨੂੰ 6, ਗਰੀਨ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ 1 ਅਤੇ ਪੀਪਲਜ਼ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ 1 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਹਿਮਾਇਤ ਦਰਸਾਅ ਰਹੇ ਸਨ। ਘਰੇਲੂ ਕਰਿਆਨੇ ਦੀ 29 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਮਾਰਕ ਕਾਰਨੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਘਰੀਂ ਕਹਿਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਕਿ ਉਹ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਵਰਗਾ ਆਰਥਿਕ ਮਾਹਿਰ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ ਉਹ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਵੋਟ ਕਰਨਗੀਆਂ।

ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲਾ: ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਸ਼ਵ ਦਾ ਇੱਕ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ, ਕੁਦਰਤੀ ਸ੍ਰੋਤਾਂ, ਖਣਿਜ ਪਾਦਰਥਾਂ, ਨੀਲੇ ਪਾਣੀਆਂ, ਗੈਸ ਅਤੇ ਤੇਲ ਜਿਹੇ ਕਾਲੇ ਸੋਨੇ, ਹਾਈਡਰੋ ਪਾਵਰ ਊਰਜਾ, ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ, ਡੇਅਰੀ, ਤਕਨੀਕੀ ਗਿਆਨ ਦੀ ਹੱਬ, ਵਿਸ਼ਾਲ ਟੂਰਿਜ਼ਮ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਦੇਸ਼ ਹੈ। ਨਾਨਕ ਦੀ ਕਿਰਤ ਦਾ ਜਾਗ੍ਰਿਤ ਸਰੂਪ ਇੱਥੇ ਸੁਭਾਇਮਾਨ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਫਲਸਫੇ ਵਾਂਗ 'ਘਾਲਿ ਖਾਇ ਕਿਛੁ ਹਥਹੁ ਦੇਇ' ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸ਼ਵ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਦਾਨੀ ਦੇਸ਼ ਹੈ। ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ, ਸਮਾਜਿਕ ਇਨਸਾਫ, ਮਨੁੱਖੀ ਅਜ਼ਾਦੀਆਂ ਅਤੇ ਔਰਤ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਸਦੀ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਨਹੀਂ। ਅਤਿ ਦੀ ਹਲੀਮੀ ਭਰੇ ਲੋਕ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਪੱਖੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਪਹਿਲੇ 5 ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਗੁਆਂਢੀ ਅਮਰੀਕਾ ਏਕਾਧਿਕਾਰਵਾਦੀ ਤਾਨਸ਼ਾਹ, ਸੁਪਰਫੌਜੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਜੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਥਾਣੇਦਾਰ ਅਤੇ ਹਮਲਾਵਰ ਤਬੀਅਤ, ਮਾਨਵ ਅਜ਼ਾਦੀਆਂ ਦਾ ਘਾਤੀ ਦੇਸ਼ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਸੰਨ 1812, 1866 ਅਤੇ 1891 ਵਿੱਚ ਇਸ ਖਚੂਬਸੂਰਤ ਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਜਮਾਉਣ ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ।

28 ਅਪਰੈਲ, ਮਤਦਾਨ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧਾ ਦਖਲ ਦਿੰਦੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਮਹਾਨ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਚੰਗੀ ਕਾਮਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ (ਭਾਵ ਮੈਨੂੰ) ਨੂੰ ਵੋਟ ਕਰਨ ਜਿਸ ਕੋਲ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਸੂਝ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟੈਕਸ ਅੱਧੇ ਕਰਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫੌਜੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਧਾਉਣ, ਮੁਫ਼ਤ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਟੀ.ਸੀ. 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਾਂ, ਸਟੀਲ, ਐਲਮੂਨੀਅਮ, ਲੱਕੜ, ਊਰਜਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਸਤਾਂ ਖਰੀਦਣ ਦੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੌਗਣੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ੀਰੋ ਟੈਕਸਾਂ ਅਤੇ ਟੈਰਿਫਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਦੀ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ 51ਵਾਂ ਸੂਬਾ ਬਣ ਜਾਣ। ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਨੀਮ ਪਾਗਲਪਣ ਦੇ ਦੌਰੇ ਕਰਕੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਮਾਰੂ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਆਗੂ ਪੈਰੇ ਪੋਲੀਅਵਰ ਅਤੇ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਆਗੂ ਕਾਰਨੇ ਨੇ ਇਸਦਾ ਮੂੰਹ ਤੋੜ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਤੰਬੀਹ (ਚਿਤਾਵਨੀ) ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਾਫ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡਾ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸੰਪਨ ਅਜ਼ਾਦ ਦੇਸ਼ ਕਦੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ 55ਵਾਂ ਸੂਬਾ ਨਹੀਂ ਬਣੇਗਾ। ਕਾਰਨੀ ਨੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦ ਦੀ ਰੂਹ ਫੂਕਣ ਲਈ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਾ ਅਸਲ ਮਕਸਦ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਤੋੜਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਇਸ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਅਜਿਹਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਗਹਿਗੱਚ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ: ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਇਸਦੀ ਮੁੜ ਤੋਂ ਸਥਾਪਤੀ ਲਈ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਬਸਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ 47, ਟਰੰਪ ਟੈਰਿਫ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਕਬਜ਼ੇ ਸੰਬੰਧੀ 35, ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੀ ਸੰਬੰਧੀ 33, ਅਵਾਸ ਸਮੱਸਿਆ ਪ੍ਰਤੀ 24, ਸਿਹਤ ਸੰਬੰਧੀ 23, ਅਪਰਾਧ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੰਬੰਧੀ 15, ਪ੍ਰਵਾਸ ਸੰਬੰਧੀ 14, ਜਲਵਾਯੂ ਸੰਭਾਲ ਸੰਬੰਧੀ 14 ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਭਾਰ ਸੰਬੰਧੀ 12 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਰ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡੀਅਨਾਂ ਦੇ ਨੱਕ ਵਿੱਚ ਦਮ ਕਰ ਰਹੇ ਮੁੱਦੇ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਰੋਡ ਮੈਪ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਐੱਨ.ਡੀ.ਪੀ. ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ, ਕਿਰਤੀਆਂ, ਬੇਘਰੇ, ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ, ਦੰਦ ਅਤੇ ਫਾਰਮਾਕੇਅਰ ਸੰਬੰਧੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਰੋਡ ਮੈਪ ਪ੍ਰਚਾਰਦੀ ਵਿਖਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਦਕਿ ਗਰੀਨ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਪ੍ਰਵਾਸ ਅਤੇ ਜਲਵਾਯੂ ਸੰਭਾਲ ਪ੍ਰਤੀ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਬਲਾਕ ਕਿਊਬੈੱਕ ਫਰੈਂਚ ਭਾਸ਼ਾਈ ਕਿਊਬੈਕ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਕੇਂਦਰਤ ਰਹੀ।

ਹੈਰਾਨਕੁਨ ਨਤੀਜੇ: ਕਮਾਲ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਰਹੀ ਕਿ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਬਹੁਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਪਰ ਲਹੂ ਲੁਹਾਣ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮਾਰਕ ਕਾਰਨੇ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਲੀਡਰਸ਼ਿੱਪ ਨੇ ਜੇਤੂ ਲਕੀਰ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਲਿਆ ਕੇ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। 343 ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਲਈ 172 ਸੀਟਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ ਜਦਕਿ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ 169 ਸੀਟਾਂ ਲੈ ਕੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਉੱਭਰੀ। ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਹੋਕੇਦਾਰ ਪੌਲੀਅਵ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ 144, ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਐੱਨ.ਡੀ.ਪੀ. ਨੂੰ 7, ਬਲੌਂਚੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਬਲਾਕ ਕਿਊਬੈਕ ਨੂੰ 22, ਜੋਨਾਥਨ ਪੈਡਨਾਲਟ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਗਰੀਨ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ 1 ਸੀਟ ਹਾਸਲ ਹੋਈ। ਇਵੇਂ ਕੇਨੇਡੀਅਨਾਂ ਨੇ ਮਾਰਕ ਕਾਰਨੀ ਦੀ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫਤਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਮਾਰਕ ਕਾਰਨੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ 25ਵੇਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣ ਗਏ ਹਨ।

ਹੈਰਾਨਗੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਰਹੀ ਕਿ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਆਗੂ ਪੌਲੀਅਵ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਚੂਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਹ ਆਪਣੇ ਹਲਕੇ ਕਾਰਲੇਟਨ, ਐੱਨ.ਡੀ.ਪੀ. ਆਗੂ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਬੀ, ਗਰੀਨ ਪਾਰਟੀ ਕੋਲੀਡਰ ਅਟਰਾਮੋਟ ਅਤੇ ਪੀਪਲਜ਼ ਪਾਰਟੀ ਆਗੂ ਮੈਕਸਮ ਬਰਨੀਅਰ ਬੀਊਸ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਹਾਰ ਗਏ। ਐੱਨ.ਡੀ.ਪੀ. ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਵੀ ਖੋਹ ਬੈਠੀ। ਇਸ ਲਈ ਸਦਨ ਵਿੱਚ 12 ਸੀਟਾਂ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਚੜ੍ਹਤ: ਇਨਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਨ 2021 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ 18 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 22 ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਜਿੱਤ ਦੇ ਝੰਡੇ ਗੱਡੇ ਹਨ। ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 6 ਔਰਤਾਂ, 6 ਪੱਗੜੀਧਾਰੀ ਅਤੇ 10 ਦੂਸਰੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰੂਬੀ ਮਹੋਤਾ, ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੱਧੂ, ਅਮਨਦੀਪ, ਸੋਨੀਆ ਸਿੱਧੂ, ਅਨੀਤਾ ਅਨੰਦ, ਬਰਦੀਸ਼ ਚੱਗਰ, ਅੰਜੂ ਢਿੱਲੋਂ, ਸੁੱਖ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਇਕਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਰਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਰਣਦੀਪ ਸਰਾਏ, ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸੈਣੀ, ਪ੍ਰਮ ਬੈਂਸ ਹਨ ਜਦਕਿ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜਸਰਾਜ ਹੱਲਨ, ਦਲਵਿੰਦਰ ਗਿੱਲ, ਅਮਨਪ੍ਰੀਤ ਗਿੱਲ, ਅਰਪਨ ਖੰਨਾ, ਟਿਮ ਉੱਪਲ, ਪ੍ਰਮ ਗਿੱਲ, ਸੁਖਮਨ ਗਿੱਲ, ਜਗਸ਼ਰਨ ਮਾਹਲ ਅਤੇ ਹਰਬ ਗਿੱਲ ਹਨ। ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਕਾਰਨੀ ਕੈਬਨਿਟ ਵਿੱਚ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਵੇਖੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਘਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕਰੀਬ 33 ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਾਰਪੋਰੇਟਰਾਂ ਨੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਬਦਲ ਲਈ ਪੋਲੀਅਵਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ, "ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਮਿੱਤਰੋ: ਇਹ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੈ।" ਕਾਰਨੀ ਨੇ ਇਸ ਐਡ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸਮੂਹ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਜਗਤ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜੀ 7 ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਆਰਥਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ। ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਟੈਕਸ 26.2 ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਬਰਾਬਰ 21 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਰਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ।

5 ਲੱਖ ਘਰਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ, ਦੋ ਆਮਦਨਾਂ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ 825 ਡਾਲਰ ਸਲਾਨਾ ਰਾਹਤ, 18 ਤੋਂ 64 ਸਾਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ 800 ਡਾਲਰ ਦੰਦਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਦੇਣ, ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ, ਕੀਮਤਾਂ ਉੱਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ।

29 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨਾਲ ਫੋਨ 'ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਮਿਲਣ ਅਤੇ ਦੁਵੱਲੇ ਮਸਲੇ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦਾ ਅਹਿਦ ਕੀਤਾ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕਾਰਨੀ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਦੀ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਕਾਰਨੀ ਦੀ ਦੂਰ ਦਰਸ਼ਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕਾਰਨੀ: ਮਾਰਕ ਕਾਰਨੀ 16 ਮਾਰਚ, 1965 ਵਿੱਚ ਵਰਲੀ ਮਾਰਗ੍ਰੇਟ ਕੁੱਖੋਂ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਰਾਬਰਟ ਮਾਰਟਨ ਕਾਰਨੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਉੱਤਰ ਪੱਛਮੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਫੋਰਟ ਸਮਿੱਥ ਵਿੱਚ ਜਨਮੇ। ਸਕੂਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਐਡਮਿੰਟਨ, ਅਲਬਰਟਾ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਹਾਰਵਾਰਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਬਾਅਦ ਪੀ.ਐੱਚ.ਡੀ ਆਕਸਫੋਰਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲੰਡਨ (ਯੂ.ਕੇ) ਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਸੰਨ 2003 ਵਿੱਚ ਡਿਪਟੀ, ਸੰਨ 2007 ਤੋਂ 2013 ਤਕ ਬੈਂਕ ਆਫ ਕੈਨੇਡਾ, ਸੰਨ 2013 ਤੋਂ 2020 ਤਕ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਰਹੇ। ਸੰਨ 2007-08 ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੀ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ। ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਸਮੇਤ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਸ਼ਵ ਦਾ ਨੰਬਰ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਕੇ ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਬਲਬੂਤੇ ਭਵਿੱਖੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਉਹ ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਲੰਬੀ ਪਾਰੀ ਖੇਡ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਾਰੀ ਸਭਾ (ਰਜਿ.) ਸਿਆਟਲ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਰੋਹ ਅਤੇ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ

ਸਰੀ, (ਹਰਦਮ ਮਾਨ): ਆਪਣੇ ਸਾਹਿਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਨਿਰੰਤਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰ ਰਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਾਰੀ ਸਭਾ ਸਿਆਟਲ (ਰਜਿ.) ਵੱਲੋਂ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ 'ਰੰਧਾਵਾ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਕੈਂਟ ਸਿਆਟਲ' ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਾਹਿਤਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸੰਸਾਰ-ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਵੀ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ ਦੀ 52ਵੀਂ ਬਰਸੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਮਾਰੋਹ ਦੌਰਾਨ ਉੱਘੇ ਵਿਦਵਾਨ, ਬਹੁ-ਭਾਸ਼ੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ, ਸਿੱਖਿਆ ਸ਼ਾਸ਼ਤਰੀ ਅਤੇ ਕਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰ ਕੇ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਰਹੇ, ਸਭਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਂਬਰ ਡਾ. ਪ੍ਰੇਮ ਕੁਮਾਰ ਦਾ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸਭਾ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਟਿਵਾਣਾ ਨੇ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ ਵੱਲੋਂ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਈਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ - ਪੀੜਾਂ ਦਾ ਪਰਾਗਾ, ਲਾਜਵੰਤੀ, ਆਟੇ ਦੀਆਂ ਚਿੜੀਆਂ, ਲੂਣਾ ਆਦਿ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ। ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਲਿਹਾਰ ਲੇਹਲ ਨੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਡਾ. ਪ੍ਰੇਮ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਜਾਣ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਵਾਈ ਅਤੇ ਸ਼ਿਵ ਦੀ ਲੂਣਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹਨਾਂ 'ਲੂਣਾ' ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਸੋਚਣ ਲਈ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਜੋ ਸਮਾਜ ਦੇ ਧੱਕਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਕੇ ਅੱਲ੍ਹੜ-ਉਮਰੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਫ੍ਰੇਜ਼ਰ ਨਦੀ ਦੇ ਪੁਲ ਤੋਂ ਛਾਲ ਮਾਰ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜੀਵਨ-ਲੀਲਾਵਾਂ ਸਮਾਪਤ ਕਰ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। 'ਲੂਣਾ' ਵਰਗੇ ਮਹਾਂਕਾਵਿ ਨਾਲ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਦਸ਼ਾ-ਦਿਸ਼ਾ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਅਰਥ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬ੍ਰਿਹੋਂ-ਸਮਰਾਟ ਕਵੀ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਕਈ ਪੱਖਾਂ 'ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਉਂਦਿਆਂ, ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਬਿਤਾਏ ਪਲਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ। ਡਾ. ਪ੍ਰੇਮ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਸ਼ਿਵ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਕਈ ਖਾਸ ਘਟਨਾਵਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ, ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਦੇ ਢੰਗ ਦੇ ਕਈ ਪੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂੰ ਕਰਵਾਇਆ। ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਆਦਮਪੁਰੀ, ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਿਨਹਾਸ, ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਹਰਸ਼ਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਕਿਰਨ ਸੋਹਲ, ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਕੋਟਕਪੂਰਾ, ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ, ਉਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ, ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੱਜ, ਹਰਕੀਰਤ ਕੌਰ, ਜੰਗਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ਼ਿਵ ਦੀਆਂ ਲੋਕ-ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੀਆਂ ਅਤੇ ਅਮਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ।

ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਾਰੀ ਸਭਾ ਸਿਆਟਲ (ਰਜਿ.) ਲਈ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਸਮਰਪਿਤ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ, ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜੀ ਲਈ ਤਕੜਾ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ, ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਸਰਵ ਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸੂਝਵਾਨ, ਮਿੱਠ ਬੋਲੜੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਅਤੇ ਸਭਾ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰਿਤ ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਂਬਰ ਡਾ. ਪ੍ਰੇਮ ਕੁਮਾਰ ਦਾ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰੈਸ ਸਕੱਤਰ ਮੰਗਤ ਕੁਲਜਿੰਦ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਿਖੇ ਇਕ ਸ਼ਿਅਰ 'ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਗਿਆ, ਬੰਦ ਬੂਹੇ ਨੂੰ ਚੁੱਪ ਦਾ ਜੰਦਰਾ ਮਾਰ ਗਿਆ।' ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਡਾ. ਪ੍ਰੇਮ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਨੂੰ ਉਭਾਰਦੀ ਇਕ ਕਵਿਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਸਭਾ ਦੇ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰਾਂ, ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ-ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੇ ਕੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੁਪਤਨੀ ਸਵਰਨ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਲ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਕਈ ਹੋਰ ਬਹੁ-ਗੁਣੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨਿਆ ਗਿਆ।

ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਸਭਾ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਧੀ-ਪਿਉ ਦੇ ਨਿੱਘੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਗੀਤ 'ਤੇਰੇ ਮਹਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਪਿਆਰ ਬਾਪੂ' ਅਤੇ ਗਾਇਕ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਲਹਿਰਾ ਨੇ ਸ਼ਿਵ ਦਾ ਗੀਤ 'ਕੀ ਪੁੱਛਦੇ ਹੋ ਹਾਲ ਫਕੀਰਾਂ ਦਾ...' ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੋਜ਼ ਭਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਝੱਜ ਦਾ ਗੀਤ 'ਮਦਰ ਡੇਅ' ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਰਿਹਾ। ਦਵਿੰਦਰ ਹੀਰਾ ਨੇ 'ਪੂਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੇਕ ਇਨਸਾਨਾਂ ਨੂੰ...', ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਨ ਨੇ ਹਰਮੋਨੀਅਮ ਧੁਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗੀਤ ਰਾਹੀਂ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ। ਰੇਖਾ ਸੂਦ ਆਪਣੇ ਗੀਤ 'ਮੈਂ ਧੂੰਏਂ ਦੇ ਪੱਜ ਰੋਵਾਂ' ਰਾਹੀਂ ਔਰਤ ਦੀ ਵੇਦਨਾ ਕਹਿ ਰਹੀ ਸੀ।

ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲਾਲੀ ਸੰਧੂ, ਜਸਵੀਰ ਸਹੋਤਾ, ਸ਼ਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਔਜਲਾ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਪਰਾਨ ਵਾਹੀ, ਸੰਤੋਸ਼ ਵਾਹੀ, ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ, ਰਾਕੇਸ਼ ਖੰਨਾ, ਨਰਿੰਦਰ ਸੂਦ, ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਰਸ਼ਮੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਜੋਤੀ ਕੌਰ ਵਾਡਨ, ਸੁਖਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਇੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ ਮਨਹਾਸ, ਗੁਰਿੰਦਰ ਗਰੇਵਾਲ, ਗੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਗਰੇਵਾਲ, ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਕੰਵਲਜੀਤ ਕੌਰ ਗਿੱਲ, ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ, ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਜਤਿੰਦਰ ਕੌਰ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸਹੋਤਾ, ਰਮਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ, ਸ਼ਿਵ ਬੱਤਰਾ, ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ, ਪਵਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਸੈਮ ਵਿਰਕ, ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ਼ਾਹ ਨਿਵਾਜ ਵੀ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਸਟੇਜ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਿਦਆਂ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਟਿਵਾਣਾ ਅਤੇ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੱਲ੍ਹੀ ਨੇ ਰੌਚਕਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਲਿਹਾਰ ਸਿੰਘ ਲੇਹਲ ਨੇ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਏ ਹੋਏ ਪਤਵੰਤਿਆਂ ਦਾ ਦਿਲੀ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਸਾਰੇ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਕੈਮਰੇ ਦੀ ਅੱਖ ਵਿੱਚ ਕੈਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਏ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਲੈ ਜਾਣ ਦਾ ਕੰਮ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੱਲ੍ਹੀ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬਠਿੰਡਾ (ਪੰਜਾਬ) ਤੋਂ ਨਿਕਲਦੇ ਹਾਸ ਵਿਅੰਗ ਦੇ ਤਿਮਾਹੀ ਮੈਗਜ਼ੀਨ 'ਸ਼ਬਦ ਤ੍ਰਿੰਜਣ' ਦੇ ਨਵਾਂ ਅੰਕ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਭਰਦੇ ਕਵੀਆਂ-ਕਵਿਤਰੀਆਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਮੁਹੱਬਤਾਂ ਸਾਂਝੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ' ਸਭਾ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਰੀਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਲਾਵਾਰਸ-ਬੇਘਰ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ-ਸੰਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡਾ. ਨੌਰੰਗ ਸਿੰਘ ਮਾਂਗਟ ਦਾ ਮੁੰਬਈ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ

ਲੁਧਿਆਣਾ: ਪਿਛਲੇ ਹਫਤੇ 4 ਮਈ 2025 ਨੂੰ ਮੁੰਬਈ ਵਿਖੇ ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਵੱਲੋਂ ਮੁੰਬਈ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸਿੱਖ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਗੁਰੂ ਅਮਰ ਦਾਸ ਅਪਾਹਜ ਆਸ਼ਰਮ, ਸਰਾਭਾ ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਡਾ. ਨੌਰੰਗ ਸਿੰਘ ਮਾਂਗਟ ਨੂੰ ਟਰਾਫੀ, ਸ਼ਾਲ ਤੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਡਾ. ਨੌਰੰਗ ਸਿੰਘ ਮਾਂਗਟ ਨੂੰ ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਿਛਲੇ 20 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲਾਵਾਰਸ-ਬੇਘਰ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਲਗਾਤਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਨਿਰਸਵਾਰਥ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਬਾਂਗਾ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਚ. ਐਸ. ਮਹਿਤਾ, ਜਨਰਲ ਸੈਕਟਰੀ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿੱਖ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਨਾਮਵਰ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਮੁੰਬਈ ਵਿਖੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਦੇ ਆਡੀਟੋਰੀਅਮ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪੀ. ਏ. ਯੂ. ਲੁਧਿਆਣਾ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਵਿੰਡਸਰ (ਕੈਨੇਡਾ) ਅਤੇ ਮੌਰੀਸਨ ਸਾਇੰਟਿਫਿਕ ਰੀਸਰਚ ਕੰਪਨੀ ਕੈਲਗਰੀ (ਕੈਨੇਡਾ) ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਅਤੇ ਸਾਇੰਸਦਾਨ ਡਾ. ਨੌਰੰਗ ਸਿੰਘ ਮਾਂਗਟ ਨੇ ਕਈ ਸਾਲ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸ਼ਹਿਰ ਅਤੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਇਕਲ ਤੇ ਫਿਰਕੇ ਸੜਕਾਂ ਕੰਢੇ ਪਏ ਬੇਘਰ, ਲਾਵਾਰਸ, ਅਪਾਹਜ ਅਤੇ ਬਿਮਾਰ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ-ਸੰਭਾਲ ਕੀਤੀ। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹੋਰ ਬਿਹਤਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੇਵਾ-ਸੰਭਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਲੁਧਿਆਣਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਸਰਾਭਾ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਗੁਰੂ ਅਮਰ ਦਾਸ ਅਪਾਹਜ ਆਸ਼ਰਮ ਬਣਵਾਇਆ।

ਡਾ. ਨੌਰੰਗ ਸਿੰਘ ਮਾਂਗਟ ਦੇ ਦੱਸਣ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਆਸ਼ਰਮ ਵਿੱਚ ਹੁਣ 225 ਦੇ ਕਰੀਬ ਅਪਾਹਜ, ਬੇਸਹਾਰਾ, ਨੇਤਰਹੀਣ, ਅਧਰੰਗ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਵਾਲੇ, ਸ਼ੂਗਰ, ਏਡਜ਼, ਕਾਲਾ ਪੀਲੀਆ, ਟੀ.ਬੀ, ਦਿਮਾਗੀ ਸੰਤੁਲਨ ਗੁਆ ਚੁੱਕੇ, ਲਾਇਲਾਜ ਰੋਗਾਂ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਲਾਵਾਰਸ, ਬੇਘਰ ਤੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ 'ਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਉਹ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੜਕਾਂ 'ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਤਰਸਯੋਗ ਹਾਲਤ 'ਚ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਸਵਾ ਦੋ ਸੌ (225) ਲਾਵਾਰਸ-ਬੇਘਰ ਮਰੀਜ਼ਾਂ 'ਚ ਸਵਾ ਸੌ (125) ਦੇ ਕਰੀਬ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਦਿਮਾਗੀ ਸੰਤੁਲਨ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅੱਸੀ ਦੇ ਕਰੀਬ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੁੱਧ-ਬੁੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਕੁੱਝ ਵੀ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹਨ। ਸੱਠ (60) ਦੇ ਕਰੀਬ ਮਰੀਜ਼ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੀ ਕਿਰਿਆ ਆਪ ਨਹੀਂ ਸੋਧ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਮਲ-ਮੂਤਰ ਵੀ ਕੱਪੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਸੇਵਾ-ਸੰਭਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੁਫ਼ਤ ਮੈਡੀਕਲ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਆਸ਼ਰਮ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਨੂੰ ਮੰਜਾ-ਬਿਸਤਰਾ, ਮੈਡੀਕਲ ਸਹਾਇਤਾ, ਗੁਰੂ ਦਾ ਲੰਗਰ, ਕੱਪੜੇ ਆਦਿ ਹਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ ਮੁਫ਼ਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਚਾਲੀ (40) ਦੇ ਕਰੀਬ ਸਟਾਫ਼ ਤੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਆਸ਼ਰਮ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੇਵਾਦਾਰ ਇਹਨਾਂ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਕਪੜੇ ਬਦਲੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਲਾਚਾਰ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣਾ ਵੀ ਆਪ ਖੁਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਡਾਕਟਰ ਤੇ ਨਰਸਾਂ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੁਆਈਆਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਤਕਰੀਬਨ ਤਿੰਨ ਸੌ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਤੇ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਲਈ ਲੰਗਰ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਤਿੰਨ ਕਰੋੜ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸਾਲਾਨਾ ਖਰਚਾ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਅਸੀਸਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਚਲਦਾ ਹੈ।। ਆਸ਼ਰਮ ਵਾਰੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ: ਆਸ਼ਰਮ (ਇੰਡੀਆ):95018-42505; ਕੈਨੇਡਾ: 403-401-8787।

ਛੋਟਾ ਘੱਲੂਘਾਰਾ

"'ਘੱਲੂਘਾਰਾ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸਬੰਧ ਅਫ਼ਗਾਨੀ ਬੋਲੀ ਨਾਲ ਹੈ; ਜਿਸ ਦੇ ਅੱਖਰੀ ਅਰਥ ਹਨ ਸਭ ਕੁਝ ਤਬਾਹ ਹੋ ਜਾਣਾ, ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕਤਲੇਆਮ ਹੋਣਾ, ਨਸਲਘਾਤ ਜਾਂ ਸਰਬਨਾਸ਼। ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਨ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਜਾਂ ਈਨ ਨਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਭਿਆਨਕ ਘੱਲੂਘਾਰਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਮੁਗਲਾਂ ਦਰਮਿਆਨ 3 ਜੇਠ ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਸੰਮਤ 1803/1 ਮਈ 1746 ਯੂਲੀਅਨ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਰਦਾਸ ਪੁਰ ਦੇ ਕਾਹਨੂੰਵਾਨ ਛੰਭ 'ਚ ਖ਼ੂਨੀ ਦੁਖਾਂਤ ਵਾਪਰਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਛੋਟਾ ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 3 ਜੇਠ ਨੂੰ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਦੀ ਤਾਰੀਖਾਂ ਵਿਚ ਬਦਲਨ ਨਾਲ ਹੁਣ ਇਹ 3 ਜੇਠ ਹਰ ਸਾਲ 17 ਮਈ ਨੂੰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਘੱਲੂਘਾਰੇ 'ਚ ਲਗਭਗ 7000 ਹਜ਼ਾਰ (ਕਈ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਗਿਣਤੀ 11000 ਹਜ਼ਾਰ) ਦੇ ਕਰੀਬ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਤੇ 3000 ਹਜ਼ਾਰ (ਕਈਆਂ ਨੇ ਇੱਥੇ ਗਿਣਤੀ 2000 ਲਿਖੀ ਹੈ) ਦੇ ਕਰੀਬ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕੈਦ ਕਰਕੇ ਲਖਪਤ ਰਾਏ ਲਾਹੌਰ ਲੈ ਗਿਆ। ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਨਾਖਾਸ ਚੌਂਕ ਵਿੱਚ ਬੜੇ ਹੀ ਜ਼ਾਲਮਾਨਾ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤਸੀਹੇ ਦੇ ਕੇ ਸਿਰਾਂ ਦੇ ਢੇਰ ਲਗਾ ਦਿੱਤੇ। ਸਰੀਰਾਂ ਨੂੰ ਮਸੀਤਾਂ ਦੀਆਂ ਦੀਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਖ਼ੂਨ ਨਾਲ ਮਸੀਤਾਂ ਦੇ ਫਰਸ਼ ਧੋਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਮੰਦਭਾਗੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਜਾਂ ਛੋਟੇ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

ਲੇਖਕ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਤੀ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਖ਼ੂਨ ਨਾਲ ਰੰਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਗੁਰਦਾਸ ਨੰਗਲ ਵਿਚ ਇਕ 1706 ਈਸਵੀ 'ਚ ਅਤੇ ਕਾਹਨੂੰਵਾਨ ਦੇ ਛੰਭ ਦੇ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾ 1727 ਈਸਵੀ 'ਚ ਅਤੇ ਦੂਜਾ 1746 ਈਸਵੀ 'ਚ-ਦੋ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਵਾਪਰ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਕਾਹਨੂੰਵਾਨ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਇਕ ਹਿੰਦੂ ਰਾਜੇ ਲਖਪਤ ਰਾਏ ਨੇ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਗੁਰਦਾਸ ਨੰਗਲ ਦੇ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਸਮੇਂ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਆਈ ਫੌਜ ਦੀ ਮਦਦ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਮਹੰਤ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਸੂਬੇਦਾਰ ਜ਼ਕਰੀਆ ਖਾਨ ਨੇ 8 ਜੂਨ 1745 ਨੂੰ ਭਾਈ ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ ਦੀ ਖੋਪਰੀ ਲੁਹਾਈ ਸੀ। 11 ਜੂਨ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਬੇਟਾ ਬਿਜੇ ਖਾਂ ਸ਼ਿਕਾਰ ਖੇਡਣ ਗਿਆ, ਘੋੜੇ 'ਤੋਂ ਡਿੱਗ ਕੇ ਪੈਰ ਰਕਾਬ ਵਿਚ ਫਸ ਕੇ ਘੜੀਸ ਹੁੰਦਾ ਮਰ ਗਿਆ ਸੀ। 23 ਜੂਨ ਨੂੰ ਜ਼ਕਰੀਆ ਖਾਨ ਨੂੰ ਬੰਨ ਪੈ ਗਿਆ ਤੇ ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜੁੱਤੀ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਵਿਚ ਖਾਂਦਾ ਪਹਿਲੀ ਜੁਲਾਈ 1745 ਨੂੰ ਮਰ ਗਿਆ। ਖਬਰ ਸੁਣ ਕੇ ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਪ੍ਰਾਣ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤੇ। ਜ਼ਕਰੀਆ ਖਾਨ ਦੀ ਮੌਤ ਪਿਛੋਂ ਇਸ ਦਾ ਬੇਟਾ ਯਾਹੀਆ ਖਾਂ ਲਾਹੌਰ ਦਾ ਸੂਬੇਦਾਰ ਬਣ ਗਿਆ। ਮਾਰਚ 1747 ਨੂੰ ਯਾਹੀਆ ਖਾਂ ਨੂੰ ਕੈਦ ਕਰਕੇ ਸ਼ਾਹ ਨਵਾਜ਼ ਲਾਹੌਰ ਦਾ ਸੂਬੇਦਾਰ ਬਣ ਗਿਆ।

ਜ਼ਕਰੀਆ ਖਾਨ ਦੇ 4 ਬੇਟੇ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੇਟੇ ਬਿਜੇ ਖਾਂ ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ, ਇਜੇ ਖਾਂ ਨੂੰ ਜਲੰਧਰ ਅਤੇ ਯਾਹੀਆ ਖਾਂ ਨੂੰ ਮੁਲਤਾਨ ਦਾ ਹਾਕਮ ਥਾਪਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸ਼ਾਹ ਨਵਾਜ਼ ਦਿੱਲੀ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਚਾਚੇ ਕਮਰ ਦੀਨ ਕੋਲ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ।

ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਦਾ ਕਾਰਨ: ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਦੀਵਾਨ ਲਖਪਤ ਰਾਏ ਦਾ ਭਰਾ ਜਸਪਤ ਰਾਏ ਏਮਨਾਬਾਦ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਜਗੀਰ ਵਿਚ ਕਿਲੇ ਅੰਦਰ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਈ ਸਿੰਘ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਸੂਬੇਦਾਰ ਨੂੰ ਫੜਾ ਕੇ ਇਨਾਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। 1746 ਦੀ ਵਿਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ (ਕਈ 8 ਮਾਰਚ 1746 ਲਿਖਦੇ ਹਨ) ਏਮਨਾਬਾਦ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰੋੜੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਦੋ ਜਥੇ ਆ ਗਏ। ਜਸਪਤ ਰਾਏ ਨੇ ਆਖ ਭੇਜਿਆ, "ਤੁਸੀ ਇਥੇ ਠਹਿਰੋਗੇ ਤਾਂ ਮੈਥੋਂ ਬੁਰਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ।" ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਉਤਰ ਦਿੱਤਾ, "ਅੱਜ ਦੀ ਰਾਤ ਭਗਤੀ ਕਰਾਂਗੇ, ਸਵੇਰੇ ਚਲੇ ਜਾਵਾਂਗੇ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਆਖਾਂਗੇ।"

ਫਿਰ ਸਿਪਾਹੀ ਭੇਜੇ ਗਏ ਪਰ ਸਿੰਘ ਨਾ ਉਠੇ। ਲਗਭਗ 100 ਫੌਜੀ ਲੈ ਕੇ ਆਪ ਹਾਥੀ ਉਤੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਆ ਕੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਬੁਰਾ-ਭਲਾ ਕਹਿਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਕਹਿੰਦਾ, "ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਬੁਰਾ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾਏਗਾ।" ਚੜ੍ਹਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਤਰ ਦਿੱਤਾ, "ਕਰਾੜਾ! ਕਿਉਂ ਮੌਤ ਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਮਾਰਦਾ ਏਂ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਬੁਰਾ ਭਲਾ ਬੋਲੀ ਜਾਨਾਂ?"

ਸੁਣ ਕੇ ਇਕ ਖੱਤਰੀ ਨੇ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ, "ਫੜ ਲਵੋ ਜੱਟ ਨੂੰ।" ਸਿਪਾਹੀ ਸਿੰਘ ਵਲ ਵਧੇ, ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਰਪਾਨ ਖਿੱਚ ਕੇ ਪੰਜ ਸਿਪਾਹੀ ਝਟਕਾ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ 20 ਸਿਪਾਹੀ ਦੂਜੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਝਟਕਾ ਦਿੱਤੇ। ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦ ਦੇ ਭਤੀਜੇ ਅਘੜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਰਛਾ ਮਾਰ ਕੇ ਜਸਪਤ ਨੂੰ ਜਮੀਨ ਉਤੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਚੜ੍ਹਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਖਿਆ, "ਖਾਲਸਾ ਜੀ, ਧੌਲੇ ਕਿਹੜੀ ਰੁੱਤੇ ਬੀਜੀਦੇ ਨੇ। ਜੋ ਹੋਣਾ ਸੀ ਹੋ ਗਿਆ, ਹੁਣ ਕੰਮ ਸਾਫ ਕਰੋ।" ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਔਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ੍ਰਕਾਲ ਦਾ ਜੈਕਾਰਾ ਛੱਡਿਆ, ਫੌਜ ਦੌੜ ਗਈ। ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਲੋਕ ਵੀ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਲੁੱਟ ਮਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾ ਵੜੇ।

ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਖਬਰ ਸੁਣ ਕੇ ਲਖਪਤ ਰਾਏ ਸੂਬੇਦਾਰ ਯਾਹੀਆ ਖਾਂ ਪਾਸ ਜਾ ਕੇ ਰੋਇਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪੱਗ ਜਮੀਨ ਉਤੇ ਸੁਟ ਕੇ ਬੋਲਿਆ, "ਮੇਰੀ ਪੱਗ ਬੰਨਾਂਗੇ ਤਾਂ ਬੰਨਾਂਗਾ, ਪਰ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਖੁਰਾ ਖੋਜ ਮਿਟਾ ਕੇ ਹੀ ਬੰਨਾਂਗਾ।" ਯਾਹੀਆ ਖਾਂ ਨੇ ਆਖਿਆ, "ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਸ ਖਾਤਰ ਸੁਖਣਾ ਸੁਖਦਾ ਹਾਂ, ਜੋ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਲੈ ਲਵੋ।"

ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਲਖਪਤ ਰਾਏ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਵਾਇਆ। ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਦੀਵਾਨ ਕੌੜਾ ਮਲ, ਰਾਏ ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ, ਲੱਛੀ ਰਾਮ, ਚੌਧਰੀ ਜਵਾਹਰ ਮਲ ਅਤੇ ਪੰਡਿਤ ਸੂਰਤ ਰਾਮ ਆਦਿ ਨੇ ਲਖਪਤ ਰਾਏ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਆਖਿਆ, "ਜੋ ਹੋਣਾ ਸੀ ਹੋ ਗਿਆ, ਨਿਰਦੋਸ਼ੇ ਸਿੰਘਾਂ ਉਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਨਾ ਕਰੋ, ਸਿੰਘ ਵੀ ਆਪਣੇ ਹੀ ਭਾਈ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੇ ਰਾਖੇ ਹਨ। ਜੇ ਇਹ ਹਿੰਮਤ ਨਾ ਕਰਦੇ, ਤਾਂ ਅੱਜ ਅਸਾਂ ਕਰਮ ਦੀਨ ਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਅਲੀ ਹੋ ਕੇ ਮਸੀਤਾਂ ਵਿਚ ਕੁੱਤੇ ਮੋੜਦੇ ਹੁੰਦੇ।"

ਬਥੇਰਾ ਸਮਝਾਇਆ, ਪਰ ਉਹ ਪਾਪੀ ਨਾ ਮੰਨਿਆ। ਐਸੀ ਮੂਰਖ ਮੱਤ ਕੀਤੀ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਪੋਥੀਆਂ ਲੱਭ ਲੱਭ ਕੇ ਸਾੜ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਕਈ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵੀ ਸਾੜ ਦਿੱਤੇ। ਢੰਡੋਰਾ ਫੇਰ ਦਿੱਤਾ, "ਕੋਈ ਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ ਸਦਵਾਏਗਾ ਜਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਨ ਦੇਵੇਗਾ, ਸਜ਼ਾ ਪਾਏਗਾ। ਗੁੜ ਨੂੰ ਰੋੜੀ ਆਖੋ।" ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਲਈ ਫੌਜ ਚਾੜ੍ਹ ਦਿੱਤੀ।

ਕਾਹਨੂੰਵਾਨ ਦਾ ਯੁੱਧ: ਖਬਰ ਸੁਣ ਕੇ ਨਵਾਬ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਰੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਹਨੂੰਵਾਨ ਛੰਭ ਦੇ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਜਥੇ ਸਮੇਤ ਇਕੱਤਰ ਹੋਣ ਲਈ ਸੁਨੇਹੇ ਭੇਜੇ। 15 ਜੂਨ 1746 (ਪਹਿਲੀ ਹਾੜ 1807, ਕਈ 23 ਮਈ ਲਿਖਦੇ ਹਨ) ਤੱਕ ਆਟਾ, ਦਾਣੇ ਅਤੇ ਘਾਹ ਲੈ ਕੇ ਕੋਈ 15,000 ਸਿੰਘ ਕਾਹਨੂੰਵਾਨ ਦੇ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਲਖਪਤ ਰਾਏ ਨੇ ਵੀ ਤੋਪਾਂ ਤੇ ਬੰਦੂਕਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹੋ ਕੇ ਵੱਡੀ ਫੌਜ ਅਤੇ ਧਾੜਵੀਆਂ ਨਾਲ ਕਾਹਨੂੰਵਾਨ ਦੇ ਜੰਗਲ ਨੂੰ ਘੇਰਾ ਪਾ ਕੇ ਗੋਲੀਆਂ ਤੇ ਗੋਲੇ ਦਾਗ ਦਿੱਤੇ। ਕਈ ਦਿਨ ਮੋਰਚੇ ਲੱਗੇ ਰਹੇ। ਦਿਨੇ ਤਾਂ ਸਿੰਘ ਫਿਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਅਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਕਈ ਥਾਂ ਫੌਜ ਉਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਕਈ ਫੌਜੀ ਮਾਰ ਕੇ ਕੱਚੀ ਪੱਕੀ ਲੈ ਆਉਂਦੇ। ਸਿੰਘਾਂ ਕੋਲ ਆਟਾ, ਦਾਣੇ ਅਤੇ ਘਾਹ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਰਸਾਤ ਦਾ ਮੌਸਮ ਵੀ ਨੇੜੇ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਇਥੋਂ ਚਲੇ ਜਾਣਾ ਹੀ ਠੀਕ ਸਮਝ ਕੇ ਪਹਾੜ ਵੱਲ ਜਾਣ ਦਾ ਗੁਰਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਚਾਲੇ ਪਾ ਦਿੱਤੇ। ਅੱਗੇ ਅੱਗੇ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪਿੱਛੇ ਪਿੱਛੇ ਬੇਓੜਕੀ ਫੌਜ ਲੈ ਕੇ ਲਖਪਤ ਰਾਏ ਤੀਰਾਂ ਅਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਦਾ ਮੀਂਹ ਵਰ੍ਹਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ, ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਸਿੰਘ ਵੀ ਘੋੜਿਆਂ ਸਣੇ ਦਰਿਆ ਬਿਆਸ ਵਿਚ ਡੁੱਬ ਗਏ।

ਸਰਦਾਰ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਨਵਾਬ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਖਿਆ, "ਖਾਲਸਾ ਜੀ, ਡੁੱਬ ਕੇ ਮਰਨ ਨਾਲੋਂ ਲੜ ਕੇ ਮਰਨਾ ਚੰਗਾ ਹੈ।"

ਲੜਦੇ-ਭਿੜਦੇ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਸਿੰਘ ਪਠਾਨਕੋਟ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਪਹਾੜੀ ਰਾਜਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਨਾਲ ਘਾਟ ਰੋਕੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਨਾ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਸਿੰਘ ਤਾਂ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਲੜਦੇ ਹਨ। "ਡੋਗਰੇ ਮੀਤ ਕਿਸ ਕੇ, ਭਾਤ ਖਾਈ ਔਰ ਖਿਸਕੇ।"

ਹਾੜ ਦੀ ਧੁੱਪ, ਦੂਜੇ ਭੁੱਖ ਅਤੇ ਪਿਆਸ-ਇਕ ਪਾਸੇ ਦਰਿਆ ਬਿਆਸ, ਅੱਗੇ ਪਹਾੜੀ ਫੌਜਾਂ, ਪਿਛੇ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ। ਸਿੰਘਾਂ ਉਤੇ ਬੜੀ ਬਿਪਤਾ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ। ਅੱਲਾ ਹੂ ਅਤੇ ਜੈ ਮਾਤਾ ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਲੱਗ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਜਸਪਤ ਦਾ ਬੇਟਾ ਹਰਭਜ ਰਾਏ, ਬਿਜੇ ਖਾਂ ਦਾ ਬੇਟਾ ਨਾਹਰ ਖਾਂ, ਫੌਜਦਾਰ ਸੈਫ ਅਲੀ ਖਾਂ ਅਤੇ ਕਈ ਫੌਜਦਾਰ ਵੀ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਤਿੰਨ ਪਹਿਰ ਬੜੇ ਘਮਸਾਣ ਦਾ ਯੁਧ ਹੋਇਆ। 3-4 ਕੋਹ ਵਿਚ ਫੌਜ ਨੂੰ ਚੀਰ ਕੇ ਸਿੰਘ ਇਕ ਪਾਸੇ ਨਿਕਲ ਗਏ। ਲਗਭਗ 7,000 ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ 1,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੈਦ ਹੋ ਗਏ। ਰਾਤ ਪੈ ਗਈ ਅਤੇ ਥੱਕੀ ਟੁੱਟੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਜਰਨੈਲਾਂ ਨੇ ਰੋਕ ਲਿਆ। ਉਥੇ ਹੀ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਫੌਜ ਸੌਂ ਗਈ ਅਤੇ 4-5 ਮੀਲ ਦੀ ਦੂਰੀ ਉਤੇ ਸਿੰਘ ਵੀ ਨਿਕਲ ਗਏ।

ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਛਾਪਾ: ਨਵਾਬ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ, ਸਰਦਾਰ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਗੁਰਮਤਾ ਕਰਕੇ ਆਵਾਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ, "ਖਾਲਸਾ ਜੀ, ਵੈਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਹੁਣ ਵੇਲਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਝ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੀਂਦ ਨੇ ਦਬੋਚਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਕੁਝ ਤੁਸੀਂ ਜਾ ਦੱਬੋ।" ਇਹ ਗੱਲ ਖਾਲਸੇ ਨੇ ਮੰਨ ਕੇ ਵਾਗਾਂ ਫੜ ਲਈਆਂ। ਕੁੱਕੜ ਦੀ ਬਾਂਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਿੰਘ ਸੁੱਤੇ ਵੈਰੀਆਂ ਉਤੇ ਜਾ ਪਏ। ਝੱਟ ਪੱਟ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਵੈਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੱਟ ਕੁੱਟ ਕੇ ਸ਼ਸਤਰ, ਬਸਤਰ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਘੋੜੇ, ਜਿੱਥੋਂ ਤਾਂਈਂ ਹੱਥ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ, ਮਾਰ ਕੇ ਮੁੜ ਗਏ। ਹਰਿਗੋਬਿੰਦਪੁਰ ਵੱਲ ਚਾਲੇ ਪਾ ਕੇ ਦਰਿਆ ਬਿਆਸ ਜਾ ਪਹੁੰਚੇ। ਮਲਾਹਾਂ ਨੇ ਬੇੜੀਆਂ ਖਿੱਚ ਲਈਆਂ। ਅਦੀਨਾ ਬੇਗ ਸੈਨਾ ਲੈ ਕੇ ਆ ਗਿਆ, ਪਰ ਗੁਰੂ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਸਿੰਘ ਦਰਿਆ ਲੰਘ ਗਏ।

ਦੁਆਬੇ ਅਤੇ ਮਾਲਵੇ ਜਾਣਾ: ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਭੁੱਖੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਦੁਆਬੇ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ ਰਸਦ ਅਤੇ ਘਾਹ ਲੈ ਕੇ ਮੀਰ ਕੋਟ ਦੀ ਝਿੜੀ ਵਿਚ ਲੰਗਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ। ਅਜੇ ਲੰਗਰ ਛਕਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਜੇ ਖਾਂ ਜੋ ਈਜਾਪੁਰ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਸੀ, ਫੌਜ ਲੈ ਕੇ ਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਨੂੰ ਤਾਂ ਸਿੰਘ ਚਣੇ ਚਬਾਉਂਦੇ, ਇੰਨੇ ਨੂੰ ਅਦੀਨਾ ਬੇਗ ਵੀ ਫੌਜ ਲੈ ਕੇ ਆ ਗਿਆ। ਸਿੰਘ ਲੜਦੇ-ਭਿੜਦੇ ਅਲੀਵਾਲ ਦੇ ਪੱਤਣੋਂ ਮਾਲਵੇ ਚਲੇ ਗਏ। ਕਈ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਘਰੀਂ ਚਲੇ ਗਏ, ਕਈਆਂ ਦੀ ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ।

ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਜਲੂਸ ਕੱਢਣਾ: ਗੱਡਿਆਂ ਉਤੇ ਲੱਦ ਕੇ ਕੈਦੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਫੌਜ ਲੈ ਕੇ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਸਿੰਘ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਢੋਲ ਢਮੱਕੇ ਨਾਲ ਲਖਪਤ ਰਾਏ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਸੂਬੇਦਾਰ ਯਾਹੀਆ ਖਾਨ ਕੋਲ ਗਿਆ। ਯਾਹੀਆ ਖਾਨ ਨੇ ਕੈਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਖੋਤਿਆਂ ਉਤੇ ਚਾੜ੍ਹ ਕੇ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਚ ਜਲੂਸ ਕੱਢਿਆ। ਨਿਖਾਸ ਚੌਂਕ ਵਿਚ ਲਿਜਾ ਕੇ ਸਾਰੇ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਥਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼ਹੀਦ ਗੰਜ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਪਾਪੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲੀ: ਅਪਰੈਲ 1748 ਨੂੰ ਮੰਨੂ ਨੇ ਅਬਦਾਲੀ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਸਰਹਿੰਦ ਅਤੇ ਲਾਹੌਰ ਦਾ ਸੂਬੇਦਾਰ ਬਣ ਕੇ ਕੌੜਾ ਮੱਲ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਦੀਵਾਨ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਕੌੜਾ ਮੱਲ ਨੇ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਲਖਪਤ ਨੂੰ 6 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਲਖਪਤ ਜੁਰਮਾਨਾ ਨਾ ਦੇ ਸਕਿਆ। ਕੌੜਾ ਮੱਲ ਨੇ ਲਖਪਤ ਨੂੰ ਕੈਦ ਕਰਕੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਲਖਪਤ ਨੂੰ ਇਕ ਬੁਰਜ ਵਿਚ ਕੈਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਲੋਕ ਇੱਥੇ ਪਾਖਾਨਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਨਰਕ ਦਾ 6 ਮਹੀਨੇ ਕਸ਼ਟ ਭੋਗ ਕੇ ਲਖਪਤ ਰਾਏ ਮਰ ਗਿਆ।

ਕਈ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਿੰਘ ਜਾਨਵਰ ਮਾਰ ਕੇ ਖਾਂਦੇ ਸਨ। ਮੋਰਚੇ 3 ਮਹੀਨੇ ਲੱਗੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਫੌਜ ਨੇ ਜੰਗਲ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾ ਦਿੱਤੀ, ਪਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਗੋਲੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣ ਕੇ ਜਾਨਵਰ ਦੌੜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸੌਣ-ਭਾਦਰੋਂ ਦੀ ਬਰਸਾਤ ਵਿਚ ਬਿਨਾ ਛੱਤ, ਗਿੱਲੇ ਬਾਲਣ ਨਾਲ ਸਿੰਘ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 15,000 ਸਿੰਘਾਂ ਲਈ ਲੰਗਰ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਕਿੱਥੇ ਰਸਦ ਰਖਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬਰਸਾਤ ਵਿਚ ਜੰਗਲ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ?

ਫੋਨ: +0468395922

ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਕਿਵੇਂ ਗਿਆ...?

ਲਿਖਤ : ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਸ਼ੀਤਲ

ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਵੇਖੋ

ਲੜੀਵਾਰ ਕਿਸ਼ਤ 50

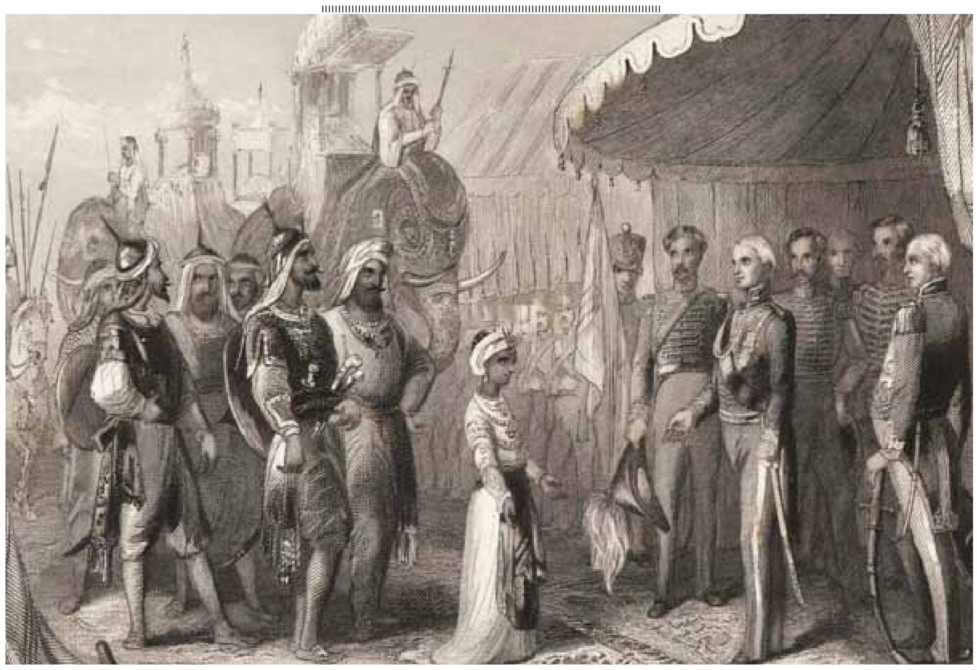

ਲਾਰੰਸ ਤੇ ਹਾਰਡਿੰਗ ਵਾਪਸ

ਇਹਨੀਂ ਹੀ ਦਿਨੀਂ ਹੈਨਰੀ ਲਾਰੰਸ ਦੀ ਅਰੋਗਤਾ ਕੁਛ ਵਿਗੜ ਗਈ ਤੇ ਉਹਨੇ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਲੈ ਲਈ। ਨਵਾਂ ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਫ਼ਰੈਡਰਿਕ ਕਰੀ ਅਜੇ ਲਾਹੌਰ ਪੁੱਜਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਹੈਨਰੀ ਲਾਰੰਸ ਦੀ ਥਾਂ ਉਸਦਾ ਭਰਾ ਜੌਹਨ ਲਾਰੰਸ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲੱਗਾ। ਏਸੇ ਸਮੇਂ ਹਾਰਡਿੰਗ ਦੀ ਵੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਉਹਦੇ ਥਾਂ ਮਾਰਕੁਈਸ ਆਫ਼ ਡਲਹੌਜ਼ੀ ਗਵਰਨਰ - ਜੈਰਨਲ ਬਣ ਕੇ ਆਇਆ। ਦਫਤਰ ਦਾ ਕੰਮ ਸੰਭਾਲਿਆ।

ਮੁਲਤਾਨ ਤੇ ਮੂਲ ਰਾਜ ਮੂਲ ਰਾਜ

ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ 1818 ਈ: ਵਿਚ ਮੁਜ਼ੱਫ਼ਰ ਖ਼ਾਨ ਪਾਸੋਂ ਮੁਲਤਾਨ ਫ਼ਤਹਿ ਕੀਤਾ। 1824 ਈ: ਵਿਚ ਓਥੋਂ ਦਾ ਗਵਰਨਰ (ਸੂਬੇਦਾਰ) ਦੀਵਾਨ ਸਾਵਣ ਮੱਲ ਬਣਿਆਂ। 1844ਵਿਚ ਸਾਵਣ ਮੱਲ ਇਕ ਸਿਪਾਹੀ ਹੱਥੋਂ ਕਤਲ ਹੋਇਆ ਤੇ ਉਸਦੀ ਥਾਂ ਉਸਦਾ ਪੁੱਤਰ ਮੂਲਰਾਜ ਗਵਰਨਰ ਬਣਿਆਂ। ਮੂਲਰਾਜ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਉੱਤੇ (ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਉਸ ਦੀ ਲਾਹੌਰ ਦਰਬਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮਦਦ ਕਰਨਗੇ) ਮੁਲਤਾਨ ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰ ਰਿਆਸਤ ਦੱਸਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਤੇ ਤਖ਼ਤ ਤੇ ਬੈਠਣ ਵੇਲੇ ਲਾਹੌਰ ਦਰਬਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਜ਼ਰ ਨਾ ਘੱਲੀ। ਖ਼ਾਲਸਾ ਫ਼ੌਜ ਨੇ 1845 ਈ: ਵਿਚ ਮੁਲਤਾਨ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਤਾਂ ਮੂਲਰਾਜ ਨੇ 18 ਲੱਖ ਰੁਪਇਆ ਤੇ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਦੇ ਕੇ ਲਾਹੌਰ ਦਰਬਾਰ ਨਾਲ ਸੁਲ੍ਹਾ ਕਰ ਲਈ। ਏਸੇ ਸਮੇਂ ਸਤਲੁਜ ਯੁੱਧ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ । ਲੜਾਈ ਪਿਛੋਂ-ਮਾਮਲਾ ਤੇ ਨਜ਼ਰਾਨਾ ਨਾ ਭੇਜਣ ਕਰਕੇ-ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਵਜ਼ੀਰ ਨੇ ਮੁਲਤਾਨ 'ਤੇ ਫ਼ੌਜ ਭੇਜੀ। ਝੰਗ ਕੋਲ ਲੜਾਈ ਹੋਈ, ਪਰ ਵਜ਼ੀਰ ਦੀ ਫ਼ੌਜ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਫਲਤਾ ਨਾ ਹੋਈ। ਹੈਨਰੀ ਲਾਰੰਸ ਨੇ ਵਿੱਚ ਪੈ ਕੇ ਸੁਲ੍ਹਾ ਕਰਾ ਦਿੱਤੀ। ਫੈਸਲਾ ਹੋਇਆ, ਕਿ ਮੂਲਰਾਜ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤੀਜਾ ਹਿੱਸਾ (ਸਣੇ ਝੰਗ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ) ਤੇ ਨਜ਼ਰਾਨੇ ਵਜੋਂ 20 ਲੱਖ ਰੁਪਿਆ ਦੇਵੇ। ਮਾਲ ਗੁਜ਼ਾਰੀ ਅੱਗੇ ਨਾਲੋਂ ਵਧਾਈ ਜਾਵੇ ਤੇ ਉਸਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਅਪੀਲ ਲਾਹੌਰ ਸੁਣੀ ਜਾਵੇ। ਏਸ ਪਰਬੰਧ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੂਲਰਾਜ ਨੂੰ ਸਾਲਾਨਾ 1968000 ਰੁਪਇਆ ਦੇਣਾ ਪਿਆ ਕਰਨਾ ਸੀ।'

ਮੂਲ ਰਾਜ ਦਾ ਅਸਤੀਫ਼ਾ

ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਬੜਾ ਖ਼ੁਸ਼ ਸੀ, ਪਰ ਪਿੱਛੋਂ ਜਦੋਂ ਉਹ ਰੁਪਇਆ ਨਾ ਦੇ ਸਕਿਆ, ਤਾਂ ਉਹਨੇ ਨਵੰਬਰ, 1847 ਈ: ਵਿਚ ਲਾਹੌਰ ਪਹੁੰਚਕੇ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜੀਵਨ-ਨਿਰਬਾਹ ਵਾਸਤੇ ਜਾਗੀਰ ਮਿਲਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਹੈਨਰੀ ਲਾਰੰਸ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤੇ ਨਵੇਂ ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ 'ਕਰੀ ਦੇ ਆਉਣ ਤੱਕ ਜੌਹਨ ਲਾਰੰਸ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ 'ਕੰਮ-ਚਲਾਊ' ਹੋਣ ਦੀ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿਚ ਮੂਲਰਾਜ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫ਼ੈਸਲਾ ਨਾ ਕੀਤਾ। ਮੁਲਤਾਨ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਮੂਲਰਾਜ ਨੇ ਆਪਣਾ ਅਹੁਦਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ।

ਜਦ 'ਕਰੀ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਲਾਹੌਰ ਪੁੱਜਾ, ਉਸਨੇ ਮੂਲਰਾਜ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ, ਕਿ 'ਜੇ ਤੂੰ ਆਪਣਾ ਅਹੁਦਾ ਫੇਰ ਸੰਭਾਲਣਾ ਚਾਹੇਂ, ਤਾਂ ਵਿਚਾਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੂਲਰਾਜ ਨੇ ਅੱਗੋਂ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ, ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪੱਕਾ ਹਾਂ ਤੇ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ। ਕਰੀ ਨੇ ਅੱਗੋਂ ਲਿਖਿਆ, ਕਿ ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਗੀਰ ਜਾਂ ਇਨਾਮ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਾਲ ਹੀ ਪਿਛਲੇ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਮੰਗਿਆ। ਮੂਲਰਾਜ ਨੇ ਅੱਗੋਂ ਬੜੀ ਨਮਰਤਾ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ, ਕਿ "ਮੈਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਾਂ। ਪਰ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕਾਗ਼ਜ਼ ਪੱਤਰ ਸਭ ਕੀੜੇ ਖਾ ਗਏ ਹਨ, ਸੋ ਹਿਸਾਬ ਦਾ ਠੀਕ ਹੋਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ।"

ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਨੇ ਮੁਲਤਾਨ ਦਾ ਨਵਾਂ

ਨਵਾਂ ਦੀਵਾਨ ਕਾਹਨ ਸਿੰਘ, ਗਵਰਨਰ ਸ. ਕਾਹਨ ਸਿੰਘ 'ਮਾਨ' ਨੂੰ ਬਣਾ ਐਗਨੀਊ ਤੇ ਐਂਡਰਸਨ ਮੁਲਤਾਨ ਨੂੰ ਕੇ ਮੁਲਤਾਨ ਨੂੰ ਰਵਾਨਾ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨਾਲ ਦੋ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਅਫ਼ਸਰ-ਵਾਨਸ ਐਗਨੀਊ ਤੇ ਲੈਫ਼ਟੀਨੈਂਟ ਐਂਡਰਸਨ - 1400 ਸਿੱਖ ਫ਼ੌਜ, 700 ਗੋਰਖਾ ਤੇ 6 ਤੋਪਾਂ ਸਨ ਉਹ 18 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1884 ਈ. ਨੂੰ ਮੁਲਤਾਨ ਪੁੱਜੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੂਲਰਾਜ ਆਪਣੀਆਂ ਫ਼ੌਜਾਂ ਨੌਕਰੀਓਂ ਹਟਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਉਸ ਕੋਲ ਕੁਛ ਸਿਪਾਹੀ ਤੇ ਪੰਜ-ਛੇ ਤੋਪਾਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ ਦਿਲੋਂ ਛੱਡ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਨਵੇਂ ਦੀਵਾਨ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਦਾ ਬੜਾ ਚੰਗਾ ਸੁਆਗਤ ਕੀਤਾ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਮੂਲਰਾਜ ਨੇ ਸਭ ਕੰਮ ਦੀ ਸੌਂਪਣਾ ਨਵਾਂ ਗਵਰਨਰ ਸ. ਕਾਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਆਪ ਨਾਲ ਫਿਰ ਕੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਵਿਖਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਤੇ ਕੁੰਜੀਆਂ ਸ. ਕਾਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਕਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਗੋਰਖਾ ਫ਼ੌਜਾਂ ਕਾਇਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਬੂਹੇ ਅੱਗੇ ਨਵੇਂ ਗਵਰਨਰ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਦੇ ਨੌਕਰ ਬੈਠ ਗਏ। ਏਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਘਨ ਦੇ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਨੇਪਰੇ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ।

ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ ਹਾਰਡਿੰਗ ਨੇ ਡਲੌਹਜ਼ੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਆਉਂਦੇ ਸੱਤ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਤੱਕ, ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਇਕ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗੀ।" 1848 ਈ ਦੇ ਚੜ੍ਹਦਿਆਂ ਹੀ ਦੋਵੇਂ ਮਿੱਤਰ-ਹੈਨਰੀ ਹਾਰਡਿੰਗ ਤੇ ਹੈਨਰੀ ਲਾਰੰਸ-ਕਲਕੱਤੇ ਤੋਂ ਵਲਾਇਤ ਨੂੰ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਏ। ਨਵੇਂ ਅਫ਼ਸਰ ਡਲਹੌਜ਼ੀ ਤੇ ਕਰੀਂ ਨਵਾਂ ਗਵਰਨਰ-ਜੈਨਰਲ ਮਾਰਕੁਈਸ ਆਫ਼ ਡਲਹੌਜ਼ੀ 12 ਜਨਵਰੀ, 1848 ਈ। ਨੂੰ ਕਲਕੱਤੇ ਆਇਆ ਤੇ 21 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਦਫ਼ਤਰ ਦਾ ਕੰਮ ਸੰਭਾਲਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਨਵਾਂ ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਫਰੈਡਰਿਕ ਕਰੀ 6 ਮਾਰਚ, 1848 ਈ। ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਪੁੱਜਾ ਤੇ 6 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਸ: ਕਾਹਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਅਫ਼ਸਰ ਕਿਲ੍ਹਿਓਂ ਬਾਹਰ ਆਪਣੇ ਡੇਰੇ ਨੂੰ ਜਾਣ ਲੱਗੇ, (ਨਾਲ ਮੂਲ ਰਾਜ ਤੇ ਉਹਦਾ ਸਾਲਾ ਰੰਗੀ ਰਾਮ ਵੀ ਸੀ) ਤਾਂ ਕਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਬੂਹੇ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੂਰ ਹੀ, ਕੁਝ ਨਾਮਕਟੇ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੇ ਦੋਹਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਤਲਵਾਰ ਤੇ ਬਰਛੇ ਨਾਲ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।ਮੂਲਰਾਜ ਤਾਂ ਭੱਜ ਗਿਆ", ਪਰ ਰੰਗੀ ਰਾਮ ਤੇ ਸ: ਕਾਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ, ਫੱਟੜ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਡੇਰੇ ਪੁਚਾਇਆ। ਇਹ ਘਟਨਾ ੧੯ ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਹੋਈ। ਐਗਨੀਊ ਨੇ ਇਕ ਚਿੱਠੀ ਬੰਨੂੰ ਵਿਚ ਐਡਵਾਰਡਸ (5ਦਮਗਦਕਤ) ਨੂੰ ਤੇ ਇਕ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਨੂੰ ਲਿਖੀ। ਅਜੇ ਚਿੱਠੀਆਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਸੀ, ਜਾਂ ਬਲਵਈਆਂ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਕੇ ਦੋਵੇਂ ਅੰਗਰੇਜ਼-ਐਗਨੀਉ ਤੇ ਐਂਡਰਸਨ-ਸਣੇ ਨਿੱਜੀ ਨੌਕਰਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤੇ।

ਓਸ ਵੇਲੇ ਮਾਝਾ (ਲਾਹੌਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆਦਿ) ਸ. ਲਹਿਣਾ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਏ ਦੇ, ਹਜ਼ਾਰਾ ਸ. ਚਤਰ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰੀ ਦੇ, ਤੇ ਪਿਸ਼ਾਵਰ ਸੁਲਤਾਨ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਮਾਤਹਿਤ ਸੀ। ਅੰਗਰੇਜ਼ ਅਫਸਰ ਮੇਜਰ ਜਾਰਜ ਲਾਰੈਂਸ (7ਕਰਗਪਕ :ਮਗਕਅਫਕ) ਪਿਸ਼ਾਵਰ ਵਿਚ, ਮੇਜਰ ਜੇਮਜ਼ ਐਬਟ ਹਜ਼ਾਰੇ ਵਿਚ ਤੇ ਐਡਵਾਰਡਸ ਬੰਨੂੰ ਵਿਚ ਸੀ। ਜੈਨਰਲ ਕੋਰਟ ਲੈਂਡ (ੜਅ 3ਰਗਵ;ਅਦਵ) ਡਿਹਰਾ ਇਸਮਾਈਲ ਖ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਰੰਗੀ ਰਾਮ ਨੇ ਮੂਲਰਾਜ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਕਿਹਾ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਚਿੜ ਕੇ ਬਲਵਈਆਂ ਨੇ ਰੰਗੀ ਰਾਮ ਨੂੰ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਏਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਮੂਲਰਾਜ ਬਹੁਤ ਡਰ ਗਿਆ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ, ਪਰ ਉਹਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਕੋਲੋਂ ਕਿਸੇ ਰਹਿਮ ਦੀ ਆਸ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੋ, ਏਸ ਗੱਲੋਂ ਡਰਦਿਆਂ-ਕਿ ਜੇ ਬਾਗ਼ੀਆਂ ਦਾ ਸਾਥ ਨਾ ਦਿੱਤਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਹੱਥੋਂ ਹੱਥੋਂ ਕਤਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਉਹ ਮਜਬੂਰਨ ਬਾਗ਼ੀ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਬਗ਼ਾਵਤ ਗਿਣ ਮਿਥ ਕੇ ਨਹੀਂ,

- ਚਲਦਾ

ਲਿਖਤ : ਰਜਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸ਼ਰਮਾ
ਸੰਪਰਕ: 70873-67969

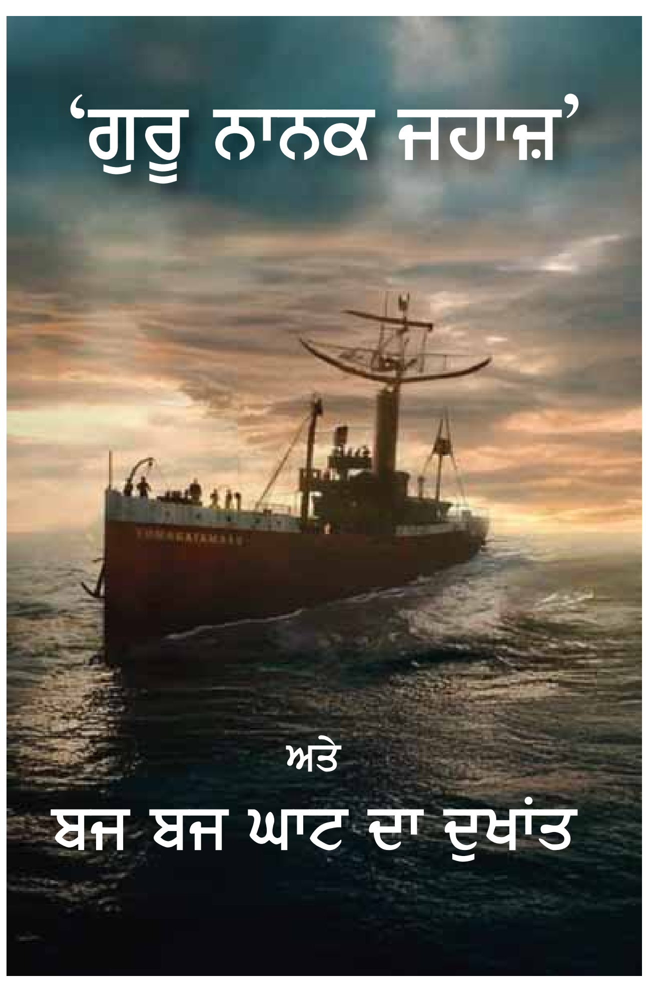

ਪਿਛਲੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਆਈ ਗਾਇਕ ਅਤੇ ਅਦਾਕਾਰ ਤਰਸੇਮ ਜੱਸੜ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਹਾਜ਼' ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਫਿਲਮ 1914 ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੇ ਕੌਮਾਗਾਟਾ ਮਾਰੂ ਦੁਖਾਂਤ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ 23 ਮਈ 1914 ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਹਾਜ਼ (ਕੌਮਾਗਾਟਾ ਮਾਰੂ ਜਹਾਜ਼) ਵਿੱਚ 376 ਯਾਤਰੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਿੱਖ ਸਨ, ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਕੰਢੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਤਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਉਤਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਪਜਿਆ ਰੋਹ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਨਸਲੀ ਵਿਤਕਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਬਣ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਭਾਰਤੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ।

'ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਹਾਜ਼' ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ 28 ਗ਼ਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ ਨਾਲ ਉੱਥੇ ਕੀ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਵਾਪਰਿਆ, ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਵਸਦੇ ਸਾਰੇ ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਸਮਰਥਕਾਂ ਅੰਦਰ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੇ ਰੋਸ ਦੀ ਲਹਿਰ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਅਧੀਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਸਾਫ਼ਰਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰਨ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਢਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਾਥੀ ਬਣ ਕੇ ਮੋਹਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ।

ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਤਰਸੇਮ ਜੱਸੜ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਲੋਪੋਕੇ ਅਤੇ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਘੁੱਗੀ ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਛੂਹ ਰਹੇ ਹਨ। ਫਿਲਮ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਡਮੁੱਲੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਫਿਲਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਨਿਆਂ ਅਤੇ ਗੁਲਾਮੀ ਵਿਰੁੱਧ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕੀਤੀ।

ਜਿਵੇਂ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਣ ਲਈ ਵਹੀਰਾਂ ਘੱਤ ਰਹੇ ਹਨ, ਸੌ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਹਕੂਮਤ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਸਲ ਅਤੇ ਰੰਗ ਕਾਰਨ ਭੇਦਭਾਵ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਜਹਾਜ਼ ਕੌਮਾਗਾਟਾ ਮਾਰੂ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤੀ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਕੁੱਝ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਕੇ ਬਾਕੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭਾਰਤ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਦਾ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧ ਹੋਇਆ। ਵੈਨਕੂਵਰ ਤੋਂ ਮੁੜਿਆ ਇਹ ਜਹਾਜ਼ ਜਦੋਂ ਕਲਕੱਤਾ ਦੇ ਬਜ ਬਜ ਘਾਟ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਉੱਥੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਭੁੰਨ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਕੌਮਾਗਾਟਾ ਮਾਰੂ ਜਾਂ ਬਜ ਬਜ ਘਾਟ ਦੇ ਦੁਖਾਂਤ ਵਜੋਂ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

'ਵਿਹਲੀ ਜਨਤਾ ਫਿਲਮਜ਼' ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਜੌਹਲ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂਕਿ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਨ ਆਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅੰਜ਼ਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਹਰਨਵ ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼ਰਨ ਆਰਟ ਨੇ। ਤਰਸੇਮ ਜੱਸੜ ਅਤੇ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਘੁੱਗੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਐਡਵਰਡ ਸੋਨੇਨਬਲਿਕ, ਮਾਰਕ ਬਿਨਿੰਗਟਨ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਬੁਲਟ ਅਤੇ ਹਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਨਿਭਾਈਆਂ ਹਨ। ਫਿਲਮ ਦੇਖ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੂਰਬੀਰ ਯੋਧਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤਾ ਮਾਣ ਸਨਮਾਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਫਿਲਮ ਜਿੱਥੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ 'ਤੇ ਜੰਮੀ ਧੂੜ ਉਠਾ ਕੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ਇੰਡਸਟਰੀ ਲਈ ਇਤਿਹਾਸਕ ਫਿਲਮਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੜੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਹਿਮ ਕੜੀ ਜੁੜ ਗਈ ਹੈ।

ਬਲੈਕਆਊਟ

ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ
ਸੰਪਰਕ: 98147-11605

ਜਨਵਰੀ 1990 ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਸੀ। ਕੈਸਪੀਅਨ ਸਾਗਰ ਦੇ ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਵਸੇ ਸ਼ਹਿਰ ਬਾਕੂ ਵਿੱਚ ਠੰਢ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਪੈਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ। ਸੋਵੀਅਤ ਗਣਰਾਜ ਅਜ਼ਰਬਾਇਜਾਨ ਦੇ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਕੁਝ ਕੁ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਤੰਬਰ ਵਿੱਚ, ਹੀ ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਆਇਆ ਸਾਂ। 'ਅਜ਼ਰਬਾਇਜਾਨ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਉਸਾਰੀ ਸੰਸਥਾਨ' ਵਿੱਚ ਬਾਕੀ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵੀ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਲੈਅ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੀ ਸੀ – ਵੱਖਰੀ ਬਣਤਰ ਵਾਲੇ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਗਣਿਤ, ਭੌਤਿਕ ਅਤੇ ਰਸਾਇਣ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ ਅਤੇ ਅਣਜਾਣ ਭੋਜਨ ਨਾਲ ਇੱਕ-ਮਿੱਕ ਹੋਣ ਦਾ ਸੰਘਰਸ਼। ਪਰ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਹੜੀ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਨ ਵਾਲੀ ਸੀ।

ਅਜ਼ਰਬਾਇਜਾਨ ਅਤੇ ਆਰਮੀਨੀਆ ਵਿਚਾਲੇ ਜੰਗ ਹੁਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਅੱਗ ਮਹੀਨਿਆਂ ਜਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸੁਲਗ ਰਹੀ ਸੀ, ਪਰ ਸਾਡੇ ਵਰਗੇ ਲੋਕਾਂ ਭਾਵ ਸੋਵੀਅਤ ਸੰਘ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਇਹ ਅਚਨਚੇਤ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਗਣਰਾਜ ਤਕਨੀਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ, ਪਰ ਮਾਸਕੋ ਦੀ ਪਕੜ ਢਿੱਲੀ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦੀ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਦਿਨ-ਬ-ਦਿਨ ਤੇਜ਼ ਹੁੰਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ।

ਇੱਕ ਸ਼ਾਮ ਬਿਜਲੀ ਚਲੀ ਗਈ। ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਹ ਕੋਈ ਤਕਨੀਕੀ ਖਰਾਬੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੋਵੀਅਤ ਯੁੱਗ ਦੌਰਾਨ ਬਿਜਲੀ ਗੁੱਲ ਹੋਣਾ ਆਮ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਭੋਜਨ, ਸਿੱਖਿਆ, ਇਲਾਜ, ਮਕਾਨ, ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ, ਹੀਟਿੰਗ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਆਵਾਜਾਈ ਵਰਗੀਆਂ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਸੌਖੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਪਲਬਧ ਸਨ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਕੂ ਵਰਗੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ। ਪਰ ਜਨਵਰੀ 1990 ਦੇ ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਬਲੈਕਆਊਟ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਕਲਾ ਅਤੇ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਇਹ ਕੋਈ ਅਚਾਨਕ ਹੋਈ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਸੋਵੀਅਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈਨਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਵੱਲੋਂ ਫ਼ੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਕੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਅਪਾਹਜ ਕਰਨ ਦਾ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਾਰਜ ਸੀ।

ਇਸ ਬਲੈਕਆਊਟ ਦਾ ਮੂਲ ਕਾਰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵਧ ਰਿਹਾ ਤਣਾਅ ਸੀ, ਜਿਹੜਾ ਆਰਮੀਨੀਆਈ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਮਤੇ ਕਾਰਨ ਦੁਬਾਰਾ ਭਖਿਆ ਸੀ। ਮਤੇ ਵਿੱਚ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਨਾਗੋਰਨੋ-ਕਾਰਾਬਾਖ, ਜਿਹੜਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜ਼ਰਬਾਇਜਾਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ, ਆਰਮੀਨੀਆ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਰਮੀਨੀਆਈ ਆਬਾਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਕਦਮ ਨੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ, ਝੜਪਾਂ ਅਤੇ ਨਸਲੀ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਸੋਵੀਅਤ ਕੇਂਦਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੱਥੋਂ ਨਿਕਲ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਗਣਰਾਜਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਸਲੀ ਤਣਾਅ ਦਿਨ-ਬ-ਦਿਨ ਵਧਣ ਲੱਗਾ ਸੀ।

ਬਿਜਲੀ, ਟੀਵੀ, ਰੇਡੀਓ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਟੈਲੀਫੋਨ ਲਾਈਨਾਂ ਦੇ ਅਚਾਨਕ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਡਰ ਅਤੇ ਹਫੜਾ-ਦਫੜੀ ਹੋਰ ਵੀ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਈ। ਘੰਟਿਆਂ ਤੱਕ ਬੱਤੀ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਸਾਡੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਚੁੱਲ੍ਹਾ ਬੇਜਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੁਝ ਵੀ ਪਕਾਉਣ ਜਾਂ ਬਚੇ ਹੋਏ ਖਾਣੇ ਨੂੰ ਗਰਮ ਕਰਨ ਦਾ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਚਾਹ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਵੀ, ਕੋਈ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਹੀਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦੀਆਂ ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਪਾਈਪਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕਮਰਿਆਂ ਨੂੰ ਗਰਮ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਫੇਰ ਵੀ ਹਵਾ ਠੰਢੀ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਡਰ ਸੀ; ਜਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਗਰਮੀ ਹੀ ਘਟ ਰਹੀ ਸੀ। ਕੁਝ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਿਹਾ। ਉਮਰ ਵੀ ਤਾਂ ਕੋਈ ਬਹੁਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਠਾਰਾਂ ਤੋਂ ਦੋ ਕੁ ਮਹੀਨੇ ਘੱਟ। ਅੰਤਾਂ ਦੀ ਚੁੱਪ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ – ਨਾ ਕਿਸੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਟੇਪ-ਰਿਕਾਰਡਰ 'ਤੇ ਲੱਗੇ ਗਾਣਿਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਤੇ ਨਾ ਹੋਸਟਲ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਰਸੋਈ ਵਿੱਚ ਭਾਂਡਿਆਂ ਦੇ ਖੜਕਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼। ਹੋਸਟਲ ਦੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸ਼ੋਰ-ਸ਼ਰਾਬੇ ਨਾਲ ਭਰੀ ਗੈਲਰੀ ਵੀ ਭਿਆਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਉਸਦੇ ਵੀ ਸਾਹ ਸੁੱਕ ਗਏ ਹੋਣ। ਇਹ ਬਲੈਕਆਊਟ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਹ ਤਾਂ ਬਸ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸੀ… ਬਲੈਕਆਊਟਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ…

ਹਰ ਸ਼ਾਮ, ਸੂਰਜ ਡੁੱਬਣ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ, ਸ਼ਹਿਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਖਿੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਮੋਟੇ ਕੰਬਲਾਂ ਨਾਲ ਢਕ ਦਿੰਦੇ ਸਾਂ ਤਾਂ ਜੋ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੀ ਇੱਕ ਕਿਰਨ ਵੀ ਬਾਹਰ ਨਾ ਨਿਕਲ ਸਕੇ। ਇਸ ਅਫ਼ਵਾਹ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਫ਼ੌਜੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਖਿੜਕੀ ਤੋਂ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵੇਖ ਲਈ ਤਾਂ ਉਹ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਡੇ 'ਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਅਜ਼ਮਾਉਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਾ ਕੀਤੀ।

ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸਾਨੂੰ ਰੂਸੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤਾਂ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਈ ਸੀ, ਪਰ ਆਮ ਬੋਲ-ਚਾਲ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਅਜ਼ਰਬਾਇਜਾਨੀ, ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਪੱਲੇ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ ਸੀ। ਏਥੇ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜ਼ਰਬਾਇਜਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਲਿਪੀ ਭਾਵੇਂ ਸਿਰਿਲਿਕ (ਛੇਰਿਲਚਿ – ਉਹ ਲਿਪੀ ਜਿਹੜੀ ਰੂਸੀ, ਯੂਕਰੇਨੀ, ਬੁਲਗਾਰੀਅਨ, ਸਰਬੀ, ਆਦਿ ਕਈ ਸਲਾਵੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸਲਾਵੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ) ਹੀ ਸੀ (ਜਿਹੜੀ 1991 ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਤੀਨੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ), ਪਰ ਕੁਝ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿਤਾਬ, ਤਾਲੀਮ, ਸ਼ਾਮ, ਇਸ਼ਕ, ਸ਼ਰਾਬ, ਬਾਜ਼ਾਰ ਆਦਿ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕੁਝ ਵੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਉਂਦਾ। ਸਾਡੇ ਲਈ ਸੂਚਨਾ ਦਾ ਅਸਲ ਸਰੋਤ ਸੀਨੀਅਰ ਸਾਥੀ ਹੀ ਸਨ। ਨਾ ਕੋਈ ਇੰਟਰਨੈਟ, ਨਾ ਮੋਬਾਈਲ, ਨਾ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ, ਕੁਝ ਵੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਸਾਡਾ ਹੋਸਟਲ ਮੁੱਖ ਸੜਕ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸਭ ਕੁਝ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਣ ਸਕਦੇ ਸੀ – ਫ਼ੌਜੀ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਭਾਰੀ ਗੜਗੜਾਹਟ, ਗੋਲੀਆਂ ਦੀ ਵਾਛੜ, ਦੂਰੋਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਚੀਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼। ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਮਾਸਕੋ ਨੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸੋਵੀਅਤ ਸੈਨਿਕ, ਟੈਂਕਾਂ ਅਤੇ ਬਖ਼ਤਰਬੰਦ ਵਾਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਬਾਕੂ ਅਤੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਨਸਲੀ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਹ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਉਸ ਅੱਗ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਆਏ ਸਨ ਜਿਹੜੀ ਅਜ਼ਰਬਾਇਜਾਨੀ ਦਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬਲਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭੇਦਭਾਵ ਤੋਂ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ, ਬੇਦੋਸ਼ੇ ਰਾਹਗੀਰਾਂ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਚਲਦੇ ਵਾਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ। ਕਾਰਾਂ ਉੱਪਰ ਟੈਂਕ ਚਲਾਏ ਗਏ। ਹਸਪਤਾਲਾਂ, ਇਮਾਰਤਾਂ, ਘਰਾਂ 'ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਦੀ ਵਾਛੜ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸੈਂਕੜੇ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਅਤੇ ਸੈਂਕੜੇ ਹੀ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਏ। ਹਵਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਾਰੂਦ ਦੀ ਗੰਧ ਨਾਲ ਭਰੀ ਰਹਿੰਦੀ।

ਹੋਸਟਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਦੀ ਸੜਕ, ਜਿਹੜੀ ਕਦੇ ਜਿਉਂਦੀ-ਜਾਗਦੀ ਸੀ, ਹੁਣ ਸਿਰਫ਼ ਫ਼ੌਜੀ ਬੂਟਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪਿਆਰੇ ਦਾ ਸੋਗ ਮਨਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਿਸਕੀਆਂ ਨਾਲ ਗੂੰਜਦੀ ਸੀ। ਸੜਕਾਂ ਤੋਂ ਲੋਕ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਇੰਝ ਲਗਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਸਾਰਾ ਸ਼ਹਿਰ ਲੁਕ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਰਾਤ ਦੇ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਸਮਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਸਿਲਸਿਲਾ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ।

ਖ਼ੈਰ, ਹਰ ਰਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹੁ ਫੁੱਟਦੀ ਹੈ, ਸਰਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਰਮੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਦੁੱਖ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁੱਖ ਦਾ ਆਗਮਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਦਿਨ ਵੀ ਬੀਤ ਗਏ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਲਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਮੇਰੇ ਧੁਰ ਅੰਦਰ ਤੱਕ ਅੱਜ ਵੀ ਇੱਕ ਭੈੜੇ ਸੁਪਨੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮੋਈ ਹੋਈ ਹੈ।

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਊਣ ਦਾ ਮੰਤਰ 'ਚਲੋ ਛੱਡੋ'

ਲਿਖਤ : ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸਵੈਚ,
ਸੰਪਰਕ: 98782-24000

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਆਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਵਾਰ ਸਭ ਕੁੱਝ ਸਹੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹਾਲਾਤ 'ਤੇ ਸਾਡਾ ਵਸ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਹੌਸਲਾ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੀ ਸਾਡਾ ਸਹਾਰਾ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਹੌਸਲਾ ਹਾਰ ਕੇ ਬੈਠ ਜਾਈਏ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਸਾਡੀ ਸੋਚ, ਸਾਡੇ ਵਿਹਾਰ ਤੇ ਸਾਡੀ ਬੋਲਚਾਲ ਵਿੱਚ ਨਕਾਰਾਤਮਕਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ। ਨਕਾਰਾਤਮਕਤਾ ਕਾਰਨ ਹੀ ਅਸੀਂ ਬੀਤੀ ਕਿਸੇ ਘਟਨਾ ਦਾ ਇੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹੀ ਘਟਨਾ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਇੱਕੋ ਮਾਤਰ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਲਈ ਕੁੱਝ ਪਲ, ਕੁੱਝ ਘੰਟੇ, ਕੁੱਝ ਦਿਨ, ਕੁੱਝ ਹਫ਼ਤੇ, ਕੁੱਝ ਮਹੀਨੇ ਜਾਂ ਕੁੱਝ ਸਾਲ ਵੀ ਲਗਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਡੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸੁੱਖ-ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਹੋਣ ਦੇ ਸਿਵਾਏ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦਾ। ਅਖੀਰ ਸਾਨੂੰ ਕਹਿਣ ਪੈਂਦਾ ਹੈ 'ਚਲੋ ਛੱਡੋ'। ਐਨਾ ਸਮਾਂ, ਊਰਜਾ, ਰਿਸ਼ਤੇ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਖ਼ੁਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਛਿੱਕੇ ਟੰਗ ਕੇ ਵੀ ਜੇਕਰ ਆਖਰੀ ਹੱਲ ਇਹੀ ਨਿਕਲਣਾ ਹੈ ਕਿ 'ਚਲੋ ਛੱਡੋ' ਤਾਂ ਕਿਉਂ ਨਾ ਅਸੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਹ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾ ਲਈਏ। 'ਚਲੋ ਛੱਡੋ' ਕੇਵਲ ਦੋ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਊਣ ਦਾ ਮੰਤਰ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਹਰ ਘਟਨਾ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਸਬਕ ਸਿਖਾ ਕੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੇਖਣਾ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਸ ਸਬਕ ਨੂੰ ਸਿਖਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਅਫ਼ਸੋਸ ਵਿੱਚ ਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਗੁਜ਼ਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਕਈ ਵਾਰ ਅਸੀਂ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਫ਼ਜ਼ੂਲ ਉਲਝਣਾਂ, ਪਛਤਾਵਿਆਂ ਤੇ ਬੀਤੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਐਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੀ ਉਲਝ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਇੰਜ ਹੋ ਜਾਂਦਾ, ਜੇ ਇੰਜ ਨਾ ਹੁੰਦਾ, ਮੈਂ ਇੰਜ ਕਰ ਲੈਂਦਾ… ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਹੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਕੇ ਅੰਦਰੋਂ-ਅੰਦਰੀ ਕੁੜ੍ਹਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਫਜ਼ੂਲ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ। ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਕਰੋ। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਕੋਈ ਗ਼ਲਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰਨ ਦਾ ਮਾਦਾ ਰੱਖੋ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਤੋਂ ਕਿਨਾਰਾ ਕਰੋ। ਬੀਤੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣਾ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਮਧਾਣੀ ਹੈ, ਜਿੰਨਾ ਮਰਜ਼ੀ ਰਿੜਕੀ ਜਾਓ, ਨਿਕਲਦਾ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ। ਫਜ਼ੂਲ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਆਚਣ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਕੀਮਤੀ ਵਕਤ, ਊਰਜਾ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਮਾਨਸਿਕ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਪਾਣੀ ਵਹਿੰਦਾ ਹੀ ਸੋਹਣਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਠੀਕ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵੀ ਚੱਲਦੀ ਹੀ ਸੋਹਣੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਤਾਂ ਹੀ ਚੱਲਦੀ ਰਹੇਗੀ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਛੋਟੀਆਂ-ਮੋਟੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲਣ ਦੀ ਜਾਚ ਸਿੱਖਾਂਗੇ ਅਤੇ 'ਚਲੋ ਛੱਡੋ' ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਵਾਂਗੇ। ਕਈ ਲੋਕ 'ਚਲੋ ਛੱਡੋ' ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਵੀ ਸਮਝ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਅਸਲ ਮਾਅਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਡੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਤਾਕਤ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼, ਘਟਨਾ, ਗੱਲ ਜਾਂ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ 'ਚਲੋ ਛੱਡੋ' ਕਹਿਣਾ ਖਾਲਾ ਜੀ ਦਾ ਵਾੜਾ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਜੇ ਅਸੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾ ਲਈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਫਜ਼ੂਲ ਦੀਆਂ ਲੱਖਾਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਤੇ ਉਲਝਣਾਂ ਤੋਂ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਬਚਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਹੁਤ ਛੋਟੀ ਹੈ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਦੋਂ ਪਟਾਕਾ ਪੈ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਪਛਤਾਵਿਆਂ, ਗ਼ਮਾਂ, ਰੋਸਿਆਂ ਅਤੇ ਆਕੜਾਂ ਵਿੱਚ ਬਰਬਾਦ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪੂਰੇ ਜੋਸ਼-ਓ-ਖਰੋਸ਼ ਨਾਲ ਖ਼ੁਸ਼ ਰਹਿ ਕੇ ਜਿਊਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

'ਚਲੋ ਛੱਡੋ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਹਾਰ ਮੰਨ ਲਈਏ ਤੇ ਹਾਲਾਤ ਤੋਂ ਭੱਜ ਜਾਈਏ। ਸਗੋਂ ਇਹ ਤਾਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਫਜ਼ੂਲ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਇਹ ਉਸ ਹਿੰਮਤ ਤੇ ਤਾਕਤ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਹੋਣਾ ਸੀ ਹੋ ਗਿਆ, ਹੁਣ ਉਹ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਜੋ ਹਾਲੇ ਹੋਣਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਜ਼ਰੂਰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਸਿਆਣੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬੀਤੇ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਵਰਤਮਾਨ ਖ਼ਰਾਬ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ।

'ਚਲੋ ਛੱਡੋ' ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਅਤੇ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸਿੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕੋਲੋਂ ਜਾਣੇ-ਅਣਜਾਣੇ ਤੁਹਾਡਾ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਬਦਲੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਮਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਣੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਬਾਰੇ ਸੋਚੋ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਈਰਖਾ ਜਾਂ ਆਕੜ ਵੱਸ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਾੜਾ-ਚੰਗਾ ਬੋਲ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਦੋ ਹੀ ਵਿਕਲਪ ਬਚਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਵਿਕਲਪ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਂਗ ਤੱਤੇ ਹੋ ਕੇ ਜਵਾਬ ਦਿਓ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਸਲਾ ਹੋਰ ਵਧੇਗਾ। ਦੂਜਾ ਵਿਕਲਪ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਉੱਥੋਂ ਚਲੇ ਜਾਵੋ ਤੇ ਮੌਕਾ ਸਾਂਭ ਲਵੋ। ਹਰ ਛੋਟੀ-ਛੋਟੀ ਗੱਲ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਕੀਮਤੀ ਊਰਜਾ ਜ਼ਾਇਆ ਹੋਣੋਂ ਬਚ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਦੂਜਾ ਤੁਹਾਡੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵੀ ਕਾਇਮ ਰਹੇਗੀ। ਦਰਅਸਲ, ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਮਾੜਾ ਚੰਗਾ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਮਕਸਦ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੜਫਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਖ਼ੁਦ ਤੜਫਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਉਸ ਵਾਂਗ ਤੜਫ ਗਏ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਤਾਂ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਸੋ, 'ਚਲੋ ਛੱਡੋ' ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਤਾਕਤਵਰ ਤੇ ਜੇਤੂ ਬਣਾ ਕੇ ਉਭਾਰਦੀ ਹੈ।

ਮਹਾਤਮਾ ਬੁੱਧ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਇੱਕ ਗਾਥਾ ਯਾਦ ਆ ਗਈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਇੱਕ ਬੰਦੇ ਨੇ ਮਹਾਤਮਾ ਬੁੱਧ ਨੂੰ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢੀਆਂ ਤੇ ਉਹ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਮੁਸਕੁਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸੁਣਦੇ ਰਹੇ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢ ਕੇ ਥੱਕ ਗਿਆ ਤਾਂ ਬੁੱਧ ਨੇ ਬੜੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਫਰਮਾਇਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਕਹਿ ਲਵੋ। ਉਹ ਬੰਦਾ ਕਲਪਦਾ ਹੋਇਆ ਉੱਥੋਂ ਤੁਰ ਗਿਆ। ਕੋਲ ਖੜ੍ਹੇ ਮਹਾਤਮਾ ਬੁੱਧ ਦੇ ਸ਼ਿਸ਼ ਆਨੰਦ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ ਉਹ ਬੰਦਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਐਨੀਆਂ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢ ਗਿਆ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਚੁੱਪ ਰਹੇ, ਮੇਰਾ ਤਾਂ ਖ਼ੂਨ ਖੌਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਬੁੱਧ ਨੇ ਫਰਮਾਇਆ ਕਿ ਚਲੋ ਛੱਡੋ, ਉਸ ਕੋਲ ਜੋ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਅੱਗੇ ਤੁਹਾਡੀ ਮਰਜ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਲੈਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸੋ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ 'ਚਲੋ ਛੱਡੋ' ਦੀ ਇਹ ਕਲਾ ਸਿੱਖ ਲਈਏ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਹੁਤ ਬਿਹਤਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ 'ਚੱਲੋ ਛੱਡੋ' ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਅਪਣਾਓ ਤੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿਸ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੋ।

ਆਮ ਪਲਾਸਟਿਕ ਫੂਡ ਪੈਕਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਗਏ 9,936 ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਰਸਾਇਣ

ਲਿਖਤ : ਵਿਜੈ ਗਰਗ
ਰਿਟਾਇਰਡ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ

ਤੁਸੀਂ ਫਰਿੱਜ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਸੈਂਡਵਿਚ ਚੁੱਕਦੇ ਹੋ, ਸਾਫ਼ ਲਪੇਟ ਨੂੰ ਪਾੜ ਦਿੰਦੇ ਹੋ, ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸੋਚੇ ਸਮਝੇ ਰੈਪਰ ਨੂੰ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦੇ ਹੋ। ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਸੁੱਟੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪਲਾਸਟਿਕ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਰਸਾਇਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਖਾਣੇ ਵਿੱਚ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਤੁਹਾਡੇ ਅੰਤੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਖੂਨ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਵਿੱਚ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਵਿਗਿਆਨੀ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਿਸਫੇਨੋਲ ਏ (ਬੀਪੀਏ) ਅਤੇ ਫਥਾਲੇਟਸ ਵਰਗੇ ਐਡਿਟਿਵ ਡੱਬਿਆਂ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਾਈਗ੍ਰੇਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਸਾਇਣਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਹੁਤ ਲੰਬੀ ਹੈ।

ਜਿੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭੋਜਨ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਟਿਕਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਓਨਾ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਣੂਆਂ ਨੂੰ ਹਿੱਲਣ ਵਿੱਚ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮਾਈਕ੍ਰੋਵੇਵ ਜ਼ੈਪ ਜਾਂ ਧੁੱਪ ਨਾਲ ਭਿੱਜੀ ਪਿਕਨਿਕ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਪਲਾਸਟਿਕ ਵਿੱਚ ਰਸਾਇਣਾਂ ਦਾ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਮਿਸ਼ਰਣ ਪਲਾਸਟਿਕ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਲੰਬੀਆਂ ਪੋਲੀਮਰ ਚੇਨਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਣਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਨਿਰਮਾਤਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰੰਗਦਾਰ, ਸਾਫਟਨਰ, ਹੀਟ ਸਟੈਬੀਲਾਈਜ਼ਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਏਜੰਟਾਂ ਨਾਲ ਬਦਲਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਸਮੱਗਰੀ ਝੁਕੇ, ਲਚਕੀਲੇ ਜਾਂ ਚਮਕੇ।

ਅਸ਼ੁੱਧੀਆਂ, ਉਤਪਾਦਨ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਹੋਇਆ ਪਦਾਰਥ, ਅਤੇ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਦਰਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਉਪ-ਉਤਪਾਦ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਿਸ਼ਰਣ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸਨੂੰ ਕੈਮਿਸਟ ਵੀ ਮੈਪ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਵਾਧੂ ਅਣੂ ਆਪਣੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਗਰਮੀ, ਗਰੀਸ, ਅਲਟਰਾਵਾਇਲਟ ਰੋਸ਼ਨੀ, ਅਤੇ ਮਕੈਨੀਕਲ ਤਣਾਅ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਭੋਜਨ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੈਗ, ਟ੍ਰੇ, ਸਕਿਊਜ਼ ਬੋਤਲਾਂ, ਅਤੇ ਬੋਤਲ ਲਾਈਨਰ ਚਿੰਤਾ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹਨ। ਡਿਲੀਵਰੀ ਟਰੱਕ ਦਾ ਗਰਮ ਅੰਦਰੂਨੀ ਹਿੱਸਾ ਜਾਂ ਡਿਸ਼ਵਾਸ਼ਰ ਤੋਂ ਭਾਫ਼ ਦਾ ਜੈੱਟ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਰਸਾਇਣ, ਇੱਕ ਸੈਂਡਵਿਚ ਬੈਗ "ਸਾਨੂੰ ਭੋਜਨ ਪੈਕਿੰਗ ਵਜੋਂ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਪਲਾਸਟਿਕ ਉਤਪਾਦ ਵਿੱਚ 9936 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਸਾਇਣ ਮਿਲੇ," ਨਾਰਵੇਜੀਅਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਸਾਇੰਸ ਐਂਡ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ (ਟੂੰ) ਦੇ ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਮਾਰਟਿਨ ਵੈਗਨਰ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ।

ਉਸਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ, ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕਿੰਗਡਮ, ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ, ਜਰਮਨੀ ਅਤੇ ਨਾਰਵੇ ਵਿੱਚ

ਵੇਚੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ 36 ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ, ਐਡਿਟਿਵ ਅਤੇ ਟੁੱਟਣ ਵਾਲੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਚ-ਰੈਜ਼ੋਲਿਊਸ਼ਨ ਮਾਸ ਸਪੈਕਟ੍ਰੋਮੈਟਰੀ ਸਕ੍ਰੀਨਾਂ ਚਲਾਈਆਂ।

ਖੋਜਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਅਰਕ ਦੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਮਨੁੱਖੀ ਸੈੱਲਾਂ ਦਾ ਵੀ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ।

"ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪਲਾਸਟਿਕ ਉਤਪਾਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਰਸਾਇਣ ਮਿਲੇ ਜੋ ਹਾਰਮੋਨਸ ਦੇ ਸ੍ਰਾਵ ਅਤੇ ਮੈਟਾਬੋਲਿਜ਼ਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ," ਵੈਗਨਰ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ।

ਉਹ ਸੈਲੂਲਰ ਬਦਲਾਅ 90 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭਫਅ ਅਤੇ ਪਹਟਹਓਲਓਟਇਸ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਾਇਓਮੋਨੀਟਰਿੰਗ ਸਰਵੇਖਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਯੂਰਪ ਅਤੇ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਹੈ।

ਹਾਰਮੋਨ ਅਤੇ ਪਲਾਸਟਿਕ ਰਸਾਇਣ ਹਾਰਮੋਨ ਗ੍ਰੰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਅੰਗਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਗੜਬੜ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੈਲੂਲਰ ਕਾਰਜ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਕਾਸ, ਪ੍ਰਜਨਨ ਅਤੇ ਊਰਜਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਵਿੱਚ, ਟੂੰ ਸਮੂਹ ਨੇ 82 ਘ-ਪ੍ਰੋਟੀਨ-ਜੋੜੇ ਹੋਏ ਰੀਸੈਪਟਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਲਾਸਟਿਕ ਰਸਾਇਣਾਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਣਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ - ਅਣੂ ਜੋ ਸਰੀਰ ਦੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਿਗਨਲਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਦੇ ਹਨ।

"ਅਸੀਂ ਪਲਾਸਟਿਕ ਉਤਪਾਦਾਂ ਤੋਂ 11 ਰਸਾਇਣਕ ਸੰਜੋਗਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਸਿਗਨਲ ਰੀਸੈਪਟਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ," ਐਸੋਸੀਏਟ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਵੈਗਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਬਦਲਾਅ ਵੀ ਬਾਹਰ ਵੱਲ ਲਹਿਰਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨੇ 2018 ਵਿੱਚ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 350,000 ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੌਤਾਂ ਲਈ ਫਥਲੇਟ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੱਧ-ਉਮਰ ਦੇ ਬਾਲਗਾਂ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਾਰ ਪਿਆ।

ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਫਥਲੇਟਸ ਮੋਟਾਪੇ ਅਤੇ ਹਾਈ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਜੋਖਮਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸਲ ਸਿਹਤ ਨੁਕਸਾਨ ਵੱਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਬੀਪੀਏ ਅਤੇ ਥੈਲੇਟਸ ਤੋਂ ਪਰੇ ਜਦੋਂ ਭਫਅ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਬਿਸਫੇਨੋਲ ਸ਼ ਅਤੇ ਬਿਸਫੇਨੋਲ ਢ ਵਰਗੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਸਾਇਣਾਂ ਵੱਲ ਰੁਖ਼ ਕੀਤਾ।

2024 ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਐਨ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਬਦਲ ਮੋਟਾਪੇ ਅਤੇ ਸ਼ੂਗਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਉਹੀ ਸੈਲੂਲਰ ਵਿਘਨ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਅਤੇ ਬੇਬੀ ਕੱਪਾਂ 'ਤੇ "ਭਫਅ-ਮੁਕਤ" ਲੇਬਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਰਾਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

13,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਪਲਾਸਟਿਕ ਰਸਾਇਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ - ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਜੇ ਵੀ ਸੂਚੀਬੱਧ ਨਹੀਂ ਹਨ - ਵਿਗਿਆਨੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਦਾਰਥ-ਦਰ-ਪਦਾਰਥ ਪਹੁੰਚ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ।

"ਇਹ ਅਤੇ ਪਿਛਲੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਪਲਾਸਟਿਕ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਰਸਾਇਣਾਂ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਪਲਾਸਟਿਕ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ,"

ਖੋਜ ਟੀਮਾਂ ਹੁਣ ਪੌਦੇ-ਅਧਾਰਤ ਪੋਲੀਮਰਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਜਲਦੀ ਟੁੱਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਆਕਸੀਜਨ ਅਤੇ ਨਮੀ ਨੂੰ ਰੋਕਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਦੋ ਗੁਣ ਭੋਜਨ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਲਵਾਨ ਹਨ।

ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਪਲਾਸਟਿਕ ਲਈ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਗਤੀ 175 ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਾਰਤਾਕਾਰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਓਟਾਵਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸੰਧੀ ਨੂੰ ਰੂਪ ਦੇਣ ਲਈ ਮਿਲੇ ਸਨ ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ "ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਸਮੁੰਦਰ ਤੱਕ" ਪਲਾਸਟਿਕ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਸਭ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ ਮਿਸ਼ਰਣਾਂ ਲਈ ਐਡਿਟਿਵ ਡੇਟਾਬੇਸ ਅਤੇ ਪੜਾਅ-ਆਉਟ 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਗੱਲਬਾਤ, ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਇੱਕ ਬੋਤਲ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਡੈਲੀਗੇਟਾਂ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪੰਜਵੇਂ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਟ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ 2026 ਵਿੱਚ ਰਸਮੀ ਗੋਦ ਲੈਣ ਲਈ ਮੰਚ ਤਿਆਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੰਧੀ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ, ਕੁਝ ਰੈਗੂਲੇਟਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਹੇ ਹਨ। ਯੂਰਪੀਅਨ ਕੈਮੀਕਲਜ਼ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਦਰਜਨਾਂ ਪਲਾਸਟਿਕਾਈਜ਼ਰਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚਿੰਤਾ ਦੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਜੋਂ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਈ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਜ ਹੁਣ ਭੋਜਨ-ਸੰਪਰਕ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਭਫਅ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਉਦਯੋਗ ਵਪਾਰ ਸਮੂਹ, ਸਖ਼ਤ ਖੁਲਾਸੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਨ ਲਈ ਐਡਿਟਿਵਜ਼ ਦੀਆਂ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਰਜਿਸਟਰੀਆਂ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਿਰਮਾਤਾ ਵੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਬਦਲਾਅ ਦੇਖਦੇ ਹਨ।

ਹੁਣ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਖੋਜਕਰਤਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਣਜਾਣ ਪਲਾਸਟਿਕ ਰਸਾਇਣਾਂ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦੌੜ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਮਿਆਰੀ ਟੈਸਟਾਂ ਵਿੱਚ ਖੁੰਝ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਉੱਚ-ਰੈਜ਼ੋਲਿਊਸ਼ਨ ਮਾਸ ਸਪੈਕਟ੍ਰੋਮੈਟਰੀ, ਜੈਵਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਸ਼ੀਨ-ਲਰਨਿੰਗ ਮਾਡਲ, ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਡੇਟਾਬੇਸ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਉਸ ਅੰਨ੍ਹੇ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਸੁੰਗੜ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਕਸਰ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਵਿਹਾਰਕ ਕਦਮ ਐਕਸਪੋਜਰ ਨੂੰ ਘਟਾ ਸਕਦੇ ਹਨ: ਡੱਬੇ ਵਾਲੇ ਭੋਜਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਤਾਜ਼ੇ ਜਾਂ ਜੰਮੇ ਹੋਏ ਭੋਜਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨਾ, ਬਚੇ ਹੋਏ ਭੋਜਨ ਨੂੰ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਮਾਈਕ੍ਰੋਵੇਵ ਕਰਨਾ, ਸਕ੍ਰੈਚ ਕੀਤੇ ਨਾਨ-ਸਟਿਕ ਪੈਨ ਨੂੰ ਸਟੇਨਲੈਸ ਸਟੀਲ ਨਾਲ ਬਦਲਣਾ, ਅਤੇ ਲੰਬੀ ਡਰਾਈਵ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਵੀਂ ਕਾਰ ਦੀ ਗੰਧ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ।

ਛੋਟੀਆਂ-ਛੋਟੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਮਾਇਨੇ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਬੂਤ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਰਮ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੀ ਬੋਤਲ ਦੇ ਹਰੇਕ ਘੁੱਟ ਨਾਲ ਅਤੇ ਪਲਾਸਟਿਕ-ਲਾਈਨ ਵਾਲੇ ਕਨਵੇਅਰ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹਰੇਕ ਕੱਟਣ ਨਾਲ ਜੋਖਮ ਵੱਧਦਾ ਹੈ। ਰੈਪਰ ਨੂੰ ਸਕਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਦੀ ਰਸਾਇਣ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਟਰੱਕ ਡਰਾਇਵਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ
8 ਤੋਂ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਕਮਾਓ
TLX ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਲਿਮਟਿਡ, ਟਰੱਕ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਵੈਨਕੂਵਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਿੰਸ ਜਾਰਜ ਰੂਟ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਲਈ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਡਰਾਇਵਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਚਾਹਵਾਨ 2 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਰੱਖਦਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਡਰਾਈਵਰਵਿੰਗ ਰਿਕਾਰਡ ਸਾਫ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 8000 ਤੋਂ 10000 ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਤਨਖਾਹ ਸਮੇਤ ਮੈਡੀਕਲ ਲਾਭ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।
ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ
778-982-3900 ਜਾਂ 604-751-1408
ਫੋਨ 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਲੇਡੀਜ਼ ਸੰਗੀਤ, ਜਾਗੋ, ਮਾਈਆਂ, ਵਿਆਹ, ਜਨਮਦਿਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੁਸ਼ੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
ਚਰਨਜੀਤ ਕੌਰ (ਪੰਜਾਬੀ ਫੋਕ ਸਿੰਗਰ)
306-861-5876
306-891-5441
Email : devicharno35@gmail.com
Follow charanjeet_861

ਲਿਖਤ : ਮੋਹਨ ਸ਼ਰਮਾ
ਸੰਪਰਕ: 94171-48866

ਜਿਊਣ ਦਾ ਚਾਅ

ਕੋਈ 65 ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਲਈ ਆਇਆ। ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਹਨੂੰ ਆਦਰ ਨਾਲ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਬਿਠਾ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ, "ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਉਮਰ 'ਚ ਨਸ਼ਾ ਛੱਡਣ ਦਾ ਖਿਆਲ ਕਿਵੇਂ ਆਇਆ?" ਸੰਖੇਪ ਜਿਹਾ ਜਵਾਬ ਸੀ, "ਬਸ ਜੀ, ਜਦੋਂ ਜਾਗੋ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸਵੇਰਾ ਹੁੰਦੈ। ਸੁਰਤ ਹੀ ਹੁਣ ਆਈ ਆ।" ਬਜ਼ੁਰਗ ਦੀ ਦ੍ਰਿੜ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇਖ ਕੇ ਉਹਨੂੰ ਦਾਖ਼ਲ ਕਰ ਲਿਆ। ਘਰ ਦਾ ਥਹੁ-ਟਿਕਾਣਾ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸੰਖੇਪ ਜਵਾਬ: "ਪਿੱਛਾ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਮੋਗੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਦਾ ਹੈ ਪਰ ਮੈਂ ਪਿਛਲੇ 20 ਸਾਲ ਤੋਂ ਸਮਾਣੇ ਲਾਗੇ ਇੱਕ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਕੋਲ ਰਹਿ ਰਿਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਿਖ ਲਵੋ।" ਕਾਗਜ਼ੀ ਕਾਰਵਾਈ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨੂੰ ਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੇ ਅਤੀਤ ਬਾਰੇ ਚੁੱਪ ਵੱਟੀ ਰੱਖੀ।

ਕੁਝ ਹੀ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਉਹ ਦੂਜੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਰਚ-ਮਿਚ ਗਿਆ। ਉਮਰ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਦੂਜੇ ਨਸ਼ਈ ਮਰੀਜ਼ ਅਤੇ ਸਟਾਫ ਉਹਦੀ ਕਦਰ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਸਭ ਦਾ 'ਬਾਬਾ ਜੀ' ਬਣ ਗਿਆ ਤੇ ਬਾਬੇ ਵਾਲੇ ਕਰਮ ਵੀ ਨਿਭਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਸਵੇਰੇ ਛੇਤੀ ਉੱਠ ਕੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਤੇ ਪਾਠ ਕਰਨਾ, ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੀ ਸਫਾਈ ਉਹਦਾ ਨਿੱਤ ਨੇਮ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਸਮਝਾਉਂਦਾ, "ਆਪਾਂ ਇੱਥੇ ਮੂੰਗੀ ਲੈਣ ਤਾਂ ਆਏ ਨਹੀਂ। ਜਿਸ ਮਕਸਦ ਵਾਸਤੇ ਆਏ ਹਾਂ, ਉਹ ਹੈ ਨਸ਼ਾ ਛੱਡਣ ਦਾ। ਤੁਸੀਂ ਮੈਥੋਂ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਛੋਟੇ ਓਂ, ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਪੱਲੇ ਬੰਨ੍ਹ ਲਵੋ- ਨਸ਼ਈ ਨੂੰ ਕੋਈ ਡੇਲਿਆਂ ਵੱਟੇ ਨਹੀਂ ਸਿਆਣਦਾ। ਸਭ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦੇ। ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਘਰ ਵਾੜ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਗਲੇ ਕਹਿੰਦੇ, ਕਿਤੇ ਨਸ਼ੇ ਦਾ ਝੱਸ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਘਰ ਦਾ ਸਮਾਨ ਹੀ ਚੋਰੀ ਕਰ ਕੇ ਨਾ ਲੈ ਜਾਵੇ।" ਫਿਰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਰੁਕ ਕੇ ਦਾਨਿਆਂ ਵਾਂਗ ਅਗਲੀ ਗੱਲ ਛੋਹ ਲੈਂਦਾ, "ਦਿਲ 'ਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖ ਕੇ ਸੋਚੋ, ਆਪਾਂ ਨਾ ਤਾਂ ਚੰਗੇ ਪਤੀ ਬਣ ਸਕੇ, ਨਾ ਚੰਗੇ ਪੁੱਤ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਚੰਗੇ ਬਾਪ... ਬਸ ਚਾਰੇ ਪਾਸਿਓਂ ਤੋਏ-ਤੋਏ ਹੀ ਕਰਵਾਈ। ਆਪਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਐ, ਸਟਾਫ ਵਧੀਐ। ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਘਰ ਦੇ ਜੀਆਂ ਵਾਂਗ ਤਿਹੁ ਕਰਦੈ। ਭਲਾ ਆਪਾ ਤੋਂ ਉਹ ਕੀ ਆਸ ਰੱਖਦੈ? ਇਹੋ ਚਾਹੁੰਦੈ, ਬਈ ਆਪਾਂ ਨਸ਼ਾ ਛੱਡ ਕੇ ਚੰਗੇ ਬੰਦੇ ਬਣੀਏ। ਬਥੇਰਾ ਕੁਝ ਗੁਆ ਲਿਆ ਆਪਾਂ। ਹੁਣ ਨਸ਼ਾ ਛੱਡ ਕੇ ਨੇਕੀ ਦੇ ਰਾਹ ਚੱਲੀਏ।" ਉਹ ਨਸ਼ਾ ਛੱਡਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਚੱਜੀ ਅਗਵਾਈ ਵੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਮੈਂ ਦੋ ਘੰਟੇ ਯੋਗ, ਮੈਡੀਟੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕੌਂਸਲਿੰਗ ਲਈ ਦਾਖ਼ਲ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਗੁਜ਼ਾਰਦਾ ਸੀ। ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੂੰ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਇਆਂ ਵੀਹ ਕੁ ਦਿਨ ਹੋ ਗਏ ਸਨ, ਇਸ ਦਰਮਿਆਨ ਉਸ ਨਾਲ ਅਪਣੱਤ ਵਾਲਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਸ਼ਾਮ ਯੋਗ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਪਿੱਛੋਂ ਮੈਂ ਕਿਹਰ ਸਿੰਘ ਨਾਂ ਦੇ ਉਸ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨਾਲ ਇਧਰ-ਉਧਰ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਬਾਅਦ ਬੜੀ ਅਪਣੱਤ ਨਾਲ ਪੁੱਛਿਆ, "ਕਿਹਰ ਸਿਆਂ, ਆਪਣਾ ਘਰ-ਬਾਰ ਛੱਡ ਕੇ 20 ਸਾਲ ਬੇਗਾਨੇ ਥਾਂ ਇਸ ਉਮਰੇ ਵੀ ਹੱਡ ਭੰਨਵੀਂ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦਾ ਰਿਹੈਂ... ਆਖ਼ਿਰ ਕਿਹੜੀ ਮਜਬੂਰੀ ਸੀ?" ਸਵਾਲ ਸੁਣ ਕੇ ਉਹ ਉਦਾਸ ਹੋ ਗਿਆ। ਕੁਝ ਦੇਰ ਖਾਮੋਸ਼ ਰਿਹਾ, ਫਿਰ ਦਰਦ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ, "ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲੋਂ ਆਪਣੇ ਲੱਛਣਾਂ ਕਰ ਕੇ ਹੀ ਵਿਛੜਿਆਂ। ਸਾਡਾ ਜ਼ਿਮੀਦਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਆ, ਦੋ-ਢਾਈ ਕਿੱਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਆ। ਖੇਤੀ ਕਰਦਿਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਰਦੇ ਦੀ ਲਤ ਲੱਗੀ, ਫਿਰ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੱਡ ਭੰਨਵੀਂ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮੰਤਵ ਨਾਲ ਭੁੱਕੀ ਖਾਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਕਦੇ-ਕਦੇ ਅਫੀਮ ਵੀ ਖਾ ਲੈਂਦਾ। ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਦਾਰੂ ਵੀ ਡੱਫ ਲੈਂਦਾ। ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਂਦੀ। ਇੱਕ ਮੁੰਡਾ ਹੈ, ਉਹਨੂੰ ਅਸੀਂ ਸਕੂਲ ਪੜ੍ਹਨ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪੜ੍ਹਨ 'ਚ ਉਹ ਲਾਇਕ ਮੁੰਡਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੀ।... ਮੇਰੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਆਦਤ ਕਾਰਨ ਖੇਤੀ ਦਾ ਕੰਮ ਘਾਟੇ 'ਚ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਜੱਟ ਲਈ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਦਿਹਾੜੀ ਕਰਨੀ ਔਖੀ ਆ। ਸ਼ਰੀਕਾਂ ਅੱਗੇ ਹੱਥ ਟੱਡਣੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਆ... ਸ਼ਹਿਰ ਦਿਹਾੜੀ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਉੱਥੇ ਜਿਹੜੀ ਦਿਹਾੜੀ ਮਿਲਦੀ, ਉਹਦਾ ਨਸ਼ਾ-ਪੱਤਾ ਖਰੀਦ ਲੈਂਦਾ। ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਜੇਬ ਜਦੋਂ ਘਰ ਪੁੱਜਦਾ ਤਾਂ ਕਲੇਸ਼ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਸੱਚੀਂ, ਮੈਂ ਆਪ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਬੋਝ ਜਿਹਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਇਕ-ਦੋ ਵਾਰ ਮਰਨ ਦਾ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਆਇਆ।"

ਉਹ ਕੁਝ ਦੇਰ ਚੁੱਪ ਰਿਹਾ। ਸਾਰੇ ਬਾਬੇ ਦੀ ਆਪ-ਬੀਤੀ ਸੁਣ ਰਹੇ ਸੀ। ਗਲਾ ਸਾਫ ਕਰ ਕੇ ਉਹਨੇ ਗੱਲ ਅਗਾਂਹ ਤੋਰੀ, "ਫਿਰ ਜੀ, ਇੱਕ ਦਿਨ ਮੈਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦਿਹਾੜੀ ਕਰਨ ਆਇਆ, ਸ਼ਹਿਰੋਂ ਬੱਸ ਫੜ ਕੇ ਸਮਾਣੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਦੋ-ਚਾਰ ਦਿਨ ਦੀ ਭੱਜ-ਦੌੜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਫਾਰਮ 'ਤੇ ਕੰਮ ਮਿਲ ਗਿਆ। ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਹੱਡ ਭੰਨਵੀਂ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰਾਤ ਨੂੰ ਫਾਰਮ ਦੀ ਰਾਖੀ ਵੀ ਕਰਦਾ। ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਰੋਟੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਫਾਰਮ ਦਾ ਮਾਲਕ ਮੇਰੇ ਨਸ਼ੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ।... ਕਈ ਵਾਰ ਘਰ ਜਾਣ ਨੂੰ ਦਿਲ ਵੀ ਕੀਤਾ; ਫਿਰ ਸੋਚਦਾ- 'ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਬੋਝ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾਂ? ਖਬਰੈ, ਮੈਨੂੰ ਸਾਂਭਣ ਵੀ ਕਿ ਨਾ'।... ਹੁਣ ਥੋਡੇ ਲੜ ਲੱਗਿਆਂ। ਨਸ਼ਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਛੱਡਣਾ ਈ ਐ, ਫਿਰ ਪਿੰਡ ਗੇੜਾ ਮਾਰਾਂਗਾ। ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਂਭ ਲਿਆ ਤਾਂ ਠੀਕ ਐ, ਨਹੀਂ ਫਿਰ ਥੋਡੇ ਚਰਨਾਂ 'ਚ ਆ ਕੇ ਇੱਥੇ ਸੇਵਾ ਕਰਾਂਗਾ।"

ਪਤਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਖ਼ਬਰ ਹੋਈ ਕਿ ਲੜਕਾ ਬੜਾ ਸਾਊ ਤੇ ਮਿਹਨਤੀ ਹੈ। ਬੀਏ ਕਰ ਕੇ ਖੇਤ 'ਚ ਹੀ ਡੇਅਰੀ ਤੇ ਪੋਲਟਰੀ ਫਾਰਮ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ; ਚਾਰ-ਪੰਜ ਕਾਮੇ ਵੀ ਰੱਖੇ ਹੋਏ। ਬਾਬੇ ਦੀ ਘਰਵਾਲੀ ਵੀ ਤਕੜੀ ਹੈ। ਘਰੇ ਪੋਤਾ ਪੋਤੀ ਹਨ।

ਬਾਬਾ ਜਦੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸਟਾਫ ਨੇ ਉਹਨੂੰ ਵਾਰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਛੋਟੀਆਂ ਮੋਟੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਸੰਭਾਲ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਫਿਰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਹਦੇ ਪੁੱਤ ਨਾਲ ਫੋਨ 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ। ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ। ਅੱਗਿਓਂ ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਹਲੀਮੀ ਭਰਿਆ ਜਵਾਬ ਸੀ, "ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਇਹਦਾ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਵਾਉਣ ਲਈ ਸਿਰ-ਤੋੜ ਯਤਨ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਪਰ ਇਹਨੇ ਨਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਸਗੋਂ ਸਾਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਤੁਰ ਗਿਆ। ਖ਼ੈਰ, ਪਿਉ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾਏ ਪਰ ਪੁੱਤ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਭੱਜਦਾ। ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਮੈਂ ਬਾਪੂ ਨੂੰ ਲੈਣ ਆਵਾਂਗਾ। ਬੇਬੇ ਵੀ ਆਵੇਗੀ ਨਾਲ।"

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਮਾਂ-ਪੁੱਤ ਆ ਗਏ। ਘਰਵਾਲੀ ਦੇ ਹੱਥ ਫੜ ਕੇ ਉਹ ਹੰਝੂ ਵਹਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਪੁੱਤ ਨੂੰ ਜੱਫੀ ਪਾਉਣ ਸਮੇਂ ਵੀ ਉਹਦੇ ਹੰਝੂ ਰੁਕ ਨਹੀਂ ਸਨ ਰਹੇ। ਪੁੱਤ ਨੇ ਲਿਫਾਫਾ ਫੜਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਲਿਫਾਫੇ 'ਚ ਨਵਾਂ ਕਮੀਜ਼ ਪਜ਼ਾਮਾ ਤੇ ਪੱਗ ਆ। ਪਹਿਨ ਲੈ, ਫਿਰ ਚਲਦੇ ਆਂ ਪਿੰਡ।" ਨਵੇਂ ਕੱਪੜੇ ਤੇ ਪੱਗ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਉਹਦੀ ਦਿੱਖ ਹੋਰ ਨਿੱਖਰ ਗਈ। ਸਟਾਫ ਨੇ ਉਹਦੇ ਗਲ ਹਾਰ ਪਾ ਕੇ ਉਹਨੂੰ ਆਦਰ ਨਾਲ ਵਿਦਾਅ ਕੀਤਾ। 15 ਕੁ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਬਜ਼ੁਰਗ ਦਾ ਟੈਲੀਫੋਨ ਆਇਆ। ਉਹ ਬੜੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਸੀ, "ਮੈਂ ਤੇ ਘਰਵਾਲੀ ਹੁਣ ਖੇਤ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ ਆਂ। ਆਥਣੇ ਪੋਤਾ ਪੋਤੀ ਵੀ ਆ ਜਾਂਦੇ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਈ ਹੁਣ ਆਇਐ। ਐਵੇਂ ਐਨੇ ਸਾਲ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਵਸ ਪੈ ਕੇ ਨਰਕ ਭੋਗਿਆ।" ਉਹ ਖਿੜਖਿੜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹਦੇ ਹਾਸੇ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਊਣ ਦਾ ਚਾਅ ਡੁੱਲ੍ਹ-ਡੁੱਲ੍ਹ ਪੈਂਦਾ ਸੀ।

ਲਿਖਤ : ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਕੌਰ, ਸੰਪਰਕ: 90414-58826

ਘੜੇ ਦਾ ਠੰਢਾ ਠਾਰ ਪਾਣੀ

ਸਿਆਣਿਆਂ ਦਾ ਆਖਿਆ ਅਤੇ ਔਲੇ ਦਾ ਖਾਧਾ ਬਾਅਦ 'ਚ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਜਾਂ ਫਿਰ ਕਹਿ ਲਵੋ ਕਿ ਨਵਾਂ ਨੌਂ ਦਿਨ ਤੇ ਪੁਰਾਣਾ ਸੌ ਦਿਨ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਕਹਾਵਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿੰਨੀ ਸੋਚ ਸਮਝ ਕੇ ਬਣਾਈਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਅੱਜ ਵੀ ਹਰ ਪੀੜ੍ਹੀ ਅਤੇ ਵਰਗ ਉੱਤੇ ਸਹੀ ਢੁੱਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਸਵੇਰ ਦੇ ਭੁੱਲੇ ਆਦਮੀ ਨੇ ਅਖੀਰ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆਉਣਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਜਿੰਨਾ ਮਰਜ਼ੀ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਦਾ ਰੌਲਾ ਪਾ ਲਈਏ, ਪਰ ਜਦੋਂ-ਜਦੋਂ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਜ਼ਾਇਕੇ ਅਤੇ ਤਾਸੀਰ ਦੀਆਂ ਖ਼ੂਬੀਆਂ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਲਈ ਆਧੁਨਿਕ ਚੀਜ਼ਾਂ ਆਈਆਂ-ਗਈਆਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਮੌਸਮ 'ਚ ਗਰਮਾਹਟ ਆਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਤਾਂ ਪੱਖੇ ਤਾਂ ਚੱਲਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਹੀ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੂਲਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਵੀ ਵਾਧਾ ਸਾਫ਼ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਚਾਹੇ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਪਿੰਡਾਂ-ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਹਰ ਘਰ 'ਚ ਏਸੀ ਲੱਗ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਪਰ ਜੋ ਮਜ਼ਾ ਕੂਲਰ ਅੱਗੇ ਸੌਣ ਦਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੀ ਹੋਰ ਹਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਸਾਨੂੰ 90ਵੇਂ ਦਹਾਕੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕੂਲਰ ਨਾਲ ਇਸ ਕਰਕੇ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੋਹ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਬਚਪਨ ਦੀਆਂ ਗਰਮੀਆਂ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਪੂਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਛੱਤਾਂ 'ਤੇ ਮੰਜੇ ਡਾਹ ਕੇ ਕੂਲਰ ਮੂਹਰੇ ਸੌਂਦਾ ਸੀ। ਕੂਲਰ ਦੇ ਵਾਂਗ ਹੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਮਈ-ਜੂਨ-ਜੁਲਾਈ ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ 'ਚ ਕਾਫ਼ੀ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹਨ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਘੜੇ। ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਆਧੁਨਿਕਤਾ 'ਚ ਅੰਨ੍ਹਾ ਹੋਇਆ ਆਦਮੀ ਹਰ ਪੁਰਾਣੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਦਰਕਿਨਾਰ ਕਰਕੇ ਨਵੀਆਂ ਵੱਲ ਵਧੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਸ਼ੁਕਰ ਹੈ ਕਿ ਠੰਢੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਉਹ ਅੱਜ ਵੀ ਘੜਿਆਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਹੀ ਨਜ਼ਰੀ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਘੜਿਆਂ ਨੇ ਹੁਣ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਪਣਾ ਰਾਜ ਕਾਇਮ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਛੋਟੇ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਘਰ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਮਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਰਸੋਈਆਂ 'ਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੱਤਾ ਘੱਟ ਹੁੰਦਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇਖੀ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨੀ ਘੱਟ ਅਤੇ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਚਲੋਂ ਸਿਹਤ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਹੀ ਸਹੀ, ਅਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿਆਣਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁੱਝ ਯਾਦਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਅਪਣਾਇਆ। ਗੋਲਾਈ ਦੇ ਆਕਾਰ ਵਾਲੇ ਘੜੇ, ਢੱਕਣ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ

ਢੱਕਣ ਤੋਂ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਘੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਲਈ ਟੂਟੀਆਂ ਵੀ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਜੋ ਕੰਮ ਸੌਖਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਲਾ-ਕ੍ਰਿਤੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੋਹਣੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹ ਰੁਟੀਨ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਲਈ ਘੜਿਆਂ ਦੀ ਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਨੇ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਇੱਕ ਗੱਲ ਤਾਂ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਘੜੇ ਸਿਰਫ਼ ਸਾਡੀ ਸਿਹਤ ਦੇ ਲਈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੇ ਲਈ ਵੀ ਓਨੇ ਹੀ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਘੜਿਆਂ ਦੇ ਕਈ ਫਾਇਦੇ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਪੁਰਾਣੇ ਕਿੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਮੂਹਰੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਘੁਮਿਆਰਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਅੱਜ ਵੀ ਇੱਜ਼ਤ ਦਿਵਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਸਾਧਨ ਵੀ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਿੰਨੀ ਸਪੀਡ ਦੇ ਨਾਲ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਆਧੁਨਿਕ ਸੰਦਾਂ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਵੱਲ ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ, ਓਨੀ ਵੱਧ ਸਪੀਡ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅਧੇੜ ਉਮਰ 'ਚ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹੁਣ ਘਰ ਵਾਪਸੀ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਖਾਣ-ਪੀਣ 'ਚ ਹੋਵੇ, ਦਿਨ-ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ 'ਚ ਜਾਂ ਫਿਰ ਸਿਆਣਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਮਝਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਬਾਤਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼-ਮਰ੍ਹਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਉਤਾਰਨ ਬਾਰੇ ਹੋਣ। ਦੂਜਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸੁਆਦ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਸ ਦੇ ਤੱਤ ਵੀ ਗੁਣਕਾਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਜੋ ਬੰਦੇ ਦੀ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਦਰੁਸਤ ਰੱਖਦੇ ਨੇ। ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਠੰਢਾ ਕਰਕੇ ਪੀਤਾ ਗਿਆ ਪਾਣੀ ਫਰਿੱਜ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਧੀਆ ਪਿਆਸ ਤਾਂ ਮਿਟਾਉਂਦਾ ਹੀ ਹੈ ਤੇ ਨਾਲ ਦੀ ਨਾਲ ਕਈ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਫਰਿੱਜ ਵਾਂਗ ਕੋਈ ਮਾੜੀ ਗੈਸ ਛੱਡ ਕੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਸਗੋਂ ਖ਼ਰਾਬ ਹੋਏ ਤਾਂ ਘੜੇ ਵੀ ਮਿੱਟੀ 'ਚ ਮਿਲ ਕੇ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਉਪਜਾਊ ਬਣਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਘੜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਤਾਂ ਖ਼ੂਬੀਆਂ ਹੀ ਖ਼ੂਬੀਆਂ ਹਨ।

ਵੈਸੇ ਵੀ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗਰਮੀ ਆਪਣੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਇਹੀ ਸੁਝਾਅ ਹੈ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਹੋ ਸਕੇ ਬਿਜਲਈ ਉਪਕਰਨਾਂ ਦਾ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਕੇ ਸਾਦੇ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਵੀ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਮਾਨਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਜੀਵ-ਜੰਤੂਆਂ ਨੂੰ ਵੀ। ਇਸ ਲਈ ਆਓ ਸਾਰੇ ਰਲ-ਮਿਲ ਕੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਏ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜਿੰਨਾ ਆਪਣੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੂੰ ਸਾਫ਼-ਸੁਥਰਾ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਬਣਾਈਏ ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਡੇ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਸਾਡੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਲਈ ਇਹ ਆਬੋ-ਹਵਾ ਸਾਫ਼-ਸੁਥਰੀ ਬਣ ਸਕੇ।

ਲਿਖਤ : ਪਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ
ਸੰਪਰਕ: 98148-29005

ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਿੱਖਿਆ

ਮਾਨਵ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ 'ਚ ਸ਼ਾਇਦ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵਾਪਰਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਨਿਕਟ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਹਾਂ। ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸਮਾਂ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ (ਮਸਨੂਈ ਬੌਧਿਕਤਾ) ਦਾ ਹੈ। ਤਕਨੀਕ ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਚ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੀ ਤਬਦੀਲੀ ਕਾਰਨ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਕਲਪਨਾ ਜਾਂ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀ; ਮੌਜੂਦਾ ਰੁਝਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਡੀ ਕਲਪਨਾ ਤੋਂ ਵੀ ਬਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਬਾਅਦ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ 'ਚ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਈ ਖੋਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਤਰੱਕੀ ਨੇ ਜੋ ਸਫ਼ਰ ਤੈਅ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੈਂਕੜੇ ਜਾਂ ਕਹੀਏ ਕਿ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅੱਗ ਤੇ ਪਹੀਏ ਦੀ ਖੋਜ ਆਦਿ ਕੁਝ ਨਾਂ ਉਦਾਹਰਨ ਵਜੋਂ ਲਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਦ ਤੱਕ ਇਹ ਈਜਾਦਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਕੰਟਰੋਲ ਹੇਠ ਰਹੀਆਂ, ਤਦ ਤੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦੀ ਵਡਮੁੱਲੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਪਰ ਜਦ-ਜਦ ਵੀ ਇਹ ਖੋਜਾਂ ਬੇਕਾਬੂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਤਬਾਹੀ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਵਰਨਣ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕਲਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕੰਬਣੀ ਛਿੜ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਤਕਨੀਕ ਦਾ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਜਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦੇ ਵਿਨਾਸ਼ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਨਣਾ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤਕਨੀਕ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਮਰਹੂਮ ਨੈਲਸਨ ਮੰਡੇਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਅਜਿਹਾ ਹਥਿਆਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਵਰਤ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਦੇ ਜਿਸ ਆਲਮ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਉਸ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਤਕਨੀਕ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਲੋਚਣ ਵਾਲੇ ਨੇਕਦਿਲ ਇਨਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ। ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਦੇ ਇਸ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਅਜਿਹਾ ਅਸਤਰ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁੱਢਲੇ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਹੀ ਨੈਤਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਲ ਲਬਰੇਜ਼ ਕਰ ਕੇ ਅਸੀਂ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰਾਹਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਸੰਭਾਵੀ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਅਤੇ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਜਨਰਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਕਨੀਕੀ ਮੁਹਾਰਤ ਨਾਲੋਂ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦਾ ਮਨੁੱਖੀ ਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਦੌੜਨਾ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ 'ਸਵਾਗਤ ਜ਼ਿੰਦਗੀ' ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾ ਇਸ ਮਕਸਦ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਨ ਵੱਲ ਸਹੀ ਆਗਾਜ਼ ਸੀ ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਵਿਸ਼ਾ ਅਚਾਨਕ ਸਕੂਲ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸਾਡੇ ਨੀਤੀ ਘਾੜਿਆਂ ਦੀ ਸੁਹਿਰਦਤਾ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੈ। ਸਮਾਂ ਜਿਸ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਰਵਟ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਨਾਲ ਘਿਰੇ ਇਨਸਾਨ ਵਿੱਚ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਜਿਊਂਦੀ ਰਹੇ, ਉਹ ਇਨਸਾਨਾਂ ਵਾਂਗ ਸੋਚੇ, ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਇਨਸਾਨ ਸਮਝੇ। ਅਕਸਰ ਸੁਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤੇ ਸਬਕ ਵਿੱਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਏ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ। ਇਸ ਕਥਨ ਨੂੰ ਤੱਥਾਤਮਕ ਸਚਾਈ ਨਾਲੋਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲੈਣਾ ਬਿਹਤਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਹੀ ਰਚਨਾਤਮਕਤਾ ਨੂੰ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦਾ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਘਰ ਦਾ ਕੰਮ (ਹੋਮ ਵਰਕ) ਜੋ ਹਰੇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਗਰੁੱਪ ਬਣਾ ਕੇ ਸਮੂਹਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮਿਲਵਰਤਣ, ਅੰਤਰ-ਨਿਰਭਰਤਾ, ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਵਰਗੀਆਂ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਚੰਗਿਆਈਆਂ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਣ; ਇਹ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਤਕਨੀਕੀ ਗਲਬੇ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਨਿਭਾਉਣਗੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਖੇਤਰ ਮਨੁੱਖ ਕੋਲ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦੀ ਪੂਰੀ-ਪੂਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। 'ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖ ਕੇ ਦੇਖਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ' (ਇਮਪਓਟਹੇ) ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਰੋਬੋਟਿਕਸ, ਸਾਈਬੌਰਗ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਬੇਹੱਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਸੋ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰਫ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਸ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਣਦਾ ਮਾਣ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਰਫ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਤਾਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਅਲੱਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਤਰਸ, ਦਇਆ, ਰਹਿਮ ਅਤੇ ਭਾਵੁਕਤਾ ਵਰਗੇ ਕੋਮਲ ਅਹਿਸਾਸ ਤੋਂ ਵਿਰਵਾ ਮਨੁੱਖ ਇਨਸਾਨ ਕਹਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਇਹ ਜਜ਼ਬਾ ਭਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਜਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿਸਟਮ ਗ਼ਲਤੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਫੈਸਲਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ 'ਤੇ ਪੁਨਰਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਿੱਖਿਆ ਸਿਸਟਮ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ 'ਫੈਸਲੇ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ' ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਦੂਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਬਾਰੇ ਰਾਇ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਵਾਜਿਬ ਫੈਸਲੇ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਲਈ ਓਨਾ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਕਿਸੇ ਅਕਾਦਮਿਕ, ਤਕਨੀਕੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ।

ਸਮੇਂ ਦਾ ਹਾਣੀ ਬਣਨ ਲਈ ਸਮੇਂ ਦੀ ਤਕਨੀਕ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਰਤ ਤਾਂ ਚਾਹੀਦੀ ਹੀ ਹੈ ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਕੁਝ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਲਾਵਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਲੈਸ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਕੋਡਿੰਗ ਅਤੇ ਡਾਟਾ ਅਨੈਲਸਿਸ ਵਰਗੇ ਤਕਨੀਕੀ ਮੁਹਾਰਤ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਪਰ ਚਰਚਿਤ ਕੁਝ ਕੋਮਲ ਕਲਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੀ ਅਹਿਮ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਜਲਦੀ ਹੀ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ 'ਵਿਲੱਖਣ ਇਨਸਾਨ' ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਈ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਆਮ ਬੰਦੇ ਤੱਕ, ਸਭ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬਣਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪਛਾਨਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਲਿਖਤ : ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਵੈਤ
ਸੰਪਰਕ: 98147-34035

ਇੱਜ਼ਤ ਦਾ ਟੁੱਕ

ਬੇਬੇ ਤੇ ਭਾਈਆ ਜੀ ਕਰ ਕੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਗੇੜਾ ਹਫ਼ਤੇ-ਦਸੀਂ ਦਿਨੀਂ ਵੱਜ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਦਿਨ-ਸੁਦ 'ਤੇ ਹੀ ਪਿੰਡ ਜਾਣ ਦਾ ਸਬੱਬ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਉਂਝ ਵੀ ਪਿੰਡ ਤਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਨਾਲ ਹੀ ਹੁੰਦੇ, ਪਿੱਛੋਂ ਭੈਣ ਭਰਾ ਤਾਂ ਸ਼ਰੀਕਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ। ਮੇਰਾ ਪਿੰਡ ਦੋਆਬੇ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦਾ। ਸਾਰੇ ਭੈਣ ਭਰਾ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾ ਵਸੇ ਹਨ। ਭਾਈਆ ਤੇ ਬੇਬੇ ਜੀ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਘਰ ਨੂੰ ਜਿੰਦਰਾ ਵੱਜਿਆ ਸੀ, ਹੁਣ ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਗਭਲਾ ਭਰਾ ਆਇਆ ਤਾਂ ਘਰ ਵੀ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਰੇ ਕਹਿਣ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਥੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਰਹਿਣਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਐਵੇਂ ਹੀ ਰਕਮ ਕਾਠ ਮਾਰ ਕੇ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਐਤਵਾਰੀਂ ਪਿੰਡ ਜਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਚਾਨਕ ਬਣ ਗਿਆ। ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਸਰਪੰਚ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਵਾਲੇ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਫੋਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਹਸਪਤਾਲ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵੱਸਦੇ ਹੋਰ ਪਤਵੰਤਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੱਦਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ ਵੱਸਦੇ ਕਈਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਫੋਨ 'ਤੇ ਹਾਮੀ ਵੀ ਭਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਇਆ ਭੇਜਣ ਲਈ ਵੀ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਦੋਆਬੇ ਦੇ ਲੋਕ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਹਸਪਤਾਲ ਖੋਲ੍ਹਣ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹਨ। ਐੱਨਆਰਆਈ ਵੱਡਾ ਸਹਾਰਾ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਮਿਸ਼ਨ ਹਸਪਤਾਲ ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਕਰ ਕੇ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਪੈ ਗਿਆ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਜਾਵਾਂ ਤਾਂ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਘੁੱਗੀ ਜੰਕਸ਼ਨ 'ਤੇ ਚਾਹ ਪੀਣ ਲਈ ਰੁਕੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ, ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਸੀਂ ਬਲਾਚੌਰ ਕਦੋਂ ਪਾਰ ਕਰ ਗਏ। ਚਾਹ ਦੀ ਤਲਬ ਸੀ, ਪਿੰਡ ਗੜ੍ਹੀ ਕਾਨੂੰਗੋਆਂ ਨੇੜੇ ਏਸੀ ਢਾਬੇ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਪਈ ਤਾਂ ਕਾਰ ਰੋਕ ਲਈ। ਉਸ ਦਿਨ ਗਰਮੀ ਵੀ ਵੱਟ ਕੱਢਵੀਂ ਸੀ। ਅੰਦਰ ਹਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਵੜਦਿਆਂ ਹੀ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਖਾਲੀ ਪਏ ਮੇਜ਼ ਦੁਆਲੇ ਬੈਠ ਗਏ। ਇੰਨੇ ਨੂੰ ਆਮ ਜਿਹੀ, ਸਾਦਾ ਕੱਪੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅੱਧਖੜ ਉਮਰ ਦੀ ਔਰਤ ਖਾਣੇ ਦਾ ਆਰਡਰ ਲੈਣ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੇ ਮੇਜ਼ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਔਰਤ ਥਾਲੀਆਂ ਸਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਕੋਨੇ ਵਾਲੇ ਟੇਬਲ 'ਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਔਰਤ ਖਾਣਾ ਪਰੋਸ ਰਹੀ ਸੀ। ਦੇਖਦਿਆਂ-ਦੇਖਦਿਆਂ ਦੋ ਹੋਰ ਔਰਤਾਂ ਭਾਂਡੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਹਾਲ ਅੰਦਰ ਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਆਮ ਜਿਹੀਆਂ ਵੇਟਰ ਔਰਤਾਂ ਦੇਖ ਕੇ ਚੰਗਾ ਲੱਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸਲੀਕਾ ਵੀ ਨਿਮਰ ਲੱਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੀਆ ਤਾਂ ਨਾ ਪਿਆ ਪਰ ਢਾਬੇ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲੈ ਲਈ।

ਅਗਲੇ ਪਲ ਢਾਬੇ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਾਵਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੱਥ ਜੋੜੀ ਸੇਵਾ ਪੁੱਛ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਹਨੂੰ ਬੈਠਣ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਮ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਵੇਟਰ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ। ਉਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਢਾਬਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਵੇਲੇ ਹੀ ਉਹਨੇ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਸ ਪਾਸ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਵੰਦ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਉਹਨੇ ਪੁੱਛਣ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਵਿਧਵਾ ਹਨ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਦਾ ਘਰ ਵਾਲਾ ਦਿਹਾੜੀਦਾਰ ਹੈ। ਦੋ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਘੱਟ ਦਾਜ ਦੇਣ ਕਰ ਕੇ ਸਹੁਰਿਆਂ ਨੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪੰਜਵੀਂ ਦਾ ਪਤੀ ਨਸ਼ੇੜੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੇਟਰੀ ਕਰ ਕੇ ਟੱਬਰ ਪਾਲ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇੰਨੇ ਨੂੰ ਵੇਟਰ ਵੀ ਚਾਹ ਲੈ ਕੇ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਹਦੇ ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਹਾਵ-ਭਾਵ ਤੋਂ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨੂੰ ਸਾਡੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਚੰਗਾ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਦੂਜੀਆਂ ਦੋ ਔਰਤਾਂ ਵੀ ਸਾਡੇ ਮੇਜ਼ ਕੋਲ ਆਣ ਖੜ੍ਹੀਆਂ। ਸਭ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਖਿੜੇ ਹੋਏ ਦਿਸੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਬੋਲੀ, "ਬਾਵਾ ਸਰ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਦਿਨ ਦਿਨ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਦਿੱਤੀ ਆ। ਰਾਤ ਵੇਲੇ ਮੁੰਡੇ ਆਉਂਦੇ। ਸਰ ਦੀ ਗੱਡੀ ਸਾਨੂੰ ਘਰੋਂ ਲੈ ਵੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਛੱਡਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵੀ ਬਾਵਾ ਸਰ ਦੀ ਹੈ। ਗੱਡੀ ਵਿਹਲੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਰ ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਕੂਲ ਛੱਡਣ ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਗੱਡੀ ਭੇਜ ਦਿੰਦੇ।" ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੀ ਦੂਜੀ ਔਰਤ ਕਹਿ ਰਹੀ ਸੀ, "ਬਾਵਾ ਸਰ ਕਰ ਕੇ ਦੋ ਡੰਗ ਦਾ ਇੱਜ਼ਤ ਦਾ ਟੁੱਕ ਖਾ ਰਹੇ ਆਂ।"

ਮੈਂ ਚਾਹ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਢਾਬੇ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੇ ਮੇਰਾ ਹੱਥ ਘੁੱਟ ਕੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਬਾਹਰ ਕਾਰ ਤੱਕ ਛੱਡਣ ਆਇਆ ਪਰ ਮੈਂ ਮਲਕ ਦੇਣੀ ਟੇਬਲ ਉੱਤੇ 100 ਰੁਪਏ ਰੱਖ ਆਇਆ, ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਕਿ 'ਕੁੜੀਓ... ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਪਿਆਰ ਹੈ।' ਅੰਦਰੇ-ਅੰਦਰ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸਾਂ ਕਿ ਜੇ ਸਾਰੇ ਬਾਵਾ ਸਰ ਵਾਂਗ ਲੋੜਵੰਦ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲ ਪੈਣ ਤਾਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀ ਵੱਡੀ ਤਬਦੀਲੀ ਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਲੋੜ ਤਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹਿੰਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਹੈ।

ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਬੈਠਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪਿੰਡ ਪਹੁੰਚਣ ਤੱਕ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸਾਂ ਕਿ ਮਜਬੂਰੀ ਬੰਦੇ ਤੋਂ ਕੀ-ਕੀ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾ ਦਿੰਦੀ! ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟਾਂ, ਹੋਟਲਾਂ ਤੇ ਕਲੱਬਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਧੀ-ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਤੱਕ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਆ ਖੜ੍ਹੀਆਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਮੈਂ ਸੋਚਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਪਰ ਕੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਢਾਬੇ ਦੀਆਂ ਆਮ ਜਿਹੀਆਂ ਵੇਟਰ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਬੋਲ 'ਦੋ ਡੰਗ ਦਾ ਇੱਜ਼ਤ ਦਾ ਟੁੱਕ' ਲਗਾਤਾਰ ਗੂੰਜ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਸ਼ੱਕ ਬਨਾਮ ਸੱਚ

ਲਿਖਤ : ਜਗਦੀਸ਼ ਕੌਰ ਮਾਨ
ਸੰਪਰਕ: 78146-98117

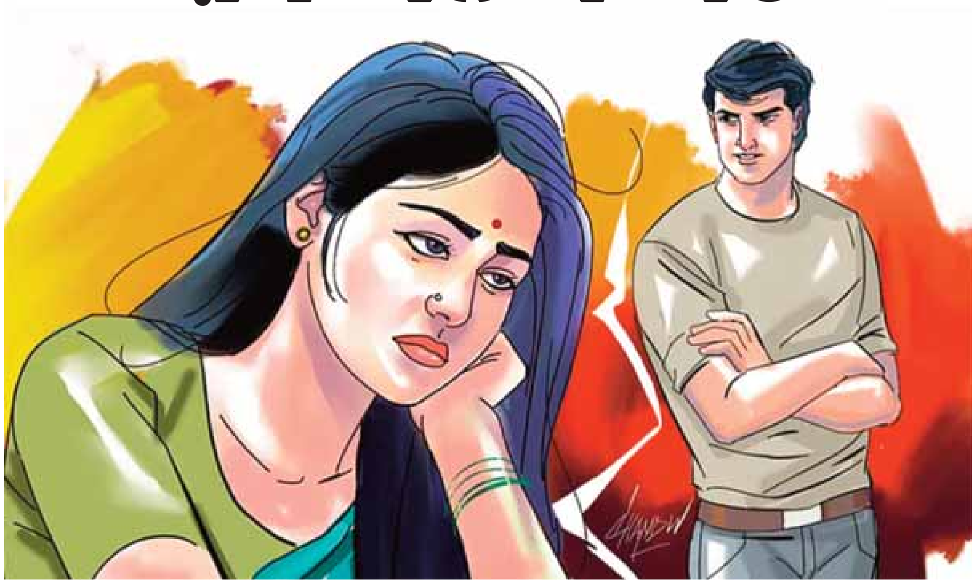

ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਦਿਨ ਬੀਤਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਦੋਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਗੱਲ ਦੀ ਸੂਹ ਕੱਢਣ ਲਈ ਮਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਪੂਰੀ ਵਾਹ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਵਾਰ ਵਾਰ ਘੋਖਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੁੜੀ ਨੇ ਇੱਕੋ ਚੁੱਪ ਵੱਟੀ ਹੋਈ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦੱਸ ਰਹੀ। ਧੀ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਛਾਈ ਮਾਯੂਸੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਜਾਣਨ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਛੱਡੀ ਪਰ ਕੁੜੀ ਨੇ ਤਾਂ ਮੂੰਹ ਨੂੰ ਚੁੱਪ ਦਾ ਜਿੰਦਰਾ ਮਾਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਮਾਂ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋ ਸਕੀ। ਜੇਕਰ ਉਹਨੂੰ ਵਿਆਹੀ ਨੂੰ ਚਾਰ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਹੋ ਗਏ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪੇ ਹੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾ ਲੈਣਾ ਸੀ ਕਿ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨਿਆਣੇ ਸਿਆਣੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਹੁਣੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਉੱਚੀ ਨੀਵੀਂ ਗੱਲ ਹੋ ਗਈ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਏਨੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਦਿਨ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਸਨ।

ਅਜੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਅੱਠ ਦਿਨ ਹੀ ਹੋਏ ਸਨ ਜਦੋਂ ਮੁਕਲਾਵੇ ਗਈ ਕੁਲਦੀਪ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਰਿਵਾਜ ਮੁਤਾਬਿਕ ਉਸ ਦਾ ਪਿਤਾ ਸ਼ਗਨਾਂ ਸਾਰਥਾਂ ਨਾਲ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਹੁਰਿਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਦੂਰੋਂ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਤੁਰੀ ਆਉਂਦੀ ਦੇਖ ਕੇ ਸਾਰੇ ਟੱਬਰ ਨੂੰ ਚਾਅ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਦੂਜੀ ਦੇ ਗਲ ਲੱਗ ਕੇ ਮਾਵਾਂ ਧੀਆਂ ਕਿੰਨਾ ਹੀ ਚਿਰ ਵਿਛੋੜੇ ਦਾ ਦੁੱਖ ਹਲਕਾ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਮਾਂ ਨੇ ਧੀ ਦੀਆਂ ਚੂੜੇ ਤੋਂ ਸੱਖਣੀਆਂ ਵੀਣੀਆਂ ਵੱਲ ਤੱਕ ਕੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਹੱਥ ਮਾਰਿਆ ਤੇ ਕਿਹਾ, ''ਕੁੜੇ ਪੁੱਤ! ਵਾਖਰੂ ਵਾਖਰੂ! ਮਾਂ ਸਦਕੇ! ਚੂੜਾ ਐਡੀ ਛੇਤੀ ਕਾਹਤੋਂ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ, ਸ਼ਗਨਾਂ ਦਾ ਚੂੜਾ ਤਾਂ ਸੁੱਖ ਨਾਲ ਸਵਾ ਮਹੀਨੇ ਪਿੱਛੋਂ ਸੌ ਸੌ ਸ਼ਗਨ ਮਨਾ ਕੇ ਵਧਾਈਦੈ। ਬਾਹੀਂ ਪਾਏ ਲਾਲ ਚੂੜੇ ਦਾ ਤਾਂ ਨਵੀਆਂ ਨਵੇਲੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਚਾਅ ਹੁੰਦੈ। ਕਈ ਕੁੜੀਆਂ ਤਾਂ ਚੂੜਾ ਸਵਾ ਸਾਲ ਪਿੱਛੋਂ ਵਧਾਉਂਦੀਆਂ ਨੇ। ਤੈਨੂੰ ਕਾਹਦੀ ਕਾਹਲੀ ਪੈ 'ਗੀ ਸੀ? ਉੱਥੇ ਤੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਰੋਕਿਆ ਟੋਕਿਆ ਨ੍ਹੀਂ?'' ਫਿਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਸੋਚ ਕੇ ਬੋਲੀ, ''ਆਹੋ ਭਾਈ! ਉੱਥੇ ਕਿਹੜਾ ਤੇਰੀ ਸੱਸ ਬੈਠੀ ਐ ਤੇਰੇ ਚਾਅ ਲਾਡ ਕਰਨ ਵਾਲੀ, ਦਰਾਣੀਆਂ ਜਠਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਕੀ ਲੋੜ ਪਈ ਐ ਬਈ ਤੈਨੂੰ ਅਕਲ ਸ਼ਊਰ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਦੱਸ ਦੇਣ, ਸ਼ਰੀਕਣੀਆਂ ਤਾਂ ਵੀਰ! ਸ਼ਰੀਕਣੀਆਂ ਈ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ। ਐਵੇਂ ਤਾਂ ਨ੍ਹੀਂ ਸਿਆਣਿਆਂ ਨੇ ਕਹਾਵਤ ਬਣਾਈ ਅਖੇ, ਸੱਸ ਰੁੱਸੀ, ਜਠਾਣੀ ਮੰਨੀ ਇੱਕ ਬਰਾਬਰ।'' ਮਾਂ ਕਿੰਨਾ ਹੀ ਚਿਰ ਚੂੜਾ ਛੇਤੀ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬੁੜ ਬੁੜ ਕਰਦੀ ਰਹੀ।

ਉਹ ਤਾਂ ਅਜੇ ਚੂੜਾ ਛੇਤੀ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੀ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਕੁਲਦੀਪ ਨੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਹੋਏ ਛਾਪਾਂ ਛੱਲੇ ਤੇ ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਚੂੜੀਆਂ, ਕੰਨਾਂ ਦੇ ਕਾਂਟੇ ਤੇ ਗਲ ਦਾ ਹਾਰ ਸਾਰਾ ਗਹਿਣਾ ਗੱਟਾ ਇੱਕੋ ਝਟਕੇ ਨਾਲ ਇਉਂ ਲਾਹ ਦਿੱਤਾ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਸਾਰੇ ਟੂੰਬ ਤਗਾਦੇ ਨਸ਼ਤਰ ਬਣ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਤੂੰਬਾ ਤੂੰਬਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਣ। ਵਰੀ ਦਾ ਝਿਲਮਿਲ ਝਿਲਮਿਲ ਕਰਦਾ ਸੂਟ ਲਾਹ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਸਾਦਾ ਜਿਹਾ ਕਾਟਨ ਦਾ ਸੂਟ ਪਾ ਲਿਆ ਸੀ ਤੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਮੂਲੋਂ ਹੀ ਫਿੱਕੇ ਰੰਗ ਦਾ ਦੁਪੱਟਾ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਉਂ ਉਦਾਸ ਨਿਰਾਸ਼ ਤੁਰੀ ਫਿਰਦੀ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਮਾਂ ਦੇ ਕਾਲਜੇ ਨੂੰ ਡੋਬੂ ਪੈ ਰਹੇ ਸਨ।

''ਧੀਏ! ਨਵੀਆਂ ਵਿਆਹੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਤਾਂ ਮਾਰ ਕਿਤੇ ਚਾਅ ਨ੍ਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੁੰਦਾ। ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਖ਼ੁਸ਼ ਕਾਹਤੋਂ ਨ੍ਹੀਂ ਦਿਸਦੀ? ਕਿਤੇ ਉੱਥੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੱਲ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਗਈ? ਮੈਨੂੰ ਦੱਸ ਦੇ ਬੇਟੀ! ਸਿਆਣੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਆ ਬਈ ਮਾਵਾਂ ਧੀਆਂ ਦਾ ਤਾਂ ਇੱਕ ਪਰਦਾ ਹੁੰਦੈ।'' ਮਾਂ ਨੇ ਚਿੰਤਾਤੁਰ ਹੁੰਦਿਆਂ ਪੁੱਛਿਆ।

''ਓ ਕੁਸ਼ ਨ੍ਹੀਂ ਮਾਂ! ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਤਾਂ ਕੋਈ ਗੱਲ ਈ ਨਹੀਂ, ਤੈਨੂੰ ਊਂ ਈਂ ਵਹਿਮ ਹੋਈ ਜਾਂਦੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਗੱਲ ਹੋਈ ਹੋਵੇ, ਮੈਂ ਫੇਰ ਈ ਦੱਸਾਂ।''

ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਮਾਂ ਦੀ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਤਸੱਲੀ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਹਿਰਖ ਭਰੇ ਬਾਰੂਦ ਦੇ ਗੋਲੇ ਫਟ ਰਹੇ ਸਨ। ਵਿਆਹ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪਤੀ ਦਾ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਕਰੂਰ ਵਿਹਾਰ! ਇਉਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕਿਵੇਂ ਲੰਘੇਗੀ! ਪਰ ਹੁਣ ਹੋ ਵੀ ਕੀ ਸਕਦੈ? ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸੁੱਝ ਰਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਕੀ ਕਰੇ ਕੀ ਨਾ ਕਰੇ। ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਸੋਚਾਂ ਵਿੱਚ ਘਿਰੀ ਰਹਿੰਦੀ।

ਉਸ ਨੂੰ ਪਤੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਮਿਲਣੀ ਯਾਦ ਆਈ। ਯਾਦ ਕਾਹਦੀ ਆਉਣੀ ਸੀ! ਕੁੜੱਤਣ ਭਰਿਆ ਉਹ ਸਾਰਾ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁੱਤੀ ਜਾਗਦੀ ਨੂੰ ਡੰਗ ਮਾਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਪਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਇੱਕ ਵਾਕ ਉਸ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਤਿੱਖੀਆਂ ਸੂਲਾਂ ਵਾਂਗ ਖੁੱਭਿਆ ਪਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸੋਚਦੀ ਰਹਿੰਦੀ, 'ਇਸ ਪਹਿਲੀ ਮਿਲਣੀ ਦਾ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਚਾਅ ਹੁੰਦੈ! ਸੁਗੰਧੀਆਂ ਭਰੀ ਇਸ ਮੁਲਾਕਾਤ ਲਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੜੇ ਚਿਰਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਰੀਝਾਂ ਅਰਮਾਨਾਂ ਦੇ ਸੁੱਚੇ ਮੋਤੀਆਂ ਦੇ ਹਾਰ ਪਰੋ ਕੇ ਰੱਖੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਵਿਆਹ ਦੇ ਦਿਨ ਧਰੇ ਹੋਣ ਉਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਾਂ ਚਾਅ ਨ੍ਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੁੰਦਾ, ਖਾਰੇ ਬੱਝੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਉਤਸੁਕਤਾ ਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਵੇਖਣ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਹਾਏ! ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਇਹ ਕੀ ਹੋ ਗਿਐ?' ਉਹ ਸੋਚਦੀ, 'ਉਸ ਇੱਕ ਰਾਤ ਨੇ ਮੇਰਾ ਤਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਦਾ ਚਾਅ ਉਤਸ਼ਾਹ ਹੀ ਤਬਾਹ ਕਰਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ, ਹੁਣ ਅਗਾਂਹ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ...?' ਮੁੜ ਘਿੜ ਉਹੀ ਸੋਚਾਂ ਉਸ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਆ ਕੇ ਖੜ੍ਹ ਜਾਂਦੀਆਂ:

ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਿਆ ਤਾਂ ਸਵੇਰੇ ਉਹ ਪਤੀ ਨਾਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਗ ਗਈ ਤੇ ਆਪਣੇ ਰੁਟੀਨ ਦੇ ਕੰਮ ਨਿਪਟਾਉਣ ਲਈ ਬਾਥਰੂਮ ਵੱਲ ਚਲੀ ਗਈ।

ਉਹ ਅਜੇ ਸੋਚ ਹੀ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਪਤੀ ਨੂੰ ਬੈੱਡਰੂਮ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਕਿਵੇਂ ਤੇ ਕਿਹੜੇ ਸ਼ਬਦ ਬੋਲ ਕੇ ਮੁਸਕਰਾ ਕੇ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦੇ ਉਸ ਦੇ ਪੈਰ ਥਾਏਂ ਹੀ ਰੁਕ ਗਏ। ਉਸ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਸਿਰਹਾਣੇ ਦਾ ਢਾਸਣਾ ਲਾਈ ਬੈਠੇ ਪਤੀ ਦੇ ਬੁਝੇ ਹੋਏ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਪਈ। ਉੱਥੋਂ ਸੱਜਰੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸੂਹੀ ਭਾਹ ਮਾਰਦੇ ਚਾਅ ਮਲ੍ਹਾਰ ਗਾਇਬ ਸਨ ਸਗੋਂ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਬੁਖਲਾਹਟ ਤੇ ਗੁੱਸੇ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਗੁਸੈਲ ਪੈੜਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਜੋ ਦੁਲਹਣ ਦੇ ਨੈਣਾਂ ਦੀ ਡਿਊਢੀ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘ ਕੇ ਧੁਰ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤੱਕ ਚਲੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

''ਕੁਲਦੀਪ! ਇੱਕ ਗੱਲ ਪੁੱਛਣੀ ਸੀ ਤੈਥੋਂ, ਜੇ ਸੱਚੋ ਸੱਚ ਦੱਸ ਦੇਵੇਂਗੀ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਮਨ ਦਾ ਮਣਾਂ ਮੂੰਹੀਂ ਬੋਝ ਹਲਕਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।'' ਉਸ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਸ਼ੱਕੀ ਤੇ ਘ੍ਰਿਣਤ ਤੱਕਣੀ ਨਾਲ ਨੱਕੋ ਨੱਕ ਭਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਪਰ ਨਿਆਣੀ ਉਮਰ ਦੀ ਦੁਲਹਣ ਅਜੇ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪੜ੍ਹਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਣਦੀ।

''ਹਾਂ ਜੀ! ਪੁੱਛੋ! ਕੀ ਪੁੱਛਣਾ ਹੈ?''

''ਮੈਂ ਇਹ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀ ਕਿਸੇ ਮਿੱਤਰ ਮੁੰਡੇ ਨਾਲ ਤੇਰੇ ਜਿਸਮਾਨੀ ਸਬੰਧ ਰਹੇ ਹਨ?'' ਸਵਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਸਿੱਧਾ ਸਪਾਟ ਸੀ, ਜ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਭਿਉਂ ਕੇ ਮਾਰੇ ਤੀਰ ਵਰਗਾ।

ਖਿੱਚ ਕੇ ਮਾਰੇ ਇਸ ਤਿੱਖੇ ਤੀਰ ਵਰਗੇ ਸਵਾਲ ਨੇ ਕੁੜੀ ਦਾ ਦਿਲ ਛਲਣੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਘਟੀਆ ਸਵਾਲ ਦੀ ਤਾਂ ਉੱਕਾ ਹੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਉਂ ਲੱਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਪਾਤਰ ਕਿਸੇ ਲੱਜਾਵੰਤੀ ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਵਾਰ ਅਗਨੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੋ ਰਹੀ ਹੋਵੇ। ਉਸ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪੁਲੀਸ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਵਰਗਾ ਸਖ਼ਤ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਨੂੰਹਾਂ ਧੀਆਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਨੂੰ ਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਦੌਲਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਬਾਹਰ ਅੰਦਰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਕੱਲੀਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕੀ ਸੁੱਝੀ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਬੇਹੂਦਾ ਸਵਾਲ ਕਰਕੇ ਮੇਰੇ ਸਵੈਮਾਣ ਨੂੰ ਤਾਰ ਤਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ?

''ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕੁਝ ਸੋਚ ਸਮਝ ਕੇ ਪੁੱਛਣਾ ਸੀ।'' ਉਸ ਨੇ ਤਿਲਮਿਲਾ ਕੇ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ।

''ਸੋਚ ਸਮਝ ਕੇ ਹੀ ਪੁੱਛਿਆ ਹੈ ਤੈਥੋਂ।''

''ਕੀ ਸਬੂਤ ਹੈ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ?''

''ਸਬੂਤ ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਈ ਐ। ਜੇ ਤੈਨੂੰ ਘੱਟ ਨਿਗਾਹ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਦਿਸਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦਾਂ?'' ਉਸਨੇ ਬਿਸਤਰੇ ਦੀ ਸਾਫ਼ ਪਈ ਚਾਦਰ ਵੱਲ ਉਂਗਲ ਸਿੱਧੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ''ਜੇ ਤੂੰ ਸੱਚੀ ਸੁੱਚੀ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਇਸ ਚਾਦਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਉੱਪਰ ਸੂਹੇ ਲਾਲ ਗੁਲਾਬ ਦੀਆਂ ਪੰਖੜੀਆਂ ਬਿਖੇਰ ਕੇ ਤੇਰੀ ਪਾਕੀਜ਼ਗੀ ਦੀ ਹਾਮੀ ਆਪ ਭਰਨੀ ਸੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਮੈਂ ਕੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹਾਂ?''

ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਇਖ਼ਲਾਕੀ ਗ਼ਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਫਿਰ ਕੁਦਰਤ ਵੱਲੋਂ ਹੀ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਗਿਆ? ਉਸ ਦਾ ਮਨ ਇਕਦਮ ਖੱਟਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੁਲਦੀਪ ਨੂੰ ਹੁਣ ਸਹੁਰਾਘਰ ਆਪਣਾ ਆਪਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੱਗਦਾ। ਉਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਚਾਅ ਅਰਮਾਨ ਵਲੂੰਧਰੇ ਗਏ ਸਨ। ਪਤੀ ਨੇ ਤਾਂ ਦਿਲ ਦੀ ਆਰਸੀ ਵਿੱਚ ਮੂੰਹ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਤੋੜ ਮਰੋੜ ਕੇ ਚੂਰ ਚੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪੇਕੇ ਘਰ ਆ ਕੇ ਵੀ ਉਹ ਚੁੱਪ-ਚੁੱਪ ਹੀ ਰਹੀ ਜਿਵੇਂ ਹੱਸਣ ਖੇਡਣ ਦੇ ਉਹ ਦਿਨ ਉਸ ਨਾਲ ਰੁੱਸ ਕੇ ਕਿਤੇ ਦੂਰ ਨੱਸ ਗਏ ਹੋਣ। ਦੰਪਤੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਉਸ ਦੀ ਸਾਰੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੀ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

ਉਸ ਦੀ ਸੱਸ ਤਾਂ ਕਦੋਂ ਦੀ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਕੋਈ ਨਣਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬਾਕੀ ਟੱਬਰ ਦੇ ਜੀਅ ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਮੌਜ ਮਸਤੀ ਵਿੱਚ ਮਸ਼ਰੂਫ ਸਨ। ਸਿਰਫ਼ ਸਹੁਰਾ ਹੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੋਚ ਬਣੀ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਮੁੰਡਾ ਤਾਂ ਬਹੂ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਨਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਿਹਾ, ਆਖ਼ਰ ਵਿੱਚੋਂ ਗੱਲ ਕੀ ਹੈ? ਪਤਾ ਤਾਂ ਲੱਗੇ ਕੁਸ਼।'' ਇਹੀ ਝੋਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਵੱਢ ਵੱਢ ਖਾਈ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

''ਉਏ! ਗੁਰਦੀਪ ਉਏ!'' ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਸ ਨੇ ਵਿਹਲੇ ਬੈਠੇ ਮੁੰਡੇ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਗੱਲ ਛੇੜ ਲਈ, ''ਮਖਾਂ! ਤੂੰ ਬਹੂ ਨੂੰ ਲੈਣ ਸਹੁਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਜਾਣੈਂ? ਹੁਣ ਤਾਂ ਵਾਹਵਾ ਦਿਨ ਹੋ 'ਗੇ ਉਹਨੂੰ ਗਈ ਨੂੰ।''

''ਬਾਪੂ ਜੀ! ਨਾ ਮੈਂ ਉਹ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣੀ ਐ, ਨਾ ਮੈਂ ਉਹ ਰੱਖਣੀ ਐ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਹੁਣ ਨਿਬੇੜਾ ਈ ਕਰੂੰਗਾ ਉਹਦੇ ਨਾਲ।'' ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਪਿਉ ਨੂੰ ਦੋ ਟੁੱਕ ਗੱਲ ਸੁਣਾ ਦਿੱਤੀ। 'ਕਿਉਂ, ਕੀ ਗੱਲ ਹੋ ਗਈ ਐਡੀ ਛੇਤੀ? ਅਖੇ ਕੋਹ ਨਾ ਆਈ, ਬਾਬਾ ਮੈਂ ਮਰੀ ਤਿਹਾਈ। ਮੈਂ ਪੁੱਛਦਾਂ ਬਈ ਰੱਖਣੀ ਕਾਹਤੋਂ ਨੀਂ? ਐਡੀ ਕੀ ਖੁਨਾਮੀ ਹੋ ਗਈ ਉਸ ਵਿਚਾਰੀ ਤੋਂ ਆਉਂਦਿਆਂ ਈ? ਮੈਨੂੰ ਤੂੰ ਗੱਲ ਤਾਂ ਦੱਸ ਕੀ ਹੋਈ ਆ? ਸਹੁਰੀ ਦਿਆ! ਦੁਰ ਫਿੱਟੇ ਮੂੰਹ ਤੇਰੇ ਜਣਦਿਆਂ ਦੇ! ਸੋਹਣੇ ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਦਾੜ੍ਹੀ 'ਚ ਫੁੱਲ ਪਵਾਉਣ ਲੱਗਿਐਂ! ਨਾ ਇਉਂ ਤਾਂ ਦੱਸ, ਲੋਕ ਆਪਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿਣਗੇ? ਬਈ, ਜੇ ਕੰਜਰਾਂ ਦੇ ਘਰੇ ਧੀ ਭੈਣ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਇਹ ਬਿਗਾਨੀ ਧੀ ਨਾਲ ਇਉਂ ਧੱਕਾ ਕਰਦੇ? ਓ ਭਲਿਆ ਮਾਣਸਾ! ਅਕਲ ਨੂੰ ਹੱਥ ਮਾਰ ਭੋਰਾ !'' ਬਜ਼ੁਰਗ ਪਿਉ ਨੇ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੀ ਹੁੱਝ ਮਾਰ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਹਲੂਣਾ ਦਿੱਤਾ।

''ਨਹੀਂ ਬਾਪੂ ਜੀ! ਮੇਰਾ ਨ੍ਹੀਂ ਮਨ ਮੰਨਦਾ ਉਹਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਵਾਸਤੇ।'' ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਫਿਰ ਸਿਰ ਫੇਰ ਦਿੱਤਾ।

''ਨਹੀਂ ਪੁੱਤ! ਨਿਆਣਿਆਂ ਵਾਲੀ ਮੱਤ ਨ੍ਹੀਂ ਵਰਤੀਦੀ, ਚੱਲ ਹੋ ਤਿਆਰ, ਮੈਂ ਚਲਦਾਂ ਤੇਰੇ ਨਾਲ, ਆਪਾਂ ਬਹੂ ਨੂੰ ਘਰ ਲੈ ਕੇ ਆਈਏ, ਕਮਲਿਆ! ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਦੀ ਪਈ ਤਰੇੜ ਮੁੜ ਕੇ ਨ੍ਹੀਂ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਸੂਤ ਆਉਂਦੀ ਹੁੰਦੀ। ਨਿਆਣਪੁਣੇ ਦੀਆਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਅੜੀਆਂ ਨਾਲ ਹੀ ਘਰ ਪੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੁੰਦੈ। ਕਾਕਾ! ਤੂੰ ਸਮਝਦਾ ਕਿਉਂ ਨ੍ਹੀਂ ਮੇਰੀ ਗੱਲ? ਚੱਲ ਉੱਠ, ਹੋ ਤਿਆਰ ਚਲੀਏ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਲੈਣ।''

ਫਿਰ ਉਹ ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਨੀਵੀਂ ਪਾਈ ਪਿਉ ਦੇ ਨਾਲ ਤੁਰ ਪਿਆ ਤੇ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਕੁਲਦੀਪ ਨੇ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹੁਰੇ ਨੂੰ ਪੈਰੀਂ ਪੈਣਾ ਕੀਤਾ। ਗੁਰਦੀਪ ਵੱਲੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਝਾਕੀ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਹੀ ਘਰ ਆਏ ਸੱਗਾ ਰੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਚਾਹ ਪਾਣੀ ਫੜਾਇਆ ਪਰ ਕੁੜੀ ਉਵੇਂ ਹੀ ਮੂੰਹ ਸੁਜਾ ਕੇ ਬੈਠੀ ਰਹੀ।

''ਤੁਸੀਂ ਸਰਦਾਰਨੀ ਜੀ! ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹੋਣ ਲਈ ਕਹੋ। ਅਸੀਂ ਜੀ ਲੈਣ ਆਏ ਆਂ ਬੇਟੀ ਨੂੰ।'' ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੇ ਖੰਘੂਰਾ ਮਾਰਦਿਆਂ ਗੱਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ।

ਮਾਂ ਅਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਮੂੰਹ ਖੋਲ੍ਹਣ ਹੀ ਲੱਗੀ ਸੀ ਕਿ ਕੁੜੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੋਲ ਪਈ, ''ਨਹੀਂ ਬਾਪੂ ਜੀ! ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ।'' ਜਦੋਂ ਦੇ ਉਹ ਆਏ ਸੀ, ਕੁਲਦੀਪ ਦੁਆਰਾ ਬੋਲਿਆ ਗਿਆ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਵਾਕ ਸੀ।

''ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਧੀਏ? ਤੈਨੂੰ ਉੱਥੇ ਕੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਐਂ? ਬੇਟੀ! ਮੈਂ ਕਾਰਨ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।''

''ਕਾਰਨ...? ਕਾਰਨ ਤੁਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛ ਕੇ ਈ ਘਰੋਂ ਤੁਰਨਾ ਸੀ।'' ''ਲੈ ਮੈਂ ਕਿਤੇ ਤੇਰੇ ਭਾਅ ਦਾ ਇਹਤੋਂ ਕੁਸ਼ ਪੁੱਛਿਆ ਈ ਨਹੀਂ। ਇਹਨੇ ਸਹੁਰੀ ਦੇ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਹ ਈ ਨ੍ਹੀਂ ਪਾਇਆ ਡੂੰਨ ਵੱਟੇ ਜਿਹੇ ਨੇ। ਚਲ ਸਾਊ! ਫੇਰ ਤੂੰ ਈਂ ਦੱਸ ਦੇ ਬੱਚੀਏ! ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਸਿਰੇ ਤਾਂ ਲੱਗੇ।''

''ਬਾਪੂ ਜੀ! ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕਦੀ। ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਨਾਲ ਹੀ ਸਮਝਾ ਸਕਦੀ ਹਾਂ। ਮੰਨ ਲਉ ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੌ ਦਾ ਬੱਝਾ ਨੋਟ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹੋ ਬਈ ਇਹ ਤਾਂ ਨੜ੍ਹਿਨਵੇਂ ਰੁਪਏ ਹੀ ਹਨ?''

''ਨਹੀਂ ਭਾਈ ਕਾਕੀ! ਸੌ ਦੇ ਨੋਟ ਨੂੰ ਤਾਂ ਕੋਈ ਕਮਲਾ ਵੀ ਨੜ੍ਹਿਨਵੇਂ ਰੁਪਈਏ ਨ੍ਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ। ਸੌ ਦਾ ਬੱਝਿਆ ਨੋਟ ਤਾਂ ਪੂਰੇ ਸੌ ਰੁਪਏ ਈ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਪਰ ਮਸਲਾ ਤਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਮੇਰੀ ਸਮਝ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਿਆ।'' ਅਨਪੜ੍ਹ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੇ ਇਸ ਉਦਾਹਰਣ ਨੂੰ ਨਾ ਸਮਝ ਸਕਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਲਾਚਾਰੀ ਵਿਖਾਈ।

''ਬੱਸ! ਇਸ ਤੋਂ ਅਗਾਂਹ ਸਮਝਣ ਦੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੋੜ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਸਮਝਣ ਵਾਲਾ ਸਮਝ ਹੀ ਗਿਆ ਹੋਣੈ। ਹੁਣ ਇਸ ਤੋਂ ਅਗਾਂਹ ਮੈਂ ਹੋਰ ਕੁਝ ਕਹਿਣਾ ਵੀ ਨਹੀਂ।''

ਮੁੰਡਾ ਅਜੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਤੇ ਸੱਚ ਦੀਆਂ ਦੋ ਨੰਗੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬੈਠਾ ਸੋਚੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸਿਉਂਕ ਦੀਆਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਕੀੜੀਆਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਤਾਂ ਜਿਹੜੀ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਲੱਗ ਜਾਣ ਉਸ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਕੇ ਹੀ ਸਾਹ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜੇ ਵੀ ਸੰਭਲਣ ਦਾ ਵੇਲਾ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਸ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਸਿਉਂਕ ਨੇ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਖਹਿੜਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਣਾ। ਇਹ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਪੂਰੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਹੀ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ। ਹਾਏ! ਉਏ ਡਾਢਿਆ ਰੱਬਾ! ਇਹ ਮੈਂ ਕੀ ਕਰ ਬੈਠਾ! ਮੈਂ ਕਹਿੰਨਾ, ਦੁਰ ਫਿੱਟੇ ਮੂੰਹ ਮੇਰੇ ਵਰਗਿਆਂ ਨੂੰ ਮਰਦ ਕਹਾਉਣ ਦਾ! ਮੇਰੇ ਵਾਲਾ ਇਹ ਸਵਾਲ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਨੇ ਮਰਦ ਕੋਲੋਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਿਆ? ਮਰਦ ਹੀ ਕਿਉਂ ਪੁੱਛਦੇ ਹਨ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਊਟ ਪਟਾਂਗ ਸਵਾਲ? ਇਹੀ ਸਵਾਲ ਮਰਦਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣ ਦਾ ਹੱਕ ਤਾਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਪਰ ਔਰਤਾਂ ਜਿੰਨਾ ਸਬਰ ਤੇ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਮਰਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਹੀ ਕਿੱਥੇ!

ਮੌਸਮੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੀ ਮਾਰ

ਲਿਖਤ : ਡਾ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ

ਮੌਸਮੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਹੁਣ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਰਹੀਆਂ। ਇਹ ਹਰ ਮੁਲਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੱਖ ਤੌਰ ’ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। 2025 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਭਾਰਤ ਉੱਤੇ ਮੌਸਮੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੇ ਅਸਰ ਸਾਫ਼ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ; ਜਿਵੇਂ ਪਹਾੜੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਬੇਮੌਸਮੀ ਬਰਫ਼ਬਾਰੀ, ਦੱਖਣੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਗਰਮ ਲਹਿਰਾਂ ਦੀ ਅਗੇਤੀ ਆਮਦ, ਛੋਟੀ ਹੁੰਦੀ ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ, ਭਾਰੀ ਮੀਂਹ ਦੀ ਅਗੇਤੀ ਆਮਦ ਆਦਿ।

ਮੁਲਕ ਦੇ ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਨਵਰੀ ਫਰਵਰੀ ਵਿੱਚ ਸਰਦੀਆਂ ਦਾ ਮੌਸਮ ਅਤੇ ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਰਫ਼ਬਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਸਾਲ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਬਾਕੀ ਮੁਲਕਾਂ ਵਾਂਗ ਰਿਕਾਰਡ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਨਵਰੀ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੂਜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਗਰਮ ਜਨਵਰੀ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਅਤੇ ਫਰਵਰੀ ਸਭ ਤੋਂ ਗਰਮ ਫਰਵਰੀ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਰਿਹਾ। ਪਹਾੜੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਪਮਾਨ ਔਸਤ ਤੋਂ ਉੱਤੇ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਬਰਫ਼ ਨਹੀਂ ਪਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੀਂਹ ਵੀ ਔਸਤ ਨਾਲੋਂ 60 ਤੋਂ 99 ਫ਼ੀਸਦ ਘੱਟ ਪਿਆ। ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਕਿ ਫਰਵਰੀ ਦੇ ਅਖ਼ੀਰਲੇ ਦਿਨ ਮੁਲਕ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਹਾੜੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਬਰਫ਼ਬਾਰੀ ਹੋਈ। ਮਾਰਚ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਆਮ ਤੌਰ ’ਤੇ ਪਹਾੜੀ ਰਾਜ ਰੰਗ-ਬਿਰੰਗੇ ਫੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਐਤਕੀਂ ਬਰਫ਼ ਦੀ ਸਫ਼ੇਦ ਚਾਦਰ ਨਾਲ ਢਕੇ ਰਹੇ। ਇਹ 2025 ਵਿੱਚ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਆਈ ਪਹਿਲੀ ਤਬਦੀਲੀ ਸੀ। ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਚਮੋਲੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਇੰਨਾ ਭਿਆਨਕ ਬਰਫ਼ੀਲਾ ਤੂਫ਼ਾਨ ਆਇਆ ਜੋ ਬਾਰਡਰ ਰੋਡ ਆਰਗਨਾਈਜੇਸ਼ਨ ਦੇ 55 ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਲੋਹੇ ਦੇ ਕੰਟੇਨਰਾਂ ਸਮੇਤ ਉਡਾ ਕੇ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 8 ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੇ 47 ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਮੁਸ਼ਕਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਚਾ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਆਈ ਦੂਜੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦੱਖਣੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ ’ਤੇ ਜਨਵਰੀ ਅਤੇ ਫਰਵਰੀ ਵਿੱਚ ਸਾਵਾਂ ਮੌਸਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ 25 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਤੱਟ ਦੇ ਕੋਕਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਗਰਮ ਲਹਿਰ (ਹਣਓਟ ਾਓਵਣ) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਆਮਦ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਥਾਂ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਔਸਤ ਨਾਲੋਂ 5 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਵੱਧ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ 30 ਡਿਗਰੀ, ਤੱਟਵਰਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ 37 ਡਿਗਰੀ ਅਤੇ ਮੈਦਾਨੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ 40 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਗਰਮ ਲਹਿਰ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਥੱਲੇ ਆਇਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਰਚ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਫ਼ਤੇ ਮੱਧ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ, ਕੱਛ, ਵਿਦਰਭ, ਉੜੀਸਾ, ਤਿਲੰਗਾਨਾ, ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਆਦਿ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਥਾਈਂ ਤਾਪਮਾਨ 40 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋਇਆ।

ਅਜਿਹੇ ਅਤਿ ਦਰਜੇ ਦੇ ਠੰਢੇ ਤੇ ਗਰਮ ਮੌਸਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦਿਆਂ ਕੁਝ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਈ ਜੋ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਤੀਜੀ ਵੱਡੀ ਤਬਦੀਲੀ ਹੈ। ਪਹਾੜੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰੈਲ ਵਿੱਚ ਜੂਨ-ਜੁਲਾਈ ਵਰਗਾ ਭਾਰੀ ਮੀਂਹ ਪਿਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਤੇ ਸਿੱਕਮ ਵਿੱਚ ਕਈ ਥਾਈਂ ਪਹਾੜ ਖਿਸਕਣ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰੀਆਂ। ਅਪਰੈਲ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਮੀਂਹ ਦੀ ਅਗੇਤੀ ਆਮਦ ਚੌਥੀ ਮੌਸਮੀ ਤਬਦੀਲੀ ਸੀ। ਮੌਸਮੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨਾਲ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਆਮਦ ਅਤੇ ਮਾਰ ਦੀ ਗਹਿਰਾਈ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਪਰੈਲ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਝੱਖੜ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਕਣਕ ਦੀ ਪੱਕੀ ਹੋਈ ਸੈਂਕੜੇ ਏਕੜ ਫ਼ਸਲ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਈ। ਬਿਹਾਰ ਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨੀ ਬਿਜਲੀ ਡਿੱਗਣ ਨਾਲ ਸੌ ਤੋਂ ਉੱਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਅਪਰੈਲ ਤੋਂ ਜੂਨ ਤੱਕ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਾਲ 15 ਰਾਜਾਂ (ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਬਿਹਾਰ, ਝਾਰਖੰਡ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ, ਉੜੀਸਾ, ਤਿਲੰਗਾਨਾ, ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ, ਕਰਨਾਟਕ (ਉੱਤਰੀ ਹਿੱਸਾ), ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਗੁਜਰਾਤ, ਰਾਜਸਥਾਨ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼) ਵਿੱਚ ਤਾਪਮਾਨ ਔਸਤ ਤੋਂ ਵਧ ਗਰਮ ਰਹੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ ’ਤੇ ਗਰਮ ਲਹਿਰਾਂ 4 ਤੋਂ 7 ਦਿਨ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਪਰ ਐਤਕੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 10 ਤੋਂ 11 ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰਾਂ, ਕੇਰਲ ਤੇ ਕਰਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਮੀਂਹ ਪੈਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪਹਾੜ ਖਿਸਕਣ ਅਤੇ ਢਿੱਗਾਂ ਡਿੱਗਣ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਹ ਘਟਨਾਵਾਂ/ਪੇਸ਼ੀਨਗੋਈਆਂ ਵੀ ਮੌਸਮੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਗਰਮ ਲਹਿਰਾਂ ਦੀ ਆਮਦ ਜਾਂ ਭਾਰੀ ਮੀਂਹ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਜਾਂ ਅਨੋਖੀ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗੇਤੀ ਆਮਦ, ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਮਾਰ ਦੀ ਗਹਿਰਾਈ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਮੌਸਮੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਾਰਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮੌਸਮੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਾਰਨ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਬਾਰੇ ਇੰਟਰ-ਗਵਰਨਮੈਂਟਲ ਪੈਨਲ ਆਨ ਕਲਾਈਮੇਟ ਚੇਂਜ ਦੀ ਪੰਜਵੀਂ (2014) ਅਤੇ ਛੇਵੀਂ (2021-2022) ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਖੁਲਾਸਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ, ਬਾਕੀ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਭਾਰਤ ਉੱਤੇ ਮੌਸਮੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦਾ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਮੁਲਕ ਦੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਮਾਡਲ ਹਨ। ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਬਰਫ਼ ਨਾਲ ਲੱਦੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਬਣ ਰਹੇ ਹਿਮਾਲਿਆ ਪਹਾੜ ਹਨ; ਦੱਖਣ ਵੱਲ ਤਿੰਨ ਪਾਸੇ ਸਮੁੰਦਰ ਹੈ। ਧਰਤੀ ਦੇ ਔਸਤ ਤਾਪਮਾਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਕਾਰਨ ਹਿਮਾਲਿਆ ਤੋਂ ਬਰਫ਼ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪਿਘਲਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਗਲੇਸ਼ੀਅਲ ਝੀਲਾਂ ਦਾ ਆਕਾਰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿਚਲੀਆਂ 67 ਗਲੇਸ਼ੀਅਲ ਝੀਲਾਂ ਦਾ ਆਕਾਰ 2011-2024 ਤੱਕ 40 ਫ਼ੀਸਦ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਝੀਲਾਂ ਉੱਤਰਾਖੰਡ, ਲੱਦਾਖ, ਸਿੱਕਮ, ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਇਹ ਝੀਲਾਂ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਫਟ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਝੀਲਾਂ ਫਟਣ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ 2023 ਵਿੱਚ ਸਿੱਕਮ ਦੀ ਲਹੋਨੈੱਕ ਗਲੇਸ਼ੀਅਲ ਝੀਲ ਦੇ ਫਟਣ ਤੋਂ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ 200 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 80000 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ। ਤੀਸਤਾ ਨਦੀ ਵਾਲਾ ਡੈਮ ਅਤੇ ਨਦੀ ’ਤੇ ਲੱਗੇ ਸਾਰੇ ਪੁਲ ਵਹਿ ਗਏ ਸਨ। ਗਲੇਸ਼ੀਅਰ ਪਿਘਲਣ ਨਾਲ ਮੈਦਾਨੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਹੜ੍ਹ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹੜ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਫ਼ਸਲਾਂ ਤਬਾਹ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ; ਇਉਂ ਅਨਾਜ ਸੰਕਟ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਸਮੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਾਰਨ ਜਦੋਂ ਭਾਰੀ ਮੀਂਹ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਹਾੜ ਖਿਸਕਣ ਅਤੇ ਢਿੱਗਾਂ ਡਿੱਗਣ ਨਾਲ ਆਵਾਜਾਈ ਰੁਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੀਂਹ ਪੈਣ ਨਾਲ ਪਹਾੜ ਖਿਸਕਣਾ ਭਾਵੇਂ ਕੁਦਰਤੀ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ ਪਰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਖਿਸਕਣਾ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਮਾਡਲ ਕਰ ਕੇ ਹੈ। ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਪਹਾੜੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਉਦਯੋਗ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਚਾਰ ਮਾਰਗੀ ਸੜਕਾਂ, ਰੋਪਵੇਅ, ਹੈਲੀਪੈਡ ਆਦਿ ਬਣਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਦਿਆਂ ਜੰਗਲਾਂ ਤੇ ਪਹਾੜਾਂ ਦੀ ਅੰਧਾਧੁੰਦ ਕਟਾਈ ਤੇ ਖੁਦਾਈ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪਹਾੜ ਖਿਸਕਣ, ਢਿੱਗਾਂ ਡਿੱਗਣ, ਜ਼ਮੀਨ ਗਰਕਣ, ਬੱਦਲ ਫਟਣ ਆਦਿ ਵਰਗੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਦੱਖਣ ਵੱਲ ਤਿੰਨੇ ਪਾਸੇ ਸਮੁੰਦਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਮੁੰਦਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਤੱਟਵਰਤੀ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਮਾਰਚ 2023 ਤੋਂ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਔਸਤ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਮੁੰਦਰ ਦੀ ਉੱਪਰਲੀ ਸਤਹਿ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਵਧਣ ਕਾਰਨ ਤੱਟਵਰਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗਰਮ ਲਹਿਰਾਂ ਦੀ ਅਗੇਤੀ ਆਮਦ ਅਤੇ ਆਮਦ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਲ ਪੱਧਰ ਦਾ ਉੱਚਾ ਹੋਣਾ, ਚੱਕਰਵਾਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਣਾ, ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗਰਮ ਲਹਿਰਾਂ ਦੀ ਆਮਦ ਦਾ ਵਧਣਾ ਆਦਿ ਵੀ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ’ਤੇ ਸਬੰਧਿਤ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਲਗਭਗ 40 ਫ਼ੀਸਦ ਆਬਾਦੀ ਤੱਟਵਰਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਸੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਮੁੰਦਰ ਦਾ ਜਲ ਪੱਧਰ ਉੱਚਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਸਮਾਉਣ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੁੜ-ਵਸੇਬੇ ਲਈ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

2011 ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਬਣਾਈ ਗਾਡਗਿਲ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪੱਛਮੀ ਘਾਟਾਂ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਵਾਧੇ ਲਈ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪੱਛਮੀ ਘਾਟਾਂ ਦੇ 87.5 ਫ਼ੀਸਦ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵਾਤਾਵਰਨ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਖੇਤਰ ਐਲਾਨਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ’ਤੇ 52 ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਲਗਾਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ, ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਸਾ ਵਾਲੀਆਂ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀਆਂ ਬਿਨਾਂ ਰੋਕ-ਟੋਕ ਜਾਰੀ ਹਨ। ਆਮ ਲੋਕ ਅਜਿਹੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਰ ਸਾਲ ਭੁਗਤਦੇ ਹਨ। 2024 ਵਿੱਚ ਕੇਰਲ ਦੇ ਵਾਇਨਾਡ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਤਰਾਸਦੀ ਇਸ ਦਾ ਪੁਖਤਾ ਸਬੂਤ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਭੂਗੋਲਿਕ ਸਥਿਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਨ। ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਮੌਸਮੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੀ ਮਾਰ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਚੌੜਾਈ ਵਾਤਾਵਰਨ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਥੋਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦੱਖਣੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਗਾਡਗਿਲ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫ਼ਾਰਸਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਣ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜੰਗਲਾਂ ਥੱਲੇ ਰਕਬਾ ਵਧਾ ਕੇ 33 ਫ਼ੀਸਦ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਲਿਖਤ : ਰਾਵਿੰਦਰ ਫਫੜੇ,
ਸੰਪਰਕ: 98156-80980

ਦੋਵੇਂ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਜੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਸ਼ੋਸਲ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ’ਤੇ ਡਰਾਉਣੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਸੀ। ਡਰ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਤੋਂ ਧਿਆਨ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਮੈਂ ਕ੍ਰਿਕਟ ਦਾ ਮੈਚ ਲਗਾ ਲਿਆ। ਕੁਝ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਅਚਾਨਕ ਚਲਦਾ ਮੈਚ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਮੀਂਹ ਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਫਿਰ ਟੀ ਵੀ ਸਕ੍ਰੀਨ ’ਤੇ ਲਿਖ ਕੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।ਮਨ ਹੋਰ ਬੇਚੈਨ ਹੋ ਗਿਆ।

ਏਨੇ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਚਲੀ ਗਈ। ਟੀਵੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੂਚਨਾ ਕੰਨੀ ਪਈ, ‘‘... ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਬਲੈਕ ਆਊਟ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਭਾਈ, ਸਾਰੀਆਂ ਲਾਈਟਾਂ ਬੰਦ ਰੱਖੋ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮੋਬਾਈਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਵੀ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰੋ... ਭਾਈ ਇਹ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਭਲੇ ਲਈ ਭੇਜੀ ਗਈ ਹੈ...।’’ ਪਲਾਂ ’ਚ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਸੁੰਨ ਪਸਰ ਗਈ।

ਫਿਰ ਕਿਤੇ ਨੇੜਿਓਂ ਹੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਧਮਾਕੇ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਬੰਬ ਫਟਿਆ ਹੋਵੇ। ਡਰ ਦੇ ਮਾਰੇ ਸਾਰੇ ਮੁਹੱਲੇ ਵਾਲੇ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ। ਬੰਦੇ-ਔਰਤਾਂ ਬਹੁਤ ਧੀਮੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਆਪਸ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਬੱਚੇ ਸ਼ਰਾਰਤਾਂ ਤੋਂ ਹਟ ਕੇ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਕੋਲ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ। ਮੈਂ ਤੇ ਮੇਰਾ ਗੁਆਂਢੀ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਖੜ੍ਹ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਾਂ। ਮੇਰਾ ਗੁਆਂਢੀ ਕੁਝ ਚਿੰਤਾ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰਦਿਆਂ ਬੋਲਿਆ, ‘‘ਯਾਰ, ਸਾਡਾ ਤਾਂ ਗੈਸ ਸਿਲੰਡਰ ਵੀ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਜੇ ਮਾਹੌਲ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਗੈਸ ਏਜੰਸੀ ਵਾਲੇ ਸਿਲੰਡਰ ਦੇਣ ਹੀ ਨਾ ਆਉਣ!’’ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿਲਾਸਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, ‘‘ਕੋਈ ਗੱਲ ਨ੍ਹੀਂ, ਸਾਡੇ ਘਰ ਦੋ ਸਿਲੰਡਰ ਭਰੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਜੇਕਰ ਲੋੜ ਪਈ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਲੈ ਲੈਣਾ... ਆਂਢ-ਗੁਆਂਢ ਦਾ ਕੀ ਫ਼ਾਇਦਾ ਹੋਇਆ...!’’ ਕੋਲ ਸਹਿਮਿਆ ਖੜ੍ਹਾ ਮੇਰਾ ਦਸ ਸਾਲ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਜੋ ਚੁੱਪਚਾਪ ਸਾਡੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਬੋਲਿਆ, ‘‘ਪਾਪਾ! ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵੀ ਗੁਆਂਢੀ ਹੀ ਹਨ। ਫਿਰ ਇਹ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਲੜਦੇ ਹਨ?’’ ਮਾਸੂਮ ਬੱਚੇ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਸਵਾਲ ਦਾ ਸਾਡੇ ਦੋਵਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਆਖਰ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ?

ਲਿਖਤ : ਸ਼ਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਸੰਪਰਕ: 76260-63596

ਸਰਕਦੀ ਸਰਕਦੀ ਰਾਤ ਆਪਣਾ ਪੰਧ ਮੁਕਾ ਕੇ ਸਵੇਰ ਦੇ ਗਲੇ ਮਿਲਣ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਸੂਰਜ ਦਾ ਗੋਲਾ ਪੂਰਬ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਆਉਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਹੀ ਦੇ ਦਰੱਖਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੇਸੂ ਦਾ ਸੰਤਰੀ ਫੁੱਲ ਖੂਬਸੂਰਤ ਭਾਹ ਮਾਰਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਸਬਾਤ ਅੰਦਰ ਪਈ ਜੰਮਣ ਪੀੜਾਂ ਨਾਲ ਘੁਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਦਾਦੀ ਰੱਬ ਦਾ ਨਾਂ ਲੈਂਦੀ ਅੰਦਰ ਬਾਹਰ ਐਵੇਂ ਹੀ ਗੇੜੇ ਕੱਢੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਸੁਹਾਵਣੀ ਸਵੇਰ ਦੇ ਆਗਾਜ਼ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਰੋਣ ਦੀ ਆਈ ਆਵਾਜ਼ ਨੇ ਮੇਰੇ ਆਗਮਨ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦਾਦੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਪਹਿਲੀ 'ਉਆਂ... ਅ' ਨੇ ਮਾਂ ਨੂੰ ਜੰਮਣ ਪੀੜਾਂ ਭੁਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ।

ਦਾਈ ਨੇ ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਦਾਦੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਆਪਣੇ ਧੀ ਆਈ ਹੈ। ਧੀ ਜੰਮੀ ਸੁਣ ਕੇ ਦਾਦੀ ਨੇ ਕੋਸਾ ਜਿਹਾ ਮੂੰਹ ਬਣਾ ਲਿਆ ਸੀ।

''ਕੋਈ ਨਾ ਪਹਿਲੀ ਲੱਛਮੀ ਆਈ ਹੈ,'' ਦਾਈ ਨੇ ਦਾਦੀ ਨੂੰ ਹੌਸਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਫਿਰ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਨੁਹਾਉਣ-ਧੁਆਉਣ ਦੇ ਆਹਰ ਲੱਗ ਗਈ। ਮੇਰਾ ਪਿੰਡਾ ਪੂੰਝ ਕੇ, ਝੱਗਾ ਪਾ ਕੇ ਪੋਤੜੇ 'ਚ ਲਪੇਟ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਮਾਂ ਨਾਲ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, ''ਹੌਸਲੇ 'ਚ ਰਹੀਂ ਕੁੜੀਏ। ਸਿਆਣੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ, ਉਹੀ ਨਾਰ ਸੁਲੱਖਣੀ ਜਿਸ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਈ ਲੱਛਮੀ।'' ਦਾਈ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਮਾਂ ਮੁਸਕਰਾ ਪਈ ਸੀ।

ਮੈਂ ਫੁੱਲਾਂ-ਹਾਰ, ਨਰਮ ਕੂਲੀ ਜਿੰਦ ਮਾਂ ਦੇ ਸੀਨੇ ਨਾਲ ਲੱਗੀ ਕੋਸੇ-ਕੋਸੇ ਸਾਹ ਲੈ ਰਹੀ ਸੀ। ਮਾਂ ਨੇ ਜਦੋਂ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਨੀਝ ਲਗਾ ਕੇ ਤੱਕਿਆ, ਕਾਲੀ ਕਾਲੀ ਨਰਮ ਕੂਲੀ ਝੰਡ, ਮਾਸੂਮ ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਮੋਟੀਆਂ-ਮੋਟੀਆਂ ਕਾਲੀਆਂ ਸਿਆਹ ਅੱਖਾਂ, ਤੱਕਦਿਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਮਨਮੋਹਕ ਮੁਸਕਾਨ ਆ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਤੱਕ ਕੇ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਲਈਆਂ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰ ਰਹੀ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕੁੱਖ ਵਿੱਚੋਂ ਫੁੱਟੇ ਅੰਕੁਰ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸਿਰਜ ਕੇ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਹੱਸਦੀ-ਵੱਸਦੀ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਦਾ ਮਾਣ ਬਖ਼ਸ਼ਿਆ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਮਾਣਮੱਤੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਦੇਖਦਿਆਂ ਉਸ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਉਸ ਮਾਲੀ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਆਈ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਵਰਗੀ ਮੁਸਕਾਨ ਸੀ ਜਿਹੜੀ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਲਾਈਆਂ ਕਲਮਾਂ ਨੂੰ ਫੁੱਟ ਕੇ ਨਵੇਂ ਪੌਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੁੰਦਿਆਂ ਦੇਖ ਕੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਮੈਨੂੰ ਦੇਖਣ ਸਮੇਂ ਮੇਰੀ ਦਾਦੀ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਪੱਤਝੜ ਵਰਗੀ ਉਦਾਸੀ ਸੀ। ਆਂਢ-ਗੁਆਂਢ ਤੋਂ ਔਰਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਦੇਖਣ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਦਾਦੀ ਕੋਲ ਅਫ਼ਸੋਸ ਕਰਨ ਆਈਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਭੁੱਲ ਕੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਨੇ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਸੋਗੀ ਚਿਹਰਿਆਂ ਨਾਲ, ਮੇਰੇ ਕੁੜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਲੈਣ ਤੇ ਮੇਰੇ ਬਾਰੇ 'ਪੱਥਰ ਮੱਥੇ ਵੱਜਿਆ' ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਹੋਰ ਸ਼ਬਦ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹੋਂ ਕੱਢੇ, ਜੋ ਮੇਰੀ ਤੇ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਾਰੀ ਔਰਤ ਜਾਤ ਦੀ ਤੌਹੀਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੋਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਥਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਤਾਂ ਮਾਂ ਬਣਨ ਦੇ ਅਹਿਸਾਸ ਨਾਲ ਖੀਵੀ ਹੋਈ ਪਈ ਸੀ।

ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਮੇਰਾ ਬਾਪ ਆਇਆ। ਉਹ ਨੀਝ ਲਗਾ ਕੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਦੇਖਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਦੀ ਤੱਕਣੀ ਵਿੱਚ ਨਾ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਨਾ ਗ਼ਮੀ। ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿਸਿਆ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਉਹ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਅਹੁਲਿਆ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਸ ਦਾ ਮੈਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਚਿੱਤ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਪਰ ਉੱਥੇ ਮੇਰੀ ਦਾਦੀ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਹ ਸੰਗ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਸੀ।

''ਦੇਖ ਮਾਂ, ਕਿਵੇਂ ਮੁਤਰ ਮੁਤਰ ਦੇਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ,'' ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਉਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਸੋਚ ਕੇ ਬਾਹਰ ਨੂੰ ਤੁਰ ਗਿਆ ਸੀ।

ਤੇਰ੍ਹਵਾਂ ਨਹਾ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਂ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਧੰਦੇ ਲੱਗ ਗਈ ਸੀ।ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਂ ਕਈ ਵਾਰ ਮੈਨੂੰ ਵੇਲੇ ਸਿਰ ਦੁੱਧ ਵੀ ਨਾ ਚੁੰਘਾ ਸਕਦੀ। ਦਿਲੋਂ ਚਾਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ ਉਹ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਲਾਡ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਵੀ ਨਾ ਕੱਢ ਸਕਦੀ। ਹਾਂ, ਮੈਨੂੰ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਸਮੇਂ ਮਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਮਮਤਾਮਈ ਮੁਸਕਾਨ ਹੁੰਦੀ। ਮੈਂ ਪਚਾਕੇ ਮਾਰ-ਮਾਰ ਕੇ ਦੁੱਧ ਪੀਂਦੀ। ਮਾਂ ਦੇ ਸੀਨੇ ਵਿੱਚੋਂ ਪਿਆਰ ਦੀਆਂ ਝਰਨਾਹਟਾਂ ਛਿੜਦੀਆਂ। ਮੈਨੂੰ ਲਗਦਾ ਜਿਵੇਂ ਵਗਦੀ ਪੌਣ ਵੀ ਮੇਰੇ ਲਈ ਲੋਰੀ ਗਾ ਰਹੀ ਹੋਵੇ। ਮੈਂ ਮਾਂ ਦੀ ਬੁੱਕਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੌਂ ਜਾਂਦੀ। ਮੈਨੂੰ ਮੰਜੇ 'ਤੇ ਪਾ ਕੇ ਮਾਂ ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਧੰਦੇ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ।

ਸਮਾਂ ਆਪਣੀ ਤੋਰ ਤੁਰਦਾ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਬੈਠਣ, ਰਿੜ੍ਹਨ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਮੁਕਾ ਕੇ ਪੁਲਾਘਾਂ ਪੁੱਟਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਤੁਰਨ ਅਤੇ ਊਂ ਆਂ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਈ ਸਾਂ। ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਖੇਡਣ ਲਈ ਇੱਕ ਖਿਡੌਣਾ ਮਿਲ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਾਦਾ ਜੀ ਮੈਨੂੰ ਉਂਗਲ ਲਾ ਕੇ ਬਾਹਰ ਨੂੰ ਲੈ ਜਾਂਦੇ। ਜਦ ਮੈਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਮਾਂ ਬਣਨ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਘਰ ਵਿੱਚ ਮੇਰੀ ਕਦਰ ਵਧ ਗਈ ਸੀ। ਦਾਦੀ ਕਹਿੰਦੀ, ''ਇਹ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਕਰਮਾਂ ਵਾਲੀ ਪੋਤੀ ਐ ਜੋ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਵੀਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਈ ਹੈ।'' ਹੁਣ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਬਥੇਰਾ ਲਾਡ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਈ ਸੀ।

ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਫੱਟੀ ਉੱਤੇ ਸੋਹਣੇ ਸੋਹਣੇ ਅੱਖਰ ਲਿਖਦੀ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਨੀਝ ਲਗਾ ਕੇ ਦੇਖਦੀ ਰਹਿੰਦੀ। ਜਦ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪਾਠ ਨੂੰ ਤੋਤੇ ਵਾਂਗ ਰਟਦੀ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਖ਼ੁਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਕਹਿੰਦੀ, ''ਮੇਰੀ ਧੀ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਅਤੇ ਅਕਲਮੰਦ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਪੜ੍ਹੇਗੀ। ਕਿੰਨੇ ਵੀ ਔਖੇ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਈਏ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਪੜ੍ਹਾਵਾਂਗੇ।''

ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹਦਾ ਛਿਪਦਾ ਰਿਹਾ। ਦਿਨ ਮਹੀਨੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਵੱਟਦੇ ਰਹੇ। ਰੁੱਤਾਂ ਆਪਣੀ-ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਭੋਗ ਕੇ ਤੁਰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਪੱਤਝੜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਈ ਬਹਾਰ ਵਾਂਗ, ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਸੋਲਵੀਂ ਬਹਾਰ ਨੇ ਮੇਰੇ ਬਚਪਨ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਕੇ ਜਵਾਨੀ ਦੀ ਦਹਿਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਪੈਰ ਟਿਕਾ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਮੈਂ ਕਲਪਨਾ ਚਾਵਲਾ ਬਾਰੇ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਉਹੀ ਮੇਰੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੀ ਮਲਿਕਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸ ਵਾਂਗ ਹੀ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦੇ ਭੇਤਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਵਾਲਾ ਸੁਭਾਅ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਾਨਦਾਨ ਤੋਂ ਹੀ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਪੱਲਾ ਫੜ ਕੇ ਮੈਂ ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਰਹਿ ਕੇ ਪਾਸ ਕਰ ਲਈ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਰਟਸ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਮੈਂ ਅੱਗੋਂ ਸਾਇੰਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਪੜ੍ਹਨੇ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਨੇੜਲੇ ਕਸਬੇ ਦੇ ਸਕੂਲ ਜਾ ਕੇ ਗਿਆਰਵੀਂ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਣਾ ਪਿਆ।

ਅਸੀਂ ਕਈ ਕੁੜੀਆਂ ਮੁੰਡੇ ਸਾਈਕਲਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਸਕੂਲ ਜਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਾਂ।ਸਾਡਾ ਘਰ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਖੇਤ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਸੜਕ ਤੋਂ ਕੱਚੀ ਪਹੀ ਸਾਡੇ ਘਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸਾਥਣਾਂ ਨਾਲੋਂ ਪਹੀ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਅੱਡ ਹੋ ਜਾਂਦੀ। ਸਾਰਾ ਅੱਧਾ ਕੁ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦਾ ਫਾਸਲਾ ਸੀ। ਦਸ ਮਿੰਟ ਘਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਲਗਦੇ।

ਅੱਜ ਵੀ ਹੱਸਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਮੈਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸਾਥਣਾਂ ਨਾਲੋਂ ਅੱਡ ਹੋ ਕੇ ਸਾਈਕਲ ਪਹੀ ਵੱਲ ਮੋੜ ਲਿਆ ਸੀ। ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਹੀ ਅੱਗੇ ਗਈ ਸਾਂ ਕਿ ਚਰੀ ਦੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਤਿੰਨ ਮੁਸ਼ਟੰਡੇ ਮੇਰੇ ਸਾਈਕਲ ਅੱਗੇ ਆ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਏ। ਮੈਂ ਦੇਖਦਿਆਂ ਸਾਰ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਲਿਆ ਸੀ। ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਘੜੰਮ ਚੌਧਰੀ ਜੋ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਹੀ ਸੀ, ਦੇ ਦੋ ਮੁੰਡੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨੀਅਤ ਤਾੜ ਲਈ ਸੀ। ਮੈਂ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਚੀਕਾਂ ਮਾਰਨੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਅੱਗੇ ਲੰਘ ਗਈਆਂ ਮੇਰੀਆਂ ਸਾਥਣਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣ ਜਾਣ ਜਾਂ ਇਹ ਮੇਰੇ ਘਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣ। ... ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫੁਰਤੀ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਸਾਈਕਲ ਤੋਂ ਧੂਹ ਲਿਆ। ਮੇਰੀ ਚੁੰਨੀ ਪਾੜ ਕੇ ਮੇਰੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਤੁੰਨ ਦਿੱਤੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੱਤਾਂ ਬਾਹਾਂ ਮਾਰਨੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇੱਕ ਨੇ ਮੇਰੀਆਂ ਬਾਹਵਾਂ ਮਰੋੜ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਛੁੱਟਣ ਲਈ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਤਿੰਨਾਂ ਅੱਗੇ ਮੇਰੀ ਕੋਈ ਵਾਹ ਨਾ ਚੱਲੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰਾ ਸਾਈਕਲ ਚੁੱਕ ਕੇ ਚਰੀ ਵਿੱਚ ਵਗਾਵਾਂ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਨੂੰ ਘਸੀਟ ਕੇ ਖੇਤ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਲੈ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਛੁੱਟ ਕੇ ਭੱਜਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾਟ ਗਏ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਬਰ ਦੀ ਘਾਟ ਸੀ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਦਰਿੰਦਗੀ ਏਨੀ ਭਾਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਬਚੇ ਕੱਪੜੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਪਾੜ ਸੁੱਟੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਰਲੱਜ, ਦੁਸ਼ਟ, ਪਾਪੀਆਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਸੋਹਲ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਕੋਹ ਕੋਹ ਕੇ ਰੂੰ ਵਾਂਗ ਪਿੰਜ ਸੁੱਟਿਆ। ਮੇਰੀਆਂ ਧਾਹਾਂ ਸੰਘ ਅੰਦਰ ਹੀ ਘੁੱਟੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਲਹੂ ਲੁਹਾਨ ਹੋਈ ਮੈਂ ਅਸਹਿ ਦਰਦ ਨਾਲ ਤੜਫ਼ਦੀ ਰਹੀ। ਸਾਹ ਘੁੱਟਵੀਂ ਖ਼ਾਮੋਸ਼ੀ ਵਾਲੀ ਦੁਪਹਿਰ 'ਚ ਭੇੜੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਮਾਸੂਮ ਕਲੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿਬਾਹ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਤੱਕ ਕੇ ਰੁਮਕਦੀ ਹਵਾ ਵੀ ਖ਼ਾਮੋਸ਼ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਇਹ ਅਨਰਥ ਹੁੰਦਾ, ਸੂਰਜ ਵੀ ਨਾ ਝੱਲ ਸਕਿਆ। ਇਕਦਮ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਧਰੋਂ ਆਸਮਾਨ 'ਚ ਬੱਦਲ ਆ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਓਹਲੇ ਸੂਰਜ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮੂੰਹ ਲੁਕਾ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਰਿੰਦਿਆਂ ਦੀ ਦਰਿੰਦਗੀ ਅੱਗੇ ਸ਼ੈਤਾਨ ਵੀ ਮਾਤ ਖਾ ਗਏ ਸਨ। ਮੇਰੀਆਂ ਕੂਕਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਕੋਈ ਰੱਬ ਨਾ ਬਹੁੜਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੈਵਾਨੀਅਤ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਈ ਮੈਂ ਅੱਧਮਰੀ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਮੌਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਮੇਰਾ ਗਲਾ ਦਬਾ ਦਿੱਤਾ। ਟੋਆ ਪੁੱਟ ਕੇ, ਮੈਨੂੰ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਕੇ ਉੱਤੇ ਮਿੱਟੀ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਘੰਟਾ ਪਹਿਲਾਂ ਊਰਜਾ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ, ਤਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਛੋਹ ਲੈਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਲਾਡਲੀ ਧੀ, ਵਲੂੰਧਰਿਆ ਜਿਸਮ ਸਮੇਟ ਕੇ ਮਿੱਟੀ 'ਚ ਮਿੱਟੀ ਹੋਣ ਲਈ ਦੱਬ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਆਪ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਪਸ ਮੁੜ ਗਏ ਜਿਵੇਂ ਕੁਝ ਹੋਇਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਾਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਉਹ ਸਾਈਕਲ ਵੀ ਲੈ ਗਏ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਉਸ ਖੇਤ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਘਰ ਨਾ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਮੇਰੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਫ਼ਿਕਰ ਪੈ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਘਰੀਂ ਜਾ ਕੇ ਪਤਾ ਕੀਤਾ, ਸਭ ਦਾ ਇੱਕੋ ਹੀ ਜਵਾਬ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਾਡੇ ਨਾਲੋਂ ਘਰ ਵੱਲ ਜਾਂਦੀ ਪਹੀ ਨੂੰ ਮੁੜੀ ਸੀ। ਲਗਾਤਾਰ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਨੌਜਵਾਨ ਧੀ ਦੇ ਅਗਵਾ ਹੋਣ ਦਾ ਸੰਤਾਪ ਭੋਗ ਰਹੇ ਮੇਰੇ ਮਾਪੇ ਮੈਨੂੰ ਲੱਭਣ ਲਈ ਗਲੀਆਂ, ਖੇਤਾਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਰਾਹਾਂ ਦੀ ਖ਼ਾਕ ਛਾਣ ਰਹੇ ਸਨ।

ਅਚਾਨਕ ਕਿਸੇ ਦੀ ਨਿਗਾਹ ਮੇਰੀ ਚੁੰਨੀ ਦਾ ਪਾਟਿਆ ਹੋਇਆ ਟੋਟਾ ਪੈ ਗਿਆ। ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਉਹ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਗਏ ਤਾਂ ਟੋਏ ਵਾਲੇ ਥਾਂ 'ਤੇ ਮਿੱਟੀ ਪੋਲੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਬੰਦੇ ਦਾ ਪੈਰ ਧਸ ਗਿਆ। ਸਾਰਾ ਮਾਜਰਾ ਸਮਝ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ। ਪੁਲੀਸ ਸੱਦੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਲਾਸ਼ ਕੱਢੀ ਗਈ। ਭਾਵੇਂ ਮੇਰੇ ਕਾਤਲ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਮੇਰੇ ਬਾਪ ਨਾਲ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਅਗਵਾ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਲਿਖਵਾਉਂਦੇ ਫਿਰਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਗੁਨਾਹ ਛੁਪਾਉਣ ਦੀ ਲੱਖ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

ਮੇਰੇ ਵਰਗੀਆਂ ਸੈਂਕੜੇ ਧੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਈ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮਾਰ ਜਾਂ ਸਾੜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦੇ ਮਾਪੇ ਗੁੰਡਿਆਂ ਤੋਂ ਡਰ ਕੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਸਿਸਕਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਵਾਰ ਜਬਰੀ ਥੋਪਿਆ ਰਾਜ਼ੀਨਾਮਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਪ ਬੈਠਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਰੇ ਮਾਪੇ ਵੀ ਰੋ ਧੋ ਕੇ ਬੈਠ ਜਾਂਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਨਾਹਗਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੀਖਾਂ ਪਿੱਛੇ ਡੱਕਣ ਵਾਲੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿਆਸੀ ਸ਼ਹਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਗੁੰਡਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਤਪਨਾਹੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਪਰ ਅਸ਼ਕੇ ਜਾਈਏ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ, ਜੋ ਦਿਨ ਦਿਹਾੜੇ ਹੋਈ ਇਸ ਗੁੰਡਾਗਰਦੀ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਆ ਗਏ। ਉਹ ਡਰੇ ਨਹੀਂ, ਸਹਿਮੇ ਨਹੀਂ। ਵਿਸ਼ਾਲ ਲਾਮਬੰਦੀ ਕਰਕੇ ਇਸ ਅਨਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲੋਕ-ਲਹਿਰ ਖੜ੍ਹੀ ਕੀਤੀ। ਹਰ ਮੋੜ 'ਤੇ ਦਲੇਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਚੁਣੌਤੀ ਭਰੇ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕੀਤਾ। ਮੇਰੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਬੇਵੱਸੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਰਥਕ ਮੋੜ ਦੇ ਕੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਫ਼ਲ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਸਦਕਾ ਹੀ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਯਤਨਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਵੀ ਚਾਨਣ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋ ਰਹੇ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਏਕੇ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਅਨੇਕਾਂ ਬਦਨਸੀਬਾਂ ਦੀ ਮੇਰੇ ਵਰਗੀ ਹੋਣੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਔਰਤਾਂ ਇਹ ਜ਼ੁਲਮ ਸਹਿੰਦੀਆਂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ? ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਔਰਤ ਨੂੰ ਭੋਗਣ ਦੀ ਵਸਤੂ ਸਮਝਦੇ ਰਹਾਂਗੇ? ਕਦੋਂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਇਨਸਾਨ ਸਮਝਣ ਲੱਗਾਂਗੇ? ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਸਾਡੀਆਂ ਧੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਆਸਮਾਨ 'ਚ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਉਡਾਰੀਆਂ ਮਾਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ਘੁੱਟ ਘੁੱਟ ਕੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਸਰ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ? ਕਦੋਂ ਸਾਡਾ ਸਮਾਜ ਏਨਾ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਧੀਆਂ ਦੇ ਦੁੱਖੜੇ ਸਮਝ ਆਉਣਗੇ? ਉਹ ਅੱਗੇ ਹੋ ਕੇ ਸਰਬ-ਸਾਂਝਾ ਸਮਾਜ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਯਤਨ ਕਰੇਗਾ। ਆਖਰ ਕਦੋਂ ਤੱਕ...?

ਜੰਗ ਬਨਾਮ ਟਰੰਪ ਕਾਰਡ

ਲਿਖਤ : ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪਲਾਹੀ, ਸੰਪਰਕ : 98158 – 02070

ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਇੰਨੇ ਸਾਰੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਭੇੜ ਨਹੀਂ ਹੋਏ, ਜਿੰਨੇ ਇਸ ਵੇਲੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਗਲੋਬਲ ਪੀਸ ਇੰਡੈਕਸ 2024 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲੜਨ-ਭਿੜਨ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ, ਦੂਜੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਦੇ ਬਾਅਦ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਸਾਲ 2020 ਵਿੱਚ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਭੇੜਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 56 ਅਤੇ 2024 ਵਿੱਚ 59 ਹੋ ਗਈ। ਸਾਲ 2023 ਵਿੱਚ ਇਜ਼ਰਾਇਲ-ਹਮਾਸ ਅਤੇ ਯੂਕਰੇਨ-ਰੂਸ, ਮਿਆਂਮਾਰ ਗ੍ਰਹਿ ਯੁੱਧ, ਸੂਡਾਨ ਗ੍ਰਹਿ ਯੁੱਧ ਲੜੇ ਗਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਮਰੇ।

ਜਾਣਕਾਰਾਂ ਦੀ ਅਸ਼ੰਕਾ ਹੈ ਕਿ 2025 ਵਿੱਚ ਇਜ਼ਰਾਇਲ, ਗਾਜ਼ਾ, ਲੈਬਨਾਨ, ਇਰਾਨ, ਇਰਾਕ, ਸੀਰੀਆ, ਯਮਨ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਯੁਗਾਂਡਾ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਤ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਕਸਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। 2022 ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਇਕੱਲੇ ਯੂਕਰੇਨ ਨੂੰ 18.1 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਦਿੱਤੇ। 2023 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਧ ਕੇ 80.9 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਹੋ ਗਏ। ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 238 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 81 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਵਿਕਰੀ ਸਿਰਫ਼ ਅਮਰੀਕਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੀਤੀ, ਜੋ 2022 ਨਾਲੋਂ 56 ਫੀਸਦ ਵੱਧ ਹੈ। 2023 ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਨੂੰ 21.2 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦਿੱਤੇ 2024 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਧ ਕੇ 42.76 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਹੋ ਗਏ।

ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਮਹਾਂਦੀਪ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਯੁੱਧ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਹੋਰ ਸਭ ਅਮੀਰ ਮੁਲਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਇਸ ਦੌੜ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਹਿਤਾਂ ਲਈ ਹਰ ਹਰਬਾ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਟਰੰਪ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਵਪਾਰਕ ਜੰਗ ਛੇੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਗਾਜ਼ਾ ਅਤੇ ਯੂਕਰੇਨ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸਿੱਧੇ-ਅਸਿੱਧੇ ਦਖਲ ਨਾਲ ਗਹਿਰੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਹੈ।

2025 ਵਿੱਚ ਅੱਤ ਘਿਨਾਉਣੀ "ਪਹਿਲਗਾਮ" ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਕਿ-ਭਾਰਤ ਯੁੱਧ ਨੇ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਖਿੱਤੇ ਵਿੱਚ ਅਸਥਿਰਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਅਚਾਨਕ ਜੰਗਬੰਦੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਦੋਹਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੀ ਜਨਤਾ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਤਾਂ ਜੰਗ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਗੋਂ ਇਹ ਜੰਗ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਥੋਪੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਸੀ। ਕਈ ਰਾਤਾਂ ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਸੌਂ ਕੇ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ। ਆਖਰ ਇਹ ਮਾਜਰਾ ਹੈ ਕੀ ਸੀ? ਆਖਰ ਇਹ ਗੱਲ ਇੰਨੀ ਜਲਦੀ ਨਿੱਬੜ ਕਿਵੇਂ ਗਈ? ਆਖਰ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ 'ਸੇਵਕ' ਚੁੱਪ ਚੁਪੀਤੇ 'ਥਾਣੇਦਾਰ ਟਰੰਪ' ਦੀ ਗੱਲ ਕਿਵੇਂ ਮੰਨ ਗਏ? ਆਖਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਰਾਖਿਆਂ' ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਝੋਕਣ ਦਾ ਫ਼ਾਇਦਾ ਕੀ ਮਿਲਿਆ?

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਇਸ ਜੰਗ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ 2.3 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦਾ ਆਈ.ਐਮ.ਐਫ. ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਰਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਹਾਕਮ ਨੇ 'ਬਿਹਾਰ' ਦੀ ਚੋਣ ਜਿੱਤਣ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਸਿਰਜਣ ਲਈ ਜੋ ਬਿਸਾਤ ਵਿਛਾਈ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਫ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਰ ਇੱਕ ਗੱਲ ਜਿਹੜੀ ਉਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ, ਉਹ 'ਹਿੰਦੂ', 'ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ' ਦਾ ਫਸਾਦ ਨਾ ਕਰਵਾ ਸਕਿਆ ਜਾਂ ਕਹਿ ਲਈਏ ਆਪਣੇ ਉਸ ਮਨਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹਾਉਣਾ ਉਸਨੇ ਚਿਤਵਿਆ ਸੀ। ਕੀ ਸੱਚ-ਮੁੱਚ ਸਾਡੇ 'ਹਾਕਮ' ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ 'ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ' ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਾਲਣਹਾਰੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਸੀ ਜਾਂ ਮਨਸੂਬਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੀ ਗੱਦੀ ਨੂੰ ਪੱਕਿਆਂ ਕਰਨਾ ਸੀ? ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਸਰਵਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਚੋਣ 'ਸੱਤਾਧਾਰੀ' ਹਾਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਿਸਦਾ ਅਸਰ ਸਿਰਫ਼ ਬਿਹਾਰ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪੈਣਾ, ਸਗੋਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੀ 'ਤੜੱਕ ਕਰਕੇ' ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਕਾਰਨ ਡਿਗ ਪੈਣੀ ਸੀ।

ਰਹੀ ਗੱਲ ਟਰੰਪ ਦੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਿਤ ਪਿਆਰੇ ਹਨ। ਉਸਨੇ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਫ਼ੌਜੀ ਸਮਾਨ ਵੇਚਣਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸੌਦਾਗਰ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਲੜਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹਥਿਆਰ ਵੇਚਦਾ ਹੈ, ਚੋਖਾ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤਾਂ ਇਸ ਵੇਲੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਧੌਂਸ-ਧੱਕੇ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਵੱਲੋਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹਿਤ ਲਾਂਭੇ ਰੱਖ ਕੇ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਗੱਲਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ, ਸਗੋਂ ਅਮਲੀ ਕਦਮ ਵੀ ਪੁੱਟੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਸਲ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਟਰੰਪ ਜੰਗ ਲਗਵਾਉਂਦਾ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹਿਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਅਤੇ ਭੱਲ ਖੱਟਣ ਲਈ ਜੰਗ ਰੁਕਵਾਉਂਦਾ ਵੀ ਹੈ। ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ-ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਚੋਲੇ ਦਾ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰਕੇ, ਉਹ ਅਮਨ ਦਾ ਮਸੀਹਾ ਬਣਨ ਦੇ ਯਤਨ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਪਰ ਕੀ ਇਹ ਸੱਚ-ਮੁੱਚ ਇਵੇਂ ਹੀ ਹੈ? ਜੇ ਹੈ ਤਾਂ ਰੂਸ- ਯੂਕਰੇਨ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਇੱਕ ਪੱਖੀ ਕਿਉਂ ਹੈ? ਜੇ ਹੈ ਤਾਂ ਇਜ਼ਰਾਇਲ-ਹਮਾਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਰੋਲ ਇੱਕ ਪਾਸੜ ਕਿਉਂ ਹੈ?

ਇਸ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਜੰਗ ਅਤੇ ਜੰਗਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਟਰੰਪ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਵੱਡੀ ਚਰਚਾ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਮਕਸਦ ਆਪਣਾ ਵਪਾਰ ਵਧਾਉਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟਰੰਪ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, "ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਉਸਦੀਆਂ 'ਪਿਆਰੀਆਂ' ਹਨ।" ਉਸ ਨੇ ਦੋਹਾਂ ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤਕ ਲੜਨ ਦਿੱਤਾ, ਜਦੋਂ ਤਕ ਉਸ ਨੇ ਚਾਹਿਆ ਜਾਂ ਜਿੱਥੋਂ ਤਕ ਉਸਦਾ ਹਿਤ ਸਾਧਿਆ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ। ਉਂਞ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਧਿਰ, ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਹਾਕਮ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹਨ ਉੱਥੋਂ ਦੀ ਫ਼ੌਜ ਅਤੇ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਤੋਂ, ਜਿਹੜੇ ਚੈਨ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਦਿੰਦੇ। ਇਹੋ ਵਜਾਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ "ਸੈਨਾ" ਅਤੇ "ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ" ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਗਲ ਪਾਈ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਸ ਸਭ ਕੁਝ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਭੈੜਾ ਅਸਰ ਪੰਜਾਬ 'ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਦੋਵੇਂ ਲਹਿੰਦੇ ਅਤੇ ਚੜ੍ਹਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਨੇੜੇ ਆ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਨੇੜੇ ਹਨ, ਦੂਰ ਨਹੀਂ, ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਆਪਸੀ ਵਪਾਰ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ ਸਨ। ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਹਾਕਮ ਨੂੰ ਸੁਖਾਂਦੀਆਂ ਨਹੀਂ। ਇਹੋ ਜਿਹਾ 'ਸੀਨ' ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਜ ਦਿੱਤਾ, ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਵਾਰਥੀ ਹਾਕਮ ਧਿਰਾਂ ਨੇ,ਕਿ ਜੰਗ ਭਖ ਪਈ, ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਠਾਹ-ਠੂਹ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਚੈਨ ਵਿਗੜ ਗਿਆ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਡਰ ਮੰਡਲਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ।

ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਸ ਜੰਗ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਿੰਨਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ, ਕਿੰਨੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤਿੜਕੇ, ਕਿੰਨੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਟੁੱਟੇ, ਕਿੰਨੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋਏ। ਉਹਨਾਂ ਕਿੰਨਾ ਮਾਨਸਿਕ ਸੰਤਾਪ ਹੰਢਾਇਆ, ਜਿਹੜੇ ਇੱਧਰ-ਉੱਧਰ ਵਿਆਹਾਂ ਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਬੱਧੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਆਖਰ ਇਹ ਸਿਆਸਤ, ਹਾਕਮਾਂ ਦਾ ਇਹ ਚਿਹਰਾ, ਜਿਹੜਾ ਅਮਰੀਕੀ ਟਰੰਪ, ਰੂਸੀ ਪੁਤਿਨ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਹਾਕਮ ਤਕ ਪੁੱਜਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਬੇਨਕਾਬ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ "ਲੋਕਤੰਤਰ", "ਅਮਨ ਦੀ ਬਾਤ", "ਲੋਕ ਹਿਤੈਸ਼ੀ" ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪਖੰਡ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸੱਚਮੁੱਚ ਜੇਕਰ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਦੇ ਹਾਕਮ ਆਪ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਲੈਂਦੇ ਕਿ ਜੋ ਘਟਨਾ "ਪਹਿਲਗਾਮ" ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ, ਉਸ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਕੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲਦੀ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਆਪਸੀ ਗੱਲਬਾਤ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਭਰੋਸੇ ਨਾਲ ਤਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜਾ ਫਿੱਕ ਸਿੰਧੂ ਨਦੀ ਦਾ ਪਾਣੀ ਰੋਕ ਕੇ, ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਡਿਪਲੋਮੈਟ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਭਜਾ ਕੇ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਕੁੜੱਤਣ ਭਰ ਕੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਇੰਝ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਤੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਵੱਡੇ ਵਪਾਰੀ 'ਟਰੰਪ' ਨੂੰ ਦੋਹ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀ 'ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ' ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠ ਮਿੱਧਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੀ ਨਾ ਮਿਲਦਾ।

ਕੀ ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਸਿੰਧੂ ਨਦੀ ਸਮਝੌਤਾ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੱਲੋਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਸ਼ਿਮਲਾ ਸਮਝੌਤਾ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੁਣ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਵਿਚੋਲਗੀ ਨਾਲ ਹੀ ਹੱਲ ਹੋਏਗਾ, ਜਿਸ ਸੰਬੰਧੀ ਭਾਰਤ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਿਚੋਲਗੀ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ।

ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਜੰਗਬੰਦੀ ਸਵਾਗਤਯੋਗ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਹੈ। ਪਰ ਜੰਗਬੰਦੀ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਕਥਿਤ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹੈ। ਕੀ ਇਸ ਨਾਲ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਆਮ ਸਰਦਾਰੀ ਅਤੇ ਅਸਥਿਰਤਾ ਵਿੱਚ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਦਾ ਰਾਹ ਨਹੀਂ ਖੁੱਲ੍ਹਦਾ? ਚਾਹੀਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨੇਤਾ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦੀ ਦਖ਼ਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਆਪਸੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਸਤਕਾਰ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਕੰਮ ਕਰਦੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਜੰਗ ਨਹੀਂ, ਅਮਨ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਵੇਖਣਾ ਇਹ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਵਿਚੋਲਗੀ ਆਖਰ ਹੈ ਕੀ ਸੀ?

ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਟਰੰਪ ਦਾ ਬਿਆਨ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਸਦੀ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰੀ, ਵਪਾਰਕ ਸੋਚ ਦੀ ਤਰਜ਼ਮਾਨੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਹਿਤ ਸਾਧਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।

ਟਰੰਪ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਕੁਝ ਅੰਸ਼ ਪੜ੍ਹੋ, "ਮੈਨੂੰ ਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਦਲੇਰਾਨਾ ਫ਼ੈਸਲੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਮਹਾਨ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤਕ ਵਧਾਉਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।" ਵਪਾਰੀ, ਚੌਧਰ, ਸਿਹਰਾ ਤਿੰਨ ਸ਼ਬਦ ਹਨ, ਜੋ ਟਰੰਪ ਕਾਰਡ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ।

ਜੇਕਰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਭਾਰਤ ਮਹਾਨ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਭਾਰਤ ਵੱਡੀ ਆਰਥਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ 'ਚੀਨ' ਵਾਂਗ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵੱਡੇ 'ਥਾਣੇਦਾਰ' ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਿੱਕ ਡਾਹ ਕੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਖੜ੍ਹਦਾ? ਕਿਉਂ ਉਸਦੀਆਂ ਟੈਰਿਫ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਅੱਖਾਂ ਮੀਟਕੇ ਮੰਨ ਕੇ ਉਸ ਦੀ 'ਜੀ-ਹਜ਼ੂਰੀ' ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ?

ਅੱਜ ਟਰੰਪ ਨੇ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੁੱਠੀ ਵਿੱਚ ਕਰਕੇ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਪੱਤਾ ਖੇਡਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ ਦਾ 'ਵੱਡੇ ਹੋਣ ਦਾ ਵਕਾਰ' ਦਾਅਵਾ ਦਾਅ 'ਤੇ ਲੱਗ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪਰਤ

ਲਿਖਤ : ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਸੰਪਰਕ: 94175-18384

ਮੈਂ ਉਦੋਂ ਤੀਜੀ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਸਕੂਲੇ ਜਾਣ ਦਾ ਬਹੁਤ ਚਾਅ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਕਦੇ ਛੁੱਟੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਦਾ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਆ ਕੇ ਰੋਟੀ ਖਾਣੀ ਤੇ ਫਿਰ ਨਿੰਮ ਹੇਠ ਪੱਲੀ ਵਿਛਾ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨ ਲੱਗ ਜਾਣਾ। ਢਾਈ ਤਿੰਨ ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਡਾਕੀਏ ਨੇ ਆ ਜਾਣਾ ਤੇ ਆ ਕੇ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਨ ਬਹਿ ਜਾਣਾ। ਗੱਲਾਂ ਕਾਹਦੀਆਂ ਗੁਰਮਤਿ ਗਿਆਨ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਚੱਲਦਾ ਸੀ ਤੇ ਵਿੱਚ-ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਤੜਕਾ ਲਗਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਖੂਬ ਟੋਟਕੇਬਾਜ਼ੀ ਚੱਲਦੀ ਤੇ ਜੁਮਲੇ ਸਜਦੇ। ਜੇ ਕੋਈ ਚਿੱਠੀ ਆਈ ਹੋਣੀ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਸਭ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉੱਚੀ ਬੋਲ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨੀ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਤਾਂ ਚਿੱਠੀ ਸੁਣਨ ਲਈ ਆਂਢੀ ਗੁਆਂਢੀ ਵੀ ਆ ਜਾਂਦੇ ਤੇ ਸੁਣ ਕੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹੀ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਜਾਂ ਉਦਾਸ ਹੋ ਜਾਂਦੇ। ਇਕ ਦਿਨ ਪੋਸਟ ਕਾਰਡ ਆਇਆ। ਥਲੇ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਭੂਆ ਦਾ ਸੀ। ਲਿਖਿਆ ਸੀ- ਪਾਲਾ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਭੂਆ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮੁੰਡੇ ਸਨ ਤੇ ਤਿੰਨ ਹੀ ਕੁੜੀਆਂ ਸਨ। ਤਿੰਨੇ ਕੁੜੀਆਂ ਸੁਘੜ ਤੇ ਸਾਊ ਸਨ। ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਵੱਖਰੀ ਸੀ। ਵੱਡਾ ਮੁੰਡਾ ਸ਼ਰਾਬੀ ਕਬਾਬੀ ਸੀ ਤੇ ਜਦ ਵੀ ਘਰ ਆਉਂਦਾ, ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਕੇ ਆਉਂਦਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਘਰੇ ਸ਼ਰਾਬ ਲੈ ਆਉਂਦਾ ਤੇ ਪੀ ਕੇ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦਾ। ਜਦ ਕਦੇ ਵੀ ਉਹ ਮਿਲਦੇ ਤਾਂ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਫਸ ਪੈਂਦੇ, ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢਦੇ ਤੇ ਘਸੁੰਨ ਮੁੱਕੀ ਹੁੰਦੇ।

ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਪਾਲਾ ਹੀ ਸੀ ਜੋ ਨਿਹਾਇਤ ਸ਼ਰੀਫ ਸੀ ਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਸੀ। ਉਹਨੇ ਦਸਵੀਂ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਫੁੱਫੜ ਨੇ ਹਟਾ ਲਿਆ ਕਿ ਉਹ ਹੋਰ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਭੂਆ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਪਾਲਾ ਹੋਰ ਪੜ੍ਹੇ ਪਰ ਗਰੀਬਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਚਾਹੁਣ ਨਾਲ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸਾਲ ਭਰ ਪਾਲੇ ਵੀਰੇ ਨੇ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਟੱਕਰਾਂ ਮਾਰੀਆਂ। ਕਿਤੇ ਗੱਲ ਨਾ ਬਣੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਰੀਕੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਹਦੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਪਾਲਾ ਵੀ ਜਲੰਧਰ ਛਾਉਣੀ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਭਰਤੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਮੇਰੇ ਫੁੱਫੜ ਜੀ ਕੁਰਖਤ ਬਿਰਤੀ ਵਾਲੇ ਸਨ ਪਰ ਮੇਰੀ ਭੂਆ ਬੜੀ ਨਰਮ ਦਿਲ ਸੀ ਤੇ ਪਾਲਾ ਉਸ ਦਾ ਛਿੰਦਾ ਪੁੱਤ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਵੀ ਬੇਸ਼ੱਕ ਨਰਮ ਦਿਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਪਾਲਾ ਵੀਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲਾਡਲਾ ਭਾਣਜਾ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਬੀਬੀ ਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਨਿਰੀ ਮਮਤਾ ਦੀ ਹੀ ਬਣੀ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਵੀ ਸਾਡੇ ਤੇ ਪਾਲੇ ਵੀਰੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਮਝਦੀ। ਉਹਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਪਾਲਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਰੀਫ ਤੇ ਸਿਆਣਾ ਬੱਚਾ ਸੀ। ਉਹ ਅਕਸਰ ਉਹਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਦੇ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦੀ ਰਹਿੰਦੀ। ਕਿਸੇ ਦਾ ਬਾਪ ਕੁਰਖਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮਾਂ ਨਰਮ ਦਿਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮਾਂ ਸਖ਼ਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਬਾਪ ਨਰਮ ਦਿਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੁਦਰਤ ਤਵਾਜ਼ਨ ਜਿਹਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਪੋਸਟ ਕਾਰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਚੁੱਪ ਹੋ ਗਏ ਤੇ ਸੋਚੀਂ ਪੈ ਗਏ ਪਰ ਮੇਰੀ ਬੀਬੀ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਈ, ਉਹਦੇ ਕਿਰਦੇ ਹੰਝੂ ਸਭ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਪੈ ਗਏ। ਗੁਆਂਢੀ ਵੀ ਉਦਾਸ ਜਿਹੇ ਹੋ ਕੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਤ ਗਏ। ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਪਾਲੇ ਵੀਰੇ ਦੇ ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਹੰਝੂ ਕੇਰਨ ਵਾਲੀ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਸੀ। ਹੁਣ ਚੇਤਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿ ਉਦੋਂ ਪੈਂਹਟ ਦੀ ਜੰਗ ਅਜੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਭੁੱਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋਣਾ ਚੰਗੀ ਖ਼ਬਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਪਾਲੇ ਵੀਰੇ ਦੇ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਦੀ ਖਬਰ ਸੁਣ ਕੇ ਬੀਬੀ ਦੇ ਹੰਝੂ ਵਗ ਤੁਰੇ ਸਨ ਤੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਚੁੱਪ ਕਰ ਗਏ ਤੇ ਸੋਚੀਂ ਪੈ ਗਏ ਸਨ।

ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਅਜੇ ਸਾਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਇਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜੰਗ ਲੱਗ ਗਈ। ਸਾਰਾ-ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਅਸੀਂ ਜੰਗ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਸੁਣਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਤੇ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਭੂਆ ਦੇ ਪਿੰਡ ਤੇ ਪਾਲੇ ਵੀਰੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ। ਇਕ ਦਿਨ ਖ਼ਬਰ ਆਈ ਕਿ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਭੂਆ ਦੇ ਪਿੰਡ ਥਲੇ ਦਾ ਫੌਜੀ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਘਰ ਸੋਗ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦੌੜ ਗਈ। ਬੀਬੀ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਈ, ਉਹਦੇ ਹੰਝੂ ਠੱਲ੍ਹੇ ਨਾ ਜਾਣ। ਮੇਰੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਵੀ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ। ਪਿਤਾ ਜੀ ਵੀ ਗਮਗੀਨ ਹੋ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਸਾਇਕਲ ਚੁੱਕਿਆ ਤੇ ਥਲੇ ਨੂੰ ਚਲੇ ਗਏ। ਉਸ ਰਾਤ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰੋਟੀ ਬਣੀ ਪਰ ਨਾ ਹੋਇਆਂ ਨਾਲ ਦੀ। ਖਾ ਲਈ ਸੀ ਕਿ ਨਹੀਂ, ਕੁਝ ਯਾਦ ਨਹੀਂ। ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਬੀਬੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੱਗ ਰਿਹਾ। ਉਹਨੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੱਥੇ-ਕਿੱਥੇ ਸੁਖਣਾ ਸੁੱਖ ਲਈ ਕਿ ਥਲੇ ਦੀ ਖਬਰ ਝੂਠੀ ਹੋਵੇ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਵੇਲੇ ਸੁਖਣਾ 'ਤੇ ਵੀ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ। ਕੋਈ ਸਵਾ ਪਹਿਰ ਗਏ ਪਿਤਾ ਜੀ ਆ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਗਮਗੀਨ ਸੀ ਪਰ ਉਤਰਿਆ ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਬੀਬੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਾਲਾ ਠੀਕ ਹੈ, ਤੇ ਹੈ ਉਹ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਹੀ। ਜਿਹੜਾ ਫੌਜੀ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਹ ਥਲੇ ਦਾ ਹੀ ਸੀ ਤੇ ਉਹਦਾ ਘਰ ਵੀ ਭੂਆ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਗੁਆਂਢ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੀ। ਉਹ ਭੂਆ ਦੇ ਸ਼ਰੀਕੇ ਵਿੱਚੋਂ ਸੀ। ਬੀਬੀ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਤਸੱਲੀ ਦੀ ਬਹੁਤ ਬਰੀਕ ਜਿਹੀ ਪਰਤ ਆਈ, ਤੇ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਆਈ, ਉਵੇਂ ਪਰਤ ਗਈ। ਇਹ ਤਸੱਲੀ, ਤਸੱਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਲਕਿ ਤਸੱਲੀ ਦੀ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਪਰਤ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਕੋਈ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਲਿਖਤ : ਮਾਸਟਰ ਸੰਜੀਵ ਧਰਮਾਣੀ
ਸੰਪਰਕ : 9478561356

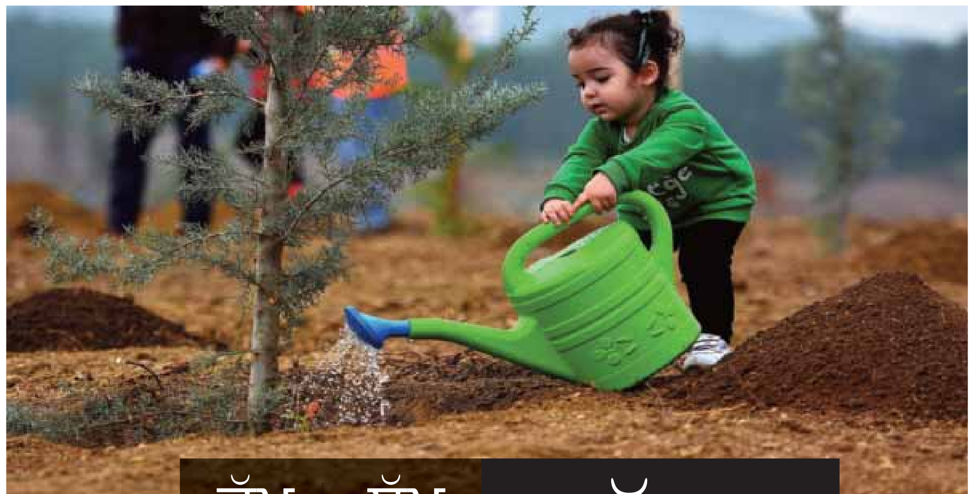

ਦੁੱਖ - ਸੁੱਖ ਦੇ ਸਾਥੀ ਰੁੱਖ

ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਵ ਹੈ । ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਸੀਂ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ । ਰੁੱਖਾਂ ਦਾ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਉਪਯੋਗ ਹੈ । ਇਸ ਨੂੰ ਕਲਮਬੱਧ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਇਦ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਹੈ । ਰੁੱਖਾਂ ਦੇ ਸਾਨੂੰ ਅਨੇਕਾਂ ਲਾਭ ਹਨ , ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੁੱਖ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਾਣਵਾਯੂ ਆਕਸੀਜਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ । ਜੋ ਕਿ ਹਰ ਜੀਵ - ਜੰਤੂ ਪ੍ਰਾਣੀ ਦੇ ਲਈ ਜਿਊਣ ਦੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜਰੂਰੀ ਹੈ। ਰੁੱਖ ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਬਸੇਰੇ ਦਾ ਵੀ ਸਾਧਨ ਬਣ ਕੇ ਫ਼ਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਠੰਡੀ ਮਿੱਠੀ ਛਾਂ , ਗੂੰਦ , ਰਬੜ , ਸੁੰਦਰ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਰੰਗ - ਬਿਰੰਗੇ ਭਾਂਤ - ਭਾਂਤ ਦੇ ਫੁੱਲ , ਸਾਨੂੰ ਤੰਦਰੁਸਤ ਸਿਹਤਮੰਦ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਫਲ , ਤਰ੍ਹਾਂ - ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹੀ ਬੂਟੀਆਂ ਆਦਿ ਆਦਿ । ਵੈਦ ਹਕੀਮ ਤਾਂ ਵੱਖ - ਵੱਖ ਰੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਦਵਾਈਆਂ ਵੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ । ਰੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਵੱਖ - ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੇਲ , ਉਪਯੋਗੀ ਲੱਕੜ , ਬਾਲਣ , ਮਵੇਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਹਰਾ ਚਾਰਾ , ਸ਼ਹਿਦ , ਚੰਦਨ , ਤੇਲ ਆਦਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਰੁੱਖ ਜਿੱਥੇ ਵਰਖਾ ਲਿਆਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ , ਉੱਥੇ ਹੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਉਪਜਾਊ ਸ਼ਕਤੀ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਪੌਣ - ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ । ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਵੱਖ - ਵੱਖ ਰੁੱਖਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਠੰਢੀ ਤਾਜ਼ੀ ਹਵਾ ਦਾ ਲੁਤਫ ਉਠਾਈਏ ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਸਕਾਰਾਤਮਕਤਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੀ ਰੋਗ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਕ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਰੁੱਖ ਸਾਨੂੰ ਸੂਰਜ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਲਟ ਕਿਰਨਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਬਚਾਉਂਦੇ ਹਨ । ਇਹ ਸ਼ੋਰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਅਤੇ ਵਾਯੂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਘਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ । ਰੁੱਖ ਵੱਖ - ਵੱਖ ਜਾਨਵਰਾਂ , ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰਾਂ , ਪੰਛੀਆਂ ਪਰਿੰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਭਾਂਤ - ਭਾਂਤ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲੁਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਈ ਰੱਖਦੇ ਹਨ । ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਅਤੇ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ। ਰੁੱਖ ਸਾਨੂੰ ਮੌਸਮੀ ਕਹਿਰ ਭਾਵ ਭਿਅੰਕਰ ਗਰਮੀ ਸਰਦੀ , ਹੜ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ।ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਤਾਂ ਉਹੀ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਹੈ , ਮਾਰੂਥਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਜਿਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਹਰਿਆਲੀ ਦੇਖਣ ਲਈ ਤਰਸ ਗਈਆਂ ਹੋਣ । ਰੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਠੰਡਕ , ਤਾਜ਼ਗੀ ਆਨੰਦ , ਸਕੂਨ ਆਪਣਾਪਨ ਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੀ ਹੈ , ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਪਰਸ਼ ਕਰਕੇ ਛੂਹ ਕੇ ਜੋ ਭਾਵ ਜੋ ਸਕਾਰਾਤਮਕਤਾ ਦੀਆਂ ਤਰੰਗਾਂ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ , ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸਾਨੀ ਨਹੀਂ । ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਪੁਰਾਤਨ ਅਤੇ ਲੁਪਤ ਹੋ ਰਹੇ ਵੱਡੇ ਦਰੱਖਤ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸਖਤ ਜਰੂਰਤ ਹੈ , ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਿੱਪਲ , ਬੜ੍ਹ /ਬਰੋਟਾ / ਬਰਗਦ , ਨਿੰਮ , ਆਂਵਲਾ , ਕਚਨਾਰ , ਕਿੱਕਰ , ਟਾਹਲੀ , ਜਾਮਣ , ਅਸ਼ੋਕ , ਕਟਹੱਲ , ਖਜੂਰ , ਪਲਾਸ /ਪਲਾਹ , ਲਸੂੜਾ , ਗੂਲਰ , ਚੀਲ , ਦਿਆਰ , ਚੰਦਨ , ਅੰਬ ਜਾਮਣ , ਬੇਲ ਆਦਿ ਆਦਿ ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਪਹਿਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ; ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਰੁੱਖ ਹਨ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਸਾਲਾਂ ਸਦੀਆਂ ਤੱਕ ਲੰਬੇ ਅਰਸੇ ਤੱਕ ਅਤੇ ਵੱਧ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਹਵਾ ਫਲ ਆਦਿ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ । ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਲਗਾਏ ਹੋਏ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨ ਦੀ । ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਪਾਣੀ ਖਾਦ ਆਦਿ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਭਾਵੀ ਖਤਰਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ , ਤਾਂ ਜੋ ਲਗਾਏ ਹੋਏ ਰੁੱਖ ਵੱਡੇ ਹੋ ਸਕਣ ਅਤੇ ਵੱਧ ਫੁੱਲ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਤੇ ਸਮੁੱਚੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਤੇ ਹੋਰ ਜੀਵ ਜੰਤੂਆਂ ਨੂੰ ਤੇ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁੱਖ , ਸਕੂਨ , ਆਨੰਦ , ਭੋਜਨ ਤੇ ਹੋਰ ਲਾਭ ਦੇ ਸਕਣ । ਅੱਜ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਵੱਧ ਕਾਰਖਾਨੇ ਲਗਾਏ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੀ ਕਾਫੀ ਵੱਧ ਗਈ ਹੈ , ਜੋ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਭ ਦੀ ਸੁੱਖ ਸਹੂਲਤ ਦੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵੀ ਹਨ । ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਅਤੇ ਵਾਹਨਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਧੂੰਏਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੇ ਲਈ ਅਤੇ ਵੱਧਦੀ ਹੋਈ ਅਬਾਦੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੇ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤੇ ਲਗਾਏ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਜਰੂਰ ਜਰੂਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ । ਸਾਨੂੰ ਦਿਨਾਂ ਤਿਉਹਾਰਾਂ , ਜਨਮ ਦਿਨ , ਵਿਆਹਾਂ , ਵਰ੍ਹੇਗੰਢਾਂ , ਬਰਸੀਆਂ , ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦਿਨ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਖੁਸ਼ੀ ਗਮੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਬਣਾ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ , ਤਾਂ ਜੋ ਆਨੇ - ਬਹਾਨੇ ਗਾਹੇ ਬਗਾਹੇ ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੂੰ ਹਰਾ ਭਰਾ ਰੱਖ ਕੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਪ੍ਰਾਣੀ ਜਗਤ ਨੂੰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ , ਦੁੱਖਾਂ , ਤਕਲੀਫਾਂ ਤੇ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ । ਸਾਡੇ ਵੇਦਾਂ , ਗ੍ਰੰਥਾਂ , ਸ਼ਾਸਤਰਾਂ ਅਤੇ ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਇਹ ਗੱਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਰੁੱਖ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਗਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ । ਕਈ ਥਾਈਂ ਤਾਂ ਪਿੱਪਲ , ਬਰਗਦ ਤੇ ਨਿੰਮ ਪੌਦਿਆਂ ਦੀ ਤ੍ਰਿਵੇਣੀ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਵੀ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ । ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਸਾਡੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਸਾਡੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਿਲਦੀ ਹੈ । ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਵੀ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ ਨੇ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਆਪਣੇ ਸਗੇ - ਸਬੰਧੀਆਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਹੈ । ਕਈ ਥਾਈਂ ਲੋਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ - ਵੱਖ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ।ਗਰਮੀਆਂ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਜੰਗਲਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ । ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਰੁੱਖਾਂ ਦੇ ਸਾਨੂੰ ਅਨੇਕਾਂ ਲਾਭ ਹਨ , ਉੱਥੇ ਇਹ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਰੁੱਖਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ।

"ਰੁੱਖ ਦੇਣ ਸਭ ਨੂੰ ਸੁੱਖ ,
ਆਪਣਾ ਬਣ ਘੱਟ ਕਰਦੇ ਦੁੱਖ ,
ਆਓ ਲਗਾਈਏ ਰਲ ਮਿਲ ਰੁੱਖ ,
ਘੱਟ ਕਰੀਏ ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਦੁਖ ,
ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਹਰਾ ਭਰਾ ਬਣਾਈਏ ,
ਹਰ ਕੋਈ ਇੱਕ ਇੱਕ ਰੁੱਖ ਲਗਾਈਏ ,
ਲਗਾਏ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ,
ਵਧੇ ਨਾ ਰੁੱਖ ਤੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਦੂਰੀ ,
ਸਾਰੀ ਖਲਕਤ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਬਣਾਈਏ ,
ਆਓ ਰਲ ਮਿਲ ਰੁੱਖ ਲਗਾਈਏ ,
ਲਗਾਏ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਕੇ ,
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈਏ ,
ਜੇ ਨਾ ਰਹੇ ਧਰਤੀ ਤੇ ਰੁੱਖ ,
ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪੈ ਜਾਊਗਾ ਮਨੁੱਖ ,
ਇਸ ਖ਼ਤਰੇ ਤੋਂ ਸਭ ਨੂੰ ਬਚਾਈਏ ,
ਹਰ ਕੋਈ ਇੱਕ ਇੱਕ ਰੁੱਖ ਲਗਾਈਏ ,
ਹਰ ਕੋਈ ਇੱਕ ਇੱਕ ਰੁੱਖ ਲਗਾਈਏ ।"

ਲੇਖਕ ਦਾ ਨਾਂ ਸਾਹਿਤ ਲਈ " ਇੰਡੀਆ ਬੁੱਕ ਆੱਫ਼ ਰਿਕਾਰਡਜ਼ " ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ।

ਲਿਖਤ : ਬਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਿਸਰਾਓ, ਸੰਪਰਕ 99889-01324

ਪੁੱਤ ਦੀ ਉਡੀਕ

ਬਖਸ਼ੀ ਤੇ ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਧੀ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਨਾਲ਼ ਵਧੀਆ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਤੀਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਚਾਹੇ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਟੱਬਰ ਦੇ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਮਿਹਨਤੀ ਇਨਸਾਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਖਵਾਹਿਸ਼ਾਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਹ ਲੋਕ ਤਿੰਨ ਵਕਤ ਦੀ ਰੋਟੀ ਤੇ ਸਿਰ ਤੇ ਆਪਣੀ ਛੱਤ ਹੋਣ ਨਾਲ ਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਨਸੀਬ ਸਮਝਦੇ ਹਨ।ਪਰ, ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਬੱਚੇ ਵੱਡੇ ਹੋਣ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਉਹ ਵੀ ਪਿੰਜਰੇ ਦੇ ਪੰਛੀ ਵਾਂਗ ਆਪਣੇ ਖੰਭ ਖਿਲਾਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਖਸ਼ੀ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਪੰਦਰਾਂ ਸੋਲਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਬੁਰੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੇ ਸੰਗ ਵਿੱਚ ਪੈ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਖਰਚੇ ਅਤੇ ਲੋੜਾਂ ਵਧਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਉਹ ਸਾਰਾ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਬਿਗੜੈਲ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨਾਲ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਘੁੰਮਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਪਿੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਉਸ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕੁਝ ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕੁਝ ਦੱਸਣਾ। ਬਖਸ਼ੀ ਨੇ ਕਈ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਪਰਦੇ ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਤੋਂ ਚੋਰੀ ਚੋਰੀ ਕੱਜਣੇ, ਆਦਮੀ ਤੋਂ ਚੋਰੀ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣਾ ਪਰ ਉਹ ਉਮਰ ਈ ਏਹੋ ਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮਝਾਉਣ ਵਾਲੇ ਈ ਗ਼ਲਤ ਲੱਗਦੇ ਨੇ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਈ ਉਸ ਦੀਆਂ ਭੈੜੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਸੋਟੀਆਂ ਨਾਲ਼ ਕੁੱਟਿਆ। ਸਵੇਰੇ ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਤਾਂ ਕੰਮ ਤੇ ਚਲਿਆ ਗਿਆ । ਬਖਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨ ਵਿੱਚ ਡਰ ਜਿਹਾ ਆਇਆ ਕਿ ਅੱਗੇ ਤਾਂ ਮੁੰਡਾ ਜਲਦੀ ਉੱਠ ਕੇ ਚਾਹ ਪਾਣੀ ਪੀ ਲੈਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਅੱਜ ਦਸ ਵੱਜ ਗਏ ਸਨ, ਮੁੰਡਾ ਸਵੇਰੇ ਹੀ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਉੱਠ ਕੇ ਬਾਥਰੂਮ ਜਾ ਕੇ ਫਿਰ ਪੈ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਦੇਖ ਕੇ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਕਿ ਪਿਓ ਘਰ ਈ ਹੈ ਕਿ ਚਲਿਆ ਗਿਆ। ਬਖਸ਼ੀ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਮਾਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਬੁਰੇ ਬੁਰੇ ਖਿਆਲ ਆ ਰਹੇ ਸਨ,ਉਹ ਇੱਕਦਮ ਜਾ ਕੇ ਕਮਰੇ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਉਣ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਸੱਚ ਮੁੱਚ ਹੀ ਅੰਦਰੋਂ ਕੋਈ ਅਵਾਜ਼ ਨਾ ਆਈ ਤਾਂ ਬਖਸ਼ੀ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਧੀ ਨੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਧੱਕੇ ਮਾਰੇ ਤਾਂ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਹਜੇ ਹੁਣੇ ਹੀ ਫਾਹਾ ਲਿਆ ਸੀ । ਮਾਵਾਂ ਧੀਆਂ ਦੀਆਂ ਚੀਕਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਗੁਆਂਢੀ ਵੀ ਆ ਗਏ।ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਲਾਹ ਕੇ ਪੰਜਾਂ ਸੱਤਾਂ ਮਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਗਏ। ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਵਧੀ ਦੇ ਸੌ ਹੀਲੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ। ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚ ਗਈ। ਦੋ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲੋਂ ਛੁੱਟੀ ਮਿਲ ਗਈ ਤੇ ਬਖਸ਼ੀ ਤੇ ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਨੇ ਰੱਬ ਦੇ ਸੌ ਸੌ ਸ਼ੁਕਰਾਨੇ ਕੀਤੇ।

ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੰਡੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੁਧਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ । ਹੁਣ ਉਸ ਨੇ ਬੁਰੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦਾ ਸੰਗ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਘਰ ਈ ਰਹਿੰਦਾ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਤੇ ਗਏ। ਉੱਥੇ ਮੁੰਡਾ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਨਾਤਾਂ ਹੇਠ ਹੀ ਬੈਠਾ ਸੀ, ਉੱਥੇ ਹੋਰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਨ। ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਇੰਝ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਉਸ ਨੂੰ ਈ ਘੂਰ ਘੂਰ ਕੇ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਹੀ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਉਹੀ ਗੱਲ ਹੋਈ, ਇੱਕ ਬੁੱਢੀ ਬਖਸ਼ੀ ਕੋਲ਼ ਆ ਕੇ ਆਖਣ ਲੱਗੀ," ਹੋਰ ਬਖਸ਼ੀਏ! ਕੀ ਹਾਲ ਐ?"

"ਤਾਈ ਜੀ ਪੈਰੀਂ ਪੈਨੀ ਆਂ....ਸਾਡਾ ਹਾਲ ਵਧੀਆ ਤਾਈ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਸੁਣਾਓ...?" ਬਖਸ਼ੀ ਬੋਲੀ।

"ਮੈਂ ਵੀ ਵਧੀਆ ਭਾਈ.... ਹੋਰ ਨਿਆਣੇ ਨਿੱਕੇ ਤਕੜੇ ਆ....? ਆਹ ਭਲਾ ਤੇਰਾ ਉਹੀ ਮੁੰਡਾ ..... ਜੀਹਨੇ...... ਫਾਹਾ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ....? ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੀਆਂ ਸੀ.... ਮੈਂ ਖਿਆ.... ਮੈਂ ਪੁੱਛ ਕੇ ਆਉਨੀ ਆਂ.....!"

ਬਖਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚੜ੍ਹ ਰਹੀ ਸੀ ਤੇ ਇੱਕ ਉੱਤਰ ਰਹੀ ਸੀ , ਬਖਸ਼ੀ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਬੋਲੀ ," ਤਾਈ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਬਹੁਤ ਬਹਾਦਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ,ਜਾਓ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਜਾ ਕੇ ਮੈਡਲ ਪਵਾ ਲਓ....!"

ਬੁੜੀ ਬੁੱਲਾਂ ਤੇ ਜੀਭ ਫੇਰਦੀ ਤੁਰ ਗਈ । ਮੁੰਡਾ ਨੀਵੀਂ ਪਾਈ ਬੈਠਾ ਇੰਝ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਅੰਦਰੋਂ ਅੰਦਰ ਨਿੱਘਰ ਰਿਹਾ ਹੋਏ....। ਬਖਸ਼ੀ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦੇਖ ਕੇ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚੇ ਛੱਡ ਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਘਰ ਲੈ ਆਈ। ਉਸ ਨੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ," ਪੁੱਤ, ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨੀ ਕਰੀਦੀ.... ਦੁਨੀਆਂ ਤਾਂ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਆ .... ਜਦ ਤੂੰ ਮਾੜਾ ਸੀ ਉਦੋਂ ਵੀ ਗੱਲਾਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸੀ ਹੁਣ ਤੂੰ ਸੁਧਰ ਗਿਆ ਹੁਣ ਵੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਆ.... ਦਾਤੀ ਨੂੰ ਤਾਂ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਦੰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਤਾਂ ਦੋਹੀਂ ਪਾਸੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ....!" ਮੁੰਡਾ ਬੋਲਿਆ ਤਾਂ ਕੁਝ ਨੀ ਪਰ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤਾ।

ਹਜੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਈ ਲੰਘੇ ਸਨ ਕਿ ਪਿੰਡ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮ ਸੀ। ਬਖਸ਼ੀ ਨੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਲੰਗਰ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਲਈ ਰਾਸ਼ਨ ਲਿਆ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਆਏ। ਜੇ ਹੋ ਸਕਿਆ ਤਾਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਚਿਰ ਸੇਵਾ ਵੀ ਕਰ ਆਏ। ਬਖਸ਼ੀ ਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਸੇਵਾ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦਾ ਮਨ ਹੋਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਤੁਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਮੱਲਾਂ ਕਾ ਛਡਾ ਜੋ ਆਪਣੇ ਵਰਗੇ ਅੱਠ ਦਸ ਵਿਹਲੜਾਂ ਨਾਲ਼ ਚੌਂਤਰੇ ਤੇ ਬੈਠਾ ਤਾਸ਼ ਖੇਡ ਰਿਹਾ ਸੀ,ਉੱਚੀ ਦੇਣੇ ਬੋਲਿਆ," ਓਏ ਸਰੂਪੇ ਦੇ ਮੁੰਡਿਆ ! ਕਿਵੇਂ ਆ ਬਈ.... ਡਮਾਕ ਟਿਕਾਣੇ ਰੱਖੀਦਾ..... ਫੇਰ ਨਾ ਕਿਤੇ ਚੰਦ ਚਾੜ੍ਹਦੀਂ ਕੋਈ....!" ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਜਣੇ ਹੱਸ ਪਏ।

ਮੁੰਡਾ ਬਿਨਾਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ ਕੋਲ ਦੀ ਲੰਘ ਗਿਆ। ਉਹ ਸੋਚੀਂ ਪਿਆ ਗੁੰਮ ਸੁੰਮ ਇਹ ਸੋਚਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਹੁਣ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਚੰਗੇ ਤੋਂ ਚੰਗਾ ਮੁੰਡਾ ਵੀ ਉਸ ਦੀ ਰੀਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ , ਬੁਰੇ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਰੜਕਦੇ ਈ ਨੇ, ਚੰਗੇ ਬਣੇ ਵੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੇ।

ਉਹ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਉਸ ਵੱਲ ਨੂੰ ਈ ਦੇਖ ਕੇ ਹੱਸ ਰਹੇ ਹੋਣ ।ਕੁਛ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਬਖਸ਼ੀ ਵੀ ਚਲੀ ਗਈ। ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਜੀਅ ਕਾਹਲਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਬਖਸ਼ੀ ਮੱਥਾ ਟੇਕ ਕੇ ਈ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਵਾਪਸ ਆ ਗਈ। ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਛੱਜੂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਕੁੜੀ ਮਿਲ ਗਈ ਜੋ ਸਹੁਰਿਆਂ ਤੋਂ ਕੱਲ੍ਹ ਈ ਆਈ ਸੀ। ਬਖਸ਼ੀ ਨੇ ਕੁੜੀ ਦੀ ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਆਕਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਹਾਲ ਚਾਲ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਕੁੜੀ ਬੋਲੀ," ਭਾਬੀ.... ਆਹ ਤੇਰੇ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਕੀ ਚੰਦ ਚਾੜ੍ਹਤਾ ਸੀ.....? ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਬੀਬੀ ਹੋਣਾਂ ਨੇ ਫੂਨ ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ....?"

ਬਖਸ਼ੀ ਨੇ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇਂ ਈ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਝਾੜ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਆਖਿਆ," ਕੀ ਚੰਦ ਚਾੜ੍ਹਤਾ ਨੀ ਮੇਰੇ ਪੁੱਤ ਨੇ... ਕਿਸੇ ਦੀ ਕੁੜੀ ਤਾਂ ਨੀ ਕੱਢ ਲਿਆਇਆ..... ਕਿਤੇ ਡਾਕਾ ਤਾਂ ਨੀ ਮਾਰ ਕੇ ਆਇਆ..... ਨਾ ਸਮਝੀ 'ਚ ,ਜੇ ਜਵਾਕ.....(ਕਹਿੰਦੀ ਕਹਿੰਦੀ ਰੁਕ ਗਈ ਤੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਘਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਤੁਰ ਪਈ) ....।

ਉਹ ਕੁੜੀ ਬੋਲੀ," ਇੱਕ ਤਾਂ ਹਾਲ ਚਾਲ ਪੁੱਛੋ.... ਦੂਜਾ ਗਲ਼ੇ ਪੈਂਦੀ ਆ....!" (ਬੁੜ ਬੁੜ ਕਰਦੀ ਅੰਦਰ ਨੂੰ ਚਲੀ ਗਈ)

ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਗਿਆਰਾਂ ਕੁ ਵਜੇ ਬਖਸ਼ੀ ਆਪਣੀ ਧੀ ਨਾਲ ਬਜ਼ਾਰੋਂ ਉਸ ਦੀ ਵਰਦੀ ਖ਼ਰੀਦਣ ਚਲੀ ਗਈ ਤੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਘਰ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਣ ਲਈ ਆਖ ਗਈ।

ਦੋ ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ ਜਦ ਮਾਵਾਂ ਧੀਆਂ ਵਾਪਸ ਆਈਆਂ ਤਾਂ ਮੁੰਡਾ ਘਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬਖਸ਼ੀ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੋਸਤ ਕੋਲ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ।ਉਂਝ ਤਾਂ ਹੁਣ ਜਾਂਦਾ ਨਹੀਂ ਪਰ ਕਦੇ ਤਾਂ ਜੀਅ ਕਰ ਹੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।ਪਰ ਕਿੱਥੇ....

ਸ਼ਾਮ ਹੋ ਗਈ...... ਰਾਤ ਹੋ ਗਈ..... ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਬੁਲਵਾਇਆ..... ਪੁਲਿਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ.... ਬਹੁਤ ਲੱਭਿਆ...... ਦਿਨ.... ਹਫ਼ਤੇ.... ਮਹੀਨੇ..... ਸਾਲ ਬੀਤ ਗਏ..... ਉਹ ਨੌਜਵਾਨ ਜੋ ਇੱਕ ਗ਼ਲਤੀ ਸੁਧਾਰ ਕੇ ਮੁੜ ਚੰਗੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਊਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਦੁਨੀਆ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਚੰਗੇ ਰਾਹਾਂ ਤੇ ਪਰਤਣ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਤਾਹਨਿਆਂ ਦੀ ਭੇਂਟ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ.... ਪਰ..... ਬਖਸ਼ੀ ਤੇ ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਹਰ ਵੇਲੇ ਬੂਹੇ ਵੱਲ ਤੱਕਦੇ ਰਹਿੰਦੇ..... ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ।

ਨੈਸ਼ਨਲ ਹੈਰਾਲਡ ਕੇਸ ਵਿਚ ਮੀਡੀਆ ਟ੍ਰਾਇਲ

ਲਿਖਤ : ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ

ਨੈਸ਼ਨਲ ਹੈਰਾਲਡ ਕੇਸ ਵਿਚ ਐਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ (ਈਡੀ) ਵਲੋਂ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ, ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਤਥਾਕਥਿਤ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਹਮਦਰਦਾਂ ਵਲੋਂ ਦੇਸ਼ ਵਿਆਪੀ ਰੋਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਹ ਇਸ ਫ਼ੌਜਦਾਰੀ ਕੇਸ ਨੂੰ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਕਤਾ ਨਿਗਾਹ ਤੋਂ ਹੀਣਾ ਅਤੇ ਬੱਜਰ ਸਿਆਸੀ ਬਦਲਾਖੋਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਰੋਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਵਜੋਂ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਸਾਬਕਾ ਕਾਨੂੰਨ ਮੰਤਰੀ ਰਵੀ ਸ਼ੰਕਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਰਾਹੀਂ ਜਨਤਕ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਈਡੀ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਚੋਣਵੇਂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲੀਕ ਕੀਤੇ ਕੁਝ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਇਸਤਗਾਸਾ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਵਜਾਹਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਿਆ: "ਜੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਜਨਤਕ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਰੋਸ ਕਿਉਂ ਦਿਖਾ ਰਹੇ ਹੋ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਦਲਾਖੋਰੀ ਕਿਉਂ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹੋ?" ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਿਕ ਭਾਜਪਾ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਆਖਿਆ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਲੁੱਟਣ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਹੋਇਆ।" ਇਕ ਹੋਰ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਜ਼ੋਰ-ਸ਼ੋਰ ਨਾਲ ਆਖਿਆ, "ਇਹ ਧੋਖਾਧੜੀ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਅਤੇ ਕਾਲੇ ਧਨ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਸਿੱਧ ਪੱਧਰਾ ਕੇਸ ਹੈ।"

ਸਾਫ਼ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ 8 ਮਈ ਨੂੰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਮੌਕੇ ਸੁਣੇ ਜਾਣ ਦੇ ਮੌਕਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀਂ ਭੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ 'ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕ ਵਾਜਿਬ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ ਜਾਨ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ।' ਇਸ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਦਾ ਇਹ ਨਿਰਣਾ ਕੱਢ ਲੈਣਾ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਹਥਿਆ ਲਈ ਸੀ, ਉਦਾਰ ਲੋਕਤੰਤਰ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਥਮ ਅਸੂਲਾਂ ਦੀ ਅਵੱਗਿਆ ਬਣਦੀ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਵਲੋਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਿਆਸੀ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਅਜਿਹੀ ਤੋਹਮਤਬਾਜ਼ੀ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ, ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਈ ਪੱਖਾਂ ਤੋਂ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਵਲੋਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਅਜੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੈ, ਵਾਰ-ਵਾਰ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਧੋਖਾਧੜੀ, ਫਰਾਡ, ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਕਾਲੇ ਧਨ ਨੂੰ ਸਫੇਦ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵੈਰਭਾਵੀ ਜਨਤਕ ਧਾਰਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮਾ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਚੋਣਵੇਂ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਤੇ ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਵਿਆਪਕ ਚਰਚਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਆਂਇਕ ਨੋਟਿਸ ਅਜੇ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਤੇ ਜਿਸ ਲਈ ਕੇਸ 8 ਮਈ ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਚ ਇਸ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ (ਸਹਾਰਾ, 2013 ਤੇ ਮਨੂ ਸ਼ਰਮਾ, 2010) ਆਦਿ। ਮਨੂ ਸ਼ਰਮਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ, '...ਇਕ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਬੇਗੁਨਾਹੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਟ੍ਰਾਇਲ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਦਹਿਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਹੀ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ...' ਤੇ ਸਹਾਰਾ ਕੇਸ ਵਿਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਸੀ ਕਿ 'ਪ੍ਰਤੱਖ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਬੇਗੁਨਾਹੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਹਾਸਲ ਹੈ...।'

ਕੇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਮੀਡੀਆ ਗੱਲਬਾਤ 'ਚ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਧਿਰ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਦੂਸ਼ਣਬਾਜ਼ੀ ਵਾਲੇ ਸੁਰ ਤੇ ਰੁਖ਼, ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਣਵਾਈ ਤੇ ਸੰਭਾਵੀ ਬੇਗੁਨਾਹੀ ਸਾਬਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਖੋਹ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਖ਼, ਨਿੱਜਤਾ ਤੇ ਮਰਿਆਦਾ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਸੂਰ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਪੁਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਨਿੰਦਣ 'ਚ ਸੰਜਮ ਵਰਤਣ ਨਾਲ ਯਕੀਨੀ ਬਣੇਗਾ ਕਿ ਸਿਆਸੀ ਧਿਰਾਂ, ਜੋ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦੀ ਜੀਵਨ ਰੇਖਾ ਵੀ ਹਨ, ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੇਤਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਬਦਨਾਮ ਨਾ ਹੋਣ (ਧਾਰਾ 21)। ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਸੱਤਾਧਾਰੀਆਂ ਦੀ ਬਦਲਾਖੋਰੀ ਵਾਲੀ ਬਿਰਤੀ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦਾ ਮਿਆਰ ਉੱਚਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਸਾਡਾ ਲੋਕਤੰਤਰ ਅੰਦਰੋ-ਅੰਦਰੀ ਬੇਕਾਰ ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਮੂਲ ਆਦਰਸ਼ ਕੁਮਲਾਉਣ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਹੈਰਾਲਡ ਕੇਸ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਡੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਪਰਖ਼ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ, ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਣਵਾਈ ਰਾਹੀਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਾਅਦੇ ਦੀ ਪਰਖ਼ ਸਾਬਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਚੱਲਦੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਸਟਿਸ ਡੀਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਭੀਮਾ-ਕੋਰੇਗਾਓਂ ਕੇਸ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਭਾਵਪੂਰਨ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਿਚ ਚੇਤੇ ਕਰਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਮੀਡੀਆ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ਾਂ ਅਸਲ ਵਿਚ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸਾਂ 'ਚ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਵਾਧੀਨਤਾ ਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਨੈਸ਼ਨਲ ਹੈਰਾਲਡ ਕੇਸ ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਕਈ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ 'ਗੱਪਸ਼ੱਪ ਹੀ ਸਚਾਈ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ', ਕੀ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦਾ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਸੂਰ ਲੱਭਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਨਿੰਦਿਆ ਜਾਵੇ? ਕੀ ਕਿਸੇ ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਗੁਨਾਹ ਸਾਬਿਤ ਹੋਏ ਬਿਨਾਂ ਮੀਡੀਆ 'ਚ ਉਸ ਬਾਰੇ ਬੇਲਗਾਮ ਜਨਤਕ ਚਰਚਾ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ? ਇਹ ਇਨਸਾਫ਼ ਤੇ ਮਰਿਆਦਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਕੀ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਯੁੱਧ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ 'ਚ ਸਚਾਈ ਲੱਭਣ ਵਾਲੀ ਢੁੱਕਵੀਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਰਾਜਨੀਤਕ ਸਹੂਲਤ ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਰ ਕੇ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਲਈ ਕੀ ਉਪਾਅ ਹੈ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ ਵੀ ਤਾਂ, ਜਿਹੜੇ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਾਡੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਢਾਂਚੇ ਦੀਆਂ ਦਮਨਕਾਰੀ ਨੀਤੀਆਂ ਤੇ ਸਦੀਵੀ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਸਵਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜ਼ਮੀਰ 'ਚ ਬਿਲਕੁਲ ਜਿਊਂਦੇ ਰਹਿਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਸਭਿਅਕ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਕੇਵਲ ਤਾਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਨਿਰਪੱਖ ਸਮਾਜ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਾਅਦਾ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਾਂਗੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਨਸਾਫ਼ ਸੱਤਾਧਾਰੀਆਂ ਦਾ ਗ਼ੁਲਾਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਤੌਰ-ਤਰੀਕੇ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਗੁਣ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੱਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਤੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ 'ਚ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਠੋਰਤਾ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾ ਬਣੇ। ਘਟਨਾਵਾਂ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਆਕਾਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਨੈਸ਼ਨਲ ਹੈਰਾਲਡ ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਪ੍ਰਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਮੌਕਾ ਬਣੇਗਾ ਤੇ ਪੱਖਪਾਤੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੈਅ ਕਰੇਗਾ।

***ਲੇਖਕ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਮੰਤਰੀ ਹੈ।**

BHULLAR
EXCAVATING AND DEMOLITION

- Excavating
- Laneway Homes
- Landscaping Service
- Demolition of Garage
- Backfill
- Driveways
- Lot Grading
- Sand and Gravel
- Drain Tile (New and old House)
- Ditch Digging & Cleaning
- Concrete Breaking

LAND CLEANING
WATER & SEWER LINES
FULLY INSURED AND LICENSED

We do townhouses
Quality work Reasonable rate
Fast & friendly Service

We Fix All Leaky Basement & Drainage Problems

Vicky Bhullar
778-681-8200

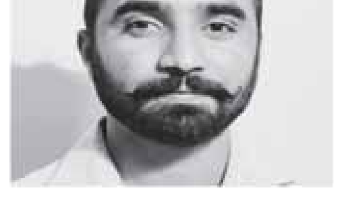
Pavi Bhullar
647-667-9242

Bill Bhulllar
778-891-4556

Jassi Bhullar
604-441-7118

Balraj Bhullar

ਸਿਹਤ ਸੰਸਾਰ

ਹਾਸਾ ਕਿਉਂ ਹੋ ਗਿਆ ਮਹਿੰਗਾ ?

ਅੱਜ ਦੀ ਭੱਜ-ਦੌੜ ਵਾਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੇਖੋ, ਉਹ ਤਣਾਅਗ੍ਰਸਤ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਅੱਜ ਏਨਾ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੰਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਵਿਅਕਤੀ ਹੱਸਣਾ ਤਾਂ ਲਗਦਾ ਭੁੱਲ ਹੀ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਅੱਜ ਹੀ ਉਹ ਸਮਾਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਹਾਸੇ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋੜ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਤਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਡੂੰਘੀ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਦਿਲੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਹਾਸਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਮੂਡ ਨੂੰ ਹੋਰ ਚੰਗਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸਾਡੀ ਸਰੀਰਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਤਾਕਤ ਵੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਰੀਰ ਵਿਚ 'ਸਟ੍ਰੈਸ ਹਾਰਮੋਨ' ਦੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਕੇ ਤਣਾਅਮੁਕਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਰਦ ਦੇ ਅਹਿਸਾਸ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਕੇ ਰਾਹਤ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਖ਼ੁਸ਼ਮਿਜ਼ਾਜ ਲੋਕ ਨਾ ਸਿਰਫ ਘੱਟ ਬਿਮਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਲੰਮੀ ਉਮਰ ਵੀ ਜਿਉਂਦੇ ਹਨ।

ਨਾ ਸਿਰਫ ਹਾਸਾ ਤਣਾਅ ਦਾ ਕਾਰਗਰ ਇਲਾਜ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਹੋਰ ਕਈ ਰੋਗਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਇਹ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਈ ਰੋਗ ਸਿਰਫ ਰੋਗ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਵਹਿਮ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਡਾਕਟਰੀ ਵਿਗਿਆਨ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਸਾ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਵਲੋਂ ਮਿਲੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਦਵਾਈ ਹੈ। ਜੇ ਬਿਮਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਹੱਸ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਛੇਤੀ ਤੰਦਰੁਸਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਧਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰਹਿ ਕੇ ਵੀ ਨਾ ਹੱਸੇ ਤਾਂ ਛੇਤੀ ਬਿਮਾਰ ਪੈ ਕੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਗੁਆ ਦੇਵੇਗਾ।

ਹੱਸਣਾ ਇਕ ਕਸਰਤ ਹੈ। ਠਹਾਕਾ ਲਗਾ ਕੇ ਦਿਲ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਹੱਸਣ ਨਾਲ ਖ਼ੂਨ ਸੰਚਾਰ ਵਧਦਾ ਹੈ। ਪਾਚਣ ਤੰਤਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਛਾਤੀ ਦੇ ਸਨਾਯੂ ਅਤੇ ਦਿਲ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਖ਼ੂਨ ਦਾ ਦਬਾਅ ਸਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਹੱਸਣ ਨਾਲ ਸਨਾਯੂ ਅਤੇ ਸ਼ਿਰਾਵਾਂ ਵਿਚ ਤਣਾਅ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਜਕੜਨ ਦੂਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹੱਸਣ ਨਾਲ ਪਸੀਨਾ ਆਉਣ 'ਤੇ ਬੰਦ ਮੁਸਾਮ ਖੁੱਲ੍ਹਦੇ ਹਨ। ਫੇਫੜਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਦੂਸ਼ਿਤ ਹਵਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਕਸੀਜਨ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਹਾਸੇ ਦੇ ਨਾਲ ਛਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਊਰਜਾ ਦੀ ਧਾਰਾ ਵਗਦੀ ਹੈ। ਹੱਸਣਾ ਅਤੇ ਸੋਚਣਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਕੱਠੇ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਹਾਸਾ ਅਣਚਾਹੀ ਸੋਚ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹੱਸਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਆਤਮਹੱਤਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਦਿਲ ਦੇ ਦੌਰੇ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਸੱਚ ਮੰਨ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਹਾਸਾ ਅਦਭੁੱਤ ਦਵਾਈਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੈ।

ਸਾਡਾ ਸਰੀਰ ਇਕ ਜਟਿਲ ਸੰਸਥਾਨ ਹੈ। ਕਿਹੜੀ ਦਵਾਈ ਕਿਹੜੀ ਬਿਮਾਰੀ ਠੀਕ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੂਜੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਚਾਹੇ ਤੁਰੰਤ ਪਤਾ ਨਾ ਲੱਗੇ ਪਰ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਤਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੀ ਹੈ। ਹਾਸੇ ਦਾ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਪੈਣ ਵਾਲਾ ਚੰਗਾ ਅਸਰ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਸਿਹਤ ਵਿਗਿਆਨੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਦਿਮਾਗ ਉਤੇਜਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਏਪੀਨੇਫ੍ਰੀਨ, ਨੋਰੇਪਾਈਨਫ੍ਰੀਨ, ਡੋਪਾਮਾਈਨ ਵਰਗੇ ਦਰਦ ਨਿਵਾਰਕ ਹਾਰਮੋਨਸ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚ ਹਾਸਾ ਸਹਾਇਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਵਿਚ ਦੋ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਕਿ ਹੱਸਣਾ ਲੰਮੀ ਉਮਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਹੱਸਣ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਕ ਸਮਰੱਥਾ ਕਈ ਗੁਣਾ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਡਾਇਰੀਆ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ

ਲਿਖਤ : ਸੁਨੀਤਾ ਗਾਬਾ

ਡਾਇਰੀਆ (ਦਸਤ) ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਇਕ ਆਮ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ। ਗਰਮੀਆਂ ਅਤੇ ਬਰਸਾਤ ਰੁੱਤ ਵਿਚ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਿਆਨਕ ਰੂਪ ਲੈ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਛੇਤੀ ਹੀ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਲਵਣ ਦੀ ਕਮੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਚਿਤ ਇਲਾਜ ਨਾ ਕਰਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮੌਤ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਓਪਰਾ ਦੁੱਧ ਪੀਂਦੇ ਹਨ। ਮਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਘੱਟ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਉਮਰ ਵਿਚ ਬੱਚੇ ਦੰਦ ਕੱਢਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਗੋਡਿਆਂ ਦੇ ਭਾਰ ਚੱਲਣਾ ਜਾਂ ਪੈਰ-ਪੈਰ ਚੱਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬੱਚੇ ਗੰਦੀਆਂ ਉਂਗਲੀਆਂ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਗੰਦੇ ਖਿਡੌਣੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਕਾਰਨਾਂ ਨਾਲ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਬੱਚੇ ਡਾਇਰੀਆ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਗਰਮੀ ਅਤੇ ਵਰਖਾ ਰੁੱਤ ਵਿਚ ਮੱਖੀਆਂ, ਮੱਛਰ ਅਤੇ ਕਾਕਰੋਚਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਖਾਧ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਦੂਸ਼ਿਤ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹੀ ਖਾਧ ਪਦਾਰਥ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਡਾਇਰੀਆ ਦੇ ਲੱਛਣ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਡਾਇਰੀਆ ਹੋਣ 'ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਮੁਰਝਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅੱਖਾਂ ਅੰਦਰ ਧੱਸ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਚਮੜੀ 'ਤੇ ਝੁਰੜੀਆਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਮੂੰਹ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਸੁੱਕਣ ਲਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੂਤਰ ਵਿਸਰਜਨ ਵਿਚ ਕਮੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਬੁਖਾਰ ਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੇਚੈਨੀ ਹੋਣ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਇਲਾਜ ਵਿਚ ਦੇਰੀ ਨਾ ਕਰੋ। ਤੁਰੰਤ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰ ਕੋਲ ਲੈ ਜਾਓ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰੋ।

ਇਲਾਜ ਅਤੇ ਬਚਾਅ

- ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਉਬਾਲ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਠੰਢਾ ਕਰਕੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪਿਲਾਓ। ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਮੀ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਨਾ ਹੋਣ ਦਿਓ।
- ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਤਰਲ ਪਦਾਰਥ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਸਿਰ ਉੱਪਰ ਕਰਕੇ ਪਿਲਾਓ।
- ਹਰ ਦਸਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਲਈ ਦਿਓ।
- ਪਾਣੀ ਦਾ ਸਵਾਦ ਚੰਗਾ ਨਾ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਤਾਜ਼ੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸ਼ਿਕੰਜਵੀ ਦਿੰਦੇ ਰਹੋ।
- ਘਰ ਵਿਚ ਹੀ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. ਦਾ ਘੋਲ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹੇ-ਥੋੜ੍ਹੇ ਚਿਰ ਬਾਅਦ ਦਿੰਦੇ ਰਹੋ। 1 ਲਿਟਰ ਪਾਣੀ ਉਬਾਲ ਕੇ ਠੰਢਾ ਕਰ ਲਓ। ਉਸ ਵਿਚ ਛੋਟੇ 4 ਚਮਚ ਖੰਡ, ਛੋਟਾ ਇਕ ਚਮਚ ਨਮਕ ਮਿਲਾ ਕੇ ਘੋਲ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਰੱਖ ਲਓ।
- ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਚੁੱਕੋ ਅਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਹੱਥ ਧੋ ਕੇ ਦਿਓ।
- ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਚੌਲਾਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਵੀ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਨਮਕ ਮਿਲਾ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- ਘਰ ਦਾ ਜੰਮਿਆ ਹੋਇਆ ਦਹੀਂ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਪਾਣੀ ਕੱਢ ਕੇ ਵੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ।
- ਡਾਇਰੀਆ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦਿਓ।
- ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹਲਕਾ ਭੋਜਨ ਦਹੀਂ, ਚੌਲ, ਖਿਚੜੀ, ਹਰੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਖਾਣ ਨੂੰ ਦਿਓ।
- ਘਰ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦਿਓ। ਖਾਣਾ ਢਕ ਕੇ ਰੱਖੋ ਤਾਂ ਕਿ ਮੱਖੀਆਂ, ਮੱਛਰ ਜਾਂ ਕਾਕਰੋਚ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਨਾ ਬੈਠਣ।
- ਖਾਣਾ ਤਾਜ਼ਾ ਖਾਣ ਨੂੰ ਦਿਓ।
- ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨਹੁੰ ਕੱਟ ਕੇ ਰੱਖੋ।
- ਬੋਤਲ ਨਾਲ ਦੁੱਧ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬੋਤਲ ਅਤੇ ਨਿੱਪਲ ਉਬਾਲ ਕੇ ਦੁੱਧ ਦਿਓ। ਓਪਰੇ ਦੁੱਧ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਘੱਟ ਕਰ ਦਿਓ।
- ਮਾਂ ਆਪਣਾ ਦੁੱਧ ਬਿਨਾਂ ਝਿਜਕ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪਿਲਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
- ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਲ ਵਾਲੇ ਕੱਪੜੇ ਇਧਰ-ਉਧਰ ਨਾ ਰੱਖੋ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧੋ ਕੇ, ਡਿਟੋਲ ਵਿਚ ਭਿਉਂ ਕੇ ਸੁਕਾਓ।
- ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਟੌਫੀ, ਬਿਸਕੁਟ, ਚਾਕਲੇਟ ਆਦਿ ਖਾਣ ਨੂੰ ਨਾ ਦਿਓ।
- ਡਾਇਰੀਆ ਠੀਕ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਖਾਣ-ਪੀਣ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਧਿਆਨ ਦਿਓ।

ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਓ ਬਣ ਰਿਹਾ ਖ਼ੁਦਕੁਸ਼ੀ ਦਾ ਕਾਰਨ

ਲਿਖਤ
ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨਗਾਰੀ
6283188928

ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਦੀ ਭੱਜ ਦੌੜ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਸਮਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਸਭ ਨੂੰ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਜਲਦੀ ਹੈ ,ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੈ ,ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਫਿਰ ਵੀ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਅਮੀਰ ਸੀ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਦੁੱਖ ਸੁੱਖ ਦੇ ਸਾਂਝੀ ਸੀ। ਵੱਡੇ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਮਸਲਾ ਵੀ ਮਿਲ ਬੈਠ ਕੇ ਗੱਲਬਾਤ ਰਾਹੀਂ ਹੱਲ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਉਦੋਂ ਕੋਈ ਖ਼ੁਦਕੁਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ।ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਤਰੱਕੀ ਕੀਤੀ ਸਾਡੇ ਰੁਝੇਵੇਂ ਵਧਦੇ ਗਏ ਅਸੀਂ ਧਨ ਵਾਧੂ ਕਮਾ ਲਿਆ ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਮੇਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੋ ਗਈ।ਸਾਨੂੰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵੱਧ ਮਿਲ ਗਈਆਂ ਹਨ ਪਰ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ । ਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪੂਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਇਕੱਠਾ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਸਾਰੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਫੋਨ ਤੇ ਲੱਗੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਬੇਠੈ ਭੈਣ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਨੇੜੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਨੇੜੇ ਬੈਠਿਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ । ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਕੱਲਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਵਿਚ ਹੀ ਹੌਂਸਲਾ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹੁਣ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਮਰ ਜਾਣ ਨੂੰ ਹੀ ਬਿਹਤਰ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ।ਕੋਈ ਵੀ ਮਸਲਾ ਇੰਨਾ ਵੱਡਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿਸ ਦਾ ਹੱਲ ਨਾ ਹੋ ਸਕੇ ।ਜਦੋਂ ਤਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੈ ਦੁੱਖ ਸੁੱਖ ਨਾਲ -ਨਾਲ ਚੱਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਸਾਨੂੰ ਹੌਸਲਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜੇਕਰ ਸਾਡੀ ਆਮਦਨ ਘੱਟ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਹੀ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖੋ, ਸਿਆਣਿਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ, ''ਚਾਦਰ ਵੇਖ ਕੇ ਪੈਰ ਪਸਾਰੋ''।ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖਰਚ ਨਾ ਕਰੋ ,ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਸੀਮਤ ਰੱਖੋ । ਫੋਕੀ ਟੌਹਰ ਲਈ ਕਰਜ਼ਾ ਸਿਰ ਨਾ ਚੜ੍ਹਾਓ ਤਾਂ ਜੋ ਕਰਜ਼ਾ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਾ ਬਣ ਸਕੇ । ਜੇਕਰ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਹੈ, ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਵਿਚ ਅਣਬਣ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਗੱਲਬਾਤ ਰਾਹੀਂ ਹੱਲ ਕਰ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ।ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕੇਵਲ ਗ਼ਰੀਬੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਹੈ ਵਧੀਆ ਨੌਕਰੀ ਹੈ ਉਹ ਵੀ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਘਾਟ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਸਮੇਂ ਦੀ, ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਕੇ ਖ਼ੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ।ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਸਮਾਂ ਕੱਢਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਦਿਨ ਭਰ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਕਾਰ ਨਿਪਟਾ ਕੇ ਘੁੰਮਣ ਜਰੂਰ ਜਾਓ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰੋ ਜੋ ਵੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੈ ਦੱਸੋ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਸਮਝੋ ਕੋਈ ਵੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੱਡੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ।ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਨ ਹਲਕਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਚਿੰਤਾਮੁਕਤ ਹੋ ਜਾਵਾਂਗੇ । ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਹੁਤ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਣੋ ਵਿਅਰਥ ਨਾ ਗਵਾਓ ।

ਲਿਥੀਅਮ-ਆਇਓਨ ਬੈਟਰੀ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ

ਲਿਖਤ
ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ
ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ।

ਮੋਬਾਈਲ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਹੋ ਰਹੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਲਿਥੀਅਮ-ਆਇਓਨ ਬੈਟਰੀਆਂ ਸਾਡੇ ਸਮਾਰਟਫੋਨਾਂ, ਟੈਬਲੇਟਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੋਰਟੇਬਲ ਡਿਵਾਈਸਾਂ ਦੇ ਪਾਵਰਹਾਊਸ ਵਜੋਂ ਉਭਰੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਸੰਚਾਰ, ਕੰਮ ਅਤੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੈਜਟਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਿਰਭਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਲਿਥੀਅਮ-ਆਇਓਨ ਬੈਟਰੀਆਂ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ।

ਲਿਥੀਅਮ-ਆਇਓਨ ਬੈਟਰੀਆਂ ਦੇ ਫਾਇਦੇ

1. **ਉੱਚ ਊਰਜਾ ਘਣਤਾ:** ਲਿਥੀਅਮ-ਆਇਓਨ ਬੈਟਰੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਫਾਇਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉੱਚ ਊਰਜਾ ਘਣਤਾ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਕਾਰ ਅਤੇ ਭਾਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਊਰਜਾ ਸਟੋਰ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੋਰਟੇਬਲ ਡਿਵਾਈਸਾਂ ਨੂੰ ਪਤਲਾ ਅਤੇ ਹਲਕਾ ਬਣਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਬਿਨਾਂ ਬੈਟਰੀ ਦੀ ਜੀਵਨਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਕੀਤੇ।
2. **ਲੰਮੀ ਉਮਰ:** ਹੋਰ ਬੈਟਰੀ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ, ਲਿਥੀਅਮ-ਆਇਓਨ ਬੈਟਰੀਆਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੰਮੀ ਉਮਰ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਹੀ ਦੇਖਭਾਲ ਨਾਲ, ਇਹ 2 ਤੋਂ 10 ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਚੱਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਖਰਚੇ-ਕੁਸ਼ਲ ਚੋਣ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।
3. **ਘੱਟ ਆਪਸੀ ਖਰਚ:** ਲਿਥੀਅਮ-ਆਇਓਨ ਬੈਟਰੀਆਂ ਦਾ ਆਪਸੀ ਖਰਚ ਦਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਆਪਣਾ ਚਾਰਜ ਰੱਖ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੋਬਾਈਲ ਡਿਵਾਈਸਾਂ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਨਹੀਂ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ।
4. **ਤੇਜ਼ ਚਾਰਜਿੰਗ ਸਮਰੱਥਾ:** ਤਕਨੀਕੀ ਉਨਤੀ ਨੇ ਲਿਥੀਅਮ-ਆਇਓਨ ਬੈਟਰੀਆਂ ਲਈ ਤੇਜ਼ ਚਾਰਜਿੰਗ ਹੱਲਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਡਿਵਾਈਸਾਂ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਰੀਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਮਾਰਟਫੋਨ ਹੁਣ ਤੇਜ਼ ਚਾਰਜਿੰਗ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਯਾਤਰਾ 'ਤੇ ਚਾਰਜ ਕਰਨਾ ਆਸਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
5. **ਵਾਤਾਵਰਨ ਸੰਗਰਹਿਤ ਵਿਕਲਪ:** ਜਦੋਂ ਕਿ ਲਿਥੀਅਮ ਦੀ ਖਾਨ-ਖੋਜ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਨ 'ਤੇ ਅਸਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਰਿਸਾਇਕਲਿੰਗ ਪ੍ਰੋਗ੍ਰਾਮਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਸਰੋਤ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਸਰਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਤਕਨੀਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਲਿਥੀਅਮ-ਆਇਓਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਹਰੇ ਵਿਕਲਪ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਲਿਥੀਅਮ-ਆਇਓਨ ਬੈਟਰੀਆਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ

1. **ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ:** ਲਿਥੀਅਮ-ਆਇਓਨ ਬੈਟਰੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨੁਕਸਾਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਖਤਰੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਖਰਾਬ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਜਾਂ ਭੌਤਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਅੱਧਿਕਾਰੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ ਗਰਮੀ, ਅੱਗ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਧਮਾਕਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਤਰਿਆਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕਠੋਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਿਆਰਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
2. **ਲਾਗਤ:** ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਘੱਟ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਪਰ ਲਿਥੀਅਮ-ਆਇਓਨ ਬੈਟਰੀਆਂ ਫਿਰ ਵੀ ਹੋਰ ਬੈਟਰੀ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਲਾਗਤ ਮੋਬਾਈਲ ਡਿਵਾਈਸਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਬਜਟ-ਸਚੇਤ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਲਈ ਘੱਟ ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
3. **ਵਾਤਾਵਰਨ 'ਤੇ ਅਸਰ:** ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੈਟਰੀਆਂ ਲਈ ਲਿਥੀਅਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦੀ ਖਾਨ-ਖੋਜ ਵੱਡੀਆਂ ਵਾਤਾਵਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਦੀ ਘਾਟ, ਜੀਵ ਵਿਵਿਧਤਾ ਦਾ ਨਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਇਸ ਖਾਨ-ਖੋਜ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮੁੱਖ ਚਿੰਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਹਨ, ਜੋ ਵਧੇਰੇ ਸਥਾਈ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।
4. **ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਗੜਨਾ:** ਆਪਣੇ ਲੰਮੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਲਿਥੀਅਮ-ਆਇਓਨ ਬੈਟਰੀਆਂ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਗੜ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਚਾਰਜ ਚੱਕਰ ਨਾਲ ਸਮਰੱਥਾ ਗੁਆ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਪਭੋਗਤਾ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਡਿਵਾਈਸਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਾਰਜ ਰੱਖਣਾ ਔਖਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਛੋਟੀ ਬੈਟਰੀ ਦੀ ਜੀਵਨਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
5. **ਤਾਪਮਾਨ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ:** ਲਿਥੀਅਮ-ਆਇਓਨ ਬੈਟਰੀਆਂ ਤਾਪਮਾਨ ਦੇ ਅਤੀਤ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉੱਚ ਗਰਮੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣਾ ਵਿਗੜਨ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਬਹੁਤ ਠੰਡੇ ਤਾਪਮਾਨ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਡਿਵਾਈਸਾਂ ਦੀ ਸਟੋਰੇਜ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮੋਬਾਈਲ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਜਿਉ ਜਿਉ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਹੈ, ਲਿਥੀਅਮ-ਆਇਓਨ ਬੈਟਰੀਆਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਈ ਫਾਇਦੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਉਪਭੋਗਤਾ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਅਤੇ ਡਿਵਾਈਸ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਵਾਤਾਵਰਨ 'ਤੇ ਅਸਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬੈਟਰੀ ਦੇ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਸਰਵੋਤਮ ਅਭਿਆਸਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਰਹਿਣ ਲਈ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਤਕਨੀਕੀ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਨਿਰਮਾਤਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ, ਹੋਰ ਸਥਾਈ ਬੈਟਰੀ ਵਿਕਲਪ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਮੋਬਾਈਲ ਪਾਵਰ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਲਿਥੀਅਮ-ਆਇਓਨ ਤਕਨੀਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਦਿਲਚਸਪ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਈ, ਇਸ ਆਮ ਬੈਟਰੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਤਕਨੀਕੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਜਾਣੂ ਫੈਸਲੇ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ।

ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਿਠਾਸ

ਲੇਖਕ : ਸੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ, ਸੰਪਰਕ: 98152-33232

ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਪਰਚੀਆਂ ਬਣਵਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਲੰਮੀ ਕਤਾਰ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਕਈ ਕਾਹਲੇ ਹੋਏ ਪਏ ਸਨ ਤੇ ਕੋਈ ਕੌੜਾ ਝਾਕ ਰਹੇ ਸਨ। ਮੇਰੇ ਨੇੜੇ ਖਲੋਤੇ ਇੱਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਕੁੱਝ ਤਨਜ਼ ਤੇ ਕੁੱਝ ਹਾਸੇ ਵਿੱਚ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸ਼ੂਗਰ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਕੁੜੱਤਣ ਵੇਖੋ ਕਿੰਨੀ ਭਾਰੂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਲੋਕ ਖਰ੍ਹਵਾਂ ਬੋਲਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਉਸ ਸਿਆਣੇ ਨੇ ਕਮਾਲ ਦੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਕ ਹੱਥੀਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਖੱਟਾ-ਮਿੱਠਾ ਖਾਣ ਲੱਗਿਆਂ ਕੋਈ ਪਰਹੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ। ਹੁਣ ਕਹਾਣੀ ਉਲਟ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਹੱਥ ਹਿਲਾਉਣਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਤੇ ਦੂਜੇ ਬੰਨੇ ਮੂੰਹ ਨੂੰ ਛਿਕਲੀ ਦੇਣ ਦੀ ਨੌਬਤ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਜਿੱਥੇ ਢਾਬੇ ’ਤੇ ਚਾਹ ਬਣਵਾਉਣ ਵੇਲੇ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ‘ਪੱਤੀ, ਦੁੱਧ ਜ਼ਰਾ ਰੋਕ ਕੇ ਮਿੱਠਾ ਜ਼ਰਾ ਠੋਕ ਕੇ’ ਤੇ ਹੁਣ ‘ਹਰ ਚੀਜ਼ ਸੰਕੋਚ ਕੇ’ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਬਿਮਾਰੀ ਅਜੇ ਕੋਹਾਂ ਦੂਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਫ਼ਿਕਰ ਦੇ ਮਾਰੇ ਬੰਦਾ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਘਾਬਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਬਜ਼ੁਰਗ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਲੋਕ ਕਾਫ਼ੀ ਨਿੰਸਲ ਜਿਹੇ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਕਈ ਮੁਸਕਰਾ ਵੀ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਸੀ ਕਿ ਹਰ ਕਿਸੇ ’ਤੇ ਆਪਣੀ ਸਰੀਰਕ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਤਕਲੀਫ਼ ਭਾਰੂ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ।

ਖ਼ੈਰ! ਦੁੱਖ ਤਾਂ ਹਰੇਕ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਆਪਸੀ ਪਿਆਰ ਤੇ ਅਪਣੱਤ ਸਦਕਾ ਵੱਡੇ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਦੁੱਖ ਵੀ ਛੋਟਾ ਜਾਪਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝ ਨਾ ਰਹੇ, ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਤੀ ਕੋਈ ਲਗਾਉ ਹੀ ਨਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ, ਫਿਰ ਔੜ ਮਾਰੀ ਧਰਤੀ ਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਰਿਸ਼ਤੇ ਕੱਚੇ ਧਾਗਿਆਂ ਦੇ ਬੰਧਨਾਂ ਜਿਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਲਾਪ੍ਰਵਾਹੀ ਵਰਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਹ ਬਹੁਤੀ ਦੇਰ ਚੱਲਦੇ ਨਹੀਂ। ਹੁਣ ਵੇਖੀਏ, ਅਦਾਲਤਾਂ, ਵਿਮੈੱਨ ਸੈੱਲਾਂ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਸੈੱਲਾਂ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਕੋਲ ਲੜਾਈ-ਝਗੜਿਆਂ ਤੇ ਆਪਸੀ ਤੋੜ ਵਿਛੋੜਿਆਂ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਕੇਸ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਆਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਵਧੇਰੇ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਸਹਿਣਸ਼ਕਤੀ ਤੇ ਪਿਆਰ ਭਾਵਨਾ ਦੀ ਘਾਟ ਹੀ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨਿੱਕੀ-ਨਿੱਕੀ ਗੱਲ ’ਤੇ ਤਿੜਕੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਝਗੜਿਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਕਿ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਜਾਨੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਬਹੁਤਾ ਮਸਲਾ ਅਕਸਰ ਹਉਮੈ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਹਰ ਕੋਈ ਟਟੀਹਰੀ ਬਣੀਂ ਫਿਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਹਰ ਬੰਦਾ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਸਿਆਣਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਆਤਮ ਸਨਮਾਨ ਵੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਸਿਆਣਾ ਸਮਝਣਾ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਹੀਣਾ ਸਮਝ, ਉਸ ਦੀ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਕਰੀ ਜਾਣੀ ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸਿਫ਼ਤਾਂ ਦੇ ਪੁੱਲ ਬੰਨ੍ਹੀ ਜਾਣੇ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਹਾਰ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਿਠਾਸ ਦੀ ਥਾਏਂ ਖਟਾਸ ਤੇ ਕੁੜੱਤਣ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦਾ ਪਾੜਾ ਵੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਰੇੜਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬਜ਼ੁਰਗ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਔਲਾਦ ਦਾ ਕੀ ਹਾਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਔਲਾਦ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਕਸਰ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਬੜੇ ਮਾਅਰਕੇ ਮਾਰਦੀ ਹੈ, ਤਰੱਕੀ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਉਚਾਈਆਂ ਨੂੰ ਛੂੰਹਦੀ ਹੈ। ਪਿਆਰ, ਸਤਿਕਾਰ ਤੇ ਸਦ-ਭਾਵਨਾ ਬਣੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਸਮਝਦੀਆਂ ਤੇ ਸਰਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਨਾਲ ਵੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਰੰਗ ਬਦਲਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਰੂਰਤ ਤਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਕਰਨਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ। ਵੈਰ-ਵਿਰੋਧ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜੇ ਹਵਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਅੱਗ ਦੀਆਂ ਲਾਟਾਂ ਵਾਂਗ ਵਧਦੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਸਮਝਦਾਰੀ ਵਰਤ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫ਼ਰਕਾਂ ਤੇ ਮੱਤਭੇਦਾਂ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਹਾਲਾਤ ਸੁਖਾਵਾਂ ਮੋੜ ਲੈ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਪਾਟੇ ਨੂੰ ਸੀਵੀਏ ਨਾ ਤੇ ਰੁੱਸੇ ਨੂੰ ਮਨਾਈਏ ਨਾ ਤਾਂ ਘਰ ਨਹੀਂ ਵੱਸਦੇ। ਕੈਂਚੀ ਤੇ ਸੂਈ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕੁੜੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਸਿਲਾਈ ਮਸ਼ੀਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਕੈਂਚੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਵਿਹਾਰਿਕ ਸੂਝ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹੋ ਹੋਣੀ ਹੈ ਕਿ ਪਾੜਨ ਨਾਲੋਂ ਜੋੜਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਵੈਸੇ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਟੁੱਟੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਵਾਲੇ ਵਿਰਲੇ ਤੇ ਬਣੇ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਵਾਲੇ ਵਧੇਰੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਸਿਆਣੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਸਦਾ ਹਾਂ-ਵਾਚੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਸਿਆਣਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਨੁਕਤੇ ਵੀ ਸੁਝਾਏ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਪੱਲੇ ਬੰਨ੍ਹੇ ਜਾਣ ਤਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇ ਬਣੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਘਰ ਦੋ ਭਾਂਡੇ ਹੋਣਗੇ ਤਾਂ ਕਦੀ ਖੜਕਣਗੇ ਵੀ। ਜਿੱਥੇ ਪਿਆਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਉੱਥੇ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਰੋਸਾ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਵਿਆਹਿਆ ਜੋੜਾ ਚਹਿਕ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਨੌਜਵਾਨ ਆਪਣੀ ਨਵਵਿਆਹੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਅਸਮਾਨ ਦੇ ਤਾਰੇ ਤੋੜ ਕੇ ਲਿਆਉਣ ਜਿਹੇ ਭਰਮਾਊ ਸ਼ਬਦ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇੱਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਦੰਪਤੀ ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਖਿੜੇ ਭਾਂਤ-ਸੁਭਾਂਤੇ ਫੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਰਦੇ ਟਹਿਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਬਿਰਧ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ-ਸਾਥੀ ਦਾ ਸਾਥ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਤੇ ਮੁੱਲਵਾਨ ਲੱਗਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

ਹਰ ਰਿਸ਼ਤਾ ਵੈਸੇ ਨਾਜ਼ੁਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕਈ ਰਿਸ਼ਤੇ ਕੁੱਝ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੀ ਸੰਭਾਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਵਾਂ ਉੱਤੇ। ਸਾਡੇ ਗੁਆਂਢ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਧੀ ਵਿਆਹੀ। ਜਾਣੇ-ਅਣਜਾਣੇ ਜਵਾਈ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਬਣਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨਾ ਦਿੱਤੀ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਧੀ-ਜਵਾਈ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਫਿੱਕ ਪੈਣ ਲੱਗੀ। ਫਿਰ ਮਸਲਾ ਪੰਚਾਇਤ ਤੀਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਸਮਝਾਉਣ-ਬੁਝਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬੰਦੇ ਸਿਆਣੇ ਸਨ। ਉਲਝਣਾਂ ਪੀਡੀਆਂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੁਲਝਾ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਮੁੜ ਕੇ ਸਾਰਾ ਕੁੱਝ ਸਹਿਜ ਹੋ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਧੀ-ਜਵਾਈ ਦਾ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੀਵਨ ਇੰਨਾ ਸੁਖਾਵਾਂ ਬੀਤਣ ਲੱਗਿਆ। ਲੱਗਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਕਦੇ ਤਕਰਾਰ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹੋਣ। ਫਿਰ ਤਾਂ ਧੀ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਦਾ ਵੀ ਤੌਖਲਾ ਘਟ ਗਿਆ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਦਖ਼ਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸੰਕੋਚ ਕਰ ਲਿਆ। ਧੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਰਸਦੀ-ਵਸਦੀ ਵੇਖ ਮਾਪੇ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਬੇਫ਼ਿਕਰ ਹੋ ਗਏ।

‘ਸੌ ਹੱਥ ਰੱਸਾ ਤੇ ਸਿਰੇ ਤੇ ਗੰਢ’ ਦੀ ਕਹਾਵਤ ਵਾਂਗ, ਮੁੜ ਘਿੜ ਗੱਲ ਇਸ ਨੁਕਤੇ ’ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਿਆਰ ਤੇ ਮਿਠਾਸ ਹੋਣ ਨਾਲ ਤਰੇੜਾਂ ਕਦੇ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਜ਼ਰਾ ਹਾਂ-ਵਾਚੀ ਰਵੱਈਆ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਦੂਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਊਣਤਾਈਆਂ ਵੇਖਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਵੱਲ ਗਹੁ ਕਰਨਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਦੀ ਬਣਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕਰਨ ਨਾਲ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਨੰਦ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਆਪਣੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਹਿਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕੇਵਲ ਸਰੀਰਾਂ ਦੇ ਨਹੀਂ। ਸੂਰਤ ਨਾਲੋਂ ਸੀਰਤ ਨੂੰ ਤਾ ਹੀਂ ਵਡਿਆਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਜ਼ੁਬਾਨ ਵਿੱਚ ਮਿਠਾਸ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇ ਸਥਾਈ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਾਪ-ਤੋਲ ਕੇ ਬੋਲਣਾ ਉਚਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸਿਆਣਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਮਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਤੀਰ ਤੇ ਜ਼ੁਬਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲੀ ਗੱਲ ਕਦੇ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਹ ਵੀ ਚੇਤੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਇਕੱਲਾ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਆਪਸੀ ਮੇਲ-ਜੋਲ ਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਹਰ ਜੰਗ ਜਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਦੋਸਤ ਭੁੱਬਾਂ ਮਾਰ ਕੇ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਉਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਦੋਸਤੀ ਚੱਲਦੀ ਹੈ ਦਸ ਸਾਲ, ਕੋਈ ਵੀਹ ਸਾਲ ਤੇ ਕੋਈ ਚਾਲੀ ਸਾਲ, ਪਰ ਸਾਡੀ ਦੋਸਤੀ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੂਰੇ ਸੱਤਰ ਸਾਲ ਚੱਲੀ ਹੈ। ਸਹੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਪੱਕੇ-ਪੀਡੇ ਸਬੰਧ ਹੋਣ ਤਾ ਬੰਦੇ ਦੀ ਤਾਕਤ ਦਾ ਕੀ ਲੇਖਾ।

ਪਰੀ ਅਤੇ ਪੰਛੀ

ਲਿਖਤ
ਮਾ. ਸੰਜੀਵ ਧਰਮਾਣੀ
9478561356

ਇੱਕ ਵਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਦੂਰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਘਣਾ ਜੰਗਲ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰੁੱਖ ਸਨ। ਰੁੱਖਾਂ ਉੱਤੇ ਵੱਖ - ਵੱਖ ਕਿਸਮ ਦੇ ਪੰਛੀ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਅਨੇਕਾਂ ਫਲਦਾਰ ਰੁੱਖ ਸਨ। ਪੰਛੀ ਮਿੱਠੇ ਫਲ ਖਾ ਕੇ ਖ਼ੁਸ਼ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਉਸ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੂਰ ਹੀ ਇੱਕ ਨਦੀ ਵਗਦੀ ਸੀ। ਪੰਛੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਣ - ਪੀਣ ਲਈ ਸਭ ਕੁਝ ਬੜੇ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬਹੁਤ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਭਰਿਆ ਸੀ , ਪਰ ਉੱਥੇ ਅਚਾਨਕ ਇੱਕ ਦਿਨ ਇੱਕ ਸੱਪ ਆ ਗਿਆ। ਉਹ ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਰੁੱਖਾਂ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਹੀ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਿਆ।ਸੱਪ ਬਹੁਤ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਸੀ। ਉਹ ਅਕਸਰ ਰੁੱਖਾਂ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਆਲ੍ਹਣਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਡੇ ਤੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਖਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਪੰਛੀਆਂ ਲਈ ਉੱਥੇ ਰਹਿਣਾ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਸੱਪ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਮਝਾਇਆ , ਪਰ ਸੱਪ ਨੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਨਾ ਸੁਣੀ। ਪੰਛੀ ਸੱਪ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਤੰਗ - ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਤੇ ਦੁਖੀ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਸਮਾਂ ਬੀਤਦਾ ਗਿਆ। ਗਰਮੀਆਂ ਦੇ ਦਿਨ ਆ ਗਏ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਆਕਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉੱਡਦੀ ਹੋਈ ਸੁੰਦਰ ਪਰੀ ਉਸ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਆਈ। ਉਹ ਗਰਮੀ ਤੋਂ ਵਿਆਕੁਲ ਸੀ। ਪਰੀ ਗਰਮੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਜੰਗਲ ਦੇ ਇੱਕ ਰੁੱਖ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਈ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਪੰਛੀਆਂ ਦਾ ਰੌਲਾ ਸੁਣ ਕੇ ਪਰੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਗਈ। ਤਦ ਪਰੀ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਸੱਪ ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਆਲ੍ਹਣਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਡੇ ਤੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਖਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਭ ਦੇਖ ਕੇ ਪਰੀ ਬਹੁਤ ਦੁਖੀ ਹੋਈ ਤੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝ ਗਈ। ਉਹ ਉੱਡ ਕੇ ਦੂਸਰੇ ਦਰੱਖਤ 'ਤੇ ਸੱਪ ਕੋਲ ਚਲੀ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਸੱਪ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰਿਆ ਕਰੇ। ਪਰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਥਾਂ ਸੱਪ ਹੋਰ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਪਰੀ ਵੱਲ ਫੁੰਕਾਰਾ ਮਾਰਿਆ। ਪਰੀ ਤੁਰੰਤ ਦੂਰ ਉੱਡ ਗਈ। ਸੱਪ ਨੂੰ ਪਰੀ ਨੇ ਫਿਰ ਸਮਝਾਉਣਾ ਚਾਹਿਆ। ਪਰ ਉਸਨੇ ਪਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਨਾ ਸੁਣੀ। ਕੁੱਝ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਸੱਪ ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਆਲ੍ਹਣਿਆਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਪੰਛੀਆਂ ਨੇ ਪਰੀ ਨੂੰ ਮੱਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਪਰੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਦੂਈ ਛੜੀ ਨਾਲ ਸੱਪ ਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਇੱਕ ਪਟਾਰੀ 'ਚ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸੱਪ ਹੁਣ ਆਪਣੀ ਗ਼ਲਤੀ 'ਤੇ ਪਛਤਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਲਈ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗੀ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪੰਛੀਆਂ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਪਰੀ ਨਾਲ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹੁਣ ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਆਲ੍ਹਣਿਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਏਗਾ। ਪੰਛੀਆਂ ਅਤੇ ਪਰੀ ਨੂੰ ਸੱਪ 'ਤੇ ਤਰਸ ਆ ਗਿਆ। ਪਰੀ ਨੇ ਸੱਪ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸੱਪ ਵੀ ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਆਲ੍ਹਣੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਜੰਗਲ ਵੱਲ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਸਾਰੇ ਪੰਛੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਸੁੰਦਰ ਤੇ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਪਰੀ ਦਾ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਹੁਣ ਪੰਛੀ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਖ਼ੁਸ਼ੀ - ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਸੁੰਦਰ ਪਰੀ ਵੀ ਆਪਣੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਵੱਲ ਉੱਡ ਗਈ।

ਸਿੱਖਿਆ :- ਪਿਆਰੇ ਬੱਚਿਓ ! ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਦੂਸਰਿਆਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਦੀਨ - ਦੁਖੀਆਂ ਦੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਰੇਡੀਓ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਲਿਖਤ : ਲਖਵੀਰ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ

ਬੱਚਿਓ, ਰੇਡੀਓ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦਾ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਸਤਾ ਅਤੇ ਵਧੀਆ ਸਾਧਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਕਿਤੇ ਵੀ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ । ਇਸ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ।

ਮਾਰਕੋਨੀ ਨੂੰ ਰੇਡੀਓ ਦਾ ਜਨਮਦਾਤਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਉਹ ਇਕ ਇਟਲੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਸੀ । ਇਸ ਦਾ ਜਨਮ 1874 ਈ: ਵਿਚ ਹੋਇਆ । ਉਸ ਨੇ ਤਰੰਗਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਭੇਜਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਇਜਾਦ ਕੀਤਾ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ 20 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ । ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਕਾਨ ਦੀ ਛੱਤ ਤੋਂ ਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਕਰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ । ਸੰਨ 1901 ਵਿਚ ਉਹ ਆਪਣਾ ਰੇਡੀਓ ਸਿਗਨਲ ਐਟਲਾਂਟਿਕਾ ਦੇ ਪਾਰ ਭੇਜਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਰਿਹਾ । ਇਸ ਮਹਾਨ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੀ 1937 ਵਿਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ।

ਰੇਡੀਓ ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ : ਬੱਚਿਓ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਰੇਡੀਓ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਰੇਡੀਓ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਬਿਜਲਈ ਤਰੰਗਾਂ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ । ਇਹ ਬਿਜਲਈ ਤਰੰਗਾਂ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਰੇਡੀਓ ਤਰੰਗਾਂ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ । ਇਹ ਰੇਡੀਓ ਤਰੰਗਾਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਰੇਡੀਓ ਉਹੀ ਤਰੰਗ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਸੁਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ । ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਟਰਾਂਸਮੀਟਰ ਜਿਸ ਨੂੰ 'ਮੋਡੂਲੇਟਰ' ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਰਾਹੀਂ ਸੰਭਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਜਦੋਂ ਇਹ ਤਰੰਗਾਂ ਰੇਡੀਓ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਰੇਡੀਓ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਾਡੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ।

ਬੁਝਾਰਤਾਂ

1. ਇਕ ਗਜ਼ ਕੱਪੜਾ ਬਾਰ੍ਹਾਂ ਪੱਟ, ਕਲੀਆਂ ਪਾਈਆਂ ਤਿੰਨ ਸੌ ਸੱਠ ।
2. ਵੱਡੀ ਬਹੂ ਨੇ ਕੁਤਰਾ ਕੀਤਾ, ਛੋਟੀ ਬਹੂ ਨੇ 'ਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ।
ਵਾਹ ਨੀ ਨਿੱਕੀਏ, ਤੂੰ ਬੜਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ।
3. ਸੁੱਕਾ ਢੀਂਗਰ, ਆਂਡੇ ਦੇਵੇ ।
4. ਦੋ ਕਬੂਤਰ ਲੜਦੇ ਜਾਂਦੇ, ਵੱਢ-ਵੱਢ ਡੱਕਰੇ ਕਰਦੇ ਜਾਂਦੇ ।
5. ਥੜ੍ਹੇ ਉੱਤੇ ਥੜ੍ਹਾ, ਉੱਤੇ ਲਾਲ ਕਬੂਤਰ ਖੜ੍ਹਾ ।
6. ਮੁੱਲ ਲਿਆ ਤੈਨੂੰ ਕੁੜੇ, ਬਣਾਇਆ ਤੈਨੂੰ ਧੀ ਕੁੜੇ ।
ਖਾਂਦੀ-ਪੀਂਦੀ ਨਿਕਲ ਗਈ ਏਂ, ਹੋਇਆ ਤੈਨੂੰ ਕੀ ਕੁੜੇ ।
7. ਆਪਣੀ ਰੰਨ ਨੂੰ ਮਾਰਦਾ, ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਕੰਮ ਸਾਰਦਾ ।
8. ਜਿਸ ਘਰ ਜਾਂਦੀ, ਲੱਕੜੀ ਖਾਂਦੀ ।
9. ਨਿੱਕੀ ਅੱਖ ਲੰਬੀ ਗਰਦਨ, ਅਜਬ ਢੰਗ ਦਾ ਮੁਰਗਾ ।
ਪਿੱਠ ਆਪਣੀ ਚੁੱਕ ਕੇ, ਦੋ ਲੱਤੀ ਤੁਰਦਾ ।
10. ਪਹਾੜੋਂ ਆਏ ਰੋੜੇ, ਆਉਂਦਿਆਂ ਦੇ ਸਿਰ ਤੋੜੇ ।

ਉੱਤਰ : (1) ਇਕ ਸਾਲ, ਬਾਰ੍ਹਾਂ ਮਹੀਨੇ, ਤਿੰਨ ਸੌ ਸੱਠ ਦਿਨ, (2) ਕੈਂਚੀ ਤੇ ਸੂਈ, (3) ਚਰਖਾ, (4) ਟੋਕਾ ਮਸ਼ੀਨ ਦੇ ਗੰਡਾਸੇ, (5) ਲੈਟਰ ਬਾਕਸ, (6) ਕੜਛੀ, (7) ਉੱਖਲੀ-ਮੋਹਲਾ, (8) ਆਰੀ, (9) ਸ਼ੁਤਰ ਮੁਰਗ, (10) ਅਖਰੋਟ ।

ਰਸਤਾ ਲੱਭੋ

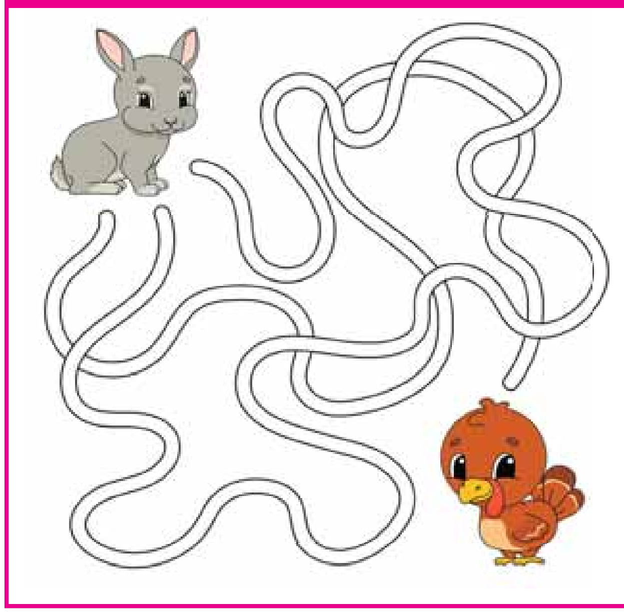

ਬਿੰਦੂ ਮਿਲਾਓ

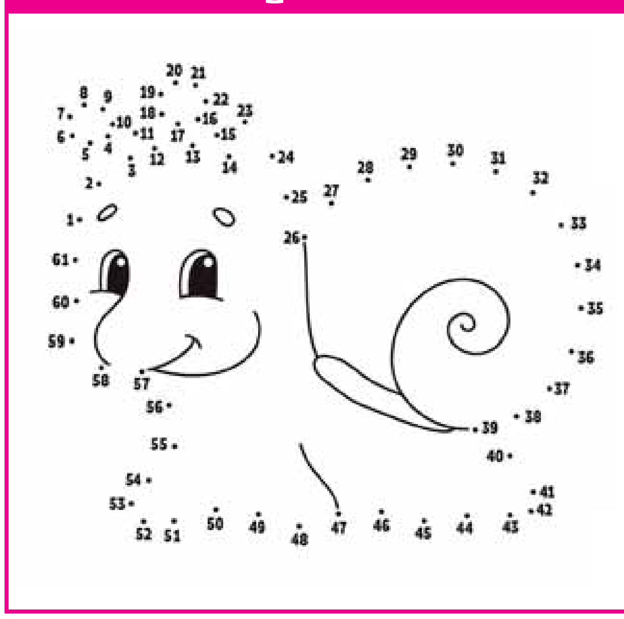

ਪਿਆਰੇ ਬੱਚਿਓ ! ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦੋਹਾਂ ਚਿੱਤਰਾਂ 'ਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 6 ਅੰਤਰ ਹਨ । ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਸਕਦੇ ਹੋ... ?

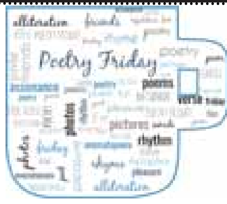

ਕਾਵਿ-ਲਹਿਰਾਂ

ਬਹੁਰੰਗੇ

ਨਟਾਂ ਦਾ ਨਾਚ,
ਨਕਲੀਆਂ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ,
ਕੌਣ ਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ?
ਅਸਲ ਵਿਚ,
ਅਸਲ ਕਿਰਦਾਰ।
ਗਿੱਠ-ਗਿੱਠ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਟੁਕੜੇ,
ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਦੀਵਾਰ।
ਜਿਊਂਦਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਕਿਸੇ ਨੇ ਪੁੱਛਣਾ,
ਅਫ਼ਸੋਸ ਮੁਰਦਿਆਂ ਦਾ,
ਕਿ ਫੇਰ ਜਨਾਬ।
ਰੱਬ-ਰੱਬ ਕਰਨਾ,
ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਠੱਗਣਾ,
ਮਸਤਕ ਵਿਚ ਜੁਗਤਾਂ ਦੇ ਭੰਡਾਰ।
ਕਦੇ ਸ਼ਰਬਤੀ ਨੋਟਾਂ ਦਾ ਜਾਦੂ,
ਕਦੇ ਲੁੱਟ ਲੈਣਾ, ਬਣ ਕੇ ਭਾਈਵਾਲ।
ਬਿਨ ਅਵਾਜ਼ੋਂ, ਵੱਜਦੇ ਨੇ ਸਾਜ਼,
ਮੁਰਦੇ ਜਿਊਂਦੇ ਨੇ,
ਜਿਊਂਦਿਆਂ ਦੇ,ਜਹਿਨ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ।
ਬਨਵਾਸ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਨਾ ਮੁੱਕੇ,
ਰਹਿਕੇ ਬਸਤੀ ਵਿਚ ਵੀ ਕਈ ਸਾਲ।
ਚੀਰਦੀਆਂ ਹਵਾਵਾਂ ਮੌਸਮ ਨੂੰ ,
ਬਣਕੇ ਤਿੱਖੀ ਤਲਵਾਰ,
ਸੁੱਕ ਗਏ ਸਾਰੇ ਅਰਮਾਨ,
ਪੁੱਠੇ ਟੰਗੇ ਰਹੇ ਜਦ,ਖ਼ਾਬਾਂ ਵਿਚ ਖ਼ਾਸੇ ਸਾਲ।
ਈਮਾਨ ਡੋਲ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਸਭ ਦੇ,
ਜਦੋਂ ਨਾਅਰੇ ਗੂੰਜਦੇ ਨੇ ਸਵਾਰਥ ਦੇ,
ਚਹੁੰ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਬਣਕੇ ਬਲਵਾਨ।
ਸੱਚ ਕਹਿਣੋਂ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਡਰਦੇ,
ਫੇਰ ਉਹ ਹੋਵੇ ਕਾਜ਼ੀ,
ਜਾਂ ਹੋਵੇ ਜੱਲਾਦ।

ਲਿਖਤ : ਨੀਰ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂ ਐਸ ਏ

ਅਰਦਾਸ

ਕੀ ਮੇਰੀ ਅਰਦਾਸ ਜੋ ਧੁਰ ਨੀ ਪਹੁੰਚੀ।
ਇਕ ਵੀ ਚਿਣਗ,ਖ਼ੁਦ ਘਰ ਨੀ ਪਹੁੰਚੀ।
'ਹਉਮੈ' ਨੂੰ ਮਾਰੋ' ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ,
ਅਰਥਾਂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ,ਮਨ ਤਕ ਨੀ ਪਹੁੰਚੀ।
ਲੋਕਾਂ ਜਾਨ ਵਾਰੀ ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦ ਲਈ,
ਖ਼ੁਸ਼ਹਾਲੀ ਮੁੜ ਕੇ ਘਰ ਤਕ ਨੀ ਪਹੁੰਚੀ।
ਅਜ਼ਾਦੀ ਪਿਛੋਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੁਰਸੀ ਨਾ ਛੱਡੀ,
ਤੇ ਸਾਡੀ ਮੁਸਕਾਨ ਬਾਹਰ ਨੀ ਪਹੁੰਚੀ।
ਲੁੱਟ ਲੁੱਟ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ, ਲੋਟੂ ਨਾ ਥੱਕੇ,
ਲਾਲਸਾ ਸਬਰ ਤਕ ਫਿਰ ਨੀ ਪਹੁੰਚੀ।
ਹਰ ਚੀਜ਼ ਵਿਚ ਹੀ ਮਿਲਾਵਟ ਹੈ ਯਾਰੋ,
ਤਾਂ ਹੀ ਉਮਰ,ਆਖ਼ਰ ਤਕ ਨੀ ਪਹੁੰਚੀ।
ਕੀ ਤੇਰੀ ਰਹਿਮਤ,ਕੀ ਮੇਰੀ ਹਸਰਤ,
ਮੁਹੱਬਤ ਵੀ ਜਿਗਰ ਤੱਕ ਨੀ ਪਹੁੰਚੀ।
ਗਰੀਬ ਕਵੀ ਦੀ ਐਸੀ ਹਾਲਤ ਹੈ ਲੋਕੋ,
ਮਾਣ ਭੇਂਟ ਵੀ ਕਦਰ ਤਕ ਨੀ ਪਹੁੰਚੀ।

ਲਿਖਤ : ਪ੍ਰਸ਼ੋਤਮ ਪੱਤੋ, ਮੋਗਾ

ਖ਼ਰਾਬ ਨਸਲਾਂ

ਚਿਮਟੇ ਵਾਜਿਆਂ ਨਾਲ ਤਾਂ
ਇਹ ਰੀਸ ਕਰਨ ਰਬਾਬਾਂ ਦੀ ।

ਫ਼ੱਕਰ ਆਖਣ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਤੇ
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਣ ਨਵਾਬਾਂ ਦੀ ।
ਕਹਿੰਦੇ ਰੱਬ ਸਾਦਗੀ ਵਿੱਚ,
ਆਪ ਸਾਵਣ ਸੇਜ ਗੁਲਾਬਾਂ ਦੀ ।

ਐਧਰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਓਧਰ ਅੱਲ੍ਹਾ,
ਇਹ ਬਾਬੇ ਨਸਲ ਖ਼ਰਾਬਾਂ ਦੀ ।
ਓਹ ਤਾਂ ਘੁਲਿਆ ਮਿਲਿਆ ਫਿਰਦਾ,
ਵਿੱਚ ਮਿੱਟੀ ਦੋਵੇਂ ਪੰਜਾਬਾਂ ਦੀ ।

ਲਿਖਤ : ਅਰਜ਼ਪ੍ਰੀਤ

ਬਦਲਾਵ

ਪਤਝੜ ਵੀ ਚੰਗੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ,
ਜਿਹੜੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰੇ ਬਹਾਰਾਂ ਦੀ
ਪਹਿਲਾਂ ਬੱਦਲਵਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ,
ਫ਼ਿਰ ਹੁੰਦੀ ਉਡੀਕ ਫੁਹਾਰਾਂ ਦੀ।
ਕਿਥੋਂ ਲੱਭੀਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤ੍ਰਿੰਝਣਾ ਨੂੰ,

ਜਿਥੋਂ ਸੁਣਦੀ ਘੂਕ ਸੀ ਚਰਖਿਆਂ ਦੀ।
ਸੱਥ, ਸ਼ਾਮਲਾਟ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਨਾ,
ਦਿਸਣ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਪੁਰਖਿਆਂ ਦੀ।
ਹੱਟੀ, ਭੱਠੀ, ਟੋਬੇ, ਖੂੰਢਾਂ ਤੇ,
ਨਾ ਚਲਦੀ ਗੱਲ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ।
ਪਤਝੜ ਵੀ...

ਘਰ ਸੁੰਨ ਮਸੁੰਨੇ ਹੋ ਗਏ ਨੇ,
ਜਿਥੇ ਵੱਡੇ ਟੱਬਰ ਵਸਦੇ ਸੀ।
ਨਾ ਚਾਹਤ ਸੀ ਕੋਈ ਅਮੀਰੀ ਦੀ
ਬਸ ਰੱਬ ਦੀ ਰਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਸੀ
ਹੋਈ ਆਪ ਮੁਹਾਰੀ ਹੁਣ ਦੁਨੀਆਂ
ਕੋਈ ਸੁਣੇਨਾ ਲਾਣੇਦਾਰਾਂ ਦੀ।
ਪੱਤਝੜ ਵੀ...

ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਦਲਗੇ,
ਯੁੱਧ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਬਦਲਗੇ।
ਅਲੀ
ਬਦਲਿਆ ਨਾ ਗਰੀਬ ਵਿਚਾਰਾ।
ਰਾਤੋ ਰਾਤ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਬਦਲਗੇ।
ਸਭ ਮਾਲ ਫਰੀ ਵਿੱਚ ਵਿਕਦਾ ਹੈ
ਕੀ ਗੱਲ ਕਰਾਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ।
ਪੱਤਝੜ ਵੀ...

ਹਵਾ ਬਦਲ ਗਈ, ਪਾਣੀ ਬਦਲ ਗਿਆ।
ਚੰਗਾ ਭਲਾ ਸੀ ਹਾਣੀ ਬਦਲ ਗਿਆ।
ਯਾਰ ਬਦਲ ਗਏ, ਦਿਲਦਾਰ ਬਦਲ ਗਏ।
ਕਸਮਾਂ, ਵਾਅਦੇ, ਇਕਰਾਰ ਬਦਲ ਗਏ।
ਦੜ ਵੱਟ ਜਮਾਨਾ ਕੱਟ ਮਨਾਂ,
ਇਥੇ ਪਰਖ ਨਹੀਂ ਕਿਰਦਾਰਾਂ ਦੀ।
ਪੱਤਝੜ ਵੀ...

ਲਿਖਤ : ਮੁਖਤਿਆਰ ਅਲੀ।
ਸੰਪਰਕ : 98728-96450

ਗ਼ਜ਼ਲ

ਇਕੋ ਰੁੱਖ ਤੇ ਪਲ਼ ਕੇ ਚਿੜੀਆਂ
ਰਹਿ ਨਾ ਸਕੀਆਂ ਰਲ਼ ਕੇ ਚਿੜੀਆਂ

ਬਾਜ਼ ਕਮੀਨੇ ਕੱਚੀਆਂ ਖਾ ਗਏ
ਬੰਦੇ ਖਾ ਗਏ ਤਲ਼ ਕੇ ਚਿੜੀਆਂ

ਇੱਕ ਇੱਕ ਪਿੰਜਰੇ ਪਾ ਦਿੰਦੇ ਨੇਂ
ਮਾਪੇ ਹੱਥੀਂ ਵਲ਼ ਕੇ ਚਿੜੀਆਂ

ਮੁੜ ਕੇ ਜੰਗਲੀਂ ਜਾ ਵੜੀਆਂ ਨੇਂ
ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਤੋਂ ਸੜ ਬਲ਼ ਕੇ ਚਿੜੀਆਂ

ਲੈ ਨੀ ਮਾਏ ਟੁਰ ਚੱਲੀਆਂ ਨੀ
ਸ਼ਗਨਾਂ ਦੇ ਰੰਗ ਮਲ਼ ਕੇ ਚਿੜੀਆਂ

ਦੁੱਖ ਦੇ ਗੀਤ ਸੁਣਾਵਣ 'ਸੰਧੂ'
ਘਰ ਘਰ ਉਮਰੋਂ ਢਲ਼ ਕੇ ਚਿੜੀਆਂ

ਲਿਖਤ : ਇਰਸ਼ਾਦ ਸੰਧੂ

ਫ਼ਿਕਰਾਂ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮ

ਨਿਆਣੀ ਉਮਰੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ,
ਜਾਂਦੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਨੇ ਮਰ ਲੋਕੋ।
ਦਿੰਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੀ ਸਾਰ ਡਾਢਾ,
ਵਸ ਜਾਂਦੇ ਸਭ ਦੇ ਘਰ ਲੋਕੋ।

ਜਿਹੜੇ ਭਾਗੀਂ ਨਹੀਂ ਸੰਤਾਨ ਜੰਮਦੀ,
ਕਿਹੜਾ ਜਾਂਦੇ ਐ ਉਹ ਮਰ ਲੋਕੋ।
ਬਿਨਾਂ ਔਲਾਦ ਹੀ ਉਮਰ ਟਪਾ ਲੈਂਦੇ,
ਅੱਲਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਫੜ੍ਹ ਪਰ ਲੋਕੋ।

ਟੱਬਰ ਟੀਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪਲ਼ੇ ਕਰਕੇ,
ਹੁੰਦਾ ਕਦੇ ਨਾ ਮੋਹ ਖਰ ਲੋਕੋ।
ਰਹੇ ਮੱਚਦਾ ਲਾਟਾਂ ਬਣ 'ਭਗਤਾ',
ਮਨ ਡੁੱਬੜਾ ਉਮਰ ਭਰ ਲੋਕੋ।

ਬਿਨ ਆਈ ਵੀ ਨਾ ਮਰ ਹੁੰਦਾ,
ਪਰ ਖਿਆਲ ਰਹੇ ਨੇ ਵਰ੍ਹ ਲੋਕੋ।
ਲਈਏ ਝੱਟ ਹੀ ਕਰ ਕਿਨਾਰਾ,
ਜੇ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਜਰ ਲੋਕੋ।

ਬਰਾੜ-ਭਗਤਾ ਭਾਈ ਕਾ
+1-604-751-1113

ਮਾਂ ਬੋਲੀ

ਵੇ ਮੈਂ ਬੋਲੀ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦੀ,
ਤੁਸੀਂ ਰੋਲਿਆ ਵਿੱਚ ਬਜ਼ਾਰਾਂ !

ਮੈਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਦੇ ਬੁੱਲੇ ਨੇ ,
ਪੜ੍ਹਿਆ ਸ਼ਾਹ ਮੁੰਹਮਦ ਯਾਰਾਂ !

ਮੈਨੂੰ ਵਾਰਿਸ਼ ਵਰਗੇ ਲਿਖਦੇ ਰਹੇ,
ਮੇਰੇ ਪੁੱਤ ਕਈ ਫ਼ਰੀਦ ਹਜ਼ਾਰਾਂ !

ਮੇਰੇ ਪੰਜ ਆਬ ਜੋ ਲਾਡਲੇ ਸੀ ,
ਅੱਜ ਜ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਬਣਗੇ ਧਾਰਾਂ !

ਜੱਗ ਤੇ ਜਿਉਣ ਜੁਬਾਨਾਂ ਉਹ,
ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਪੁੱਤਰ ਲੈਂਦੇ ਸਾਰਾਂ !

ਵੇ ਮੈਂ ਤਾਂ ਮਾਖਿਓਂ ਮਿੱਠੀ ਸੀ,
ਵਿੱਚ ਰਲ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਹਜ਼ਾਰਾਂ !

ਕਦੇ ਜੰਮੇਂ ਭਗਤ ਸਰਾਭੇ ਸੀ,
ਹੁਣ ਦੇ ਗੱਭਰੂ ਬਣ ਗਏ ਡਾਰਾਂ !

ਪਤ ਲੁੱਟ ਲਈ ਆਪਣਿਆਂ ਨੇ ,
ਵੱਢ ਕੇ ਟੋਟੇ ਕਰੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ !

ਵੇ ਮੈਨੂੰ ਵਿੱਚ ਸੰਨ ਸੰਤਾਲ਼ੀ ਦੇ ,
ਪਈਆਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਹੱਥੋਂ ਮਾਰਾਂ !

ਫੇਰ ਆ ਕੇ ਵਿੱਚ ਚੌਰਾਸੀ ਦੇ ,
ਕਾਲ਼ਾ ਮੂੰਹ ਕਰਿਆ ਸਰਕਾਰਾਂ !

ਹੁਣ ਦੁੱਖੜੇ ਹੋਰ ਵੀ ਡਾਹਡੇ ਨੇ ,
ਮੇਰੀਆਂ ਬਿੰਨ੍ਹੀਆਂ ਪਈਆਂ ਨਾੜਾਂ !

ਲਓ ਸਾਂਭ ਵੇ ਹੁਣ ਜੀਤ ਸਿਆਂ ,
ਇਹ ਤਾਂ ਗੰਦੀਆਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰਾਂ !

ਲਿਖਤ : ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਮੋਲ
ਸੰਪਰਕ : 98773-58044

ਗ਼ਜ਼ਲ

ਜਿੱਥੋਂ ਚੱਲਿਆ ਸੀ ਉੱਥੇ ਹੀ ਜਾ ਡਿੱਗਿਆ
ਗਮਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਕੀਤਾ ਤੂੰ ਸਲਾਮ ਮੇਰੇ ਦਿਲਾ

ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਕਤ ਨੇ ਕਈ ਠੋਕਰਾਂ ਸੀ ਮਾਰੀਆਂ
ਫੇਰ ਕਿਉਂ ਗੈਰਾਂ ਦਾ ਹੋਇਆ ਗੁਲਾਮ ਮੇਰੇ ਦਿਲਾ

ਦੋਸਤਾਂ ਦੀ ਦੋਸਤੀ ਨੇ ਤਾਂ ਕਈ ਰੰਗ ਦਿਖਾਏ
ਤੈਨੂੰ ਤਾਂ ਐਵੇਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਬਦਨਾਮ ਮੇਰੇ ਦਿਲਾ

ਰੋਂਦਿਆਂ ਨੂੰ ਹਸਾਇਆ ਤੇ ਹੱਸਦਿਆਂ ਨੂੰ ਰਵਾਇਆ
ਯਾਰਾਂ ਨੇ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਕਈ ਕਲਾਮ ਮੇਰੇ ਦਿਲਾ

ਤੇਰੀਆਂ ਚਾਹਤਾਂ ਨਾ ਮੁੱਕੀਆਂ ਤੇ ਨਾ ਮੁੱਕਣੀਆਂ ਨੇ
ਬੋਲੀ ਲਾ ਤੇਰੇ ਇਸ਼ਕ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਨਿਲਾਮ ਮੇਰੇ ਦਿਲਾ

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਾਹ ਤੱਕਿਆ ਉਹ ਨਾ ਹੁਣ ਆਉਣੇ
ਤੇਰੀ ਉਡੀਕ ਦਾ ਹੋਇਆ ਕੀ ਅੰਜ਼ਾਮ ਮੇਰੇ ਦਿਲਾ

ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਨਸਾਂ ਸਾੜ ਯਾਦਾਂ ਦੀ ਅੱਗ ਬਾਲੀ
ਹੰਝੂਆਂ ਦਾ ਮਿਲਿਆ 'ਸੋਹੀ' ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਮੇਰੇ ਦਿਲਾ

ਲਿਖਤ : ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸੋਹੀ
ਮੋਬਾਇਲ-9217981404

ਅਰਦਾਸ

ਰੱਬਾ ਮਿਹਰ ਕਰੀ ਧਰਤੀ ਫਿਰ,
ਕਿਤੇ ਖ਼ੂਨ ਨਾਲ ਭਿੱਜ ਨਾ ਜਾਵੇ ,
ਅਜੇ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਜਖ਼ਮ ਭੁੱਲੇ ਨਹੀਂ,
ਕਿਤੇ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਨਸੂਰ ਬਣ ਨਾ ਜਾਵੇ।
ਨਿਮਰਤਾ ਵਰਤੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ,
ਕਿਤੇ ਹੰਕਾਰ ਦਾ ਸੀਨਾ ਤਣ ਨਾ ਜਾਵੇ ,
ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਨਗਾਰੇ ਵੱਜਣ ਹਰ ਪਾਸੇ,
ਸੁੱਖ ਦੇ ਸੁਨੇਹੇ ਦੀ ਹਾਂ ਆਵੇ ।

ਸਾਂਝੇ ਪੰਜਾਂ ਪਾਣੀਆਂ ਵਾਂਗੂ,
ਵਿਚਾਰ ਵੀ ਹੋ ਜਾਣ ਸਾਂਝੇ,
ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੀ ਧਰਤੀ ਦੇਖਣ ਦੇ,
ਕਿਤੇ ਅਰਮਾਨ ਨਾ ਰਹਿ ਜਾਣ ਵਾਂਝੇ ,
ਵਧ ਜਾਵੇਗਾ ਪਿਆਰ ਵੀ,
ਜੇ ਕਿਤੇ ਹਰ ਕੋਈ ਉਰਦੂ ਤੇ
ਗੁਰਮੁਖੀ ਪੜ੍ਹ ਜਾਵੇ।
ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਨਗਾਰੇ ਵੱਜਣ ਹਰ ਪਾਸੇ,
ਸੁੱਖ ਦੇ ਸੁਨੇਹਿਆਂ ਦਾ ਹੜ੍ਹ ਆਵੇ ।

ਯੁੱਧਾਂ ਜੰਗਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹਾਸਿਲ ਨਾ ਹੋਵੇ।
ਰਹੀਏ ਵਿੱਚ ਇਨਸਾਨੀਅਤ
ਤਾਂ ਕੋਈ ਕਾਤਿਲ ਨਾ ਹੋਵੇ ,
ਕਿਤੇ ਇਹ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਣਕ ਨਾਲ
ਘੁਣ ਵੀ ਪਿਸ ਜਾਵੇ ,
ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਨਗਾਰੇ ਵੱਜਣ ਹਰ ਪਾਸੇ,
ਸੁੱਖ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਹਰ ਸਮੇਂ ਦਿਸ ਆਵੇ।

ਮਨ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਚਾਰ ਬੜੇ ਨੇ,
ਵੰਡ ਵੇਲੇ ਜੋ ਸੰਤਾਪ ਹੰਢਾਏ
ਉਹ ਵੀ ਦਾਗ਼ ਬੜੇ ਨੇ ।
ਪਰ ਡਰਦਾ ਹੈ ਦਿਲ ,
ਕਿਸੇ ਦਾ ਦਰਦ ਛਲਕ ਨਾ ਜਾਵੇ,
ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਵੱਜਣ ਨਗਾਰੇ ਹਰ ਪਾਸੇ,
ਸੁੱਖਾਂ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਢਲਕ ਨਾ ਆਵੇ।

ਲਿਖਤ : ਨਵਦੀਪ ਕੌਰ
ਸੰਪਰਕ : 672-272-3164

ਗ਼ਜ਼ਲ

ਸੁਣਕੇ ਭੋਰਾ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ,
ਐਂਵੇ ਹੀ ਨਾ ਠਰਿਆ ਕਰ
ਝੂਠੀ ਸ਼ੋਹਰਤ ਵਾਹ-ਵਾਹ ਸੁਣਕੇ,
ਅਰਸ਼ੀਂ ਨਾ ਤੂੰ ਚੜ੍ਹਿਆ ਕਰ

ਕਿੱਥੇ ਅੰਤਰ, ਕਿਉਂ ਉਲਝੀ ਤਾਣੀ,
ਵਿਗੜੀ ਕਿੰਝ ਕਹਾਣੀ
ਆਤਮ ਚਿੰਤਨ ਚੁਪਕੇ- ਚੁਪਕੇ,
ਅੰਦਰ ਹੀ ਤੂੰ ਕਰਿਆ ਕਰ

ਚੱਕਰਵਿਊ ਹੈ ਜੱਗ ਪਸਾਰਾ,
ਘਿਰ ਦਾ ਹਰ ਅਭਮੰਨਿਊ ਏ
ਕਰਮ ਕਮਾਉਂਦੇ ਧਰਮ ਕਮਾਉਂਦੇ,
ਸੀਸ ਤਲੀ ਤੇ ਧਰਿਆ ਕਰ

ਮਸਲੇ ਘਰ ਸੁਲਝਾ ਲੈ ਪਹਿਲਾਂ,
ਸੱਥ 'ਚ ਫੇਰ ਸੁਲਾਹਾਂ ਦੇ
ਹਾਸੇ ਦੇਖ ਗਵਾਂਡੀ ਘਰ ਦੇ,
ਐਂਵੇਂ ਹੀ ਨਾ ਸੜਿਆ ਕਰ

ਜਗਤ ਤਮਾਸ਼ਾ ਬਣਜੇ ਪਲ ਵਿਚ,
ਉੱਚੀ ਸੁੱਚੀ ਹਸਤੀ ਵੀ
ਇਨਸਾਫ਼ ਤਰਾਜੂ ਹੱਥ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ,
ਨਾ ਠਹਾਕੇ ਜੜਿਆ ਕਰ

ਭਗਵਤ ਗੀਤਾ ਪੜ੍ਹ ਉਪਨਿਸ਼ਦਾ,
ਵੇਦ,ਪੁਰਾਨ ਸਿਮਰਤੀਆਂ
ਸੰਵਾਦ ਰਚਾ ਅੰਦਰ ਖ਼ੁਦ ਦੇ,
ਅਪਣਾ ਮਨ ਵੀ ਪੜ੍ਹਿਆ ਕਰ

ਪਿੰਡ ਉਜਾੜੇ ਵਿੱਚ ਖਿਆਲ਼ੀ,
ਕਬਜ਼ੇ ਕਰ ਕਰ ਪੈਲ਼ੀ 'ਤੇ
ਮਾਰਨ ਨਾਲੋਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ,
ਚਿੰਤਨ ਅੰਦਰ ਮਰਿਆ ਕਰ

ਬੁੱਧ ਬਣੇ ਤੂੰ ਮੈਂ ਨਾ ਆਖਾਂ,
ਨਾ ਲੁੱਟ ਸਿਕੰਦਰ ਜਿਉਂ
ਸੰਤ ਸਿਪਾਹੀ ਬਣ ਕੇ ਦਾਨੀ,
ਸੱਚ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਵਰਿਆ ਕਰ

ਤੋੜ ਦਮਾ ਨੇ ਦੇਣੀ ਯਾਰੀ,
"ਬਾਲੀ" ਹੋ ਜਾਣੈ ਪਾਣੀ
ਖ਼ਾਕ ਕਹਾਣੀ ਅੰਤਿਮ ਜਾਣੀ,
ਸੇਕ ਹਿਜਰ ਦਾ ਜਰਿਆ ਕਰ

ਲਿਖਤ : ਬਾਲੀ ਰੇਤਗੜ੍ਹ
ਸੰਪਰਕ : +919465129168

ਕੋਸ਼ਿਸ਼

ਐਵੇਂ ਨਾਂ ਹਰ ਦੋਸ਼ ਲੇਖਾਂ ਸਿਰ ਧਰਿਆ ਕਰ
ਮਾੜੀ ਮੋਟੀ ਆਪ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਿਆ ਕਰ

ਭਰਿਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨੇ ਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨੀ
ਵਰਨਾ ਏ ਤਾਂ ਮਾਰੂਥਲ ਵਰਿਆ ਕਰ

ਸੁੱਕੇ ਪੱਤੇ ਵਾਂਗ ਨਾ ਥਾਂ ਥਾਂ ਉੱਡਿਆ ਕਰ
ਝੱਖੜਾਂ ਅੱਗੇ ਥੋੜੀ ਦੇਰ ਤਾਂ ਅੜਿਆ ਕਰ

ਮੌਤ ਨੇ ਆਖਰ ਸਭ ਨੂੰ ਇਕ ਦਿਨ ਆਉਣਾ ਏ
ਮਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਈ ਨਾ ਐਵੇਂ ਮਰਿਆ ਕਰ

ਚਾਨਣ, ਦੀਵਾ, ਜੁਗਨੂੰ ਕੁਝ ਤਾਂ ਬਣ ਸੱਜਣਾ
ਵੇਖ ਹਨ੍ਹੇਰਾ ਆਪਾ ਰੋਸ਼ਨ ਕਰਿਆ ਕਰ

ਲਿਖਤ : ਸੋਨੂੰ ਮੰਗਲ਼ੀ
ਫੋਨ : 98949-58011

ਨਾਰੀ ਸੰਸਾਰ

ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਹੀ ਪਾਓ ਚੰਗੀਆਂ ਆਦਤਾਂ

ਬੱਚਾ ਆਪਣੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ, ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਸਿੱਖਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਨਿਯਮ ਵੀ ਹੈ। ਉਹ ਚੰਗੇ-ਬੁਰੇ ਤੋਂ ਬੇਖਬਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਵੀ ਦੇਖਦਾ ਹੈ, ਉਹੀ ਸਿੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਥੇ ਮਾਂ ਜਾਂ ਬਾਪ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਸਾਡਾ ਪਹਿਲਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਇਹੀ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਸਿੱਖਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਉੱਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਕੀ ਅਨੁਕਰਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਸਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿੱਖਣ ਦਿਓ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮੋੜੋ। ਸਾਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਵਾਧੂ ਨਹੀਂ ਸਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪ ਹੀ ਬਹੁਤ ਉਤਾਵਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸਾਡਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਚੰਗੇ ਜਾਂ ਬੁਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣਾ। ਜਦ ਉਹ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਪ੍ਰਪੱਕ ਹੋਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਵਿਚ ਚੰਗੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਨਿੱਕਾ ਬੱਚਾ ਸਭ ਨੂੰ ਪਿਆਰਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵੀ ਸਭ ਨੂੰ ਮੋਹਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਜੇ ਬੱਚਾ ਕੋਈ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਜਾਂ ਹਰਕਤ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਗਲਤ ਸ਼ਰਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਹੱਸਦੇ ਹਾਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਟੋਕਣ ਦੀ ਥਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਕੇ ਉਸ ਤੋਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਉਹੀ ਨਕਲ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਅੰਜਾਮ ਗਲਤ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ।

ਬੱਚਾ ਜਦ ਸੁਰਤ ਸੰਭਾਲਦਾ ਹੈ, 2-3 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਦਾ ਬਰੀਕੀ ਨਾਲ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਕੇ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਹੀ ਪਾਸੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਗਲਤ। ਉਸ ਨੂੰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਕਦਮ-ਕਦਮ 'ਤੇ ਇਕ-ਇਕ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਵਧੀਆ ਆਦਤ ਤੇ ਸੰਸਕਾਰ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦਾ, ਬੈਠਣ-ਉਠਣ ਦਾ, ਬੋਲਣ-ਚੱਲਣ ਦਾ ਢੰਗ ਸੋਧਿਆ ਜਾਵੇ। ਬੱਚੇ ਇਕਦਮ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਿੱਖਦੇ, ਬੱਚੇ ਨਕਲ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਕਰਾਂਗੇ, ਉਵੇਂ ਹੀ ਉਹ ਸਿੱਖਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਬੋਲਾਂਗੇ, ਉਠਾਂਗੇ, ਬੈਠਾਂਗੇ, ਖਾਵਾਂਗੇ, ਪੀਵਾਂਗੇ, ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਵਿਚਰਾਂਗੇ, ਉਵੇਂ ਹੀ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਖੁਦ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਬਣਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਹੋਰ ਵੱਡਾ ਹੋਣ ਲਗਦਾ ਹੈ 4-5 ਕੁ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦਾ, ਤਾਂ ਹੋਰ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਨੂੰ ਸਵਾਰ ਕੇ ਰੱਖਣ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਪਾਓ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਟਿਕਾਣੇ 'ਤੇ ਰੱਖਣੀ, ਆਪਣੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੇ ਖਿਡੌਣਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਣਾ, ਕੁਝ ਵੀ ਖਾ ਕੇ ਬਰਤਨ ਜਾਂ ਲਿਫ਼ਾਫ਼ਾ ਵਗੈਰਾ ਉਥੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੁੱਟਣਾ, ਸਫ਼ਾਈ ਬਾਰੇ ਵੀ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨਾ ਆਦਿ ਕਈ ਗੱਲਾਂ।

ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਇਕ ਹੋਰ ਅਹਿਮ ਗਲਤ ਆਦਤ ਤੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੂਰ ਰੱਖਣਾ ਜੋ ਕਿ ਅੱਜ ਦੇ ਯੁੱਗ ਦੀ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ 'ਮੋਬਾਈਲ ਫ਼ੋਨ'। ਕਈ ਵਾਰ ਅਸੀਂ ਖੇਡਣ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਫ਼ੋਨ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਬੱਚਿਆ ਨੂੰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਚਸਕਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫ਼ੋਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਾ ਖਾਣਾ, ਨਾ ਪੀਣਾ, ਨਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕੰਮ ਦੇ ਆਖੇ ਲੱਗਣਾ। ਬਾਅਦ 'ਚ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਖੁਦ ਦੀ ਸਹੇੜੀ ਮੁਸੀਬਤ ਬਹੁਤ ਤੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਇਹੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਫ਼ੋਨ ਜਾਂ ਟੀ.ਵੀ. ਦੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਪਾਸੇ ਹੀ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਵੱਡੀ ਮੁਸੀਬਤ ਹੈ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ 'ਜੰਕ ਫ਼ੂਡ, ਟਾਫ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਸਨੈਕਸ'। ਜੋ ਵੀ ਘਰ ਵਿਚ ਪੱਕਿਆ, ਉਹੀ ਖਵਾਓ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਭੋਜਨ ਲੱਗ ਜਾਣ ਤੇ ਬਾਹਰ ਦਾ ਖਾਣ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਲਾਲਸਾ ਨਾ ਵਧੇ। ਅਸੀਂ ਸ਼ੌਕ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰੋਂ ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲਿਆ ਕੇ ਪਰੋਸਦੇ ਹਾਂ। ਬਸ ਫ਼ਿਰ ਜੋ ਇਕ ਵਾਰ ਮੂੰਹ ਨੂੰ ਸਵਾਦ ਲੱਗ ਗਿਆ, ਉਸ ਤੋਂ ਖਹਿੜਾ ਛੁਡਾਉਣਾ ਨਾਮੁਮਕਿਨ ਹੈ ਤੇ ਘਰੇਲੂ ਭੋਜਨ ਤੋਂ ਬੱਚਾ ਮੂੰਹ ਮੋੜ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਜੋ ਸਰੀਰਕ ਤੇ ਬੌਧਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਹਨ, ਉਹ ਅਸੀਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ। ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬੱਚਾ ਵਾਕਿਫ਼ ਨਹੀਂ, ਅਸੀਂ ਉਹਨੂੰ ਵਾਕਿਫ਼ ਕਿਉਂ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹਾਂ?

ਬਾਕੀ ਰਹੀ ਗੱਲ ਆਦਤਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਦੀ ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਡੀ ਪਲ-ਪਲ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਚੰਗੀ-ਬੁਰੀ ਗੱਲ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੋ ਆਦਤ ਇਕ ਵਾਰ ਪੱਕ ਗਈ, ਉਸ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਕੁੱਟ ਜਾਂ ਝਿੜਕਾਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਹੋਰ ਬਾਗ਼ੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਅਸੀਂ ਵੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਸੋ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਦੇ ਹੋਏ ਮਸ਼ੀਨੀ ਯੁੱਗ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਿਖਾਓ, ਤਾਂ ਜੋ ਬੱਚੇ ਦਾ, ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਲੜਕਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਿਖਾਈਏ ਘਰ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ

ਪ੍ਰੋ. ਕੁਲਜੀਤ ਕੌਰ

ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਧੁਨਿਕ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਜੀਅ ਰਹੇ ਹਾਂ ਪਰ ਸਾਡੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਦਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅੱਜ ਵੀ ਘਰੇਲੂ ਕੰਮਕਾਜ ਵਾਸਤੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਔਰਤ ਵਧੀਆ ਨੌਕਰੀਪੇਸ਼ਾ ਅਤੇ ਉੱਚੇ ਅਹੁਦੇ ਉੱਪਰ ਵੀ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਘਰੇਲੂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਣੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅੱਜ ਵੀ ਮਰਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਘਰ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਮਰਜ਼ੀ ਪੜ੍ਹ ਲੈ, ਘਰੇਲੂ ਕੰਮ ਤਾਂ ਕਰਨੇ ਹੀ ਪੈਣਗੇ। ਹੁਣ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਬਦਲਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਔਰਤ ਘਰ ਦੀ ਚਾਰਦੀਵਾਰੀ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਕੇ ਮਰਦ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦਾ ਹੱਥ ਵਟਾਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮਰਦ ਦੀ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਔਰਤ ਨਾਲ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਘਰੇਲੂ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇ।

21ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਔਰਤ ਅਤੇ ਮਰਦ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਚਲਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਪਹਿਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ। ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਔਰਤ-ਮਰਦ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਜੇ ਵੀ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਵਿਵਹਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਬਹੁਤੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ। ਘਰ ਦਾ ਕੰਮ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ, ਸਮਾਜਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਹੋਈ ਔਰਤ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਕੰਮਕਾਰ ਵਿਚ ਤਾਲਮੇਲ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਕ ਮਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਧੀ-ਪੁੱਤਰ ਇਕ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਲੋੜ ਹੈ ਇਹ ਵੀ ਜਾਣਨ ਅਤੇ ਮੰਨਣ ਦੀ ਕਿ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਘਰੋਗੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਏ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਧੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਲਈ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਲ ਹੱਥ ਵਟਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ 21ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਔਰਤ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਤਾਂ ਔਰਤ ਪ੍ਰਤੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਦੀਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਮਰਦ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਸਕੇਗਾ। ਆਰੰਭ ਤੋਂ ਹੀ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੰਮ-ਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਪਾ ਦੇਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਯੂਨੀਫਾਰਮ, ਜੁੱਤੀ, ਬਸਤਾ ਆਦਿ ਰਾਤ ਨੂੰ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲੈਣਗੇ ਤੇ ਸਵੇਰ ਵੇਲੇ ਦਿੱਕਤ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗੀ।

ਖਾਣ ਦੀ ਮੇਜ਼ ਉੱਪਰ ਖਾਣਾ ਪਰੋਸਣਾ, ਕਮਰੇ ਨੂੰ ਸੈੱਟ ਕਰਨਾ, ਵਾਧੂ ਸਾਮਾਨ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਕੇ ਕਮਰਾ ਸੰਵਾਰਨਾ, ਆਪਣੀ ਅਲਮਾਰੀ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਸੈੱਟ ਕਰਨਾ, ਖੇਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖੁਦ ਹੀ ਆਪਣੇ ਖਿਡੌਣੇ ਚੁੱਕਣਾ ਆਦਿ ਅਜਿਹੇ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਕੰਮ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਲੜਕਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੀ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਆਵੇਗੀ।

ਜੇਕਰ ਮਾਵਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਗੀਆਂ ਤਾਂ ਉਹ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਮਾਜਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵੀ ਸੰਵੇਦਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋ ਸਕਣਗੀਆਂ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਗੇਮ/ਟੀ.ਵੀ. ਜਾਂ ਹੋਰ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਕੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਕੰਮ ਜਾਂ ਕਿਰਤ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਲੋਅ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈ ਕੇ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਘਰੇਲੂ ਕੰਮ-ਕਾਜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਹ ਆਤਮ-ਸਨਮਾਨ ਵੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਘਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਮਾਂ-ਬਾਪ ਨੂੰ ਵੀ ਚੰਗਾ ਲੱਗੇਗਾ। ਘਰ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜੇਕਰ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਪਵੇਗੀ ਤਾਂ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਵੀ ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਪ੍ਰਤੀ ਚੇਤੰਨ ਹੋਣਗੇ।

ਵੱਡਾ ਬੱਚਾ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਮਿਲੇ ਹੋਮਵਰਕ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਕੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਹਲੇ ਸਮੇਂ ਚੰਗੇ ਪਾਸੇ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੁਚਾਰੂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਔਰਤ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਜਾਂ ਮਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ। ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਇਹ ਭਾਵਨਾ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਭਾਂਡੇ ਮਾਂਜਣਾ, ਸਫ਼ਾਈ ਕਰਨਾ ਆਦਿ ਰਸੋਈ ਦੇ ਕੰਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਹੀਂ ਸਮਝੇ ਜਾਂਦੇ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਲੜਕਿਆਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਲੜਕੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਉੱਤਮ ਹੋਣ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਭਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਬੇਸ਼ੱਕ ਅੱਜ ਸਾਡੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਲੋੜਾਂ ਬਦਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਲੜਕਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਘਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਇਕੱਲੇ ਰਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਖਾਣਾ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦ ਪਕਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਬਦਲਦੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰੱਖ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਅੰਦਰ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਆਪ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਪਾਈਏ। ਉਂਜ ਵੀ ਹੁਣ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਵਿਚ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜੀ ਹੋਣ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਹੋਰ ਵਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪੁੱਤਰ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਘਰੇਲੂ ਕੰਮਕਾਰ ਵਿਚ ਮਾਵਾਂ ਦਾ ਹੱਥ ਵਟਾਉਣਗੇ ਤਾਂ ਪਤਨੀ ਲਈ ਵੀ ਮਦਦਗਾਰ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਣਗੇ।

ਇਕ ਨਰੋਏ ਅਤੇ ਸੁਚੱਜੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਲਈ ਔਰਤ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਜੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਨਿਸਚੇ ਹੀ ਉਹ ਬੱਚਿਆਂ ਅੰਦਰ ਵੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਸਹੀ ਸੂਝ-ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗੀ ਤਾਂ ਹੀ ਬੱਚੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਪੁੱਤਰ ਚੰਗੇ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣ ਕੇ ਨਾਰੀ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਹੱਥੀਂ ਕਿਰਤ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖ ਕੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਸੁੰਦਰ ਬਣਾਉਣਗੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ ਸਾਥਣ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੀ ਹੀਣ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਗੇ।

ਆਓ ਨਵਾਂ ਇਕ ਯੁੱਗ ਲਿਆਈਏ,
ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧੀਆਂ ਵਾਂਗ ਸਿਖਾਈਏ।
ਘਰੇਲੂ ਕੰਮਕਾਜ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ,
ਸਭ ਕੁਝ ਸਿਖਾ ਕੇ ਉੱਤਮ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣਾਈਏ।

ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ
ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ

Classified

ਆਪਣਾ ਵਪਾਰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ
ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ
'ਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਅਤੇ ਕਲਾਸੀਫਾਈਡ
ਦੇਣ ਲਈ ਵੱਟਸਐੱਪ ਜਾਂ ਈ-ਮੇਲ ਕਰੋ :
604-584-5577
: infopunjabitribune@gmail.com

GROOM WANTED

A Jatt Sikh family is looking for a match for their daughter. She is born and raised in Canada. She is 29 years old and is 5'3" tall. She is a Chartered Professional Accountant (CPA). Looking for a canadian born potential match in Surrey, BC. Boy should be well educated and family oriented, CPA preferred. Please do not call from proposals outside of the area. Please contact us at (778) 246-2491. RS 27-12

BRIDE WANTED

Professionally qualified match from decent Sikh family for our son 30, 5'10" federal government job. He is chartered professional Accountant and working in B.C.Contact Dr. Sidhu 778 829 0991

....

ਸਰੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਉੱਪਲ ਸਿੱਖ ਉਮਰ 51 ਸਾਲ ਕੱਦ ਪੰਜ ਫੁੱਟ 11 ਇੰਚ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿਟੀਜਨ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਲਈ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਲੜਕੀ ਦੀ ਉਮਰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 35 ਸਾਲ ਹੋਵੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ : 1 (403) 399-5130 AP 04-04

ਪਰੈਸ਼ਰਵਾਸ਼ ਅਤੇ ਰੂਫ ਰਿਪੇਅਰ

ਵੱਡੇ ਪਰੈਸ਼ਰਵਾਸ਼ ਨਾਲ ਘਰ ਧਵਾਊ।
ਅਸੀਂ ਛੱਤਾਂ, ਗਟਰ ਕਲੀਨ, ਡਰਾਈਵੇਅ
ਤੇ ਵਿੰਡੋਵਾਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।
ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਛੱਤਾਂ ਬਦਲਕੇ ਅਤੇ
ਛੱਤਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।
ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੂਨ ਕਰੋ:
ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਏ
604-807-1012

ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਏ

BRIDE WANTED

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਗਿੱਲ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ 25 ਸਾਲਾ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਜੰਮਪਲ ਪੁੱਤਰ ਲਈ ਪੜ੍ਹੀ-ਲਿਖੀ ਸੋਹਣੀ, ਸਿਆਣੀ ਅਤੇ ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕਾ ਸਿਵਲ ਇੰਜੀਨਿਅਰ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਕਰਕੇ ਇਕ ਵਧੀਆ ਨਾਮੀ ਇੰਜੀਨਿਅਰ ਫਰਮ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਦਾ ਕੱਦ 5'10" ਹੈ। ਲੜਕਾ ਕੇਸਧਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੱਗ ਬੰਨ੍ਹਦਾ ਹੈ। USA ਦੀ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲ। ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ 604-902-9068 ਜਾਂ ਈ ਮੇਲ ਕਰੋ gillco1977@gmail.com, ਮੈਰਿਜ ਬਿਊਰੋ ਵਾਲੇ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਸੰਪਰਕ ਨਾ ਕਰਨ AP 13-02

....

Looking for PR or Citizen Girl, 34 years, Education- B.Com, LLB.Height - 5'8" Divorced Profession- Own Business and Lawyer. From - Malerkotla. PunjabIn Canada on Visitor visa. Living with real brother, Real Brother is citizen of Canada. Phone - 604 961 7672 RS 30-08

....

ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਬੀ ਸੀ ਵਿਚ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਤੇ ਰਹਿ ਰਹੇ 27 ਸਾਲ ਦੇ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਜਟ ਸਿੱਖ ਗਿੱਲ ਲੜਕੇ ਵਾਸਤੇ Canadian Immigrant ਜਾਂ PR ਕੰਨਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕਾ ਅਤੇ ਲੜਕੇ ਦਾ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵੈਜੀਟੇਰੀਅਨ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਪਾਸ Bechelor of Computer Art ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹੈ। ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ, ਭੈਣ ਇੰਡੀਆ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ। 778-201-2767 ਜਾਂ ਵਟਸਐਪ (ਇੰਡੀਆ)+91 88725 44271 RS 27-09

....

ਕੈਨੇਡਾ ਸੈਟਲ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਬਰਾੜ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਲੜਕੇ, ਉਮਰ 26 ਸਾਲ ਅਤੇ 24 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 9 ਇੰਚ ਅਤੇ 5 ਫੁੱਟ 8 ਇੰਚ, ਲੜਕਿਆਂ ਲਈ ਪੀ. ਆਰ. ਜਾਂ ਸਟੂਡੈਂਟ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਭਾਲ ਹੈ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ : 604-300-5066 AP 13-02

....

ਕੈਨੇਡਾ ਸੈਟਲ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਸਿੱਧੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਲੜਕਾ, ਉਮਰ 30 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 10 ਇੰਚ, ਸੀ.ਪੀ.ਏ. ਫੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਨੌਕਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਲੜਕੇ ਲਈ ਪੜ੍ਹੀ-ਲਿਖੀ ਲੜਕੀ ਦੀ ਭਾਲ ਹੈ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ : 778-829-0991 AP 02-04

....

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਲੜਕਾ,ਉਮਰ 29 ਸਾਲ,ਕੱਦ 6 ਫੁੱਟ, ਲੜਕਾ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਪੀ.ਆਰ. ਹੈ,ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਪੀ.ਆਰ. ਕੁੜੀ ਦੀ ਭਾਲ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਦਾ ਪਰਵਾਰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ : (778) 321-5911, 7782886015 AP 06-12

ਕਾਣੀ ਵੰਡ

ਲਿਖਤ : ਡਾ. ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਬਰਾੜ
ਸੰਪਰਕ : 91 - 79866 - 52927

"ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਰਿਸ਼ਤੇ ਆਪਣਿਆਂ ਨਾਲ ਹੀ ਨਿਭਾਏ ਜਾਣ, ਕਈ ਵਾਰ ਰਾਹ ਜਾਂਦਿਆਂ ਜਾਂਦਿਆਂ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੋਹ ਤਾਂ ਲੈਂਦਾ ਹੀ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਅਭੁੱਲ ਯਾਦ ਵੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕੋਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਮਝ ਕੇ ਸਵਾਲ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਫੇਰ ਬੇਵਸੀ ਤੇ ਮਜਬੂਰੀ ਕਾਰਨ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਮੈਂ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਦੋ ਬੱਚੀਆਂ, ਜੋ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਮਸਾਂ ਚਾਰ-ਪੰਜ ਕੁ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਇੱਕ ਦਮ ਮੇਰੇ ਪਿੱਛੋਂ ਦੀ ਆਈਆਂ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਢਿੱਡ ਉੱਤੋਂ ਦੀ ਲੱਕ ਨੂੰ ਜੱਫੀ ਮਾਰ ਲਈ ਅਤੇ 'ਦੀਦੀ ਅਸੀਂ ਪਰੌਂਠਾ ਖਾਣਾ, ਸਾਨੂੰ ਪਰੌਂਠਾ ਖਵਾ ਦਿਓ' ਦਾ ਰੌਲਾ ਪਾਉਣ ਲੱਗੀ ਪਈਆਂ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇੱਕ ਦਮ ਠਠੰਬਰ ਜਿਹੀ ਗਈ, ਫੇਰ ਮੈਂ ਬੱਚੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲੋਂ ਲਾਹਿਆ ਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਢਾਬੇ ਵਿੱਚ ਪਈਆਂ ਮੇਜ਼ ਤੇ ਕੁਰਸੀਆਂ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਬਿਠਾਇਆ ਅਤੇ ਪੁੱਛਿਆ, ਕਿੰਨੇ ਪਰੌਂਠੇ ਖਾਣੇ ਨੇ? ਬੱਚੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਇੱਕ। ਆਰਡਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪਰੌਂਠਾ ਪਲੇਟ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕਰਿੰਦੇ ਨੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਆਪਣੀ ਬਾਂਹ ਵਧਾਈ ਤੇ ਮੈਂ ਪਲੇਟ ਫੜ ਬੁਰਕੀ ਤੋੜ ਕੇ ਇੱਕ ਬੱਚੀ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪੁੱਛਿਆ ਕੇ ਕੀ ਉਹ ਅਚਾਰ ਵੀ ਲਵੇਗੀ? ਬੱਚੀ ਨੇ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰ ਹਿਲਾਇਆ। ਮੈਂ ਅਚਾਰ ਲਗਾਕੇ ਆਲੂ ਵਾਲੇ ਪਰੌਂਠੇ ਦੀ ਦੂਜੀ ਬੁਰਕੀ ਫਿਰ ਉਸੇ ਬੱਚੀ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤੀ। ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਦੀ ਦੂਜੀ ਬੱਚੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਖਿੱਚ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਰੋਟੀ ਖਵਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ।

ਮੈਂ ਦੋਨਾਂ ਨੂੰ ਰੋਟੀ ਖਵਾਉਂਦੀ ਖਵਾਉਂਦੀ ਸੁੰਨ ਜਿਹੀ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਬੱਚੀਆਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਚਮਕ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇਖ ਕੇ ਸੋਚਣ ਲੱਗੀ ਕਿ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਅੰਮੜੀ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਕੰਮ ਹੋਣਾ ਏ ਜੋ ਉਸ ਕੋਲ ਇਹਨਾਂ ਲਈ ਸਮਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਜਾਂ ਫਿਰ ਗਰੀਬੀ ਤੇ ਤੰਗੀ! ਬੱਚੀਆਂ ਇੱਦਾਂ ਰੋਟੀ ਖਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਰੱਬ ਨੂੰ ਤਾਹਨਾ ਠੋਕ ਰਹੀਆਂ ਹੋਣ ... ...

"ਕਿਉਂ ਕਾਣੀ ਵੰਡ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਰੱਖੀ
ਵਿਕ ਗਿਆ ਬਚਪਨ ਸਾਡਾ ਹਾਕਮਾਂ ਹੱਥੀਂ ...

ਮੈਂ ਸੋਚਣ ਲੱਗੀ, ਰੱਬਾ ਕਦੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦੋ ਪਲ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਸਕੂਨ ਦੇ ਦੇ ਤਾਂ ਕਿ ਕਦੀ ਮਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਖਾਧੀ ਰੋਟੀ ਤੇ ਗੋਦੀ ਦਾ ਨਿੱਘ ਉਹ ਵੀ ਮਾਣ ਸਕਣ। ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਖੋ ਜਿਹੀ ਗਈ, ਕਿੰਨੀਆਂ ਖੁਸ਼ ਸੀ ਉਹ। ਪਤਾ ਨੀ ਕਦੋਂ ਦੀ ਭੁੱਖ ਲੱਗੀ ਹੋਣੀ ਏ ਆਂਦਰਾ ਨੂੰ।

ਇੰਨੇ ਨੂੰ ਢਾਬੇ ਵਾਲੇ ਭਾਈ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ- ਸੱਠ ਰੁਪਏ ਹੋ ਗਏ ਮੈਡਮ ਜੀ। ਮੈਂ ਪੈਸੇ ਦੇ ਕੇ ਉਦੋਂ ਤਕ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲ ਦੇਖਦੀ ਰਹੀ ਜਦੋਂ ਤਕ ਉਹ ਢਾਬਾ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਤੋਂ ਓਹਲੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਗਿਆ। ਮੇਰਾ ਰੱਬ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਸੀ ਕਿ ਰੱਬਾ, ਜੇਕਰ ਸੱਭੇ ਇੱਕ ਹਨ, ਫੇਰ ਇਹਨਾਂ ਨਾਲ ਕਾਣੀ ਵੰਡ ਕਿਉਂ? ਕੀ ਇਹ ਵੰਡਾਂ ਤੇਰੀਆਂ ਪਾਈਆਂ ਨਹੀਂ? ਕੀ ਤੂੰ ਧੁਰ ਤੋਂ ਹੀ ਕਾਣੀ ਵੰਡ ਰੱਖੀ ਹੈ? ਪਰ ਇਸਦਾ ਜਵਾਬ ਮੈਨੂੰ ਕਿਤੋਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲਾ। ਮੈਂ ਘਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮੀਂ ਧੰਦੀਂ ਲੱਗ ਗਈ ਪਰ ਇਹ ਸਵਾਲ ਮੈਨੂੰ ਅਜੇ ਤਕ ਸਤਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਐਲਬਰਟਾ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦੀ ਚਰਚਾ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ਜ਼ੋਰ ਫੜਿਆ

ਕੈਲਗਰੀ ਅਤੇ ਐਡਮੰਟਨ ਦੇ ਮੇਅਰਾਂ ਨੇ ਰੈਫਰੈਂਡਮ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਅਤੇ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਵਧੇਗੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਪਹੁੰਚੇਗਾ।

ਇਸ ਸਮੇਂ, ਸਰਵੇਖਣਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਐਲਬਰਟਾ ਦੇ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦੀ ਸਮਰਥਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਇੱਕ ਘੱਟ ਅੰਸ਼ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਅਗਲੀ ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇਖਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਲੱਗੇਗਾ। ਐਲਬਰਟਾ ਦੇ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅਲਬਰਟਾ ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਆਖਰੀ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖਵਾਦ ਸੰਬੰਧੀ ਕੋਈ ਜਨਮਤ ਫਸਟ ਨੇਸ਼ਨਜ਼ ਨਾਲ ਸੰਧੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਾਵੇਗਾ। ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਡੈਨੀਅਲ ਸਮਿਥ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅਲਬਰਟਾ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਸਿਟੀਜ਼ਨ-ਇਨੀਸ਼ੀਏਟਿਡ ਜਨਮਤ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਫਰਸਟ ਨੇਸ਼ਨਜ਼ ਦਾ ਵਿਰੋਧ: ਸਟਰਜਨ ਲੇਕ ਕ੍ਰੀ ਨੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਮਿਕੀਸਿਊ ਕ੍ਰੀ ਫਰਸਟ ਨੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸੋਧਾਂ ਅਰਥਹੀਣ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਫਰਸਟ ਨੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁਖੀ ਐਲਨ ਐਡਮ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਜੇ ਅਲਬਰਟਾ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਡੀਆਂ ਰਵਾਇਤੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ।" ਅਸੈਂਬਲੀ ਆਫ ਫਰਸਟ ਨੇਸ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਚੀਫ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਚਰਚਾ ਨੂੰ "ਗੈਰ-ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ" ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ।

ਜਨਮਤ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ: ਅਲਬਰਟਾ ਪ੍ਰਾਸਪੈਰਿਟੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੇ ਜਨਮਤ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸਵਾਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ: "ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਕਿ ਸੂਬਾ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਬਣੇ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਸੂਬਾ ਨਾ ਰਹੇ?" ਇਸ ਸਮੂਹ ਨੇ 2025 ਵਿੱਚ 600,000 ਹਸਤਾਖਰ ਇਕੱਠੇ ਕਰਕੇ ਵੋਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਸਮਿਥ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ 2026 ਵਿੱਚ ਜਨਮਤ ਰੈਫਰੈਂਡਮ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜਨਤਕ ਰਾਏ ਅਤੇ ਪੋਲ: ਹਾਲੀਆ ਪੋਲਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਲਬਰਟਾ ਵਿੱਚ ਵੱਖਵਾਦ ਦਾ ਸਮਰਥਨ 36% ਹੈ, ਜਦਕਿ 63% ਲੋਕ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਟ੍ਰੈਂਡ ਰਿਸਰਚ ਦੇ ਇੱਕ ਪੋਲ ਵਿੱਚ, 51% ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਯੂ.ਸੀ.ਪੀ. ਵੋਟਰਾਂ ਵਿੱਚ 65% ਵੱਖਵਾਦ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ. ਵੋਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ 2% ਸਮਰਥਨ ਹੈ।

ਵਪਾਰਕ ਚਿੰਤਾਵਾਂ: ਅਲਬਰਟਾ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਆਗੂਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਠਛੌ ਦੇ ਛਓਂ, ਨੇ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖਵਾਦ ਦੀ ਚਰਚਾ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੈਲਗਰੀ ਅਤੇ ਐਡਮਿੰਟਨ ਦੇ ਮੇਅਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ "ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ" ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ, ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਅਸਥਿਰਤਾ ਕਾਰਨ ਨਿਵੇਸ਼ ਘਟ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਿਆਸੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਵਾਂ: ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਜੇਸਨ ਕੈਨੀ ਨੇ ਵੱਖਵਾਦ ਦੀ ਚਰਚਾ ਨੂੰ "ਅਗਨੀ ਨਾਲ ਖੇਡਣ" ਵਰਗਾ ਕਿਹਾ, ਜਦਕਿ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਆਗੂ ਪਿਅਰੇ ਪੋਇਲੀਵਰ ਨੇ ਵੀ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਪਰ ਅਲਬਰਟਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਨਿਆ। ਧਫ ਨੇ ਸਮਿਥ 'ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਵੱਖਵਾਦੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ।

ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੁਕਾਵਟਾਂ: ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਆਫ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੋਈ ਸੂਬਾ ਇਕਪਾਸੜ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਜਨਮਤ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦੀ ਜਿੱਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸੰਘੀ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਅਤੇ ਸੰਧੀਆਂ ਸਮੇਤ ਕਈ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਸਮਿਥ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਜਨਮਤ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦੀ ਸੀਮਾ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਅਲਬਰਟਾ ਪ੍ਰਾਸਪੈਰਿਟੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਰਗੇ ਸਮੂਹਾਂ ਦੀ ਸਰਗਰਮੀ ਨੇ ਵੱਖਵਾਦ ਦੀ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਹਵਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਮਿਥ ਨੇ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੇ ਅਸਥਿਰਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ਫਰਸਟ ਨੇਸ਼ਨਜ਼ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਜਟਿਲ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸਿਆਸੀ ਪਿਛੋਕੜ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਸਮਿਥ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ

ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਡੈਨੀਅਲ ਸਮਿਥ ਦਾ ਰੁਖ: ਸਮਿਥ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਲਬਰਟਾ ਦੇ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਜਨਮਤ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਨਾਗਰਿਕ 177,000 ਹਸਤਾਖਰ (ਪਹਿਲਾਂ 600,000 ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ) ਇਕੱਠੇ ਕਰਕੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ 2026 ਵਿੱਚ ਜਨਮਤ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਮਿਥ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ "ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ" ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਦੱਸਿਆ।

1. ਨਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨ (ਬਿੱਲ 54):

ਸਮਿਥ ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ (UCP) ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬਿੱਲ 54 ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਜਨਮਤ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹਸਤਾਖਰਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ 20% ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 10% ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ 90 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 120 ਦਿਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਵੱਖਵਾਦੀ ਸਮੂਹਾਂ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਸਿਆਸੀ ਉਦੇਸ਼: ਸਮਿਥ ਨੇ ਸੀਟੀਵੀ ਨਿਊਜ਼ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਨਮਤ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦੀ ਚਰਚਾ UCP ਅੰਦਰ ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਪਾਰਟੀ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦਾ ਇੱਕ "ਆਊਟਲੈਟ" ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਿਆਸਤ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਵਜੋਂ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

2. ਅਲਬਰਟਾ ਪ੍ਰਾਸਪੈਰਿਟੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ (APP) ਦੀ ਸਰਗਰਮੀ

ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸਵਾਲ: APP, ਜੋ ਅਲਬਰਟਾ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੇ 13 ਮਈ, 2025 ਨੂੰ ਕੈਲਗਰੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਜਨਮਤ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਸਵਾਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ: "ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਕਿ ਅਲਬਰਟਾ ਸੂਬਾ ਇੱਕ ਸੰਪ੍ਰਭੂ ਦੇਸ਼ ਬਣੇ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਸੂਬਾ ਹੋਣਾ ਬੰਦ ਕਰੇ?" ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ 1995 ਦੇ ਕਿਊਬੈਕ ਜਨਮਤ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦੱਸਿਆ।

ਯੋਜਨਾ: APP ਦਾ ਟੀਚਾ 2025 ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ 600,000 ਹਸਤਾਖਰ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜੋ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੀਮਾ (177,000) ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਉਹ 87 ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਵਾਜ਼ੇ-ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਜਾ ਕੇ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਮਰਥਨ: APP ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ 240,000 ਆਨਲਾਈਨ ਸਮਰਥਕ ਹਨ, ਪਰ ਸਰਕਾਰੀ ਪੋਲਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਿਰਫ 36% ਅਲਬਰਟਨ ਵੱਖਵਾਦ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ 19% "ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ" ਵੱਖ ਹੋਣ ਲਈ ਵੋਟ ਦੇਣਗੇ।

3. ਫਰਸਟ ਨੇਸ਼ਨਜ਼ ਦੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ

ਸੰਧੀ ਅਧਿਕਾਰ: ਅਲਬਰਟਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ਟ੍ਰੀਟੀ 6, 7 ਅਤੇ 8 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਫੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸੰਧੀਆਂ ਹਨ, ਨਾ ਕਿ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ। ਪੀਕਾਨੀ ਨੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁਖੀ ਟਰੌਏ ਨੌਲਟਨ ਅਤੇ ਅਥਾਬਾਸਕਾ ਚਿਪੇਵਿਅਨ ਫਰਸਟ ਨੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁਖੀ ਐਲਨ ਐਡਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੱਖਵਾਦ ਸੰਧੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰੇਗਾ। ਐਡਮ ਨੇ ਸਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ, "ਜੇ ਅਲਬਰਟਾ ਵੱਖ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਡੀਆਂ ਰਵਾਇਤੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ।"

ਅਸੈਂਬਲੀ ਆਫ ਫਰਸਟ ਨੇਸ਼ਨਜ਼: ਨੈਸ਼ਨਲ ਚੀਫ ਨੇ ਵੱਖਵਾਦ ਦੀ ਚਰਚਾ ਨੂੰ "ਗੈਰ-ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ" ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਸੰਬੰਧੀ ਸੰਧੀਆਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਰਸਟ ਨੇਸ਼ਨਜ਼ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡੇ।

6 ਮਈ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ: ਐਡਮਿੰਟਨ ਵਿੱਚ ਫਰਸਟ ਨੇਸ਼ਨਜ਼ ਦੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਮੁਖੀਆਂ ਨੇ ਸਮਿਥ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਸਖਤ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ "ਗੰਦੀ ਸਿਆਸਤ" ਖੇਡ ਰਹੀ ਹੈ।

4. ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾਵਾਂ

ਵਪਾਰਕ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ: ਕੈਲਗਰੀ ਅਤੇ ਐਡਮਿੰਟਨ ਦੇ ਮੇਅਰਾਂ, ਜੋਤੀ ਗੋਂਦੇਕ ਅਤੇ ਅਮਰਜੀਤ ਸੋਹੀ, ਨੇ ਵੱਖਵਾਦ ਦੀ ਚਰਚਾ ਨੂੰ "ਖਤਰਨਾਕ" ਅਤੇ "ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ" ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਸਥਿਰਤਾ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੂਬੇ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ।

ਤੇਲ ਅਤੇ ਗੈਸ ਸੰਬੰਧੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ: ਸਮਿਥ ਨੇ ਸੰਘੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਿੱਲ ਛ-69 ਅਤੇ ਉਤਸਰਜਨ ਸੀਮਾਵਾਂ, ਨੂੰ ਅਲਬਰਟਾ ਦੀ ਤੇਲ ਅਤੇ ਗੈਸ ਉਦਯੋਗ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਦੱਸਿਆ। ਉਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨੇ ਸੂਬੇ ਨੂੰ 500 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ।

ਆਰਥਿਕ ਜੋਖਮ: ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੀਟੀਵੀ ਨਿਊਜ਼ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ, ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖਵਾਦ ਅਰਥਚਾਰੇ ਲਈ "ਵਿੱਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੰਭਵ" ਹੈ। ਵੱਖ ਹੋਣ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਵਪਾਰਕ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸਥਿਰਤਾ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ 50 ਲੱਖ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਸੂਬੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ।

5. ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੁੱਦੇ

ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ: ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਆਫ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ 1998 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ 2000 ਦੇ ਕਲੈਰਿਟੀ ਐਕਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੋਈ ਸੂਬਾ ਇਕਪਾਸੜ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਜਨਮਤ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚ "ਸਪੱਸ਼ਟ ਬਹੁਮਤ" ਅਤੇ "ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਵਾਲ" ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਘੀ ਸਰਕਾਰ, ਸੂਬੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਟੇਕਹੋਲਡਰਾਂ (ਜਿਵੇਂ ਫਰਸਟ ਨੇਸ਼ਨਜ਼) ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਜਟਿਲਤਾਵਾਂ: ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਹਿਰਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਅਲਬਰਟਾ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਐਰਿਕ ਐਡਮਜ਼, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੱਖਵਾਦ ਨਾਲ ਕ੍ਰਾਊਨ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ (ਜਿਵੇਂ ਬੈਂਫ ਅਤੇ ਜੈਸਪਰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਕਸ), ਮੁਦਰਾ, ਅਤੇ ਫਰਸਟ ਨੇਸ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣਗੇ।

ਕਿਊਬੈਕ ਦੀ ਮਿਸਾਲ: 1980 ਅਤੇ 1995 ਵਿੱਚ ਕਿਊਬੈਕ ਦੇ ਜਨਮਤ ਸੰਗ੍ਰਹਿ, ਜੋ ਦੋਵੇਂ ਅਸਫਲ ਰਹੇ, ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵੱਖਵਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲੰਬੀ ਅਤੇ ਜਟਿਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

6. ਸੰਘੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕ ਕਾਰਨੀ: ਸਮਿਥ ਨੇ 2 ਮਈ, 2025 ਨੂੰ ਕਾਰਨੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ "ਸਕਾਰਾਤਮਕ" ਦੱਸਿਆ। ਕਾਰਨੀ ਨੇ ਅਲਬਰਟਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਪਰ ਜਨਮਤ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ 'ਤੇ ਕਿਹਾ, "ਤੁਸੀਂ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਪਰ ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕੀ ਜਵਾਬ ਦਿਆਂਗਾ।" ਉਸ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਏਕਤਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ।

ਹੋਰ ਸੂਬੇ: ਓਨਟਾਰੀਓ ਦੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਡੱਗ ਫੋਰਡ ਨੇ ਵੱਖਵਾਦ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, "ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।" ਸਸਕੈਚਵਨ ਦੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਸਕੌਟ ਮੋਏ ਨੇ ਵੀ ਵੱਖਵਾਦ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਪਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਵੋਟ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਬਣਨਗੇ।

ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ: ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ "51ਵਾਂ ਸਟੇਟ" ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ, ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਟੈਰਿਫ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਨੇ ਵੱਖਵਾਦ ਦੀ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਹਵਾ ਦਿੱਤੀ। ਸਮਿਥ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਲਬਰਟਾ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਫੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ।

ਘਾਹ ਕੱਟਣ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ,
(lawnmower)
ਵਾਸ਼ਰ ਡਰਾਇਰ, ਮਿਕਸੀ,
ਮਾਈਕਰੋਵੇਵ ਵਾਜਬ ਰੇਟ ਤੇ
ਠੀਕ ਕਰਵਾਓ

REPAIR & SERVICES
ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
604-773-7258 (ਸਰੀ)

ICC Accounting Services Inc.
ICC ACCOUNTING SERVICES INC.

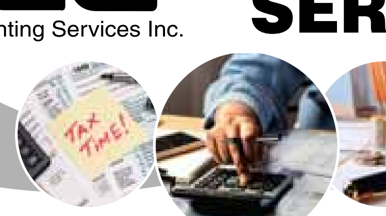

ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ
604-597-0991, 778-895-7444
1-800-732-0519
: icc.accounting@yahoo.ca
: www.iccaccounting.com
: 8740 - 140A St., Surrey, BC V3W 0M4

Gurnek Bangar
(Pasla)

ਦੇਗ ਤੇਗ ਫਤਹਿ। ਪੰਥ ਕੀ ਜੀਤ।।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ

www.singhsabhasurrey.com

8115, 132 ਸਟਰੀਟ, ਸਰੀ, ਬੀ.ਸੀ. V3W 4N5

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਸਵੇਰੇ

ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ	: 4.00 ਵਜੇ
ਸਹਿਜ ਪਾਠ	: 4:30 – 6.00 ਵਜੇ
ਆਸਾ ਕੀ ਵਾਰ	: 6.00 –7.45 ਵਜੇ
ਅਰਦਾਸ / ਹੁਕਮਨਾਮਾ	: 7.45 – 8.00 ਵਜੇ
ਕਥਾ / ਹੁਕਮਨਾਮਾ	: 8.00 – 8.30 ਵਜੇ
ਕੀਰਤਨ	: 8.30 – 9.40 ਵਜੇ
ਕਥਾ	: 9.40 – 10.30 ਵਜੇ
ਢਾਡੀ	: 10.30 – 11.30
ਸਮਾਪਤੀ	: 8:00 ਵਜੇ

ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਦੀਵਾਨ

ਚੌਂਕੀ ਸੋਦਰ	: 4:30–5:00 ਵਜੇ
ਪਾਠ ਸੋਦਰ	: 5.00 ਤੋਂ 5.30 ਵਜੇ
ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ	: 5:30–6:40 ਵਜੇ
ਕਥਾ	: 6:40–7:15 ਵਜੇ
ਢਾਡੀ	: 7:15 –8:00 ਵਜੇ
ਸਮਾਪਤੀ	: 8:00 ਵਜੇ

ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਅਤੇ ਸਿਮਰਨ

ਬੀਬੀਆਂ ਵਲੋਂ
ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਾਠ
ਹਰ ਮੰਗਲਵਾਰ 11:30 ਤੋਂ 1:30 ਵਜੇ ਤੱਕ
ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

- ਇਸ ਹਫਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਰਹੰਦ ਫਤਹਿ ਦਿਵਸ ਅਤੇ ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਗਰ ਸੂਸਾ ਜਿਲਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ,ਨਗਰ ਲੋਹੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਅਤੇ ਭਾਈ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੋਹੀ ਅਤੇ ਭਾਈ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਇਹ ਅਖੰਡ ਪਾਠ 16 ਮਈ ਦਿਨ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਸਵੇਰੇ 09:30 ਵਜੇ ਅਰੰਭ ਹੋਣਗੇ ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਭੋਗ 18 ਮਈ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਸਵੇਰੇ 09:30 ਵਜੇ ਪੈਣਗੇ। ਉਪਰੰਤ ਹਫਤਾਵਰੀ ਦੀਵਾਨ ਸਜਾਏ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਕਾ ਲੰਗਰ ਅਤੁੱਟ ਵਰਤੇਗਾ ਜੀ ।
- 17 ਮਈ ਦਿਨ ਸ਼ਨਿੱਚਰਵਾਰ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਕਾਕਾ ਪਵਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਅਤੇ ਬੱਚੀ ਸਿਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਅਨੰਦ ਕਾਰਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਹੋਵੇਗੀ।
- 17 ਮਈ ਸ਼ਨਿੱਚਰਵਾਰ ਸ਼ਾਮ 03:30 ਵਜੇ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਾਠ ਲੰਗਰ ਅਤੇ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਭਾਈ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੰਘੇੜਾ ਪ੍ਰਵਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹੋਵੇਗੀ।
- 18 ਮਈ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਸਵੇਰੇ 09:30 ਵਜੇ ਭਾਈ ਜਸਕਰਨਵੀਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਵਾਰ ਅਤੇ ਭਾਈ ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਵਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਾਠ ਕੀਰਤਨ ਤੇ ਲੰਗਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਅੰਤਿਮ ਸਸਕਾਰ ਸਵ ਬੀਬੀ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਨਿੱਝਰ ਦਾ ਰਿਵਰਸਾਇਡ ਫਿਊਨਰਲ ਹੋਮ ਵਿਖੇ 18 ਮਈ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਸਵੇਰੇ 11 ਵਜੇ ਹੋਵੇਗਾ ਉਪਰੰਤ ਭੋਗ 12:30 ਵਜੇ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪਾਏ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਹੋਵੇਗੀ।
- 18 ਮਈ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਦੁਪਹਿਰ 12 ਵਜੇ ਸਵ. ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਨਿਰਵਾਨ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਅਰੰਭ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਹਿਜ ਪਾਠ ਦੇ ਭੋਗ ਪੈਣਗੇ ਅਤੇ ਕੀਰਤਨ ਤੇ ਲੰਗਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਹੋਵੇਗੀ।
- 18 ਮਈ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਸ਼ਾਮ 03:30 ਵਜੇ ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਲੰਗਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੋ ਪ੍ਰਵਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹੋਵੇਗੀ ਭਾਈ ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਪ੍ਰਵਾਰ, ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਔਜਲਾ ਪ੍ਰਵਾਰ।
- 20 ਮਈ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਸਵ ਭਾਈ ਤਰਲੋਕ ਸਿੰਘ ਮੰਨਣ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸਸਕਾਰ ਰਿਵਰਸਾਇਡ ਫਿਊਨਰਲ ਹੋਮ ਵਿਖੇ ਦੁਪਹਿਰ 01 ਵਜੇ ਹੋਵੇਗਾ ਉਪਰੰਤ 2:30 ਵਜੇ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਭੋਗ ਪਾਏ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਹੋਵੇਗੀ।
- 20 ਮਈ ਮੰਗਲਵਾਰ ਸ਼ਾਮ 3:30 ਵਜੇ ਭਾਈ ਅਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਵਾਰ ਅਤੇ ਭਾਈ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਾਠ ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਲੰਗਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਹੋਵੇਗੀ।

ਰਾਗੀ ਜੱਥਾ : ਭਾਈ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਾਲੇ
ਭਾਈ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬੰਗਲਾ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲੇ

ਕਥਾਵਾਚਕ : ਭਾਈ ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ

ਢਾਡੀ ਜਥਾ : ਭਾਈ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਭਾਮੀਆ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੋਟ : ਸੋਮਵਾਰ ਤੋਂ ਵੀਰਵਾਰ ਸੰਥਿਆ ਕਲਾਸ ਅਤੇ ਵਿਆਕਰਣ ਕਲਾਸ ਸ਼ਾਮ 7-8 ਵਜੇ ਤੱਕ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ।

ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬੁੱਕ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ ਜੀ

ਫੋਨ : 604-590-3232, 604-590-3224

ਲੇਖਕ ਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਬਖ਼ਸ਼ਿੰਦਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੁਸਤਕ 'ਸਰੀਨਾਮਾ' ਸਰੀ ਸਿਟੀ ਦੀ ਮੇਅਰ ਨੂੰ ਭੇਂਟ ਕੀਤੀ

ਸਰੀ, (ਹਰਦਮ ਮਾਨ): ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਬਖ਼ਸ਼ਿੰਦਰ ਵੱਲੋਂ ਸਰੀ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਪੁਸਤਕ 'ਸਰੀਨਾਮਾ' ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਸਰੀ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਮੇਅਰ ਬਰੈਂਡਾ ਲੌਕ ਨੂੰ ਭੇਂਟ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੇਅਰ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਪਬਲਿਕ ਰਿਲੇਸ਼ਨਜ਼ ਹੈਰੀ ਕੂਨਰ, ਕੌਂਸਲਰ ਰੌਬ ਸਟੱਟ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਰ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਚੋਹਲਾ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਮੇਅਰ ਬਰੈਂਡਾ ਲੌਕ ਨੇ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਲਈ ਬਖ਼ਸ਼ਿੰਦਰ ਨੂੰ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਕਾਰਜ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮੂਹ ਸਰੀ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਤੇ ਯਾਦਗਾਰੀ ਲੇਖਣ ਕਾਰਜ ਲਈ ਲੇਖਕ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਮੇਅਰ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਪਬਲਿਕ ਰਿਲੇਸ਼ਨਜ਼ ਹੈਰੀ ਕੂਨਰ ਤੇ ਕੌਂਸਲਰ ਰੌਬ ਸਟੱਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਹੀ ਬਖ਼ਸ਼ਿੰਦਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਬਾਰੇ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਲਿਖ ਕੇ ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਵਾ ਕੇ ਵੱਡਮੁੱਲਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਕੁੱਝ ਪੰਨੇ ਪਰਤਦਿਆਂ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਲੱਭਣ ਲਈ ਕਿੰਨਾ ਖੋਜ-ਕਾਰਜ ਵੀ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਲੇਖਕ ਵਧਾਈ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਤੋਂ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਹੀ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਾਇਰ ਅਤੇ 'ਦੇਸ ਪ੍ਰਦੇਸ ਟਾਈਮਜ਼' ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੋਹਲਾ ਨੇ ਪੁਸਤਕ 'ਸਰੀਨਾਮਾ' ਦੇ ਵੱਡਮੁੱਲੇ ਕਾਰਜ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ ਮੇਅਰ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਰੀ ਕੌਂਸਲ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਦਾ ਰੰਗਦਾਰ ਐਡੀਸ਼ਨ ਛਾਪ ਕੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਵਿਚ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਹੈਰੀ ਕੂਨਰ ਅਤੇ ਕੌਂਸਲਰ ਰੌਬ ਸਟੱਟ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਸ ਸਲਾਹ ਦੀ ਪ੍ਰੋੜਤਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮੇਅਰ ਬਰੈਂਡਾ ਲੌਕ ਨੇ ਯਕੀਨ ਦੁਆਇਆ ਕਿ 'ਸਰੀਨਾਮਾ' ਦਾ ਰੰਗਦਾਰ ਐਡੀਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਲੋਕ ਕਵੀ ਗੁਰਦਾਸ ਰਾਮ ਆਲਮ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਲੋਂ ਦਸਵਾਂ ਛਿਮਾਹੀ ਸਾਹਿਤਕ ਸੰਮੇਲਨ ਸਰੀ ਵਿਖੇ 18 ਮਈ, ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ

ਸਰੀ : ਦੱਬੇ- ਕੁਚਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਹਾਮੀ ਲੋਕ ਕਵੀ ਗੁਰਦਾਸ ਰਾਮ ਆਲਮ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ, ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮਲੂਕ ਚੰਦ ਕਲੇਰ ਵੱਲੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਮਿਲ ਕੇ ਸਾਂਝੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਮੰਚ 'ਤੇ ਜਾਤ-ਪਾਤ, ਨਸਲਵਾਦ, ਫਾਸ਼ੀਵਾਦ ਅਤੇ ਕੱਟੜਵਾਦ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਹੋਈਆਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਰ ਸਾਲ ਮਈ ਮਹੀਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ 'ਮਹਾਨ ਉਸਤਾਦ ਗ਼ਜ਼ਲਗੋ ਉਲਫ਼ਤ ਬਾਜਵਾ' ਅਤੇ 'ਅਕਤੂਬਰ ਮਹੀਨੇ 'ਲੋਕ ਕਵੀ ਗੁਰਦਾਸ ਰਾਮ ਆਲਮ' ਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਦਿਹਾੜਾ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਜਾਇਆ ਕਰੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਲੋਕ ਕਵੀ ਗੁਰਦਾਸ ਰਾਮ ਆਲਮ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਲੋਂ, '10ਵਾਂ ਸਾਹਿਤਕ ਸਮਾਗਮ 18 ਮਈ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 1 ਵਜੇ, 7050 ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਂਟਰ ਸਰੀ ਵਿਖੇ ਹੋਏਗਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮਲੂਕ ਚੰਦ ਕਲੇਰ, ਡਾ. ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਸਮਰਾ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਤੇਜਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਸਮੇਤ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੇਵਕਾਂ ਲਈ ਉਡੀਕਵਾਨ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਲੋਕ ਕਵੀ ਗੁਰਦਾਸ ਰਾਮ ਇਸ ਸਾਹਿਤਕ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸਭ ਨੂੰ ਵੱਧ ਚੜ ਕੇ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੱਦਾ ਹੈ। ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮਲੂਕ ਚੰਦ ਕਲੇਰ (778 321 6139) ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਐਬਸਫੋਰਡ ਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਬੀਬੀ ਗੁਰਬਚਨ ਕੌਰ ਢਿੱਲੋਂ ਨਹੀਂ ਰਹੇ, ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ 18 ਮਈ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ

ਸਰੀ : ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਜਾਣੀ-ਪਛਾਣੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਮੁੱਢਲੀ (ਰਜਿ.) ਐਬਸਫੋਰਡ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਬੀਬੀ ਗੁਰਬਚਨ ਕੌਰ ਢਿੱਲੋਂ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਉਮਰ 97 ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਿਹਤ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬੀਬੀ ਗੁਰਬਚਨ ਕੌਰ ਢਿੱਲੋਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲਿਖਾਰੀ ਸੂਬੇਦਾਰ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਮਹਿਰੋਂ, ਜ਼ਿਲਾ ਮੋਗਾ ਦੀ ਸੁਪਤਨੀ ਸਨ। ਉਨਾਂ ਨੇ ਚਾਰ ਪੰਜਾਬੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ, ਜਦ ਕਿ ਪੰਜਵੀਂ ਛਪਾਈ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਧੀ ਦੇ ਹੱਸਦੇ ਵਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ, ਪਿਛਲੇ 40 ਸਾਲ ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ। ਮਾਤਾ ਗੁਰਬਚਨ ਕੌਰ ਜੀ ਨੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮਾਂ ਦਿਹਾੜੇ 'ਤੇ ਆਖਰੀ ਸਵਾਸ ਲਏ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਬਿਰਾਜੇ। ਬੀਬੀ ਗੁਰਬਚਨ ਕੌਰ ਢਿੱਲੋਂ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ 18 ਮਈ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 12 ਵਜੇ ਰਿਵਰ ਸਾਈਡ ਫਿਊਨਰਲ ਹੋਮ, ਐਬਸਫੋਰਡ ਵਿਖੇ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਪਰੰਤ ਸਹਿਜ ਪਾਠ ਦੇ ਭੋਗ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਸਾਊਥ ਫਰੇਜ਼ਰ ਵੇਅ ਐਬਸਫੋਰਡ ਵਿਖੇ ਹੋਣਗੇ। ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਲਈ ਬੀਬੀ ਗੁਰਬਚਨ ਕੌਰ ਢਿੱਲੋਂ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ (778 535 2706) ਨਾਲ ਅਤੇ ਸਪੁੱਤਰੀ ਬੀਬੀ ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਮੱਲੀ (604 807 2480) ਨਾਲ ਦੁਖ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੀਬੀ ਗੁਰਬਚਨ ਕੌਰ ਢਿੱਲੋਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਮੁੱਢਲੀ (ਰਜਿ) ਐਬਸਫੋਰਡ ਵਲੋਂ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਗ਼ਜ਼ਲ ਮੰਚ ਸਰੀ ਦੀ ਸੁਰਮਈ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸੈਂਕੜੇ ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੇ ਰੂਹ ਨਾਲ਼ ਮਾਣਿਆ

ਸਰੀ, (ਹਰਦਮ ਮਾਨ): ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਕਲਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਸਰੀ ਦੀ ਸੰਸਥਾ 'ਗ਼ਜ਼ਲ ਮੰਚ ਸਰੀ' ਵੱਲੋਂ ਬੀਤੇ ਐਤਵਾਰ ਰਿਫਲੈਕਸ਼ਨ ਬੈਂਕੁਇਟ ਅਤੇ ਕਾਨਫਰੰਸ ਸੈਂਟਰ ਸਰੀ ਵਿਚ ਸੁਰੀਲੀ ਸੰਗੀਤਕ ਸ਼ਾਮ ਮਨਾਈ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਗ਼ਜ਼ਲ ਗਾਇਕ ਸੁਖਦੇਵ ਸਾਹਿਲ, ਪਰਖਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਭਗਤਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਰਣਦੀਪ ਮਲਹੋਤਰਾ ਅਤੇ ਸੋਨਲ ਜੱਬਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੁਰੀਲੇ ਸੁਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਸ਼ਰਸ਼ਾਰ ਕੀਤਾ। ਗ਼ਜ਼ਲ ਗਾਇਕੀ ਦੀ ਇਹ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਸ਼ਾਮ ਗ਼ਜ਼ਲ ਮੰਚ ਸਰੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਉਸਤਾਦ ਸ਼ਾਇਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਭਨੋਟ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਆਗਾਜ਼ ਵਿਚ ਮੰਚ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰਾ ਸੁਖਜੀਤ ਹੁੰਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਜਿਸ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਹਾਂ ਇਹ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਸਰਜ਼ਮੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਣਾਮ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁੱਜੇ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਟੈਨਿਸ ਦੇ ਰਵਾਇਤੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨਾਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਈ। ਮੰਚ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਰਾਜਵੰਤ ਰਾਜ ਨੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਭਨੋਟ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਗ਼ਜ਼ਲ ਮੰਚ ਦੇ ਥੰਮ੍ਹ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਚਾਨਕ ਰੁਖ਼ਸਤ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਬੇਹੱਦ ਦੁਖਦਾਈ ਹੈ।

ਸੁਰੀਲੀ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਗਾਇਕ ਡਾ. ਰਣਦੀਪ ਮਲਹੋਤਰਾ ਨੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਭਨੋਟ ਦੀ ਗ਼ਜ਼ਲ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੁਰਸੋਜ਼ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਮਰਹੂਮ ਸ਼ਾਇਰ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ। ਮੰਚ ਵੱਲੋਂ ਉੱਭਰਦੇ ਸ਼ਾਇਰਾਂ, ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ ਤਹਿਤ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਜੰਮਪਲ ਸੋਨਲ ਜੱਬਲ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਆਪਣੀ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸੋਨਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੁਰੀਲੇ ਸੁਰਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਸੰਗੀਤਕ ਕਲਾ ਦਾ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਜੰਮਪਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪ੍ਰਿਸ਼ੂ ਸੇਠੀ ਅਤੇ ਅਰਨਵ ਗੌਤਮ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀ ਕਵਿਕ ਉਡਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ। ਉਪਰੰਤ ਗ਼ਜ਼ਲ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਉੱਭਰ ਰਹੇ ਸਿਤਾਰੇ ਪਰਖਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਚਾਰ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ, ਕਲਾ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤਕ ਸੂਝ ਦੀ ਲਾਮਿਸਾਲ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕਰ ਕੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੀ ਵਾਹ ਵਾਹ ਖੱਟੀ। ਅਗਲੇ ਗਾਇਕ ਭਗਤਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ, ਗੀਤਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸੁਰਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਪਾਈ। ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਤੋਂ ਪਹੁੰਚੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗ਼ਜ਼ਲ ਗਾਇਕ ਸੁਖਦੇਵ ਸਾਹਿਲ ਨੇ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ, ਜਸਵਿੰਦਰ, ਦਵਿੰਦਰ ਗੌਤਮ, ਪ੍ਰੀਤ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਦੀਆਂ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਅਤੇ ਟੱਪਿਆਂ ਨਾਲ ਗ਼ਜ਼ਲ ਮਹਿਫ਼ਿਲ ਨੂੰ ਖ਼ੂਬ ਮਹਿਕਾਇਆ। ਜਸਵਿੰਦਰ ਦੀ ਗ਼ਜ਼ਲ 'ਹਨੇਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਖ਼ੌਫ਼ ਕਾਹਦਾ, ਚਿਰਾਗਾਂ ਦਾ ਅਜੇ ਪਰਿਵਾਰ ਜਾਗੇ...' ਸੁਰਮਈ ਸ਼ਾਮ ਦੀ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੇ ਮਨਾਂ 'ਤੇ ਦੇਰ ਤੱਕ ਉੱਕਰੀ ਰਹੇਗੀ। ਗ਼ਜ਼ਲ ਮੰਚ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸੰਗੀਤਕ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਹਿਯੋਗੀ ਜਤਿੰਦਰ ਜੇ ਮਿਨਹਾਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਗਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣਾ ਸਤਿਕਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ। ਮੰਚ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਲਈ ਦਵਿੰਦਰ ਬਚਰਾ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅੰਤ ਵਿਚ ਗ਼ਜ਼ਲ ਮੰਚ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਸਵਿੰਦਰ ਨੇ ਮਰਹੂਮ ਸ਼ਾਇਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਭਨੋਟ ਅਤੇ ਨਾਮਵਰ ਚਿੱਤਰਕਾਰ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਮਾਣਨ ਵਾਲੇ ਤਮਾਮ ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ, ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਯਾਦਗਾਰੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਗਾਇਕਾਂ ਦਾ ਮੰਚ ਵੱਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਗੁਰ-ਭੈਣ ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ

ਜੱਬਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਧੁਰੋਹਰ ਸਰਦਾਰਨੀ ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸਦਾ ਲਈ ਸਾਰਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵਿੱਛੜ ਗਏ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਆਪਣਿਆਂ ਅਤੇ ਹਾਮੀਆਂ ਹਿਤੈਸ਼ੀਆਂ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਅੜਕੀਆਂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ, ਜਿਸ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਵਿਛੜੀ ਰੂਹ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਬਰੁੱਕਸਾਈਡ ਸਰੀ ਵਿਚ ਦੋ ਵਾਰ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮੈਨੂੰ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਮੇਰੀ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਸੰਗਤ ਅਰਪਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਧਾਈ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸੁਜੱਗ ਟਿੱਪਣੀ ਵੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਿਆਂ ਮੈਨੂੰ ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਭੈਣ ਜੀ ਗੁਰੂ ਵਰੋਸਾਈ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਲੱਗੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਹੜੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਭੂਮੀ ਵਜੋਂ ਅਪਣਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਹੋ ਕੇ ਜਿਹੋ ਜਿਹੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਚਾਚਾ ਵੈਨਕੂਵਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਸ. ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਬਲ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਅਤੇ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਭੈਣ ਜੀ ਦੀ ਪੀਹੜੀ ਦੀਆਂ ਪੰਜਾਬਣਾ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਕਾਰਣ ਅਹਿਮ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਘਰ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਗੁਰਮਤਿ ਅਤੇ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰੱਖਣ ਵਾਸਤੇ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਸੀ। ਹਿਜਰਤੀ ਬੰਦੇ ਅਤੇ ਹਿਜਰਤੀ ਔਰਤ ਵਿਚਕਾਰ ਜਿਵੇਂ ਫਰਕ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਘਟਿਆ ਹੋਇਆ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਪੀਹੜੀ ਵਿਚ ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਜਵਾਨ ਹੋ ਜਾਣ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬਣ ਮਾਵਾਂ ਬੀਤ ਰਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੀ ਜਿਊਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਸਨ।

ਕਨੇਡੀਅਨ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨਿਭਣ ਵਾਸਤੇ ਬਾਣੀ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਸਪੇਸ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੰਸਥਾ ਰਾਹੀਂ ਸੌਖਿਆਂ ਸਮਝਿਆ ਅਤੇ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ, ਸ਼ਬਦ-ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਅੰਗ ਸੰਗ ਰੱਖਣ ਦੇ ਅਵਸਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਸੁਣਦਿਆਂ ਅਤੇ ਲੰਗਰ ਛਕਦਿਆਂ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਰਮ ਰਾਹੀਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੋਵੇ, ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਚੱਲ ਕੇ ਜਾਣ ਦੇ ਅਹਿਸਾਸ ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਵਿਚ ਔਰਤ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਅਵਸਰ ਬਖਸ਼ਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗ਼ੈਰ ਹਾਜ਼ਰ ਕਨੇਡੀਅਨ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰਾ ਪੁੱਤਰ, ਨੂੰਹ, ਪੋਤਰੀ ਅਤੇ ਪੋਤਰਾ ਕਨੇਡੀਅਨ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਮੇਰੀ ਨੂੰਹ ਡਾ. ਮਨਰੀਤ ਕੌਰ ਬਦੇਸ਼ਾ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਭੈਣ ਜੀ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਗੱਲਾਂ ਬਾਤਾਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇਪਨ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਵੀ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ। ਸ਼ਬਦ-ਗੁਰੂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਰ ਗੁਰਸਿੱਖ ਦੇ ਅੰਗ ਸੰਗ ਰਹਿ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਪੈਜ ਰੱਖਦੇ ਆਏ ਹਨ। ਮੇਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਭੈਣ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਨਿਵਾਸ ਮਿਲ ਜਾਣ ਦੀ ਪਾਤਰਤਾ ਜਿਉਂਦੇ ਜੀਅ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਈ ਸੀ।

ਮੇਰੀ ਅਰਦਾਸ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਦੇ ਭਾਣੇ ਵਿਚ ਵਾਪਰੇ ਇਸ ਵਿਛੋੜੇ ਨਾਲ ਨਿਭਣ ਦਾ ਬਲ ਅਤੇ ਸੇਧ ਗੁਰੂ ਜੀ ਜੱਬਲ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਣ। ਮੇਰੇ ਮਿੱਤਰ ਸ. ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਬਲ ਦੀਆਂ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਜੀਵਨ ਸਾਥਣ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਵਧ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਮੇਰੀ ਅਰਦਾਸ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਅੰਗ ਸੰਗ ਸਹਾਈ ਹੋ ਕੇ ਨਿਭਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੋਵਣ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀਆਂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ:

ਨਿਰਭਉ ਜਪੈ ਸਗਲ ਭਉ ਮਿਟੈ॥ ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਪ੍ਰਾਣੀ ਛੁਟੈ ॥

ਵਲੋਂ : ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਪਟਿਆਲਾ, ਹਰਦਮ ਮਾਨ

18 ਮਈ ਭੋਗ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਸਦਾ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਤੇ ਅਗੰਮੀ ਰੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਰੰਗੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਬੀਬੀ ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਜੱਬਲ

ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਘਰ ਨਹੀਂ ਜਿੱਥੇ ਬਹੁਤ ਨਾ ਵਾਪਰੀ ਹੋਵੇ। ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸਵਾਸਾਂ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਮੁੱਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਨਾ ਹੱਥ ਪੈਰ ਚਲਦੇ ਹਨ, ਨਾ ਜਵਾਨ ਚਲਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਵੇਖਣ ਵਾਲੀ ਜੋਤ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਗੱਲ ਕੀ ਸਰੀਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅੰਗਾਂ ਦੀ ਹਰਕਤ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੌਤ ਦੀ ਮਾਰ ਤੋਂ ਨਾ ਕੋਈ ਇਨਸਾਨ ਤੇ ਨਾ ਕੋਈ ਹੈਵਾਨ ਬਚ ਸਕਿਆ। ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਭੇਦ ਨਹੀਂ, ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਵਾਨੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਬੁਢੇਪੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਵਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮੌਤ ਦੇ ਜਾਲ ਵਿੱਚੋਂ ਨਾ ਕੋਈ ਵੈਦ, ਨਾ ਕੋਈ ਰੋਗੀ, ਨਾ ਕੋਈ ਵਿਦਵਾਨ, ਨਾ ਕੋਈ ਨਾਦਾਨ, ਨਾ ਕੋਈ ਸੁਜਾਨ ਤੇ ਨਾ ਕੋਈ ਸ਼ੈਤਾਨ ਬਚ ਸਕਿਆ ਹੈ। ਸੁਆਸਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਸਾਹ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ ਗੁਰੂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ-

'ਹਰਿ ਜਪਦਿਆਂ ਖਿਨ ਢਿਲ ਨਾ ਕੀਜਈ ਮੇਰੀ ਜਿੰਦੜੀਏ
ਮਤ ਕੇ ਜਾਪੈ ਸਾਹੁ ਆਵੈ ਕੈ ਨ ਆਵੈ ਰਾਮ (ਪੰਨਾ 546)

ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਤੇ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਅਲਵਿਦਾ ਹੋਣਾ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਜੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸਮਾਦੀ ਖੇਲ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪੰਚਮ ਗੁਰ ਜੀ ਨੇ ਸੁਖਮਨੀ ਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਫਰਮਾਇਆ ਹੈ-

'ਆਵਨ ਜਾਨ ਇਕ ਖੇਲ ਬਣਾਇਆ'

ਆਓ ਹੁਣ ਜੰਮਣ ਮਰਨ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਇੱਕ ਗੁਰਸਿੱਖ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਬੀਬੀ ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਜੀ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਗਾਥਾ ਵੱਲ ਨਿਗਾਹ ਮਾਰੀਏ। ਉਹ ਸਾਥੋਂ ਸਰੀਰਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਛੜ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਸਰਦਾਰਨੀ ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਜੱਬਲ ਦਾ ਜਨਮ 27 ਅਕਤੂਬਰ 1947 ਨੂੰ ਦੁਆਬੇ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਇਲਾਕੇ ਬੀਰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸਰਦਾਰਨੀ ਹਰਬੰਸ ਕੌਰ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਤੇ ਪਿਤਾ ਸਰਦਾਰ ਨੱਥਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ। ਆਪ ਤਿੰਨ ਭਰਾਵਾਂ ਤੇ ਦੋ ਭੈਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਸਨ। ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਆਪਣੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਕੀਨੀਆ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨੈਰੋਬੀ ਵਿੱਚ ਗੁਜਾਰਿਆ। ਫਿਰ ਸਾਲ 1964 ਵਿੱਚ ਜਲੰਧਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਿਮਨ ਕਾਲਜ ਵਿਚੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਲਾਡੋਵਾਲੀ ਕੋਠੀ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਕਾਲਜ ਆਉਣ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਆਪ ਸਾਈਕਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਹੀ ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਸਮੇਤ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਕੋਲ ਇੰਗਲੈਂਡ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਥੋੜੇ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਪਿਤਾ ਜੀ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ। ਉਪਰੰਤ ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਪੁੱਤਰ ਮੱਘਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬੇਟੀ ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਲਈ ਯੋਗ ਵਰ ਲੱਭਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਭੇਜਿਆ। ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੀ ਜਾਣ ਪਹਿਚਾਣ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਹ ਰਿਸ਼ਤਾ ਮੰਗਣੀ ਸਮਾਗਮ ਰਾਹੀਂ ਸਰਦਾਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਬਲ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਮਾਤਾ ਜੀ ਦੇ ਚਲਾਣੇ ਉਪਰੰਤ ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਭਰਜਾਈ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੋਂ ਕਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਇਮੀਗਰੈਂਟ ਹੋ ਗਏ ਤੇ ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਝੀਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੰਗੇਤਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਬਲ ਨੂੰ ਕਨੇਡਾ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਪੇਪਰ ਭਰ ਦਿੱਤੇ।

ਕਨੇਡਾ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਬਲ ਦਾ ਆਨੰਦ ਕਾਰਜ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ 1866 ਸੈਕਿੰਡ ਐਵਨਿਊ ਸਥਿਤ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ 8 ਮਾਰਚ 1969 ਨੂੰ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਾ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਆਨੰਦ ਕਾਰਜ ਸੀ ਜੋ ਲਾਵਾਂ ਨਾਲ ਪਰਿਕਰਮਾ ਕਰਕੇ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੱਲ ਰਹੀ ਰੀਤ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੀ ਹਜੂਰੀ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਲਾਵਾਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਹੀ ਆਨੰਦ ਕਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਗ੍ਰਹਿਸਤੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਪਹਿਲੇ 6 ਵਰ੍ਹੇ (ਸੰਨ 1969 ਤੋਂ 1975 ਤੱਕ) ਉਹਨਾਂ ਵੈਨਕੂਵਰ ਗੁਜਾਰੇ। ਫਿਰ 16 ਸਾਲ ਰਿਚਮੰਡ ਤੇ ਹੁਣ ਸੰਨ 1991 ਤੋਂ ਸਰੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ।

ਬੀਬੀ ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਜੱਬਲ ਇੱਕ ਬਹੁਪੱਖੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹਰ ਪੱਖ ਨੂੰ ਬੜੇ ਆਨੰਦਮਈ ਮਾਣਿਆ। ਉਹ ਸਦਾ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਤੇ ਅਗੰਮੀ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਵੇਖੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਟੀਵੀ 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਕੀਰਤਨ ਸਰਵਣ ਕਰਦੇ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਲੰਗਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਵੇਖੇ ਜਾਂਦੇ। ਕਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਹਲਵਾਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਖਾਣਾ ਪਕਾਉਣ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਮਹਾਰਤ ਰੱਖਦੇ ਸਨ ਕਿ ਲੱਡੂ, ਬੇਸਨ ਬਰਫੀ, ਮਟਰੀ ਆਦਿ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਲਾਈ ਕਢਾਈ ਤੇ ਸਵੈਟਰ ਕੋਟੀਆਂ ਦਾਸਤਾਨੇ ਆਦਿ ਬੁਣਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਯੋਗਤਾ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਸਦਾ ਪੰਥ ਦਾ ਦਰਦ ਸੀ। ਗੁਰ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸੋਝੀ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲੇਖਕਾਂ, ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ।

ਸਰਦਾਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਬਲ ਨੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮੂਹਰਲੀ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋ ਕੇ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਤੇ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਬੀਬੀ ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਜੱਬਲ ਦੀ ਬੜੀ ਸਪੋਰਟ ਸੀ ਜਿਹਨਾਂ ਸਦਕਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਵਰਗ ਨੇ ਉਤਸਾਹਿਤ ਕੀਤਾ। ਬੀਬੀ ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਕਿਰਪਾਲੂ ਦਿਆਲੂ ਤੇ ਮਿੱਠ ਬੋਲੜੇ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ। ਭਾਵੇਂ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵਾਕਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਨ ਤਦ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਦੋ ਪੁੱਤਰ ਤੇ ਨੂੰਹਾਂ, ਦੋ ਪੋਤਰੀਆਂ, ਇੱਕ ਪੋਤਰਾ ਤੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਪ੍ਰਲੋਕ ਸੁਧਾਰ ਗਏ ਹਨ। ਬੀਬੀ ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਨਿੱਘੀ ਯਾਦ ਸਾਡੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਇਮ ਰਹੇਗੀ। ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਹੈ ਇਸ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਦੀਵੀ ਨਿਵਾਸ ਬਖਸ਼ੇ ਤੇ ਪਿੱਛੋਂ ਪਰਿਵਾਰ, ਸਾਕ ਸਬੰਧੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਣਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਬਲ ਬਖਸ਼ੇ।

ਵਲੋਂ : ਜੈਤੇਗ ਸਿੰਘ ਅਨੰਤ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥

ਸੇਖ ਹੈਯਾਤੀ ਜਗਿ ਨਾ ਕੋਈ ਥਿਰੁ ਰਹਿਆ॥ ਜਿਸੁ ਆਸਣਿ ਹਮ ਬੈਠੇ ਕੇਤੇ ਬੈਸਿ ਗਇਆ॥

ਸ਼ੋਕ ਸਮਾਚਾਰ

ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਜੱਬਲ

ਸਾਡੇ ਸਤਿਕਾਰ ਯੋਗ

ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਜੱਬਲ

ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ 10 ਮਈ ਨੂੰ 77 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਸਦੀਵੀਂ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਹਨ
ਉਹ 1969 ਵਿੱਚ ਵੈਨਕੂਵਰ ਆਏ ਸਨ ਅਤੇ 1975 ਤੱਕ ਵੈਨਕੂਵਰ ਰਹੇ ਇਸ ਤੋਂ
ਬਾਅਦ 16 ਸਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਿਚਮੰਡ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ

ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ

18 ਮਈ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ
ਸਵੇਰੇ 10:00 ਵਜੇ ਰਿਵਰਸਾਈਡ ਫਿਊਨਰਲ ਹੋਮ
7410 ਹੌਪਕੋਟ ਰੋਡ ਵਿਖੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਉਪਰੰਤ

ਸਹਿਜਪਾਠ ਦੇ ਭੋਗ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਅਰਦਾਸ

12:00 ਵਜੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਰੁੱਕਸਾਈਡ,
8365 140 ਸਟਰੀਟ ਸਰੀ ਵਿਖੇ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ

ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਬਲ	ਮੋਤਾ ਸਿੰਘ ਝੀਤਾ	ਜੋਗਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੱਬਲ
778-836-2543	604-908-9702	604-961-4120

Fresh Jamuns, Chikoo, Amla & Indian Mangoes are here!

fruiticana hee jaana!

LONG WEEKEND SPECIALS

UNBEATABLE BIGGEST SALE IN CANADA

UNBEATABLE EXTRA SUPER SPECIAL
Rajan Mangoes (Haden) 4 kg
ਰਾਜਨ ਹੇਡਨ ਅੰਬ
$18.99 box

EXTRA SUPER SUPER SPECIAL
Yellow Onions 50 lbs
ਪੀਲੇ ਗੰਢੇ
$8.98 bag

SUPER SPECIAL
Red Onions 25 lbs
ਲਾਲ ਗੰਢੇ
$9.98 bag

Broccoli Crown
ਬਰੌਕਲੀ ਕਰਾਊਨ
$1.28 lb

SUPER SPECIAL
Jumbo Cauliflower Size 9
ਵੱਡਾ ਗੋਬੀ ਦਾ ਫੁੱਲ ਸਾਈਜ਼ ੯
$2.99 ea.

SUPER SPECIAL
BC Hot House Tomatoes
ਹੌਟ ਹਾਊਸ ਟਮਾਟਰ
88¢ lb

SUPER SPECIAL
Fresh Ginger
ਤਾਜ਼ਾ ਅਦਰਕ
$1.29 lb

Almond Oil 1 L (Indican)
ਇੰਡੀਕੈਨ ਬਦਾਮ ਦਾ ਤੇਲ
$10.98 bottle

Summer Squash (Chapan Kadhu)
ਕੱਦੂ
$1.99 lb

SUPER SPECIAL
Fresh Cilantro
ਧਣੀਆ
2 bunches for 98¢

Desi Karela
ਦੇਸੀ ਕਰੇਲਾ
$1.49 lb

Jumbo Carrots
ਜੰਬੋ ਗਾਜਰਾਂ
69¢ lb

White Guava Juice (Indican) 2.1L
ਚਿੱਟੇ ਅਮਰੂਦ ਦਾ ਜੂਸ ਇੰਡੀਕਨ 2.1 lt
$2.99 ea.+tax

Red Lentil Whole
ਧੋਤੀ ਮਸਰਾਂ ਦੀ ਦਾਲ
88¢ lb

Spinach
ਪਾਲਕ
$1.28 bunch

Fresh Okra
ਤਾਜ਼ੀ ਭਿੰਡੀ
$2.99 lb

Pink Lady Apples
ਗੁਲਾਬੀ ਲੇਡੀ ਸੇਬ
98¢ lb

Gachak (Indican) 400 g
ਇੰਡੀਕਨ ਗੁੜ ਗਚਕ
$1.98 pkg.

Red Lentil Whole, Red Lentil Split, Black Chana & Chickpeas 4 lbs (Indican)
ਧੋਤੀ ਮਸਰਾਂ ਦੀ ਦਾਲ ਮਸਰਾਂ ਦੀ ਸਾਬਤ ਦਾਲ, ਕਾਲੇ ਛੋਲੇ ਚਿੱਟੇ ਛੋਲੇ (ਇੰਡੀਕੇਨ)
$3.98 bag

Russet Potatoes Snoboy 10 lbs
ਆਲੂ ਰਸਟ ਸਨੋਬੁਆਏ
$3.99 bag

Red Delicious Apples
ਲਾਲ ਸਵਾਦ ਸੇਬ
98¢ lb

Fresh Garlic
ਤਾਜ਼ਾ ਲਸਣ
$1.68 lb

Party Trays 6 Sections 40's (Royal)
ਪਾਰਟੀ ਟ੍ਰੇ ਭਾਗੀ
$7.98 pkg.

Fine Cane Sugar (Indican) 8 lbs
ਗੰਨੇ ਦੀ ਖੰਡ 8lbs
$5.99 bag

Indican Premium Tea 216's
ਇੰਡੀਕਨ ਚਾਹ
$5.99 box

Indican Punjabi Biscuits 2.2 lbs
ਇੰਡੀਕਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕੁਕੀਜ਼
$4.99 pkg.

Fresh Daikon (Moli)
ਮੂਲੀ
99¢ lb

Green Bell Peppers
ਹਰੀ ਸ਼ਿਮਲਾ ਮਿਰਚ
$1.49 lb

Rapini (Sarson da Saag)
ਸਰਸੋਂ ਦਾ ਸਾਗ
$2.88 bunch

Indican Basmati Rice 8 lbs
ਇੰਡੀਕੈਨ ਬਾਸਮਤੀ ਚੌਲ
$7.98 bag

Product images may differ from the actual produc...

Thur May 15, 2025 - Wed May 21, 2025
We reserve the right to limit the quantities while they last
Specials valid for Lower Mainland only

23 LOCATIONS TO SERVE YOU IN BC & ALBERTA
Head Office: 7676 Anvil Way, Surrey
604-502-0005

fruiticana SINCE 1994

BUSINESS HOURS 9AM - 9PM 7 DAYS A WEEK

Disclaimer: We reserve the right to add restrictions on products with a minimum purchase

THE SOUTH SURREY/WHITE ROCK FRUITICANA NOW OPEN AT 1812, 152ND ST.

Newton	13783 72nd Ave. Surrey	604-590-2080
Newton	13174 64th Ave. Surrey	604-598-9220
Scott Road	12047 80th Ave. Surrey	604-591-5032
Scott Road	104-7028 120th St.	604-590-8864
Cedar Hills	12867 96th Ave. Surrey	604-588-6620
Fleetwood	101-15933 Fraser Hwy	604-593-5163
Fleetwood	15230 84 Ave.	236-317-6272
Surrey	12990 72nd Ave.	604-503-5510
Surrey	12788 76A Ave. Surrey	604-597-1676
Surrey	16788 64 Ave.	604-372-2023
Surrey	101-7228 192St.	604-575-3750
Surrey	101-1812 152St.	604-539-5736
New Westminster	101-331 6th St.	604-395-3595
Abbotsford	2785 Bourquin Crescent W.	604-744-0328
Abbotsford	31205 Maclure Rd.	604-504-5877
Port Coquitlam	2807 Shaughnessy St.	604-464-0822
Vancouver	6257 Fraser St.	604-321-9931
Richmond	4101 No.5 Rd.	604-244-9520